

4th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

**May 29-31, 2020
GAZIANTEP, TURKEY**

ABSTRACT BOOK

Editors: Dr. Hakan KUM
Zhuldyz SAKHI

ABSTRACT BOOK

Editors

Dr. Hakan KUM

Zhuldyz SAKHI

All rights of this book belongs to ISPEC.
Without permission can't be
duplicate or copied.
Authors of chapters are responsible both
ethically and juridically.

ISBN 978-605-7811-96-7

Issued: 2.06.2020

ABOUT SYMPOSIUM

4th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

Keynote & Invited participation type

DATE - PLACE
May 29-31, 2020
GAZIANTEP, TURKEY

ORGANIZATION BOARD MEMBERS

Prof. Dr. Osman ERKMEN
Head of Conference

Assoc. Prof. Sehrane KASIMİ
Board Member

Assoc. Prof. Osman Kubilay GÜL
Board Member

Assoc. Prof. Ömer Okan FETTAHLIOĞLU
Board Member

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Board Member

Zhuldyz SAKHI
Board Member

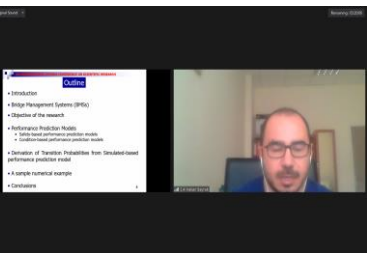
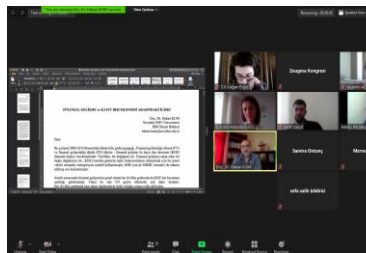
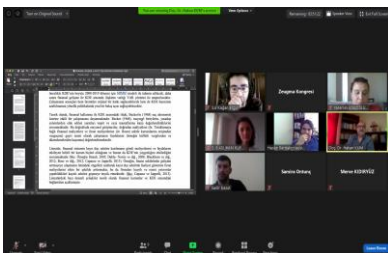
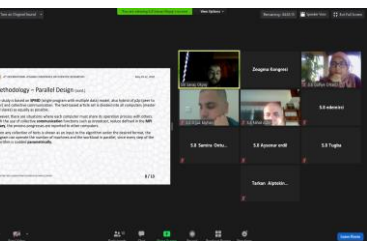
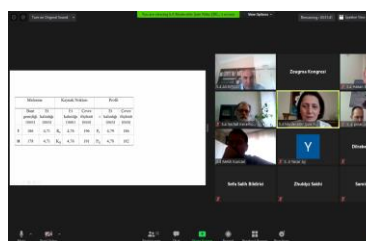
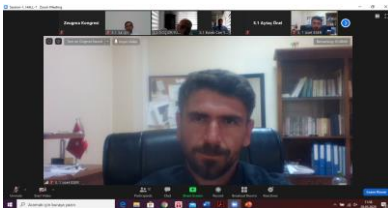
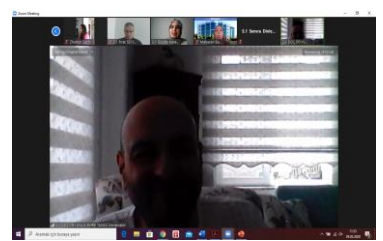
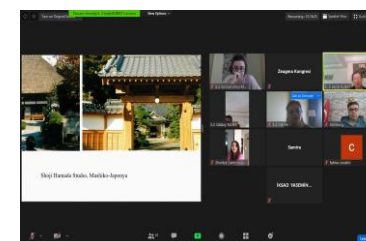
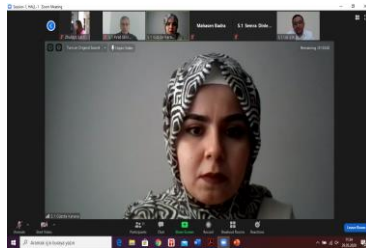
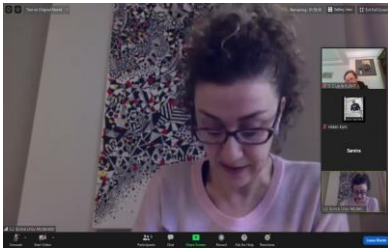
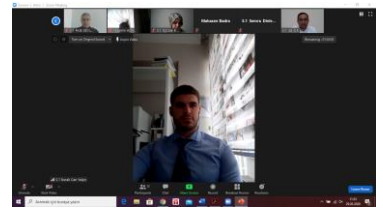
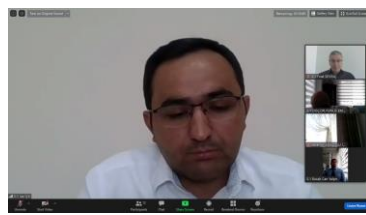
SCIENCE COMMITTEE

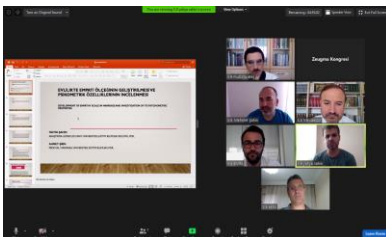
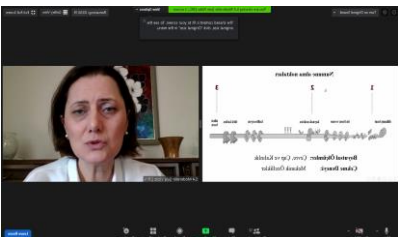
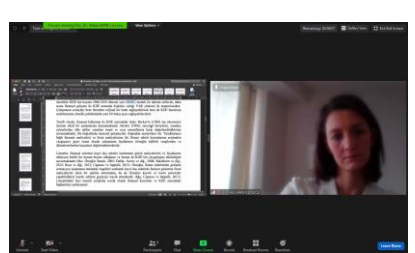
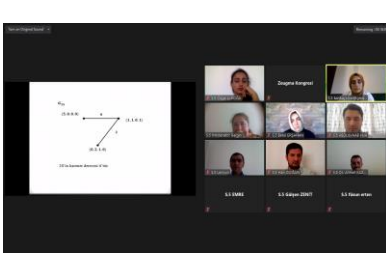
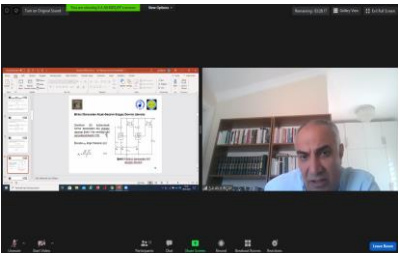
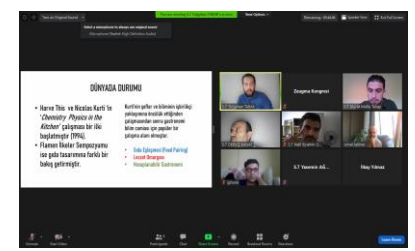
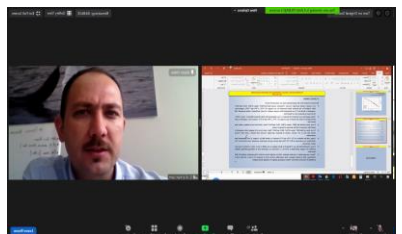
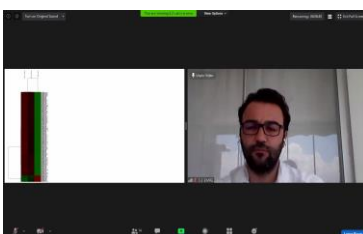
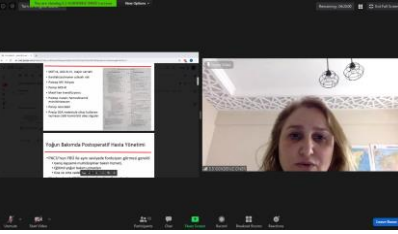
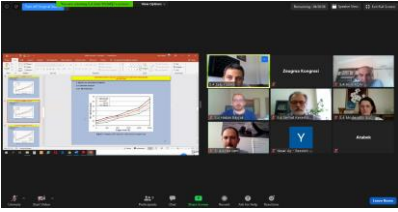
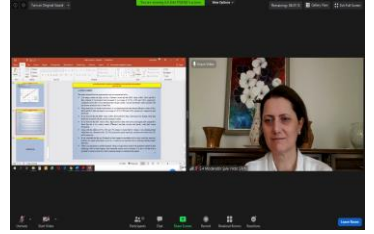
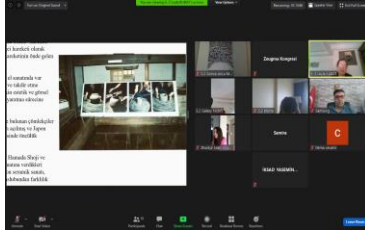
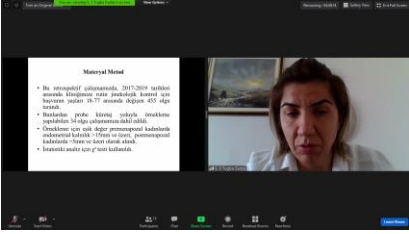
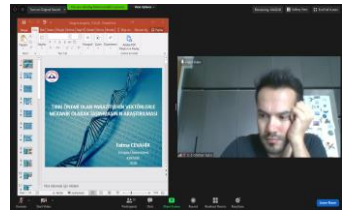
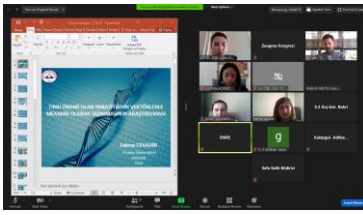
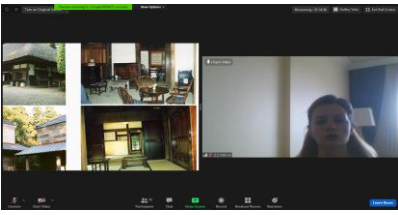
Dr. Sadettin PAKSOY	KILIS 7 ARALIK UNIVERSITY
DR. AHMET GÜMÜS İSTANBUL	AYDIN UNIVERSITY
DR. KORAY DEĞİRMENÇİ	ERCIYES UNIVERSITY
DR. ŞEHRINAZ GÜNDÜZ	İSKENDERUN TECHNICAL UNIVERSITY
ELENA TINIKOVA	РОССИЙСКАЯ АКАДЕМИЯ
DR. TUĞRUL VAROL	BARTIN UNIVERSITY
DR. ZHIHUAN MENCHUANG	MUNZU UNIVERSITY
DR. NECMETTİN SEZGİN	BATMAN UNIVERSITY
DR. EMRAH AYDEMİR	FIRAT UNIVERSITY
DR. AKBAR VALADBİGİ	URUMİYE UNIVERSITY
DR. ŞAHİN ÇETİNKAYA	USAK UNIVERSITY
DR. MEHMET EMİN DENİZ	BATMAN UNIVERSITY
DR. HANDE ŞAHİN	KIRIKKALE UNIVERSITY
DR. FATİH ARSLAN	FIRAT UNIVERSITY
DR. GÜLSÜN NAKİBOĞLU	İSTANBUL TECHNICAL UNIVERSITY
DR. SARASH KONYRBAÝEVA	KAZAK KIZLAR DEVLET PEDEGOJİ UNIVERSITY
DR. DEMET ÇAKIROĞLU	HACETTEPE UNIVERSITY
DR. A. EBRU AYDIN	HATAÝ MUSTAFA KEMAL UNIVERSITY
DR. GONCA BÜYÜKMIHÇI	ERCIYES UNIVERSITY

DR. FILİZ GUNEYSU ATASOY	OSMANIYE KORKUT ATA UNIVERSITY
DR. ÖZCAN EKİCİ	DUZCE UNIVERSITY
DR. BERTAN RONA	GIRESUN UNIVERSITY
DR. BURU ÜZÜM	KOCAELI UNIVERSITY
DR. SEDA SIVACI	HASAN KALYONCU UNIVERSITY
DR. KAMIL KAYGUSUZ	KARADENİZ TECHNICAL
DR. ARİFE KAPTAN	CUMHURİYET UNIVERSITY
DR. C. BETÜL EMRULLAHOĞLU	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA KORKMAZ	ERZİNCAN BINALI YILDIRIM UNIVERSITY
DR. DUYGU ÖCAL	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
DR. Öğr. ÜYESİ ŞEYMA AYDEMİR	HİTİT ÜNİVERSİTESİ

SYMPOSIUM GALLERY

4th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

May 29-31, 2020 GAZIANTEP, TURKEY

CONGRESS PROGRAM

Online (with Video Conference) Presentation

Meeting ID: 871 6485 6002

Password: 035940

Join Zoom Meeting:

<https://us02web.zoom.us/j/87164856002?pwd=OEF2QmJKWW91TTNsUFJiOWQ2WjRrdz09>

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.

The Zoom application is free and no need to create an account.

The Zoom application can be used without registration.

The application works on tablets, phones and PCs.

The options in each session must be connected to the session 5 minutes from the presentation time.

All congress participants can connect live and listen to all sessions.

Moderator - responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

Make sure your computer has a microphone and is working.

You should be able to use screen sharing feature in Zoom.

Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.

Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

If you think there are any deficiencies / spelling mistakes in the program, please inform by e-mail until 23 May 2020 (17:00) at the latest.

SESSION-1, HALL-1

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Assoc. Prof. Dr. Yunus Emre TANSÜ-Session 1**

29.05.2020	10 ³⁰ :12 ³⁰	MODERATOR- Assoc. Prof. Dr. Yunus Emre TANSÜ
Authors	Affiliation	Topic title
Assoc. Prof. Dr. Yunus Emre TANSÜ Aytaç ÖNEL	Gaziantep Üniversitesi	SURİYE'DE KRİZ VE TÜRKİYE' YE ETKİLERİ
Assoc. Prof. Dr. Yunus Emre TANSÜ Burak YALÇIN	Gaziantep Üniversitesi	AKHUNLAR VE SASANİLERİN SİYASİ İLİŞKİLERİ
Asst. Prof. Dr. Mahasen BADRA	Istanbul Gelisim University	THE SPLIT IDENTITY AS AN OBJECTIVE CORRELATIVE FOR THE IRISH SOCIOECONOMIC DICHOTOMY IN BIAN FRIEL'S PHILADELPHIA HERE I COME!
Dr. Muhammed Felat AKTAN Dr. İzzet ESER	Dicle Üniversitesi Bitlis Eren Üniversitesi	BAĞDATLI RŪHÎ'NİN DİVANINDA İKTİBASLAR
Dr. İzzet ESER Dr. Muhammed Felat AKTAN	Dicle Üniversitesi Bitlis Eren Üniversitesi	FUZULÎ'NİN BİR GAZELİNİN ONTOLOJİK YÖNTEMLE İNCELENMESİ
GÜZİDE KARACA İSA IŞIK	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ VE 31 MART VAKASI
GÜZİDE KARACA İSA IŞIK	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	OSMANLI -DARFUR İLİŞKİLERİ
Asst. Prof. Dr. Fırat SEVİNÇ	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	DELİ BİRÂDER LAKAPLI GAZÂLÎ VE BİLİNMEYEN BİR TERCÎ-İ BENDÎ
Asst. Prof. Dr. Fırat SEVİNÇ	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	TEZKİRELERDE KIRIM'IN HAN SOYLU ŞAİRLERİ VE BU ŞAİRLERE AİT MANZUM KISIMLAR

SESSION-2, HALL-2

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Aslıhan SEVİNÇ KUYUCU – Session 2**

29.05.2020	10 ³⁰ :12 ³⁰	MODERATOR Dr. Gonca UNCU
Authors	Affiliation	Topic title
Asst. Prof. Dr. Duygu ÜNALAN	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	HABERDE GELECEK TAHMİNİ (KEHANET): DEPREM HABERLERİ ÖRNEĞİNDE BİR DEĞERLENDİRME
Asst. Prof. Dr. Şeyhmus DOĞAN	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	PAZARLAMA İLETİŞİMİ İLE BLOK ZİNCİRİ (BLOCKCHAIN) TEKNOLOJİSİNİN ENTEGRASYONU
Dr. Gonca UNCU	Marmara Üniversitesi	POPÜLER KÜLTÜRÜN, KÜRESELLEŞME İLE DÖNÜŞTÜRDÜĞÜ, YENİ NESİL SOSYAL MEDYA MÜZECİLİĞİ: TÜRKİYEDEN ÖRNEKLER
Dr. Hakan ARIKAN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SONRASI SANATTA YENİ BİR EYLEM BİÇİMİ OLARAK SİTÜASYONİST HAREKET
Dr. Hakan ARIKAN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	SANAT TEKNOLOJİ İLİŞKİSİ VE SOSYAL MEDYADA PAYLAŞIM OLARAK SANAT
Asst. Prof. Dr. Mehmet Nuhoglu Res. Asst. Merve Duydu	Yıldız Teknik Üniversitesi Cumhuriyet Üniversitesi	KAMUSAL ALAN HEYKELLERİNDE “KENTSEL KİMLİK VE KÜLTÜREL KODLAR” ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Öğretim Üyesi Leyla KUBAT	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	BİR SERAMİK USTASI SHOJI HAMADA

SESSION-3, HALL-1

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Asst. Prof. Dr. Esra Özgül-Session 3**

BREAK INCLUDED / ARA VERİLEBİLİR

29.05.2020	13⁰⁰:16⁰⁰	MODERATOR Asst. Prof. Dr. Esra ÖZGÜL
Authors	Affiliation	Topic title
Arş.Gör. Bahri BOZGEYİK Arş.Gör. Kamil İNCE	Gaziantep Üniversitesi	ERKEN ADOLESAN DÖNEMDE AYAK BİLEĞİ BURKULMASI SONRASI GELİŞEBİLEN TALUS OSTEOKONDRAL DEFEKTE BİR OLGU İLE BAKIŞ
Fatma CEVAHİR	Erciyes Üniversitesi	TIBBİ ÖNEMİ OLAN PARAZİTLERİN VEKTÖRLERLE MEKANİK OLARAK TAŞINMASININ ARAŞTIRILMASI
Prof.Dr.Volkan HANCI Mine TOSUN Dr.Özlem ÖNER	Dokuz Eylül Üniversitesi	ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE POSTOPERATİF YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE HASTA PROFİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Asst. Prof. Dr. Tuğba Gürbüz Dr. Nur Dokuzeylül Güngör	Özel Medistate Hastanesi Bahçeşehir Üniversitesi Göztepe Medikal Park Hastanesi	ENDOMETRİAL PATOLOJİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE TRANSVAJİNAL ULTRASONOGRAFİNİN KLİNİK ÖNEMİ
Öğr. Gör. Dr. Seyhan TÜRK Asst. Prof. Dr. Can TÜRK	Hacettepe Üniversitesi Lokman Hekim Üniversitesi	BAKTERİYAL ENFEKSİYONLARIN KEMOTERAPİYE YANIT VE KANSER ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ; DOST MU? DÜŞMAN MI?
Asst. Prof. Dr. Can TÜRK Öğr. Gör. Dr. Seyhan TÜRK	Hacettepe Üniversitesi Lokman Hekim Üniversitesi	BARDAĞIN DOLU TARAFI; COVID- DAN ÖĞRENDİKLERİMİZ
Duygu ÖCAL	Ankara Üniversitesi	BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE SU SİSTEMLERİNDE LEGİONELLA TÜRLEİNİN ARAŞTIRILMASI
Eda AÇIKGÖZ Derya ÖZBAŞ GENÇARSLAN	Hasan Kalyoncu Üniversitesi Gaziantep Üniversitesi	PSİKİYATRİK BOZUKLUĞU OLAN YETİŞKİNLER İÇİN TOPLUM ENTEGRASYON ÖLÇEĞİ TÜRKÇE FORMU GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI
Asst. Prof. Dr. Esra Özgül	Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi	RUTİN ABDOMİNAL MULTİDEDEKTÖR BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ ÇEKİMLERİNDE ASEPTOMATİK UMBİLİKAL HERNİ TESPİTİ ve GÖRÜLME ORANI
Muhsin MUTLU Res. Asst. Dr.Seda İFLAZOĞLU MUTLU	Elazığ Veteriner Kontrol Enstitüsü Fırat Üniversitesi	BORUN ANTİMİKROBİYEL ÖZELLİKLERİ VE METABOLİK ETKİLERİ
Gokhan Yazici Pt, PhD.	Gazi University	THE RELATIONSHIP BETWEEN BALANCE AND VERTICAL JUMP PERFORMANCE IN CHILDREN WITH SPASTIC CEREBRAL PALSY
Emre SERİN	Mersin University	YORGUNLUK FAKTÖRÜNÜN KUVVETİF PERFORMANSA ETKİSİ

SESSION-4, HALL-2

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Osman Vedüd EŞİDİR-Session 4**

29.05.2020	13 ⁰⁰ :15 ⁰⁰	MODERATOR Asst. Prof. Dr. Şule Y. ŞİRİN
Authors	Affiliation	Topic title
Lect. Zeki YILBAŞI Asst. Prof. Dr. Murat Kadir YEŞİLYURT	Yozgat Bozok University	THE EFFECTS OF HEXANOL-DIESEL FUEL BLENDS ON THE PERFORMANCE AND EMISSIONS OF A COMPRESSION-IGNITION ENGINE
Utkay DÖNMEZ Pınar ÇAM Hacer NOZOĞLU Gökhan YARDIM Murat KISAKÜREK	Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi	AFET/SALGIN GİBİ DURUMLARDA KULLANILMAK ÜZERE YÜKSEK MUKAVEMETLİ, UV IŞINLARINA DAYANIKLI, SIVI SIZDIRMAZ ÖZELLİKLİ KOMPOZİT KUMAŞ TASARIMI
Utkay DÖNMEZ Pınar ÇAM Hızır Okan ŞEKER Cuma Yaşar NACAR Serkan KISA	Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi	BEBEK BEZLERİ İÇİN KONFORLU YENİ NESİL TOPSHEET KUMAŞIN GELİŞTİRİLMESİ
Asst. Prof. Dr. Şule Y. ŞİRİN	Kocaeli Üniversitesi	ELEKTRİK DİRENÇ KAYNAĞI (ERW) İLE DİKİŞLİ ÇELİK BORU ÜRETİMİNDE ŞEKİL DEĞİŞİM MİKTARI İLE BORULARIN MEKANİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
Asst. Prof. Dr. M. Serhat KESERLİOĞLU Prof. Dr. Ali KIRÇAY	Pamukkale Üniversitesi Harran Üniversitesi	DURUM-UZAY SENTEZ YÖNTEMİ KULLANILARAK AKIM-MODLU KARE- KÖK ORTAM BASAMAK SÜZGEÇ TASARIMI
Asst. Prof. Dr. Hakan BAYRAK Assoc. Prof. Dr. Ferhat AKGÜL	Kafkas University Middle East Technical University	DERIVATION OF TRANSITION PROBABILITIES FROM SIMULATION BASED PERFORMANCE PREDICTION METHOD
Selman COGAY İsmet KANDİLLİ Melih KUNCAN	Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Üniversitesi Siirt Üniversitesi	AKILLI TOPRAK SULAMA SİSTEMİ
Yaşar Ay	Dicle Üniversitesi	KÜRESEL PLAZMA ODAK CİHAZI KULLANILARAK ÜRETİLEN NÖTRONLAR VE X-IŞINLARI İÇİN OPTİMUM ELEKTROT YARIÇAPININ ARAŞTIRILMASI

SESSION-5, HALL-1

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp.Doc. Dr. Hakan KUM–Session 5**

29.05.2020	16³⁰:18⁰⁰	MODERATOR Assoc. Prof. Dr.Belgin ÖZER
Authors	Affiliation	Topic title
Asst. Prof. Dr. Berna BULĞURCU Özge ALBOĞA	Çukurova Üniversitesi İskenderun Teknik Üniversitesi	SINIFLANDIRMA ESASLI MÜTEAHHİTLİK YETERLİLİK SİSTEMİNİN ANALİTİK HİYERARŞİ SÜRECİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ
Betül ERŞAHAN Gülşen ZENİT Halil DOĞAN	Sütçü İmam Üniversitesi	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KODLAMA EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Dr. Ahmet KAZAN	Malatya Turgut Özal University	PARA-SASAKIAN MANIFOLDS WITH WEIGHTED CONNECTION
Assoc. Prof. Dr.Belgin ÖZER Sibel KANBAY	Gaziantep Üniversitesi	SAYISAL YARIGRUPLARIN MİNİMAL TAKDİMLERİ
Assoc. Prof. Dr.Belgin ÖZER Abdulvhab HVA	Gaziantep Üniversitesi	MATEMATİKTE ETİK
Emre SERİN	Mersin University	ELASTİK DİRENÇ BANT ANTRENMANLARININ SPORTİF PERFORMANS PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİLERİ
Beşir ER Dr. Füsun ERTEN Prof. Dr. Kazim ŞAHİN	Fırat Üniversitesi	PROPIYONİK ASİT İLE İNDÜKLENEN OTİZMLİ SIÇANLARDA MAGNEZYUM BİYOTİNATIN 8-OH-dG ve 8-İZOPROSTAN ÜZERİNE ETKİSİ
Doç.Dr. Sinan YALÇIN Emrah SAYĞI	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİCİLERİNİN ALGILARINA GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN SOSYAL KAYTARMA DAVRANIŞLARINA YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA (ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ)

SESSION-6, HALL-2

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Osman Vedüd EŞİDİR – Session 6**

29.05.2020	15 ³⁰ :17 ³⁰	MODERATOR Assoc. Prof. Dr.Hakan KUM
Authors	Affiliation	Topic title
Dr. Güller ŞAHİN Eda YALÇINKAYA	Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	UYARLANMIŞ STIRPAT MODELİ: CO 2 EMİSYONLARI, YENİLENEBİLİR ENERJİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ
Dr. Güller ŞAHİN Eda YALÇINKAYA	Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	ÇİN ÖRNEKLEMİNDE COVID-19 SALGINININ MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER ÜZERİNDEKİ DİNAMİK ETKİLERİ
Res. Asst. Osman Kağan ERGÜR Assoc. Prof. Dr.. Hakan KUM	Fırat Üniversitesi Nevşehir HBV Üniversitesi	VERGİ YARGILAMASINA EGEMEN OLAN İLKELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ PIIGS ÜLKELERİNDE KAYITDIŞI EKONOMİNİN BELİRLEYİCİLERİ: MIMIC MODEL YAKLAŞIMI İLE BİR ANALİZ
Asst. Prof. Dr. Aslıhan SEVİNÇ KUYUCU	İstanbul Üniversitesi	TÜRK TİCARET KANUNU m. 105 HÜKMÜNE GÖRE TAŞIYANA KARŞI NAVLUN SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN TAZMİNAT TALEPLERİNDE ACENTENİN YETKİLERİ
Assoc. Prof. Dr.Hakan KUM	Nevşehir HBV Üniversitesi	FİNANSAL GELİŞME VE KAYITDIŞI EKONOMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Assoc. Prof. Dr. Hakan KUM	Nevşehir HBV Üniversitesi	HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: NEDENSELLİK ANALİZİ
Asst. Prof. Mehmet Ragıp Görgün Asst. Prof. Hasan Bardakçı Kadir Basut	Harran Üniversitesi	SERBEST TİCARET ANLAŞMALARININ EKONOMİK ETKİLERİ VE AB İLE YAŞANAN SORUNLAR
Asst. Prof. Mehmet Ragıp Görgün Asst. Prof. Hasan Bardakçı	Harran Üniversitesi	YEŞİL LOJİSTİK VE TÜRKİYE'DE YEŞİL LOJİSTİK UYGULAMALARI

SESSION-7, HALL-1

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Mehmet TIRAŞ-Session 7**

29.05.2020	18 ³⁰ :20 ⁰⁰	MODERATOR Yasemin Ağaoğlu
Authors	Affiliation	Topic title
Derviş KANAT Prof.Dr. Mehmet TIRAŞ	Sütçü İmam Üniversitesi	AFŞİN İLÇESİ'NİN NÜFUS GELİŞİMİ VE NUFUSUN BAZI ÖZELLİKLERİ
Derviş KANAT Prof. Dr. Mehmet TIRAŞ Prof.Dr. Emin TOROĞLU	Sütçü İmam Üniversitesi	ŞEHİR COĞRAFYASI AÇISINDAN BİR İNCELEME: ELBİSTAN
Murat Mutlu TOKAY Hayrettin MUTLU	İstanbul Gedik Üniversitesi İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi	ORTA ÖĞRETİM DÜZEYİNDE TURİZM VE OTELCİLİK ALANINDA AŞÇILIK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GIDA GÜVENLİĞİ HAKKINDA BİLGİ VE UYGULAMALARI: İSTANBUL ÖRNEĞİ
Halil İbrahim ORHAN İlkay YILMAZ İsmail Hakkı TEKİNER	İstanbul Ayvansaray Üniversitesi	HİPOKRAT'TAN İBN-İ SİNA VE MEVLANA'YA UZANAN KADİM BİR ŞERBETİN İZİNDE: SİRKENCÜBİN VE SAĞLIKTA YERİ
Tolgahan TABAK İlkay YILMAZ Özgür ÜSTÜN İsmail Hakkı TEKİNER	İstanbul Ayvansaray Üniversitesi	ÖDÜLLÜ BİR YEMEĞİN AROMATİK VE TAT UNSURLARININ GC-MS VE LC- MS/MS YÖNTEMLERİ İLE İNCELENMESİ
Ebubekir DİŞLİ Rukiye MAVUŞ Cemre GÖKÇE Prof. Dr. Mustafa AKTAŞ	Gemak Gıda Endüstri Makinaları ve Tic. A.Ş. Gazi Üniversitesi,	SOĞUK KAHVE ÜRETİMİNDE SİSTEM SEÇİMİNİN ENERJİ VE EKONOMİK ANALİZİ

SESSION-8, HALL-2

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Nihat Adar**
Ahmet KAYA -Session 8

29.05.2020	18³⁰:20³⁰	MODERATOR Asst. Prof. Nihat Adar Ahmet KAYA
Authors	Affiliation	Topic title
Gülfiye ORTAKCI Prof. Dr. D. Duygu KILIÇ	Amasya Üniversitesi	ELAZIĞ (MADEN) MADEN SAHALARINDAKİ BAZI KARASAL ENDEMİK BİTKİLERDE Co, Ni, Fe AĞIR METAL BİOAKÜMÜLASYONLARI
Res. Asst. Savaş OKYAY Asst. Prof. Nihat ADAR	Eskişehir Osmangazi University	EXTRACTING TEXT CLASSIFICATION FEATURES WITH PARALLEL DESIGN
Res. Asst. Savaş OKYAY Asst. Prof. Nihat Adar Ahmet KAYA	Eskişehir Osmangazi University	FS-DPMT (DATA PREPROCESSING AND MANAGEMENT TOOL): A SIMPLE SOFTWARE TO MANIPULATE FREESURFER OUTPUT DATA
Oğuz KAYHAN Asst. Prof. Dr. Tuğba Raika KIRAN	İskenderun Teknik Üniversitesi	RADYONÜKLİDLERİN FİTOREMEDİASYONU
Tarkan Alptekin DURMUŞ	Assis TT İletişim Teknolojileri A.Ş.	NEBULA: YENİ NESİL ÇOK KANALLI SON KULLANICI İLETİŞİM PLATFORMU
Süleyman ERTEN Furkan TOSUN Esra DEMİRCİ	Enerji Sistemleri Mühendisi Nurdil Teknik Soğutma	ENDÜSTRİYEL SOĞUTMA SİSTEMLERİNDE KULLANILAN ISI YALITIM MALZEMELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ENERJİ VE ÇEVRE PERSPEKTİFİ
Ayşenur ERDİL	İstanbul Medeniyet University,	AN OVERVIEW OF FORECASTING METHODS: AN APPLICATION FOR AN APPAREL- TEXTILE FIRM IN THE PRODUCTION SECTOR
Hilal ÖZİŞ İsmet KANDİLLİ Melih KUNCAN	Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Üniversitesi Siirt Üniversitesi	RASPBERRY Pİ İLE YÜZ TANIMA SİSTEMİ
Ayşenur ERDİL Hikmet ERBİYİK	İstanbul Medeniyet University	AN OVERVIEW FOR CUSTOMER RELATION MANAGEMENT: IMPROVING CRM MODEL FOR ABC FIRM

SESSION-9, HALL-3

(All speakers required to be connected to the session 5 min before the session starts)

Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and session number, **exp. Aslıhan SEVİNÇ KUYUCU – Session 9**

29.05.2020	18³⁰:19³⁰	MODERATOR Dr. Mustafa ATEŞ
Authors	Affiliation	Topic title
Yahya ŞAHİN Ahmet ŞİRİN	Fırat Üniversitesi Marmara Üniversitesi	EVLİLİKTE EMPATİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Yahya ŞAHİN Prof. Dr.Ahmet ŞİRİN	Fırat Üniversitesi Marmara Üniversitesi	EVLİLİKTE FARKINDALIK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Asst. Prof. Ramazan GÜREL	Marmara Üniversitesi	ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE HEDEF KİTLEYE YÖNELİK BİR İLMİHAL ÖRNEĞİ: AHMET HAMDİ AKSEKİ’NİN “KÖYLÜYE DİN DERSLERİ” ADLI KİTABINDA İNANÇ ÖĞRETİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Enes Battal KESKİN	Bursa Uludağ Üniversitesi	TÜRKİYE’DE KENT ÇALIŞMALARI KENT SOSYOLOJİSİ KİTAPLARI BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Mustafa ATEŞ	Gaziantep İslâm Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	“ALBERT CORNELIUS KNUDSON’DA TANRI’NIN KİŞİLİĞİ PROBLEMİ”
Emre SERİN	Mersin University	Yüksek, Orta ve Düşük Yoğunluklu Antrenmanların Fizyolojik ve Motorik Özellikler Üzerine Etkisi
Asst. Prof. Mehmet ŞAHİN	Akdeniz Üniversitesi	TUHFE-İ NÂİLÎ’DE ANTALYALI ŞAİRLER

CONTENT

CONGRESS ID	I
GALLERY	II
PROGRAM	III
CONTENT	IV

Author & Title	No
Yunus Emre TANSÜ, Burak YALÇIN AKHUNLAR VE SASANİLERİN SİYASİ İLİŞKİLERİ	1-2
Muhammed Felat AKTAN , İzzet ESER BAĞDATLI RÛHÎ'NİN DİVANINDA İKTİBASLAR	3
Fırat SEVİNÇ TEZKİRELERDE KIRIM'IN HAN SOYLU ŞAİRLERİ VE BU ŞAİRLERE AİT MANZUM KISIMLAR	4-5
Fırat SEVİNÇ DELİ BİRÂDER LAKAPLI GAZÂLÎ VE BİLİNMEYEN BİR TERCÎ-İ BENDİ	6-7
İzzet ESER, Muhammed Felat AKTAN FUZULÎ'NİN BİR GAZELİNİN ONTOLOJİK YÖNTEMLE İNCELENMESİ	8
Güzide KARACA , İsa IŞIK II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ VE 31 MART VAKASI	9-10
Güzide KARACA , İsa IŞIK OSMANLI –DARFUR İLİŞKİLERİ	11-12
Yunus Emre TANSÜ, Aytaç ÖNEL SURIYE'DE KRİZ VE TÜRKİYE' YE ETKİLERİ	13-14
Duygu ÜNALAN HABERDE GELECEK TAHMİNİ (KEHANET): DEPREM HABERLERİ ÖRNEĞİNDE BİR DEĞERLENDİRME)	15-16
Şeyhmus DOĞAN PAZARLAMA İLETİŞİMİ İLE BLOK ZİNCİRİ (BLOCKCHAIN) TEKNOLOJİSİNİN ENTEGRASYONU	17-18
Gonca UNCU POPÜLER KÜLTÜRÜN, KÜRESELLEŞME İLE DÖNÜŞTÜRDÜĞÜ, YENİ NESİL SOSYAL MEDYA MÜZECİLİĞİ: TÜRKİYEDEN ÖRNEKLER	19-20

Hakan ARIKAN İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SONRASI SANATTA YENİ BİR EYLEM BİÇİMİ OLARAK SİTÜASYONİST HAREKET	21
Hakan ARIKAN SANAT TEKNOLOJİ İLİŞKİSİ VE SOSYAL MEDYADA PAYLAŞIM OLARAK SANAT	22
Mehmet NUHOĞLU, Merve DUYDU KAMUSAL ALAN HEYKELLERİNDE “KENTSEL KİMLİK VE KÜLTÜREL KODLAR” ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	23
Leyla KUBAT BİR SERAMİK USTASI SHOJI HAMADA	24-25
Mahasen BADRA THE SPLIT IDENTITY AS AN OBJECTIVE CORRELATIVE FOR THE IRISH SOCIOECONOMIC DICHOTOMY IN BIAN FRIEL'S PHILADELPHIA HERE I COME!	26
Bahri BOZGEYİK, Kamil İNCE ERKEN ADOLESAN DÖNEMDE AYAK BİLEĞİ BURKULMASI SONRASI GELİŞEBİLEN TALUS OSTEOKONDRAL DEFEKTE BİR OLGU İLE BAKIŞ	27
Fatma CEVAHİR TIBBİ ÖNEMİ OLAN PARAZİTLERİN VEKTÖRLERLE MEKANİK OLARAK TAŞINMASININ ARAŞTIRILMASI	28
Volkan HANCI, Mine TOSUN, Özlem ÖNER ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE POSTOPERATİF YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE HASTA PROFİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	29-30
Tuğba GÜRBÜZ , Nur Dokuzeylül GÜNGÖR ENDOMETRİAL PATOLOJİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE TRANSVAJİNAL ULTRASONOGRAFİNİN KLİNİK ÖNEMİ	31-32
Seyhan TÜRK, Can TÜRK BAKTERİYAL ENFEKSİYONLARIN KEMOTERAPİYE YANIT VE KANSER ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ; DOST MU? DÜŞMAN MI?	33-34
Can TÜRK, Seyhan TÜRK, BARDAĞIN DOLU TARAFI; COVID-19'DAN ÖĞRENDİKLERİMİZ	35-36
Duygu ÖCAL BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE SU SİSTEMLERİNDE LEGİONELLA TÜRLERİNİN ARAŞTIRILMASI	37-39
Eda AÇIKGÖZ, Derya ÖZBAŞ GENÇARSLAN PSİKİYATRİK BOZUKLUĞU OLAN YETİŞKİNLER İÇİN TOPLUM ENTEGRASYON ÖLÇEĞİ TÜRKÇE FORMU GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI	40
Esra ÖZGÜL RUTİN ABDOMİNAL MULTİDEDEKTÖR BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ ÇEKİMLERİNDE ASEPTOMATİK UMBLİKAL HERNİ TESPİTİ ve GÖRÜLME ORANI	41-42
Muhsin MUTLU, Seda İFLAZOĞLU MUTLU BORUN ANTİMİKROBİYEL ÖZELLİKLERİ VE METABOLİK ETKİLERİ	43-44

Gokhan Yazici THE RELATIONSHIP BETWEEN BALANCE AND VERTICAL JUMP PERFORMANCE IN CHILDREN WITH SPASTIC CEREBRAL PALSY	45-46
Emre SERİN YORGUNLUK FAKTÖRÜNÜN SPORTİF PERFORMANSA ETKİSİ	47
Zeki YILBAŞI , Murat Kadir YEŞİLYURT THE EFFECTS OF HEXANOL-DIESEL FUEL BLENDS ON THE PERFORMANCE AND EMISSIONS OF A COMPRESSION-IGNITION ENGINE	48-49
Utkay DÖNMEZ, Pınar ÇAM, Hacer NOZOĞLU, Gökhan YARDIM, Murat KISAKÜREK AFET/SALGIN GİBİ DURUMLARDA KULLANILMAK ÜZERE YÜKSEK MUKAVEMETLİ, UV IŞINLARINA DAYANIKLI, SIVI SIZDIRMAZ ÖZELLİKLİ KOMPOZİT KUMAŞ TASARIMI	50-51
Utkay DÖNMEZ, Pınar ÇAM, Hızır Okan ŞEKER , Cuma Yaşar NACAR Serkan KISA BEBEK BEZLERİ İÇİN KONFORLU YENİ NESİL TOPSHEET KUMAŞIN GELİŞTİRİLMESİ	52-53
Şule Y. ŞİRİN ELEKTRİK DİRENÇ KAYNAĞI (ERW) İLE DİKİŞLİ ÇELİK BORU ÜRETİMİNDE ŞEKİL DEĞİŞİM MİKTARI İLE BORULARIN MEKANİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	54-55
M. Serhat KESERLİOĞLU, Ali KIRÇAY DURUM-UZAY SENTEZ YÖNTEMİ KULLANILARAK AKIM-MODLU KARE-KÖK ORTAM BASAMAK SÜZGEÇ TASARIMI	56-57
Hakan BAYRAK, Ferhat AKGÜL DERIVATION OF TRANSITION PROBABILITIES FROM SIMULATION BASED PERFORMANCE PREDICTION METHOD	58
Selman COGAY, İsmet KANDİLLİ, Melih KUNCAN AKILLI TOPRAK SULAMA SİSTEMİ	59
Yaşar Ay KÜRESEL PLAZMA ODAK CİHAZI KULLANILARAK ÜRETİLEN NÖTRONLAR VE X-IŞINLARI İÇİN OPTİMUM ELEKTROT YARIÇAPININ ARAŞTIRILMASI	60-61
Berna BULĞURCU, Özge ALBOĞA SINIFLANDIRMA ESASLI MÜTEAHHİTLİK YETERLİLİK SİSTEMİNİN ANALİTİK HİYERARŞİ SÜRECİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	62-64
Betül ERŞAHAN, Gülşen ZENİT, Halil DOĞAN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KODLAMA EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	65-66
Ahmet KAZAN PARA-SASAKIAN MANIFOLDS WITH WEIGHTED CONNECTION	67-68
Belgin ÖZER, Sibel KANBAY SAYISAL YARIGRUPLARIN MİNİMAL TAKDİMLERİ	69-70
Belgin ÖZER, Abdulvhab HVA MATEMATİKTE ETİK	71-72

Emre SERİN ELASTİK DİRENÇ BANT ANTRENMANLARININ SPORTİF PERFORMANS PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİLERİ	73-74
Beşir ER, Füsun ERTEN, Kazim ŞAHİN PROPIYONİK ASİT İLE İNDÜKLENEN OTİZMLİ SIÇANLARDA MAGNEZYUM BİYOTİNATIN 8-OH-dG ve 8-İZOPROSTAN ÜZERİNE ETKİSİ	75-76
Sinan YALÇIN, Emrah SAYĞI MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİCİLERİNİN ALGILARINA GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN SOSYAL KAYTARMA DAVRANIŞLARINA YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA (ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ)	77-78
Osman Kağan ERGÜR VERGİ YARGILAMASINA EGEMEN OLAN İLKELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	79-80
Hakan KUM PIIGS ÜLKELERİNDE KAYITDIŞI EKONOMİNİN BELİRLEYİCİLERİ: MIMIC MODEL YAKLAŞIMI İLE BİR ANALİZ	81
Aslıhan SEVİNÇ KUYUCU TÜRK TİCARET KANUNU m. 105 HÜKMÜNE GÖRE TAŞIYANA KARŞI NAVLUN SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN TAZMİNAT TALEPLERİNDE ACENTENİN YETKİLERİ	82-83
Hakan KUM FİNANSAL GELİŞME VE KAYITDIŞI EKONOMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	84
Hakan KUM HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: NEDENSELLİK ANALİZİ	85
Mehmet Ragıp GÖRGÜN, Hasan BARDAKÇI, Kadir BASUT SERBEST TİCARET ANLAŞMALARININ EKONOMİK ETKİLERİ VE AB İLE YAŞANAN SORUNLAR	86-87
Filiz GÖLPEK & Osman KAVAK YÜKSEKÖĞRETİMDE KAZANÇLAR VE MALİYETLER	
Derviş KANAT, Mehmet TIRAŞ AFŞİN İLÇESİ'NİN NÜFUS GELİŞİMİ VE NUFUSUN BAZI ÖZELLİKLERİ	88-89
Derviş KANAT, Mehmet TIRAŞ, Emin TOROĞLU ŞEHİR COĞRAFYASI AÇISINDAN BİR İNCELEME: ELBİSTAN	90-91
Murat Mutlu TOKAY, Hayrettin MUTLU ORTA ÖĞRETİM DÜZEYİNDE TURİZM VE OTELCİLİK ALANINDA AŞÇILIK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GIDA GÜVENLİĞİ HAKKINDA BİLGİ VE UYGULAMALARI: İSTANBUL ÖRNEĞİ	92
Halil İbrahim ORHAN , İlkey YILMAZ, İsmail Hakkı TEKİNER HİPOKRAT'TAN İBN-İ SİNA VE MEVLANA'YA UZANAN KADİM BİR ŞERBETİN İZİNDE: SİRKENCÜBİN VE SAĞLIKTA YERİ	93-94
Tolgahan TABAK, İlkey YILMAZ , Özgür ÜSTÜN, İsmail Hakkı TEKİNER ÖDÜLLÜ BİR YEMEĞİN AROMATİK VE TAT UNSURLARININ GC-MS VE LC- MS/MS YÖNTEMLERİ İLE İNCELENMESİ	95-96
Ebubekir DİŞLİ, Rukiye MAVUŞ, Cemre GÖKÇE, Mustafa AKTAŞ	97-98

SOĞUK KAHVE ÜRETİMİNDE SİSTEM SEÇİMİNİN ENERJİ VE EKONOMİK ANALİZİ	
Dr. Güller ŞAHİN, Eda YALÇINKAYA UYARLANMIŞ STIRPAT MODELİ: CO ₂ EMİSYONLARI, YENİLENEBİLİR ENERJİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ	99-100
Dr. Güller ŞAHİN, Eda YALÇINKAYA ÇİN ÖRNEKLEMİNDE COVID-19 SALGINININ MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER ÜZERİNDEKİ DİNAMİK ETKİLERİ	101-102
Gülfiye ORTAKCI, Duygu KILIÇ ELAZIĞ (MADEN) MADEN SAHALARINDAKİ BAZI KARASAL ENDEMİK BİTKİLERDE Co, Ni, Fe AĞIR METAL BİOAKÜMÜLASYONLARI	103-104
Savaş Okyay, Nihat Adar EXTRACTING TEXT CLASSIFICATION FEATURES WITH PARALLEL DESIGN	105-106
Savaş Okyay, Nihat Adar, Ahmet KAYA FS-DPMT (DATA PREPROCESSING AND MANAGEMENT TOOL): A SIMPLE SOFTWARE TO MANIPULATE FREESURFER OUTPUT DATA	107-108
Oğuz KAYHAN, Tuğba Raika KIRAN RADYONÜKLİDLERİN FİTOREMEDİASYONU	109-110
Tarkan Alptekin DURMUŞ NEBULA: YENİ NESİL ÇOK KANALLI SON KULLANICI İLETİŞİM PLATFORMU	111-112
Süleyman ERTEN, Furkan TOSUN, Esra DEMİRCİ ENDÜSTRİYEL SOĞUTMA SİSTEMLERİNDE KULLANILAN ISI YALITIM MALZEMELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ENERJİ VE ÇEVRE PERSPEKTİFİ	113-114
Ayşenur ERDİL AN OVERVIEW OF FORECASTING METHODS: AN APPLICATION FOR AN APPAREL-TEXTILE FIRM IN THE PRODUCTION SECTOR	115-116
Ayşenur ERDİL, Hikmet ERBİYİK AN OVERVIEW FOR CUSTOMER RELATION MANAGEMENT: IMPROVING CRM MODEL FOR ABC FIRM	117-118
Hilal ÖZİŞ, İsmet KANDİLLİ, Melih KUNCAN RASPBERRY Pİ İLE YÜZ TANIMA SİSTEMİ	119
Yahya ŞAHİN, Ahmet ŞİRİN EVLİLİKTE EMPATİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	120-121
Yahya ŞAHİN, Ahmet ŞİRİN EVLİLİKTE FARKINDALIK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	122-123
Ramazan GÜREL ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE HEDEF KİTLEYE YÖNELİK BİR İLMİHAL ÖRNEĞİ: AHMET HAMDİ AKSEKİ'NİN "KÖYLÜYE DİN DERSLERİ" ADLI KİTABINDA İNANÇ ÖĞRETİMİ	124-125
Enes Battal KESKİN TÜRKİYE'DE KENT ÇALIŞMALARI KENT SOSYOLOJİSİ KİTAPLARI BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME	126-127
Mustafa ATEŞ "ALBERT CORNELIUS KNUDSON'DA TANRI'NIN KİŞİLİĞİ PROBLEMİ"	128-129

Mehmet ŞAHİN

TUHFE-İ NÂİLÎ'DE ANTALYALI ŞAİRLER

130-131

Emre SERİN

YÜKSEK, ORTA VE DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ANTRENMANLARIN FİZYOLOJİK
VE MOTORİK ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİSİ

132

AKHUNLAR VE SASANİLERİN SİYASİ İLİŞKİLERİ

Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ
Gaziantep Üniversitesi

Lisans Öğrencisi, Burak YALÇIN
Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi

ÖZET

Akhunlar, isimlerinden de anlaşıldığı gibi Hunların soyundan gelen bir devlettir. Akhunlar 5. ve 6. yüzyıllarda Türkistan, Maverâünnehir, Afganistan, Horasan ve Hindistan'ın kuzey bölgelerinde, İskitler ve Kuşanlar devletlerini kurmuşlardır. Maverâünnehir ve Semerkant civarını zapt ederek güçlü bir devlet haline gelmişlerdir. Akhunlar yalnızca askeri alanda aktif değil, kültürel, siyasal ve medeniyet bakımından da yaşadıkları devre ışık tutacak kadar etkin ve istikrarlıydılar. Akhunlar kuruldukları dönem itibarıyla (350) Sasaniler için büyük bir tehdit oluşturmuşlardı. Akhunlar, o dönemin süper gücü sayılabilecek Sasani İmparatorluğu ile çeşitli siyasal ve askeri münasebetlere girmiş, Sasanileri çoğu zaman zor şartlar altına itmişlerdir. Akhunlar sadece Sasanilerin bulunduğu İran coğrafyasına karşı yayılmacı bir politika izlememiş aynı zamanda Hindistan taraflarına doğrudan fetih politikası seyretnmiştir. Roma, Çin ve Hindistan'daki soylu hanedanarlarda çeşitli münasebetler kurmuşlardır. O zamanlarda dünyanın en köklü ve en teşkilatlı imparatorluklarından birisi olan Sasaniler, Pers İmparatorluğunun devamıdır. Akhunlar daha yeni kurulmuş olmalarına rağmen büyük bir askeri güç ve siyasal kuvvetle, Sasanileri uzun süreler kendi kontrolleri altında tutmuşlardır. Bu sayede Akhunlar kendilerine sorun olmayacak aksine kendilerine yarar getirecek bir Sasani devleti oluşturmuşlardır. Özellikle Sasani Şah'ı Kavad zamanında bu güç giderek tesirini ve kuvvetini arttırmıştır. Akhunlar, Aksungur döneminde Şah Firuz ve Şah Kavad iktidarını istedikleri gibi yönetmiştir. Hatta Sasanilerin taht değişikliklerini bile kendi istekleri doğrultusunda yönettiler. Akhunlar 552 yılında Göktürk hakanlığının kurulmasıyla iki büyük devlet arasında sıkışıp kalmıştır. Batıya doğru ilerlemek isteyen Göktürkler için Akhun Devleti büyük engel teşkil ediyordu. Bu sebeple Göktürkler, Akhunlar'a karşı, Sasani imparatorluğuyla ittifak kurdu. Akhunlar kurulan bu ittifakla çok zor bir süreç içerisine girdi. Sasaniler, Göktürkler ile kurdukları bu ittifak sayesinde askeri anlamda giderek güçlendi. Akhun Kağanı Apar döneminde 558 yılında Termiz'de yapılan savaş ile Akhun devletine son verildi. Akhun Devleti toprakları iki devlet arasında bölüşüldü. Göktürkler ve Sasaniler arasında bizzat Akhunlara karşı kurulmuş olan ittifak buna ilaveten Akhun topraklarında yayılan Budizm ve Hinduizm, Akhunların tarih sahnesinden çekilmesine sebep olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akhunlar, Sasaniler, Diplomasi, Siyaset, Savaş, Güç

POLITICAL RELATIONS OF AKHUNS AND SASSANIDS

ABSTRACT

Akhuns, as the name suggests, is a state descended from the Huns. Akhunlar founded Scythians and Kusans in Turkistan, Maverâunnehir, Afghanistan, Khorasan and northern regions of India in the 5th and 6th centuries. They have become a powerful state by capturing the Maverâunnehir and Samarkand. Akhuns are not only active in the military field, they were active and stable enough to shed light on their circuit in terms of culture, politics and civilization. The Akhuns posed a great threat to the Sassanids as of the time they were founded (350). The Akhuns entered into various political and military relations with the Sassanid Empire, which could be considered the superpower of that period, They often

pushed Sassanids under difficult conditions. The Akhuns did not pursue an expansionist policy not only against the Iranian geography of the Sassanids, but also a policy of conquest towards the Indian side. They established various relationships with noble dynasties in Rome, China and India. The Sassanids, one of the most established and most organized empires in the world at that time, were the continuation of the Persian Empire. Although the Akhuns were newly established, they kept the Sassanids under their control for a long time with great military power and political force. In this way, the Akhuns created a Sassanid state that would not be a problem for them, but would benefit them. Especially during the time of Sassanid Shah Kavad, this power gradually increased its influence and strength. During the Aksungur period, Akhuns ruled Shah Firuz and Shah Kavad power as they wanted. They even managed the Sassanids' throne changes according to their own wishes. Akhuns was trapped between the two great states with the establishment of the Göktürk state in 552. The Akhun State was a big obstacle for the Göktürks who wanted to move west. For this reason, the Göktürks allied with the Sassanid empire against the Akhuns. Akhuns entered into a very difficult process with this alliance. The Sasanians gradually strengthened in military terms thanks to this alliance with the Göktürks. In the period of Apar, Akhun state was terminated with the war in Termiz in 558. The territory of the Akhun State was divided between the two states. The alliance between the Gokturks and Sassanids against the Akhuns itself, in addition, Buddhism and Hinduism, which spread over the territory of Akhun, caused the Akhun to withdraw from the historical scene.

Key Words : Akhuns, Sasanids, Diplomacy, Politics, War, Power

BAĞDATLI RŪHÎ'NİN DİVANINDA İKTİBASLAR

Dr. Muhammed Felat AKTAN
Dicle Üniversitesi

Dr. İzzet ESER
Bitlis Eren Üniversitesi

ÖZET

Divan şiirinde muhteva, şekle oranla daha geniş bir yapıya sahiptir. Klasik edebiyat, başta Kur'an-ı Kerim olmak üzere, hadisler, menkıbeler, kıssalar, tasavvuf gibi birçok dinî motiften beslenir. Kaynaklık etmesi bakımından Kur'an-ı Kerim'in ve hadislerin divan şiirinde kullanımı azımsanmayacak ölçüde fazladır. Kur'an-ı Kerim ve hadislerin klasik şiirde kullanımı iktibas sanatını ortaya çıkarmıştır. Sözü pekiştirmek, ifadeye canlılık kazandırmak için birçok divan şairi iktibas sanatına başvurmuş, manzum olarak kaleme aldıkları eserlerin birçoğunda kaynak olarak iktibaslara yer vermiştir. Divan şiirinde teceddüd olarak adlandırdığımız yenileşme dönemine kadar âyet ve hadislerin nakıs ya da tam şekliyle uygulanıp kullanılması iktibas olarak tanımlanmıştır. Yenileşme akabinde iktibas edilen metinler çok çeşitlenmiştir. Birçok ibare bu kategoriye alınmıştır. Bu çalışmada klasik şiirimizin önemli şahsiyetlerinden olan ve 16. yüzyılda yaşayan Bağdatlı Rûhî'nin, divanında geçen âyet ve hadis iktibaslarını ele aldık. Gazellerinde lirik bir söyleyiş tarzına sahip olan Rûhî, sosyal hayata ve hadiselerle duyarlı bir divan şairidir. Divanda dinî söyleme sahip birçok gazeli mevcuttur ve bu söylemleri kısmen de olsa mana oyunları ile tezyin etmiştir. Başta Terkîb-i Bend olmak üzere divanı ile tanınan Rûhî, eserlerinde dinî unsurlara yer verdiği görülmüştür. Bu unsurlar arasında âyet ve hadis iktibasları da mevcuttur. Çalışmamızda âyetler bütünlük açısından tam ve nakıs olmak üzere ele alınmış, akabinde lafzen ve telmih yoluyla iki alt başlıkta incelenmiştir. Bağdatlı Rûhî'nin daha çok nakıs iktibastan yararlandığı, tam iktibasa çok az başvurduğu görülmüştür. Âyetlerin sûre ve numaraları beyitlerin sonunda verilmiş, âyetler sonrasında hadislerin iktibaslarının divanda kullanımı incelenmiştir. Şairin Araf sûresi 143. ayeti en çok başvurduğu ve daha çok yarım iktibas olarak kullandığı tespit edilmiştir. Tespit edebildiğimiz kadarıyla 24 ayetin divanda iktibas olarak kullanıldığı görülür. Bu ayetlerin bir kısmı telmih yoluyla kullanılırken büyük çoğunluğu lafzî iktibas olarak kullanılmıştır. Bağdatlı Rûhî'nin divanında tespit edilen dört hadis-i şerif mevcuttur. Çalışmamızın giriş bölümünde iktibasın tanımı ve şair Rûhî'nin dini unsurlara ne kadar sıklıkta yer verdiği, akabinde ayetlerin bütünlük açısından kullanımı, daha sonra lafzî ve telmih yoluyla kullanımı ardından hadis iktibaslarının şairin divanında kullanımı ile ilgili bilgiler yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Rûhî, İktibas, Âyet, Hadis, Telmih

**TEZKİRELERDE KIRIM'IN HAN SOYLU ŞAİRLERİ VE BU ŞAİRLERE AİT
MANZUM KISIMLAR**

Dr. Öğr. Üyesi Fırat SEVİNÇ
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

ÖZET

Azak Denizi ile Karadeniz tarafından çevrelenen bir yarımada olan Kırım geçmişte İskitler, Kimmerler, Yunan kolonileri, Hunlar, Bizanslılar ve Hazarlar gibi çeşitli devletlere ve kültürlere ev sahipliği yapmış özerk bir cumhuriyettir. 1438 yılında Altın Ordu Devleti'nden ayrılarak bağımsızlığını elde eden Kırım 15. yüzyıldan 18. yüzyıla kadar Osmanlı hâkimiyetinde kalmıştır. Daha sonra sırasıyla Rusya, Almanya ve Sovyetler Birliği tarafından işgal edilmiştir. Kırım günümüzde Ukrayna'ya bağlı özerk bir cumhuriyet olarak varlığını devam ettirmektedir.

Kırım'ın dili Kıpçak Türkçesi'nin bir koludur. 15. yüzyılda Osmanlı hâkimiyetine giren Kırım'da Osmanlı Türkçesi özellikle edebî eserlerde etkisini göstermeye başlamıştır. Osmanlı Türkçesi'nin etkisini göstermesinde Osmanlı sultanlarının ciddi etkisi olmuştur. Çünkü Osmanlı sultanları han olacak kişiyi İstanbul'da ağırlamış, onlarla kültür ve sanat ortamlarını paylaşmışlardır. Kırım hanları İstanbul'dayken Osmanlı sultanlarının sanat ve şiirle meşgul olduğunu görmüşlerdir. Bu durumdan etkilenerek kendileri de şiirle meşgul olmuşlardır. Han soylu bazı şairler divan oluşturmuşlardır. Bütün bu gelişmeler Kırım edebiyatında Osmanlı Türkçesiyle Kuzey Türkçesinin paralel ilerlediği iki kollu bir edebiyat dünyasının ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bu çalışmada Osmanlı sahası tezkire yazarlarının, tezkirelerinde han soylu şairlere ve onların şiirlerine yer verip vermediklerinin tespiti üzerinde durulmuştur. Bilindiği gibi Osmanlı sahasında tezkirecilik 16. yüzyılda başlamıştır. Osmanlı Kırım ilişkilerinin 15. yüzyıla dayandığı düşünüldüğünde tezkirelerde şiirle uğraşan han soylu şairlerin yer alması beklenmektedir. Fakat yapılan araştırmada bu şairlere yeterince yer verilmediği görülmüştür.

Günümüzde Osmanlı sahasına ait otuzdan fazla tezkirenin tespiti yapılmış, bu tezkireler araştırmacılar tarafından günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Mevcut tezkirelerden on tanesinde Kırım'ın han soylu şairlerine ve onların şiirlerinden örnekler yer verilmiştir. Han soylu şairlere yer veren tezkireler Hâtimetü'l-Eşâr, Kâfile-i Şuara, Mecma'-i Şu'arâ ve Tezkire-i Üdebâ, Tezkire-i Şu'arâ-yı Âmid, Rıza Tezkiresi, Tezkiretü's-Şu'arâ (Şeyhülislam Ârif Hikmey Bey), Gülbün-i Hânân, Tezkire-i Mucib, Tezkiretü's-Şu'arâ (Sâlim Efendi) ve Osmanlı Şairleri'dir. Bu tezkirelerde verilen şiir örnekleri yeterli değildir. Osmanlı sahası tezkirelerinde isimleri verilen han soylu şairler Halim Giray Han, Şehbâz Giray Han, Şahin Giray Han, Mengli Giray Han, Selim Giray Han, Bahadır Giray Han, Saadet Giray Han, Bora Gazi Giray Han ve İkinci Mengli Giray Han'dır.

Anahtar Kelimeler: Kırım, Han, Şair, Tezkire, Osmanlı.

**KHAN NOBLE POETS OF THE CRIMEA IN BIOGRAPHIES AND POEMS OF
THESE POETS**

ABSTRACT

Crimea, a peninsula surrounded by the Sea of Azov and the Black Sea is an autonomous republic that has hosted various states and cultures in the past. In 1438, Crimea left the Altın Ordu State and gained its independence remained under

Ottoman rule from the 15th century to the 18th century. It was later occupied by Russia, Germany and the Soviet Union, respectively. Crimea continues to exist as an autonomous republic of Ukraine today.

The language of Crimea is a branch of Kipchak Turkish. In Crimea, which came under Ottoman rule in the 15th century, Ottoman Turkish began to show its influence especially in literary works. Ottoman sultans had a serious influence on the effect of Ottoman Turkish. Because the Ottoman sultans hosted the person who would become an khan in Istanbul and shared their culture and art environments with them. When the Crimean khans were in Istanbul, they saw that the Ottoman sultans were busy with art and poetry. Affected by this situation, they were busy with poetry. Some poets of Khan noble have created a divan. All these developments have led to the emergence of a two-armed literary world in which Crimean literature paralleled Ottoman Turkish and Northern Turkish.

In this study, it was focused on the determination of the Ottoman field writers whether they included the poetry of the noble khan and their poems. As it is known, biography in the Ottoman field started in the 16th century. Considering that the Ottoman Crimean relations date back to the 15th century, it is expected that the poetry of the noble khan, who deal with poetry, will take place in biographies. However, it was observed in the research that these poets are not given enough space.

Today, more than thirty biographies belonging to the Ottoman field have been identified and these biographies have been translated into today's Turkish. Ten of the existing biographies include the noble poets of the Crimea and examples from their poems. Biographies that contain the poets of khan noble is Hâtimetü'l-Eşâr, Kâfile-i Şuara, Mecma'-i Şu'arâ ve Tezkire-i Üdebâ, Tezkire-i Şu'arâ-yı Âmid, Rıza Tezkiresi, Tezkiretü's-Şu'arâ (Şeyhülislam Ârif Hikmey Bey), Gülbün-i Hânân, Tezkire-i Mucib, Tezkiretü's-Şu'arâ (Sâlim Efendi) ve Osmanlı Şairleri. The examples of poetry given in these biographies are not enough. number are given in the Ottoman artefacts is nine.

Keywords: Crimea, Khan, Poetrist, Biography, Ottoman.

DELİ BİRÂDER LAKAPLI GAZÂLÎ VE BİLİNMEYEN BİR TERCÎ-İ BENDİ

Dr. Öğr. Üyesi Fırat SEVİNÇ

Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

ÖZET

Deli Birâder lakabıyla bilinen Gazâlî Bursalıdır. Gazâlî devrin Bursalı âlimlerinden Muhyiddin Acemî'den dersler almıştır. Gazâlî'nin tasavvuf ve tarikat eğitimi aldığı belirtilmektedir. Fakat bu eğitimi kimden aldığına dair bilgi yoktur. Ayrıca kaynaklarda herhangi bir tarikata mensup olduğundan bahsedilmemektedir.

Deli Birâder Gazâlî, Piyâle Bey'in sayesinde Şehzâde Korkut'la tanışmış ve onun yanında bulunmuştur. Dönemin padişahı Yavuz Sultan Selim tarafından Bursa'daki Geyikli Baba Zaviyesi şeyhliğine atanmıştır. Sırasıyla Sivrihisar, Akşehir, Agros, Amasya ve Beşiktaş'ta çeşitli görevleri icra etmiştir. Daha sonra Hicaz'a doğru yola koyulmuştur. Mekke'ye yerleşmiş ve burada vefat etmiştir.

Gazâlî'nin renkli bir kişiliği vardır. Bu özelliğini eserlerine de yansıtmıştır. Eserlerinde zeki, nüktedan, şuh, şen, letâfet ve zerâfet sahibi bir insan olarak görülür. Tarih ve hiciv türünden eserleriyle ön plana çıkmıştır. Cernâme, Kaplıcânâme, Elifnâme, Dâfi'u'l-Gumûm ve Râfi'u'l-Humûm ile Miftâhu'l-Hidâye isimli eserleri vardır. Cernâme maddi yardım talebinin dile getirildiği bir eserdir. Kaplıcânâme hiciv tarzının bir örneğidir. Miftâhu'l-Hidâye Mergînânî'nin Hidâye Şerhu Bidâyetü'l-Mübtedi isimli eserinin bazı bölümlerinin manzum çevirisi olup abdest, gusûl ve namazdan bahseden bir eserdir. Dâfi'u'l-Gumûm ve Râfi'u'l-Humûm'da ise müstehcen durumlar anlatılır. Bu eserlerde ele alınan konuların farklılığı Gazâlî'nin renkli kişiliğini ve hayatında geçirmiş olduğu farklı süreçleri ortaya koyar. Ayrıca Gazâlî'nin bir de divanının olduğu belirtilmektedir. Fakat bugüne kadar böyle bir esere rastlanmamıştır.

Bu çalışmada Deli Birâder Gazâlî'ye ait bir tercî-i bent yer almaktadır. Yaptığımız araştırmalar sonucunda bu tercî-i bendin daha önce görülmediği ve herhangi bir çalışmaya konu olmadığı tespit edilmiştir. Gazâlî'nin tercî-i bendi beş bentten oluşmakta olup her bent vasıta beytiyle birlikte dokuz beyitten oluşmaktadır. Şiirde aruz kusurları görülmektedir. Şiirin kafiye düzeni aa/xa/xa/xa/xa/.../ZZ, bb/xb/xb/xb/xb/.../ZZ ... şeklindedir. Tercî-i bentte dini-tasavvufi konulardan bahsedilmektedir. Kişinin kendisini tanıma süreci ve yapması gerekenler eserin konusunu oluşturur.

Gazâlî'nin hayatı boyunca farklı yerlerde bulunması ve farklı konularda eserler yazması onun bir arayış içinde olduğunu göstermektedir. Bu münasebetle eserlerinin daha titiz bir şekilde irdelenmesi gerekmektedir. Ayrıca tespit ettiğimiz bu tercî-i bent varlığından söz edilen fakat bulunamayan divanın mevcut olabileceği görüşünü güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deli Birâder, Gazâlî, Tercî-i Bend, Şiir.

NICKNAMED MAD BROTHER GAZÂLÎ AND ITS AN UNKNOWN TERCÎ-İ BEND

ABSTRACT

Gazâlî is from Bursa known as Mad Brother. He took lessons from Muhyiddin Acemî, one of the scholars of the period. It is stated that he received the sufi and cult education. But there is no information about who got this training. Also, it is not mentioned in the sources that it belongs to any cult.

Thanks to Mad Brother Gazâlî Piyale Bey, he met Şehzade Korkut and was with him. The sultan of the time was appointed by Yavuz Sultan Selim to the Geyikli Baba lodge in Bursa. He performed various duties in Sivrihisar, Akşehir, Agros, Amasya and Beşiktaş respectively. Then he set off towards Hicaz. He settled in Mecca and died here.

Gazâlî has a colorful personality. He reflected this feature in his works. In his works, he appears as intelligent, witty, joyful, and graceful. He came to the fore with his

works of history and satire. He has works named Cernâme, Kaplicâname, Elifnâme, Dâfi'u'l-Gumûm and Râfi'u'l-Humûm and Miftâhu'l-Hidâye. The difference of the topics discussed in these works reveals the colorful personality of Ghazali and the different processes he has gone through in his life. In addition, it is stated that Ghazali has a divan. However, no such work has been encountered so far.

In this study, there is a tercî-i bent of Deli Birader Gazâlî. As a result of our researches, it has been determined that this tercî-i bent has not been seen before and is not subject to any study. The tercî-i bent of Ghazali consists of five clauses and each clause consists of nine couplets together with the vehicle couplet. Poetic defects are seen in the poem. The rhyme order of the poem is aa / xa / xa / xa / xa /... / ZZ, bb / xb / xb / xb / xb /... / ZZ.... Religious-mystical issues are mentioned in the translation. The process of getting to know himself and the things to do form the subject of the work.

Gazâlî's presence in different places throughout his life and writing works on different subjects show that he is in search of him. To this end, his works need to be examined more meticulously. In addition, this interpretation we have identified strengthens the view that the divan mentioned but not found can exist.

Keywords: Mad Brother, Gazâlî, Tercî-i Bend, Poetry.

FUZULÎ'NİN BİR GAZELİNİN ONTOLOJİK YÖNTEMLE İNCELENMESİ

Dr. İzzet ESER
Bitlis Eren Üniversitesi

Dr. Muhammed Felat AKTAN
Dicle Üniversitesi

ÖZET

19. yüzyıldan sonra, tüm dünyada, etkisi iyice belirginleşen pozitif bilimler edebiyat alanında da kendini hissettirmiştir. Göstergebilim, Anlambilim gibi yeni araştırma sahaları ortaya çıkmış, bu alanlarda yapılan çalışmalar sonucunda edebî metinlere yeni bakış açılarıyla yaklaşma imkânı sunan metotlar geliştirilmiştir. Batı edebiyatlarında ortaya çıkan metin inceleme yöntemleri üzerine son dönemde, edebiyat araştırmacılarımızın birçok çalışması mevcuttur. Bu çalışmalarda genellikle yeni yöntemlerin tanıtımı yapılmakta ve Türk edebiyatına uygulanabilirlikleri değerlendirilmektedir. Bu çalışmaların önemli yönlerinden biri de söz konusu yöntemlerin geleneksel metin inceleme yöntemimizden farklılıklarını ortaya koyma çabalarıdır. Yukarıda zikredilen yöntemlerden biri Ontolojidir. Bu çalışmanın da merkezinde Ontoloji yer almaktadır. En genel ifade ile “varlık felsefesi” olarak tanımlanabilen Ontolojinin, terim olarak ilk kullanımı 17. yüzyıldır. R. Coclenus bu terimi kullanır. Bu felsefi disiplinin kurucusu olarak ise Christian Wolf kabul edilir. Nicolai Hartman, Baumgarten, İngarden gibi filozoflar ise modern Ontolojinin öncüleri kabul edilir. Söz konusu filozofların fikirlerinden istifade eden İsmail Tunalı Ontolojik tahlil metodunu geliştirmiştir. Tunalı, Sanat Ontolojisi adlı bir kitap yazmış ve bu kitapta Ontolojik analiz yöntemini detaylı bir şekilde anlatmıştır.

Çalışmanın ilk kısmında edebî eseri; Ses Tabakası, Anlam Tabakası, Karakter Tabakası ve Kader Tabakası olmak üzere dört tabakaya ayırarak değerlendiren bu analiz yönteminin klasik şiirimiz ile ilgili yapılacak inceleme çalışmalarına ne gibi katkılar sağlayacağını daha net görebilmek adına temel özellikleri sıralanmıştır. Ardından Fuzûlî'nin bir gazeli bu analiz yöntemiyle incelenmeye çalışılmıştır. Seçilen gazel “-maz mı” redifli gazeldir. Yaygın olarak bilinen bu gazelin seçilmesindeki amaç, analiz yönteminin şerhe katkısını daha net bir şekilde ortaya koyma çabasıdır. İnceleme esnasında gazeldeki her beyitte aynı adımlar takip edilmiştir. İlk olarak beyitler ayrı ayrı, Ses Tabakası ve Anlam Tabakası açısından değerlendirilmiştir. Ses Tabakasında beyitler genellikle şekil yönünden, Anlam Tabakasında ise kelime ve cümle düzeyinde anlama açısından incelenmiştir. Şairin psikolojisinin incelendiği Karakter Tabakası ve eserin evrensel yönünün incelendiği Kader Tabakası ise gazelin tümü için tek başlık olarak ele alınmıştır. Çalışmanın sonuç bölümünde Ontolojik analiz yönteminin Divan şiiri üzerine yapılacak çalışmalara katkısı tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ontoloji, Divan Şiiri, Şerh Geleneği,

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ VE 31 MART VAKASI

Güzide KARACA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

İsa IŞIK

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Osmanlı Devleti büyük bir imparatorluk iken dünyadaki gelişimlere gözlerini kapamıştı. Bu durumun imparatorluğa büyük etkileri olmuş yıkılma sürecine girmişti. Osmanlı Devletinin bu dönemine bakacak olursak Sultan II.Abdulhamid önemli bir yer tutmaktadır. Sultan II. Abdulhamid'in başa gelmesi ülkenin tekrar kalkınmasını ve bir meşrutiyet döneminin başlaması olmuştu. II.Abdulhamid tahta geçer geçmez ilk olarak I.Meşrutiyeti ilan etmişti. I.Meşrutiyet uzun ömürlü olmamıştı. 1876 da ilan edilen meşrutiyet 1878 de kaldırılmıştı. Fakat hürriyet ve ittihat terakki üyeleri I. Meşrutiyetin ilanından sonra daha da güçlenerek güç kazanmışlardı. I. Meşrutiyetin kaldırılması ile ülke içerisinde karışıklıkların artması Abdulhamid karşıtlarının çoğalması problemlere yol açıyordu. 1908'e gelindiğinde II.Abdulhamid'e tekrar meşrutiyeti ilan ettirildi. Bu şekilde II.Meşrutiyet dönemini başlamış oldu. Meşrutiyet ülke geneline büyük kazanımlar sağlayacağı düşünülmüştü. Büyük coşku ve sevinç gösterileri sonucunda meclis tekrar açılmıştı. Meclisin açılmasında ve meşrutiyetin ilanında İttihat ve Terakkinin çok büyük katkısı olmuştu. İttihat ve Terakki üyeleri mecliste önemli yerlere getirilmişti. Bu durum ülke içerisinde ses getirmiş ve haksızlıklar olduğu dilden dile dolaşmaya başlamıştı. İlk günlerde büyük coşku ile kutlanan II. Meşrutiyet sonucunda istenilen sonuçlar elde edilememişti. Önce meclis içerisinde değişiklikler yapıldı. Fakat halk hürriyet kelimesinin anlamını milliyetçilik olarak anlayıp isyan etmeye başladılar. Bu dönemde Bulgaristan, Bosna Hersek, Girit ya bağımsızlığını ilan etti ya da başka ülke yönetimi altına girdi. II. Meşrutiyet ile de istenilen düzen olmayınca ülkenin refah seviyesi yükselmeyince karşı gazeteler yazılar yazmaya başladı. İlk başta büyük coşku ile kutlayan başta askerler ve gazeteciler olmak üzere meşrutiyete tepkileri arttırdı. İlk Önce Askeriye içlerinde toplanmalar hükümete ve padişaha karşı küçük ayaklanmaları getirdi. Bu küçük ayaklanmalara başta Volkan Gazetesi olmak üzere destek verdi. 31 Mart 1909'a gelindiğinde taraflarca Anayasa Düzene karşı isyan başlatıldı. Bu isyanın İttihat Terakki kendisine karşı yapıldı diyerek karşı çıktı. Bu isyan II.Abdulhamid'in yumuşak davranışı sayesinde bastırıldı fakat sonucunda Sultan II. Abdülhamid tahttan indirildi. Bu olayları neden sonuç şeklinde inceleyeceğiz.

Bu çalışmamızda Abdulhamid'in siyasi yapısı, meşrutiyetin getirileri ayrıca 31 Mart vaksının getirdikleri üzerine arşiv belgesi, o döneme ait 1.el kaynaklar, araştırma eserler, hatıratlardan yararlanarak sempozyuma sunum yapılacak ve tam metin hazırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: II.Abdulhamid, II. Meşrutiyet, 31 Mart

CONSTITUTIONAL ERA AND THE 31ST OF MARCH INCIDENT

ABSTRACT

While the Ottoman Empire was a great empire, it closed its eyes to the developments in the world. This situation had great changes to the empire and was in a state of collapse. Sultan Abdulhamid II has an important place. Sultan II. In order for Abdulhamid to take over, the work had been to develop again and the beginning of a constitutional period. As soon as

Abdulhamid II entered the throne, he was first declared the First Constitutional Monarchy. First Constitutional Monarchy has never been long lasting. The constitutional law declared in 1876 was abolished in 1878. However, the members of liberty and union proceedings gained strength after the declaration of the First Constitutional Monarchy. With the abolition of the first constitutional monarchy, the increase of confusion within the country caused problems of Abdulhamid opponents to increase. By 1908, it was declared legitimacy again to Abdulhamid II. In this way, the Second Constitutional Era began. Constitutional Monarchy was thought to provide great gains across the country. On the screen of great enthusiasm and joy shows, the assembly was reopened. Union and Progress had a great contribution in the opening of the Assembly and the declaration of the Constitution. Members of the Committee of Union and Progress were brought to important places in the assembly. This situation made a sound in the country and started to travel from language to language. Celebrated with great enthusiasm in the early days, II. There were no results in the constitutional constitution. First, changes were made in the assembly. But the people started to rebel by understanding the meaning of the word freedom as nationalism. During this period, Bulgaria, Bosnia and Herzegovina, Crete either declared their independence or came under the rule of another country. II. When it was not regulated by the constitutional monarchy, revise it started to work on the counter newspapers page when the level of welfare did not increase. It is the first time that it celebrates with great enthusiasm, and has increased reactions to the constitutionalist, including soldiers and journalists. First, the gatherings in the military brought small uprisings against the government and the sultan. According to these small uprisings, he supported Volkan Newspaper. By the end of the Constitutional Order, 31yan 1909. It was opposed by saying that the rebellion. This rebellion was made by Sultan Abdulhamid II's Sultan II. Abdulhamid was deposed.

We will examine these events as a cause and effect. In this study, it is necessary to make a presentation to the symposium by making use of the archive documents on Abdulhamid's political structure, the legitimacy of the legitimacy, the 31 March foundation, the first sources, research works, memoirs.

Keywords: II. Abdulhamid , Constitutional Era, the 31st of March Incident

OSMANLI –DARFUR İLİŞKİLERİ

Güzide KARACA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

İsa IŞIK

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Afrika içlerinde ki bulunan Sudan Devletinin içinde oluşan eyalet Darfur'dur. Darfur Sudan içerisinde önemli geçiş yolları içerisinde ve ticaret merkezi olarak zengin bir yapıda idi. Osmanlı Devletinin Mısır valisi Mehmet Ali Paşa yönetimi ile ilk olarak Sudanla ilişkileri geliştirmeye başladı. Osmanlı Sudanda hâkimiyet kurmuş olsa da Darfurda hâkimiyet kurması o kadar kolay olmamıştı. Sudan kendi içinde bağımsız bir eyalet olarak yaklaşık 1500'lü yıllardan itibaren 17.yy sonuna kadar bağımsızlığını sürdürmüştür. 17.yüzyıl sonuna gelindiğinde Darfur ilk defa Mısır hâkimiyetindeki Sudan'a bağlandı. Bu dönemden itibaren Osmanlı'ya bağlı olmuştur. Bu dönemden itibaren sürekli bağımsızlık harekâtları yapıyor olsa da başarılı olamamıştır. Osmanlı Devletinin zayıflaması ile Mısır'daki Osmanlı hakimiyeti son buldu. Bunun sonucunda Sudan devletinde de karışıklıklar çıkmaya başladı. Sudan içlerinde ki eyalet olarak Darfur'u başka yöneticiler yönetiyor olsa da Sudanda ki karışıklıklardan Darfur'da etkilenmiştir. Sudan da çıkan mehdi söylentileri ve mehedinin Sudani yönetmeye başlaması Darfur'da da mehdi yönetimi başlamıştı. 1885'de mehdi yönetimi başlaması dolaylı yoldan İngiliz yönetiminin başlaması oldu. Mehdi döneminde Mısır-İngiliz güçleri karşı karşıya geldi. Mısır-İngiliz güçleri savaşta İngiliz güçleri yenilgisiyle Sudan'daki İngiliz hâkimiyeti kesin olarak gerçekleşmiş böylece Mehdi Devleti tarihe karışmıştır. Bu dönemden itibaren de İngiliz-Mısır ortak yönetimi başlamış oldu. Darfur içerisinde kendini gösteren lider olarak Ali Dinar tekrar bağımsız bir devlet durumuna gelmeye çabalamıştır. Ali Dinar bağımsız bir devlet kurmak için Osmanlı Devletinden destek istemiştir. Osmanlı devletine elçiler gönderilmiş İngiliz yönetimini istemediklerini, Mısır yönetiminin de eksiklerini bildirdi. Hatta o dönemde Hicaz bölgesine mahmil göndermiştir. Bu şekilde Osmanlı desteğini kazanmayı amaçlamıştır. Daha sonra ki dönemde Osmanlı devletinden Ali Dinar bayrak istemiştir. İngiliz emperyalizmine karşı Müslüman ve koruyucu ülke olarak Osmanlı devletinin yanında yer almak istemiştir. I.Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devletinin yanında yer almış Osmanlı'ya destek olmuştur. Kurtuluş savaşı döneminde de yine bu bölgeye destek vermiş fakat yapılan bir savaş sırasında şehit düşmüştür. Ali Dinar'dan sonra bölgede hakimiyet kurulamamıştır. İngiliz sömürgesi altında ki Sudan'a bağlı olarak varlığı sürdürmüştür. Bu dönemde de hala tam bir bağımsızlık olmayıp hala sömürgeci devletlerin yönetimindedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Sudan, Ali Dinar

OSMANLI-SUDAN RELATIONS

ABSTRACT

Darfur is the state formed within the Sudan State in Africa. Darfur was rich in important crossing routes and a commercial center in Sudan. With the administration of the Ottoman governor of Egypt, Mehmet Ali Pasha, he first started to develop relations with Sudan. Although the Ottoman Empire had dominated Sudan, it was not so easy to dominate Darfur. As an independent state, Sudan has maintained its independence from the 1500's until the end of the 17th century. By the end of the 17th century, Darfur was first attached to Sudan, which was under Egyptian rule. It has been affiliated to the Ottoman since this period. Since this

period, although he has been carrying out continuous independence operations, he has not been successful. Ottoman rule in Egypt ended with the weakening of the Ottoman Empire. As a result, confusions began to emerge in the Sudanese state. Although other rulers run Darfur as the state in Sudan, it was affected by the confusion in Sudan in Darfur. The rumors of the mehdi that started in Sudan and the fact that the mehdi started to rule Sudan also began in Darfur. The beginning of the Mahdi administration in 1885 was the indirect start of the British administration. Egyptian-British forces confronted during the time of the Mahdi. With the defeat of the British forces in the war, the Egyptian-British forces realized the British domination in Sudan, so that the Mahdi State became history. From this period, the British-Egyptian joint administration has begun. Ali Dinar as the leader in Darfur. Ali Dinar asked for support from the Ottoman State to establish an independent state. Ambassadors to the Ottoman administration, please inform that they do not want the British administration and the deficiencies of the Egyptian administration. He even listed a spell on the Hejaz screen. In this way, he aimed to gain Ottoman support. Ali Dinar asked for a flag. He wanted to stand beside the Ottoman state as a Muslim and protective country against British imperialism. He took place next to the Ottoman State. The battlefield is also martyred during the liberation war period. After Ali Dinar, there was no dominance. It is done according to Sudan under British colony. It is still ruled by colonial states.

Keywords: Ottoman, Sudan, Ali Dinar

SURİYE'DE KRİZ VE TÜRKİYE' YE ETKİLERİ

Doç.Dr. Yunus Emre TANSÜ
Gaziantep Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi, Aytaç ÖNEL
Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

2010 yılında başlayan ve bugün de devam eden demokratik özgürlük ve insan hakları talepleri nedeniyle ortaya çıkan yabancı ülkelerin desteği olarak düşünülebilecek bölgesel ve sosyal silahlı bir harekettir. Arap toplumunda yayılan ve birçok ülkede etkisini gösteren bu hareket nedeniyle protestolar, mitingler, gösteriler ve iç çatışmalar yaşandı. Arap halkları arasında özgürlük adı altında başlayan bu eylemler birçok hükümetin çökmesine neden oldu. Arap baharının Arap toplumundaki bir yansıması, otoriter bir rejime sahip Suriye hükümetini de etkiledi. Suriye rejiminin uyguladığı politikalar neticesinde oluşan siyasi gerilim, yerini şiddetli çatışmalara bırakmasıyla oluşan kargaşa ortamı nedeniyle ülke vatandaşları kendilerini güvende hissedebilecekleri ülkelere göç etmek zorunda bırakılmışlardır. Öncelikli olarak güvenli ülke arayışı içinde olan Suriyeli sığınmacılar, yakın komşu ülkelere göç gerçekleştirmişlerdir. Göçmenlerin çoğu Türkiye'ye gelmişlerdir. Suriye rejiminin, muhaliflerine yönelik acımasız ve insafsız saldırıları sonucu Suriye'den Türkiye'ye zorunlu bir göç hareketi başlamış, Türkiye kendi ülkelerinin yöneticileri tarafından zulme uğrayan bu insanlara kapısını sonuna kadar açmıştır. Her şeyden önce, göçmenlerin ülkede çalışmalarına ve yerleşmelerine izin verilmiştir. Yasal mevzuata ilişkin herhangi bir sorun çıkarılmamıştır. Geçici barınma merkezlerine önemli sayıda mülteci yerleştirilmektedir. Barınma merkezlerine yerleştirilen Suriyeli mültecilerin sağlık, barınma, eğitim ve beslenme gibi temel ihtiyaçları ücretsiz karşılanmıştır. Böylesine büyük bir göç dalgası diğer sorunlarla beraber bazı güvenlik sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Bu çalışmada Suriyeli mültecilerin savaş döneminden ne ölçüde etkilendikleri, mültecilerin yaşadığı maddi ve manevi sorunlar ve uyum süreçleri tartışılmaktadır. Buradan yola çıkarak çalışmada; göç kavramı açıklanmış, Suriye'den Türkiye'ye yaşanan göç dalgasına ve bu göç dalgası sonucu ortaya çıkan sorunlara kısaca değinildikten sonra, meydana gelmiş veya gelebilecek olan güvenlik sorunları ele alınmıştır. Suriye'de yaşanan iç savaşın başlamasından sonra ABD, Rusya ve Türkiye'nin tutumları, bölgenin geleceği açısından önem taşımaktadır. Baskıcı yönetim yaklaşımıyla Esad yönetimini kabul etmeyen ABD, ABD Esad yönetiminin Suriye'ye karşı baskıcı tutumundan vazgeçmesini ve hükümeti terk etmesini istiyor. Buna karşın Rusya Esad hükümetini kendi çıkarları için desteklemeye devam etti. Yazımızda konuya değinilerek farklı açılardan değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Türkiye, Suriye, Güvenlik

SYRIA CRISIS AND ITS EFFECTS IN TURKEY

ABSTRACT

It is a regional and social armed movement that can be considered as the support of foreign countries that emerged due to democratic freedom and human rights demands that started in 2010 and continues today. Protests, rallies, demonstrations and internal conflicts took place due to this movement that spread in the Arab society and showed its effect in many countries. These actions, which started under the name of freedom among Arab peoples, caused many governments to collapse. A reflection of the Arab spring in the Arab society has also affected

the Syrian government, which has an authoritarian regime. The political tension caused by the policies implemented by the Syrian regime, The country's citizens were forced to migrate to countries where they may feel safe due to the turmoil environment that was replaced by violent conflicts. Syrian refugees, primarily seeking safe countries, migrated to neighboring countries Most of the immigrants came to Turkey. The Syrian regime's ruthless attacks as a result of the forced migration from Syria to Turkey for the opposition movement has begun, Turkey has opened its doors to these people until the end of the persecution by the rulers of their countries. First of all, immigrants are allowed to work and settle in the country. There is no problem with legal legislation. A significant number of refugees are placed in temporary accommodation centers. The basic needs of Syrian refugees placed in shelter centers, such as health, shelter, education and nutrition, were provided free of charge. Such a huge wave of immigration brought with it other security issues along with other problems. In this study, the extent to which Syrian refugees are affected by the war period, the material and spiritual problems experienced by refugees and their adaptation processes are discussed. Based on this, in the study; The concept of migration is explained, After the wave of immigration from Syria to Turkey and lived briefly describes the result of this wave of immigration emerging issues, security issues which have been addressed or that may have occurred. After the start of the civil war in Syria the US, Russia and Turkey's attitude, it is important for the future of the region. USA that does not accept Assad administration with its repressive management approach, The US wants the Assad administration to abandon its oppressive stance against Syria and leave the government. After all Russia continued to support the Assad government for its own interests. In our article, the subject was mentioned and evaluated from different perspectives.

Keywords: Migration, Turkey, Syria, Security.

HABERDE GELECEK TAHMİNİ (KEHANET): DEPREM HABERLERİ ÖRNEĞİNDE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Duygu ÜNALAN
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

ÖZET

Gazetecilik, çağdaş olayları raporlama ve yorumlama, başka bir deyişle günün olaylarını özetleme ve kaydetme eylemidir. Habere ilişkin genel kanı ise son yirmi dört saat içinde meydana gelen olayların bir betimlemesi olarak görülmesi yönündedir. En genel anlamıyla haberi bir olay, bir olgu üzerine edinilen, iletişim ya da yayın organları ile verilen bilgi olarak tanımlamak mümkündür. Bir olayın habere konu olabilmesi ise zamanlılık, yakınlık, önemlilik, etkili ilgililik, ilginçlik, nadirlik, heyecanlılık, anlaşmazlık, kuşku, gariplik, duygulara yönelme, yenilik gibi haber değerlerini taşıyıp taşımadığı ile ilgilidir. Ancak haberin önemi büyük ölçüde, gazeteciliğin kendini geçmiş ve gelecek arasında konumlandırmasında yatmaktadır. Zaman, haber üretimi ve haber yazımının en merkezi örgütlenme yönlerinden biridir. Medyadaki haberlerin birçoğu “ne oldu” sorusunu sormak yerine “ne olacak” sorusunu sormaktadır. Bu bağlamda tahminlere odaklanan gazetecilik türü, kehanet gazeteciliği olarak adlandırılmaktadır. Bir meslek olarak gazetecilik; siyaset, bankacılık, ekonomi, hava durumu, çevre, spor, yargı vb. hakkında bilgi iletme işlevine sahiptir. Günümüzde artık gazetecilik, bir haberin 5 n 1k kuralları ile aktarılmasının ötesine geçmektedir. Bugün gazetecilik, meydana gelen olayların raporlanmasının ötesinde gelecekte gerçekleşmesi muhtemel olan olaylara ilişkin tahminlerde bulunma eylemidir. Gazeteciler bir durumu, bireyi veya bir olayı inceleyebilir ve gerçeklere veya önceki konulara dayanarak neler olabileceğine dair bir tahminde bulunabilirler. Geleneksel gazetecilik algısının aksine, bu tür gazetecilik halihazırda olanları bildirmez, kaynaklardan alıntı yaparak gelecekte olabilecekler hakkında bilgi verir. Gazeteciler, neler olabileceği konusunda topluma rehberlik etmektedirler. Bu rehberlikleri nedeniyle de kâhin olarak kabul edilmektedirler. Bu bağlamda çalışmada deprem haberleri özelinde haberde gelecek tahmininin nasıl yapıldığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın verileri, Şükrü Ersoy’un “Marmara Depremi ve Tsunami Potansiyeli” konulu paneldeki Marmara depremine ilişkin açıklamalarının ardından yapılan haberlerden oluşturmaktadır. Açıklamanın ardından 6 Mart 2020 tarihinde çevrimiçi ulusal gazetelerde yapılan haberler taranmış ve toplam 9 haber yapıldığı belirlenmiştir. Bu haberler, söylem analizine tabi tutularak başlık, alt başlıklar, spot ve ana metinde gelecek söyleminin nasıl kurulduğu ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gazetecilik, Haber, Kehanet Gazeteciliği, Haberde Gelecek Tahmini, Söylem Çözümlemesi

PREDICTION OF THE FUTURE IN THE NEWS (PROPHECY): AN ASSESSMENT ON ONLINE NEWSPAPERS

ABSTRACT

Journalism is the act of reporting and interpreting contemporary events, in other words, summarizing and recording the events of the day. The general opinion about the news is that it is seen as a description of the events that occurred in the last twenty four hours. In the most general sense, it is possible to define the news as information acquired on an event, a case, and information given by the media or communication. Whether an event may be the subject of the news is related to whether it carries news values such as timeliness, closeness, significance, effective relevance, quirkiness, rarity, excitement, disagreement, suspicion,

strangeness, orientation to emotions, innovation and freshness. However, the importance of the news lies largely in the positioning of journalism between past and future. Time is one of the most central organizational aspects of news production and news writing. Many of the news in the media ask the question "what will happen" instead of asking "what happened". In this context, the type of journalism focusing on predictions is called oracular journalism. Journalism as a profession has the function of transmitting information about politics, banking, economy, weather, environment, sports, judiciary etc. Today, journalism goes beyond conveying a news with the rules of 5 n 1k. Journalism today is an act of making predictions about possible future events beyond reporting the events that occurred. Journalists can examine a situation, an individual or an event and make an estimate of what might happen based on facts or previous issues. Contrary to the traditional perception of journalism, this type of journalism does not report what is already happening, it gives information about what might happen in the future by quoting sources. Journalists guide the community on what can happen. Because of these guidance, they are considered as predictor. In this context, in the study, it was tried to reveal how the future prediction is made in the news about earthquake news. The data of the study consist of the news made after Proffessor Şükrü Ersoy's comments on the Marmara earthquake in the panel titled "Marmara Earthquake and Tsunami Potential". Following the announcement, the news published in the national newspapers on 6 March 2020 were scanned and a total of 9 news items were published. These news have been subjected to discourse analysis to try to reveal how the future discourse has been established in the title, subtitles, spot and main text.

Keywords: Journalism, News, Oracular Journalism, Future Forecast in News, Discourse Analysis

PAZARLAMA İLETİŞİMİ İLE BLOK ZİNCİRİ (BLOCKCHAIN) TEKNOLOJİSİNİN ENTEGRASYONU

Şeyhmus DOĞAN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

ÖZET

Blok zinciri (blockchain) teknolojisi sadece Bitcoin'den ya da kripto para birimlerinden ibaret olmayıp çok daha fazlasını ifade etmekte ve tüm endüstriler üzerinde büyük bir etkiye neden olacak görünmektedir; çünkü blockchain (blok zinciri) teknolojisi yakın gelecekte dünyanın tamamına yayılması muhtemel sistemler önermektedir. Özünde, blok zinciri (blockchain) sistemi, üçüncü taraf doğrulamasına gerek kalmadan iki taraf arasındaki işlemleri mümkün kılan ve dijital verinin kopyalanmasına değil dağıtılmasına izin veren bir yapıya dayanmaktadır. Sadece finans sektörü değil, birçok sektörde yayılım gösterecek bir potansiyele sahiptir. Blockchain teknolojisi ortaya çıktığı dönemde, madencilik adı verilen bir süreçle kripto para ürünlerini veya para birimlerini dünya ekonomisine kazdırmada önemli bir rol oynamıştır; ancak kripto para dünyası ile adı çokça anılmasına rağmen tek varlık platformu kripto/dijital paralar değildir. Blockchain olanaklarının uygulanmaya başlandığı öncü alanlardan biri de dijital pazarlamadır. Çünkü blockchain teknolojisinin en önemli yönü; iletişimin farklı amaç ve beklentilere sahip tarafları (marka/reklamveren ve hedef kitle/müşteri) arasında merkezi olmayan ve aracıyı ortadan kaldıran; reklamveren adına pazarlama maliyetlerini düşüren bir iletişim sürecini sağlayacak teknolojik alt yapıyı sunmasıdır. Pazarlama iletişimi adına bu olanak ve açılımları sağlarken de her şeyin taraflar arasında belgelenir ve doğrulanabilir olmasını mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda çalışmadaki amaç; blok zinciri (blockchain) teknolojisinin pazarlama iletişimi alanına nasıl entegre edildiği/edilebileceği ve dijital pazarlama uygulamalarına sağladığı ürün/marka ve müşteri yönlü katkı ve yenilikleri ortaya koymaktır. Bu doğrultuda; blok zinciri (blockchain) teknolojisinin dijital pazarlamaya entegrasyonundan elde edilebilecek temel sonuçlar; dijital aracıyı ortadan kaldırmak, kişisel verilere erişim ve kullanım açısından haksız rekabeti önlemek, markalara kişiselleştirilmiş müşteri-reklam etkileşimi seçenekleri sunmak, müşteri ilişkilerinde şeffaflığı artırmak ve tüketicilerin bilgilerini paylaşma konusunda kullanıcı verilerini koruyan, müşteri yönlü denetim, kontrol ve kazanım olanaklarını artırmak olarak sıralanabilir. Bugünden bakıldığında henüz erken dönemlerini yaşayan ancak hızlı bir şekilde gelişmeye devam eden blok zinciri (blockchain) teknolojisinin finans sektöründe olduğu gibi dijital pazarlama dünyasında da derinlemesine dalgalar yaratacağı tahmininde bulunmak geleceğe yönelik kuvvetli bir ihtimal gibi görünmektedir. Çünkü pazarlama iletişimde “aracısız merkezsizleşme” ve “veri değerinin tüketiciye döndürülmesini” vaat eden bir teknoloji olarak blok zincir sistemi, dijitalleşme ve pazarlama arasındaki bir yarış ve işbirliğini ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pazarlama, dijital pazarlama, blok zincir (blockchain) teknolojisi.

INTEGRATION OF BLOCK CHAIN TECHNOLOGY WITH MARKETING COMMUNICATION

Abstract

Blockchain technology is not only about Bitcoin or cryptocurrencies, it means much more and seems to have a huge impact on all industries; because blockchain technology proposes systems that are likely to spread across the world in the near future. In essence, the blockchain system is based on a structure that enables transactions between the two parties, without the need for third-party verification, and allows the distribution of digital data to be distributed. It

has a potential to spread not only in the financial sector, but in many other sectors. Blockchain technology played an important role in bringing crypto money products or currencies to the world economy through a process called mining. Although cryptocurrencies are often mentioned, their only asset platform is not cryptocurrency. One of the leading areas where blockchain facilities are being implemented is digital marketing. Because the most important aspect of blockchain technology is the decentralized and eliminating the intermediary between the parties with different goals and expectations of communication (brand/advertiser and target audience/customer); is the technological infrastructure that will provide a communication process that reduces marketing costs on behalf of the advertiser. While providing these opportunities and expansions in the name of marketing communication, it enables everything to be documented and verifiable between the parties. In this direction; The main results that can be obtained from the integration of blockchain technology into digital marketing; eliminating digital media, preventing unfair competition in terms of access and use of personal data, providing personalized customer-ad interaction options to brands, increasing transparency in customer relations, and increasing the possibilities of customer-oriented supervision, control and acquisition that protects user data in sharing consumers' information. Looking at today, it seems to be a strong prospect to predict that blockchain technology, which is still in its early stages but continues to develop rapidly, will create in-depth waves in the digital marketing world as well as in the financial sector. Because, as a technology that promises “first-hand decentralization” and “returning the data value to the consumer” in marketing communication, the blockchain system represents a race and cooperation between digitalization and marketing. In this context, the purpose of the study; to show how the blockchain technology can be integrated/integrated into the field of marketing communication and the product/brand and customer-oriented contributions to digital marketing applications.

Keywords: Marketing, digital marketing, blockchain technology.

**POPÜLER KÜLTÜRÜN, KÜRESELLEŞME İLE DÖNÜŞTÜRDÜĞÜ,
YENİ NESİL SOSYAL MEDYA MÜZECİLİĞİ:
TÜRKİYEDEN ÖRNEKLER**

Arş. Gör. Dr. Gonca UNCU
Marmara Üniversitesi

ÖZET

Müze, sanat ve kültür eserlerinin korunduğu , saklandığı ve insanların faydasına sunulmak için özel tasarlanmış mekanlarda sergilendiği yerlerdir. Eski Yunanda “bilimler tapınağı” manasındaki “Mouseion” anlamına gelen müze kelimesinin tarihi M.Ö. 300 yılına dayanmaktadır. Çağdaş müzecilik ise tarihin tüm kültür ve sanat belleğini korumak, incelemek, yaşatmak, halkın entelektüellik seviyesini yükseltmek ve medeniyeti sonraki nesillere aktarmak için kurulmuş kamu yararına hizmet veren oluşumlardır. Çağdaş müzeciliği takip eden yeni nesil müzecilik, klasik müzecilik anlayışının çok dışında bir amaç taşımaktadır.

Küreselleşme ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması sonucu, son yıllarda tüm dünyada hızla çoğalan sosyal medya müzeleri, özellikle instagram için üretilmiş bir içeriğe sahip olan müzeler olarak dikkat çekmektedir. Popüler kültürün en açık göstergelerinden biri olan bu müzeler “selfie müzeleri” veya “deneyim müzeleri” olarak da nitelendirilmektedir. Bu müzelerin sanat değeri taşımadığı bir gerçektir, çünkü sosyal medya müzelerinin asıl kahramanı eserler değil katılımcıların bizzat kendileridir. Küreselleşmenin bir sonucu olan bireysellik, sanat eserinin aurasına ve biricikliğine atfedilen özelliği yok ederek, bireyin kendi değerini yüceltmış onu, mekanla ilişkilendirerek eserin yerine koymuştur. Bu cürekâr tutum bireyin öz benliğini ele geçirerek ona kişisel bir benlik tatmini sunmaktadır ve bu sunumu da, sanatın ve kültürün en önemli korunak mekanı olan müzeler adı altında yapmaktadır.

İstanbul’da son yıllarda açılan Happy Hour TR Müzesi ve İlizyon Müzesi bu konseptte tasarlanmış sosyal medya müzeleridir. Gezmesi yaklaşık iki saatlik bir deneyim sunan bu müzelerin asıl amacı Instagram fotoğraf paylaşımı için özel tasarlanmış odalar ve mekanlar yaratmasıdır. Katılımcılar tek bir mekanda tasarlanan bu müzelerde değişik arka planlı renkli ve eğlenceli fotoğraflar çekebilmektedir. Hiçbir eserin olmadığı bu deneyimsel mekanlarda, izlenilen ve beğeniye sunulan eser kişinin kendisi olmaktadır. Sosyal medya çılgınlığının geldiği son noktada, eğlenceli içerik üretmek için kurulan bu müzeler, sanat dünyasına yeni bir nefes getirmek ve yaratıcı bir deneyim sağlamayı hedeflemektedir. Ancak yüzlerce yıllık çağdaş müzecilik anlayışıyla bağdaşmayan bu mekanların müze olarak adlandırılması oldukça ironi barındıran olup tartışılması gereken bir konudur. Sosyal medya müzeleri, popüler kültürün ve küreselleşmenin ürettiği Kültür Endüstrisinin sanatı ve kültürü yutup değersizleştiren algısına en güzel örneklerinden biridir. Müze adı altında açılan bu mekanlar, kültür ve sanatın yozlaşmasının ve niteleksizleştirilmesinin en açık delilleridir.

Anahtar Sözcükler: Küreselleşme, Popüler kültür, Müzecilik, Sosyal medya, Sosyal medya müzeciliği

**TRANSFORMATION OF NEW GENERATION SOCIAL MEDIA MUSEUMSHIP
BY POPULAR CULTURE AND GLOBALIZATION:
CASES FROM TURKEY**

ABSTRACT

The museum is the place where art and cultural works are preserved, stored and exhibited in specially designed spaces for the benefit of the people. The history of the word "museum",

meaning "temple of sciences" in Ancient Greece, is BC. It dates back to 300 years. Contemporary museology, on the other hand, is a public service that was established to protect the history of culture and art, to examine it, to keep it alive, to raise the level of intellectuality of the people and to transfer the civilization to the next generations. The new generation of museology, which follows contemporary museology, has a purpose other than classical museology.

As a result of globalization and the widespread use of social media, social media museums, which have been increasing rapidly all over the world in recent years, attract attention as museums with content produced especially for Instagram. These museums, which are one of the clearest signs of popular culture, are also called "selfie museums" or "experience museums". It is a fact that these museums do not have artistic value, because the main hero of social media museums is not the art works, but the participants themselves. Individuality, which is a result of globalization, destroyed the aura and uniqueness of the art work, glorifying the individual's own value, putting him/her in place of the work by associating him/her with space. This daring attitude captures the individual's self-identity and offers him a personal self-satisfaction, and this presentation is made under the name of museums, the most important shelter of art and culture.

Happy Hour TR Museum and Illusion Museum, opened in Istanbul in recent years, are social media museums designed in this concept. The main purpose of these museums, which provide a two-hour experience, is to create rooms and spaces specially designed for Instagram photo sharing. Participants can take colorful and fun photos with different backgrounds in these museums designed in one place. In these experiential spaces where there is no work, the work that is watched and presented to the person becomes the person himself. Founded to produce fun content, these museums aim to bring a breath of fresh air to the art world and provide a creative experience. However, it is a matter of irony that these places, which are incompatible with the centuries-old understanding of contemporary museums, to be called museums and are a subject to be discussed. Social media museums are one of the best examples of the Culture Industry produced by popular culture and globalization, and the perception of art and culture that devour and devalue culture. These so called social media museums are the clearest proofs of the degeneration and dequalification of culture and art.

Key Words: Globalization, Popular culture, Museology, Social media, Social media museology

**İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SONRASI SANATTA YENİ BİR EYLEM BİÇİMİ
OLARAK SİTÜASYONİST HAREKET**

Dr. Hakan ARIKAN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

ÖZET

Modernizmin Postmodernizme dönüşüm aşamasında, öne çıkan pek çok ayrıntı vardır. Toplumların pek çok kesiminde ortaya çıkan imajlar bu dönüşümü açıkça göz önüne koymaktadır. Özellikle, 1960 ve 1970 arası yaklaşık 10 yıllık bir zaman dilimini kapsayan bu dönemde Çin Kültür Devrimi, Vietnam Savaşı ve 1968 öğrenci hareketleri gibi yüzyıla damgasını vuran olaylarla ütopyik düşünce ve sol hareketin yükselişine, ayrıca Nixon'un emperyalist politikalarına tanık olunan bir dönem olmuştur. Bu dönemde öğrenci hareketlerinden, işçi ayaklanmalarına ve feminist kadın hareketlerine kadar uzanan geniş bir yelpaze de hissedilen ütopya sarhoşluğu 1980'lere kadar devam etmiştir. 1980'li yıllardan sonra, soldan sağa doğru yükselerek dönüşen ve liberalizmin taçlandığı yeni politik, ekonomik toplumsal söyleme evrilmiştir. Özellikle günümüzde postmodern sanatı değerlendirirken, dönüşümün yanında üretim ve tüketim ilişkilerindeki köklü değişimleri ve sanatın konumunu belirleyen alt yapıları incelikli bir şekilde ele almak gerekmektedir. 1960'lı yıllardan içinde yaşadığımız zaman dilimine kadar sanatta yeni ifade biçimleri, oluşumlar, eylemler ve pratiklerin incelenmesi günümüz sanatının da daha iyi anlaşılması bakımından önemlidir. Sitüasyonist harekette bu koşullar içinde politikayı estetikle buluşturan, avangard sanat hareketlerinin gelişmesine oldukça katkıda bulunan, varolan sisteme alternatif yollar arayarak anarşist yapısı ile önemli bir yerde durmaktadır. Sitüasyonist hareket, hem bir sanatsal avangard, hem de rutin hayatı özgürce şekillendirme yolu üzerinde deneysel bir inceleme olarak, yeni bir devrimci karşılaşmanın pratik ve kurumsal inşasına katkı olarak karşımıza çıkmaktadır. Hareket, 1968 Fransız öğrenci ayaklanmalarında adını tüm dünyaya duyurmuş, sosyal yaşamda estetik ve siyasal bir devrimi hedefleyen, 1956-1972 yılları arasındaki dönemde aktif olmuş, Avrupa kökenli enternasyonal anarşist ve muhalif bir örgüttür. Sitüasyonizmin beslendiği ideolojiler, politikada Marksizm ve anarşist sosyal demokrasi, sanatta ise Dadaizm, Sürrealizm, Cobra, Lettrism ve Enternasyonal Bauhaus olmuştur. 20. yüzyıl boyunca sanat kuramına karşı çıkan birçok sanatsal akım bağlamında, Sitüasyonist Enternasyonal, sanat dünyasının kesin reddine giden en radikal akım olmuştur. Araştırma kapsamında Sitüasyonist hareketi yaratan sosyolojik atmosfer ve hareketin oluşum süreci üzerinde durularak, terminolojiye kazandırdığı kavramlar incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Sitüasyonist, Derive, Psiko-coğrafya, Deteournement*

**SANAT TEKNOLOJİ İLİŞKİSİ VE SOSYAL MEDYADA PAYLAŞIM OLARAK
SANAT**

Dr. Hakan ARIKAN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

ÖZET

Sanat ve teknoloji ilişkisi, tarihin her döneminde var olarak birbirini etkilemiş ve bu güne kadar gelmiştir. Özellikle iletişim teknolojilerindeki büyük gelişmeler dünya sınırlarını küçülten her türlü ulaşım ağında yeni bir dönemin başlangıcı olurken, teknoloji, sanatı hem zenginleştirmiş hem de yeni yaratım kanallarının açılmasına olanak sağlamıştır. Sanat ve teknoloji ilişki kapsamında, insanoğlunun belki de en önemli buluşlarından biri internettir. Özellikle soğuk savaş döneminin bir getirisi olan internet, sosyal, kültürel, ekonomik hayatın, hemen her noktasında yerini almıştır. Teknolojinin çok hızlı bir şekilde ilerlemesi ve internetin hem kullanım hızının hem de kullanım alanının gelişmesi ile birlikte, gerek sosyal alanlarda, gerekse iş hayatında, eski alışkanlıkların ve iş görme şekillerinin birçoğu değişikliğe uğramış, bu değişiklik hayatımıza birçok yeni kavramın girmesini sağlamıştır. Bu kavramlardan biri de sosyal medyadır. İnternet süreci ile başlayan küresel ölçekte enformasyon akışının son noktalarından biri olan sosyal medya, zaman ve mekan kavramlarını ortadan kaldırarak bireysel ve toplumsal hayatın yeniden yorumlanmasını sağlamıştır. Bu nedenle küresel bir ağ döngüsü içerisinde gerçekleşen bu yeni sürecin anlaşılması ve tanımlanmasına denk düşen en anlamlı toplum tanımlaması, ağ toplumu olmuştur. Günümüz dünyasının şekillenmesinde etkili olan teknoloji ve iletişimin bu gücü aynı zamanda sanat ve sanatçı üzerinde de kendisini göstermiştir. İmajların göz önünde olduğu dijital çağda sanat da yeni iletişim biçimleri üzerinden tanımlanmaya başlamıştır. Bu doğrultuda sanatçılar teknolojinin imkan verdiği her olanağı kullanmaya başlamışlardır. Özellikle teknolojinin sanat üretimine getirdiği yeni teknik yaklaşımların yanında internet ve sosyal medya, sanatçıların sanat piyasasının tekellerini aşmasını sağlamış, buna ek olarak dünyanın her noktasında reklam ve görünürlük yolu ile varlık gösterebilmesinin kapılarını aralamıştır. Bu noktada sosyal medya, sanatın geniş insan yığınlarına iletilmesinin önünü açan önemli bir mecra haline gelmiştir. Fakat teknolojinin sanat üzerindeki olumlu etkisi ve hızlı ilerleyişinin yanında olumsuz ve tartışmalı birçok noktayı da içinde barındırmaktadır. Araştırma kapsamında, sanat ve teknoloji ilişkisi üzerinde durulmuş, sosyal medyanın gelişim sürecinden bahsedilerek, dijitalleşen çağda, sosyal medyanın sanat ve sanatçı üzerindeki etkileri, kısaca incelenilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Sanat, Sosyal Medya, Teknoloji*

**KAMUSAL ALAN HEYKELLERİNDE “KENTSEL KİMLİK VE KÜLTÜREL
KODLAR” ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet NUHOĞLU
Yıldız Teknik Üniversitesi

Arş. Gör. Merve DUYDU
Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Kamusal alanların odak noktasını oluşturan kentsel alanlar, fiziksel ortam olduğu kadar aynı zamanda toplumsal ve çok boyutlu bir alandır. Estetik yapıları, sosyal alanları ve içinde barındırdıkları kültürel kodlarla beraber büyük bir organizma olan kentsel alanların okunabilirliği çoğunlukla kamusal alanlarda yer alan sanatsal yapıların üzerinden anlam kazanmaktadır. Kalıplaşmış sanat anlayışlarından ve sınırlandırılmış galeri / müze mekânlarından ayrılarak, toplumun her kesiminden insanla iletişim kurabileceği kamusal alanlara taşınan sanat eserleri yaşamla iç içe bir varoluş sergileyerek anlamsal özelliklerini yeniden şekillendirmiştir. Ortak geçmişin, kültürel birikimlerini bünyesinde barındıran bu sanat yapıtları, içine konumlandırıldıkları kentsel alanlarda birçok işleve hizmet etmektedir. İzleyici ve iletilmek istenen mesaj arasındaki iletişimi sağlayan sanat yapıtları bireyi salt izleyici konumundan çıkararak katılımlı sanatı da sürece dâhil etmekte ve kentsel alanların niteliklerini geliştirmektedir. Kentsel mekânların simgesel niteliğini ön plana çıkararak, kültür referanslarını içinde barındıran kamusal alan heykelleri de, bellek, aidiyet, kimlik gibi pek çok kavramla ilişki içerisinde. Bu açıdan bakıldığında; kentsel mekânda yer alan heykeller kültürel birikimin vitrini olarak bulunduğu yerin kimliğine yönelik ipuçları ve sembolik anlamlar iletmektedir. Tüm insanların rahatlıkla ulaşabileceği kentsel alanlarda sergilenen heykeller toplumların günlük yaşamına kolaylıkla nüfuz edebildiği için, ulusal tarihin ve kültürel kimliğin inşasını sağlayarak, hâkim değerlerin sürekliliğini sağlayan bir unsur haline gelmiştir. Kentsel alanlarda, estetik değer olarak heykel, kültürel değişim ve kodlamaları toplumla birlikte yaşayan ve yansıtan düzenlemelerdir. Kültürel kimliğin sürekliliğini ve yeniden yorumlama durumunu yansıtan kamusal alan heykellerini çevresinden bağımsız olarak ele almak mümkün değildir. Onları tarihsel ve kültürel ilişkilerin oluşturduğu ağ içerisinde kentsel mekânın sembolü ve odak noktası olarak değerlendirmek gerekmektedir. Öyle ki, kentsel mekân da kendine yer edinen heykeller topluma özgü kimlik tanımlamalarını, geçmişten geleceğe aktaran yapı taşlarındandır. Bu çalışmada, kentsel alanda yer alan ve sosyo/kültürel yapının belleği olmakla beraber mevcut kültür kodlarının okunmasını sağlayan kamusal alan heykelleri üzerine bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar kelimeler: Kamusal alan, kimlik, heykel, kültür, anıt

BİR SERAMİK USTASI SHOJI HAMADA

Dr. Öğretim Üyesi Leyla KUBAT
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

ÖZET

Shoji Hamada bir Japon çömlekçisi, Japonya'nın stüdyo seramik ve zanaat tarihinde de önemli bir çağdaş seramik sanatçısı, 20 yy.'ın uluslararası ender ve değerli seramik sanatçılarından biridir. Hamada yirminci yüzyıl stüdyo çömlekçileri üzerinde büyük etkisi olan bir sanatçıdır ve Japonya'nın Mashiko kasabasını dünyaca ünlü bir seramik merkezi olarak kurmuş ve tanıtmıştır. 1894 yılında Tokyo'da doğmuş olan Shoji Hamada yaşamının çoğunu Japonya'da geçirmiştir. Ailesinde çömlekçilik geçmişi olmamasına rağmen çömlekçiliğe ilgi duymuştur. Geleneksel çömlekçilik eğitimi almamış, Tokyo'da bulunan Mühendislik Enstitüsünün Kimya ve Jeoloji Mühendisliğinden mezun olmuştur. Shoji Hamada, Kyoto Seramik Enstitüsünde çalışmış, bu dönemde Kanjiro Kawai ile iyi arkadaş olmuş ve Kanjiro Kawai, Kenkichi Tomimoto ile birlikte çalışmalarda bulunmuştur. Gençliğinden beri Bernard Leach'in çalışmalarına hayran olan Hamada, 1912 yılında Japonya Ginza'da, Bernard Leach'in seramiklerini görmüş ve çok etkilenmiştir. 1919 yılında ise, Tokyo'da sergi açan Bernard Leach ile tanışmıştır. Bu tanışmadan sonra altmış yıl sürecek iyi bir dostluk ve iş birliği içerisinde bulunmuştur. Bu süreçten sonra Shoji Hamada'nın ismi studio pottery'nin babası Bernard Leach'le birlikte anılmaya başlamıştır. Shoji Hamada, batı'da "Arts and Crafts" hareketi diye bilinen, Japonya'da Mingei hareketi olarak bilinen Mingei halk el sanatı hareketinin önde gelen savunucularından olmuştur. Mingei Hareketi Japonya halk el sanatında var olanları sadece değerlendirme ve takdir etme çalışmasından, o kültürün seçkin estetik ve görsel unsurlarını içeren yeni eserler yaratma sürecine dönüşmüştür. Böylelikle geleneksel üretimde bulunan çömlekçiler desteklenerek eğitim kurumları açılmış ve Japon seramik sanatçılarının yetişmesinde öncülük etmişlerdir. Mingei hareketi ve arkasından Hamada Shoji ve seramik ustalarının seramik sanatına verdikleri emek ve eserler sayesinde Japon seramik sanatı, biçimsel anlamda geleneksel üslubundan farklılık göstermeye başlamıştır. Shoji Hamada ve arkadaşları Kawai Kanjiro, İngiliz seramik sanatçısı Bernard Leach stüdyo seramikleri, el sanatları ve aynı ruhla üreten kişilerle çalışmalarını sürdürmüşlerdir. Hamada'nın dünyadaki birçok çömlekçi üzerinde etkisi büyük olmuş ve Tokyo'nun kuzeyindeki Mashiko'yu Japon halk seramiği ile eş anlamlı hale gelmesini sağlamıştır. 1955 yılında "Yaşayan Ulusal Hazine" olarak seçilmiştir. 5 Ocak 1978 yılında Mashiko'da yaşamını yitirmiştir.

A POTTERY MASTER; SHOJI HAMADA

ABSTRACT

Shoji Hamada is a Japanese potter, a contemporary ceramic artist and also an important figure in the history of studio ceramics and craft of Japan as well as being one of the internationally rare and valuable ceramic artists of 20th century. Hamada is an artist who had a great influence on twentieth-century studio potters and founded and promoted the town of Mashiko, Japan, as a world-renowned ceramic Center. Born in Tokyo in 1894, Shoji Hamada spent most of his life in Japan. Although he had no pottery background in his family, he had an interest in pottery. He did not study traditional pottery but graduated from the Institute of Engineering in Tokyo with a degree in Chemical and Geological Engineering. Shoji Hamada worked at the Kyoto ceramic Institute, becoming good friends with Kanjiro Kawai during this period, and worked with Kanjiro Kawai Kenkichi Tomimoto. Hamada, who had admired Bernard Leach's work since his youth, saw Bernard Leach's ceramics in Ginza, Japan, in 1912

and was very impressed. In 1919, he met Bernard Leach, who had an exhibition in Tokyo. After this meeting, he had a good friendship and cooperation that would last for sixty years. After this moment, Shoji Hamada's name came to be referred to together with Bernard Leach, the father of studio pottery. Shoji Hamada has been a leading defender of the Mingei folk craft movement, which is known in the west as the "Arts and Crafts" movement, and in Japan as the Mingei movement. The Mingei movement has evolved from the study of merely evaluating and appreciating what exists in the people's craft of Japan to the process of creating new works that incorporate the outstanding aesthetic and visual elements of that culture. Thus, the traditional producers, the potters were supported and educational institutions were opened, and Japanese ceramic artists took the lead in their training. Thanks to the Mingei movement and the work of Hamada Shoji and ceramic Masters in ceramic art, Japanese ceramic art has begun to differ from its traditional style in a formal sense. Shoji Hamada and his friends Kawai Kanjiro have kept working with British ceramic artist Bernard Leach producing studio ceramics, crafts with the same spirit. Hamada's influence on many potters around the world has been great, leading Mashiko in the north of Tokyo to become synonymous with Japanese folk pottery. He was selected as a "living national treasure" in 1955. He died in Mashiko on January 5, 1978.

THE SPLIT IDENTITY AS AN OBJECTIVE CORRELATIVE FOR THE
IRISH SOCIOECONOMIC DICHOTOMY IN BRIAN FRIEL'S
PHILADELPHIA HERE I COME!

Asst. Prof. Dr. Mahasen BADRA
Istanbul Gelisim University

ABSTRACT

This article proposes to examine the influence of the Irish dichotomy of place with its economic, political and religious manifestations on the art of Brian Friel with particular reference to *Philadelphia Here I Come!* (1964). Ireland has been fated throughout its history to sectarian divisions on religious and political grounds. Politically, Ireland is divided into Northern Ireland and Southern Ireland. While the former has always been part of the United Kingdom, the latter has come to be called the Free State or the Republic. The two major political parties have always been the Protestant Unionists who belong to England and the Nationalists who formed the Catholic majority in South Ireland and one third of the population in Northern Ireland. The Irish political and religious dilemma continued to shadow almost all of Friel's dramatic output with themes like alienation, displacement, emigration, economic failure, frustrated hopes, depression and the family lack of communication. In *Philadelphia Here I Come!* Friel handles the theme of Irish emigration to America and the desire of the Irish youth to escape the economic and social desolation of Ireland for a better future. The play revolves around Gar O'Donnell, a 25-year-old young man who is about to leave for Philadelphia to work in a hotel. The most remarkable supra-realistic device in the play is that in which Friel presents Gar's character in a split identity played by two actors: Public Gar and Private Gar. Through Gar's split identity, Friel dramatizes the love / hatred dichotomy that runs so deep in the Irish young man's soul toward his beloved, his father, his friends, the priest and above all, Ireland. With its technical novelty, humor, wit, irony, comic and tragic turns, the play is a beautiful piece that attracted the attention of many critics and gained a wide popular and international success. Gar's split identity is manipulated as an objective correlative for the social, economic, religious and political dichotomy that has been a predominant characteristic of the Irish society. The study explores *Philadelphia Here I Come!* as a real contribution of Brian Friel to the contemporary Irish drama from the technical perspective, while referring to the Irish social and political dilemma at his time.

Key Words: Irish History, Irish Drama, Brian Friel, Supra-realism

**ERKEN ADOLESAN DÖNEMDE AYAK BİLEĞİ BURKULMASI SONRASI
GELİŞEBİLEN TALUS OSTEOKONDRAL DEFEKTE BİR OLGU İLE BAKIŞ**

Bahri BOZGEYİK

Arş.Gör. Gaziantep Üniversitesi

Kamil İNCE

Arş.Gör. Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Akut ayak bileği burkulması ya da kırıklarının yarısında kondral ya da osteokondral lezyon (OKL) görülebilmektedir. OKL, kırıkdağın avasküler yapısının iyileşmesinde problemler oluşturabilmekle birlikte zamanla lezyon boyutunda büyümeye yol açar ve dejeneratif ayak bileği artrozuna neden olur. Talus ayak bileği anatomisinin temel kemik yapılarından biridir. Talusun osteokondral lezyonları eklem yüzünü örten hyalin kırıkdan subkondral kemiğe uzanan lezyonları içerir. Talus osteokondral lezyonları tedavisi zor ve karmaşık bir problem olup aktivite artışıyla ağrı semptomları oluşturarak hayat kalitesini ve günlük aktivite düzeyini olumsuz etkilemektedir. Talusun osteokondral defektleri çocuklarda oldukça nadirdir. Bu bildirideki amacımız çocukluk çağı döneminde görülen ayak bileğini etkileyen travma sonrasında osteokondral lezyon gelişebileceğinin akılda tutulması gerektiği ve tanıda gecikmiş vakaların önüne geçerek erken dönemde teşhis ve tedavi seçeneğinin değerlendirilmesinin olgu sunumu ile değerlendirilmesidir. Bu doğrultuda ayak bileğinde ağrı şikayetiyle kliniğimize başvuran 13 yaşında kız hastaya ayrıntılı fizik muayene yapıldı . Yaklaşık 15 ay evvel ayak bileği burkulması sonucu dışmerkeze başvuran hastaya Xray de patolojik bulgu görülmemesi üzerine ağrı nedeniyle istirahat ateli önerilmiş . 5 gün immobilizasyon sonrası hasta ateli çıkartıp günlük hayatına devam etmiş . Dönem dönem ayak bileği çevresinde ağrı ve şişlik olan hasta semptomatik önerilerle takip edilmiş. Yürürken belirgin ağrısı olmayan hastanın koşarken ayak bileğinde belirgin ve aktivitelerini önleyici ağrısı olması üzerine polikliniğimize başvurmuş. Hastadan çekilen xray ve mr(manyetik rezonans görüntüleme) la değerlendirme sonucun talusun ayak bileğine bakan eklem kısmı olan talar domda yaklaşık 1*1 cm büyüklüğünde osteokondral defekt tespit edilmiş ve bulgu hepple ın talus osteokondrol defekt sınıflaması yapılarak hastaya mevcut durumun tedavisi için ameliyat önerildi . öncelikle Ayak bileği eklemine tanısal artroskopi yapılan hastada mr da tespit edilen yerde kondral defekt tespit edildi. Tedavi doğrultusunda artroskopik debritleme ve mikrokirik uygulaması yapılarak çatısız hücre implantı uygulandı ve hasta kısa bacak atelle 6 hafta immobilizasyon önerildi . bu vaka doğrultusunda Pediatrik yaş grubunda ve erken adolesan dönemde ilk travma sonrası bile osteokondral lezyon gelişebileceği görüldü ve veriler doğrultusunda ilk çekilen x ray de %50 ye varan oranda bu klinik tablonun atlanabileceğine dair bulgulara rastlandı. Gecikmiş vakaların ayak bileğinde artroz ve hayat boyu sürebilecek ağrılı ayak bileği oluşmasına neden olabileceğinden bu klinik durumun akılda tutulması gerektiği görüldü .

Anahtar Kelimeler : pediatrik talus , osteokondral defekt , artroskopi

**TIBBİ ÖNEMİ OLAN PARAZİTLERİN VEKTÖRLERLE
MEKANİK OLARAK TAŞINMASININ ARAŞTIRILMASI**

Fatma CEVAHİR
Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Evlerde, çeşitli gıda işletmelerinde ve hastanelerde sıklıkla bulunan vektörler, parazit, mantar ve bakteri gibi patojenlerin mekanik vektörlüklerini yapabilmektedirler. Çalışmamız, insanlar tarafından yetiştirilen, üretilen, depolanan neredeyse bütün organik maddelerden beslenen ve aynı zamanda potansiyel olarak yüksek dozda alerjik proteinlere maruz kalan insanlarda önemli solunum rahatsızlıklarına sebep olan hamam böcekleri üzerinde yapılmıştır. Hamam böceklerinin tür bazında, medikal öneme sahip parazitler etkenler yönünden mekanik vektörlük potansiyellerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Hastane, çeşitli gıda işletmeleri ve evlerden toplanan 220 hamam böceği örneği, %70 etil alkol içerisinde alınarak uygun koşullarda laboratuvara intikal ettirilmiştir. Bireysel genomik DNA (gDNA) izolasyonu sonrasında moleküler tür identifikasyonları yapılmıştır. PCR-RFLP sonuçlarına göre 105 (%47,7), 86 (%39,1) ve 29'unun (%13,2) sırasıyla *Blattella germanica*, *Blatta orientalis* ve *Periplaneta americana* türlerine ait oldukları saptanmıştır. Daha sonra hamam böcekleri steril viallere aktarılıp %0,9 steril fizyolojik tuzlu su eklenerek 2 dk. Süresince mekanik çalkalamaya tabi tutulmuştur. Elde edilen süspansiyon mikrosantrifüj tüpüne alınarak 2,000 rpm'de 5 dk. santrifüj edilmiş ve süpernatant uzaklaştırıldıktan sonra sediment %1'lik lügol iodine ile boyanarak ışık mikroskobu altında parazitler formlar yönünden incelenmiştir. Belirlenen parazitler formlar ilgili teşhis anahtarlarına göre identifiye edilerek dijital görüntüleme sistemiyle fotoğraflanmıştır. İncelenen hamam böceklerinin 47'sinin (%21,4) en az bir parazitler formu ile enfektif olduğu belirlenmiş olup bazı hamam böceği örneklerinin birkaç parazitler formu ile enfektif olduğu saptanmıştır. En çok *B. germanica*'nın (%58,6) parazitlerle enfekte olduğu, bunu sırasıyla *Bl. orientalis* (%32,8) ve *P. americana*'nın (%8,6) takip ettiği görülmüştür. İdentifikasyonları yapılan toplam 58 parazitler formun 46'sının (%79,3) protozoon türlerine, 12'sinin (%20,7) ise helmint türlerine ait oldukları saptanmıştır. Yapılan muayene sonucu helmintlerden *Toxocara* sp. (4 yumurta, %8,5), Trichostrongylid tip yumurta (3 yumurta, %6,4), *Trichuris* sp. (3 yumurta, %6,4), *Ascaris lumbricoides* (2 yumurta, %4,3); protozoonlardan *Blastocystis* sp. (12 vakuoler form, %25,5), Isosporoid tip ookist (10 ookist, %21,3), *Eimeria* sp. (7 ookist, %14,9), *Cryptosporidium* sp. (17 ookist, %36,2) türlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Erciyes Üniversitesi BAP birimi tarafından TDK-2017-7760 kod numarasıyla desteklenen doktora tez çalışmasıyla Türkiye'de ilk kez hamam böceklerinin DNA barkodları sağlanarak mt-COI, mt-COII ve ITS-2 gen bölgelerinin moleküler karakterleri ortaya çıkarılmış, dünyadan benzer izolatlarla filogenetik yakınlıkları belirlenip Genbank kayıtları gerçekleştirilmiş, hamam böceklerinin parazitler etkenlerin mekanik vektörlüklerini yapmaları açısından risk oluşturdıkları ortaya çıkarılmıştır.

**ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE POSTOPERATİF YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE
HASTA PROFİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Prof.Dr.Volkan HANCI
Dokuz Eylül Üniversitesi

Hemşire Mine TOSUN
Dokuz Eylül Üniversitesi

Uzm. Dr.Özlem ÖNER
Dokuz Eylül Üniversitesi

ÖZET

Yoğun bakım üniteleri, vital fonksiyonlardan bir ya da birkaçının yapay olarak ya da destekle sürdürülmesi gereken hastaların, sürekli olarak ileri monitörizasyon gerektiren olguların, ciddi metabolik – elektrolit bozukluğu olan olguların, yoğun monitörizasyon, bakım ve tedavinin özel eğitilmiş personel tarafından verilen bakım üniteleridir. Hastaların yarısından çoğu cerrahi olgulardır. Yoğun bakım gerektiren postoperatif hastalar, operatif aşamanın ve derlenmenin uzun süreceği tahmin edilen hastalar, organ yetersizliği; kapsamlı, uzun monitörizasyon, solunum desteği gereken hastalar, önceden saptanamayan ve tahmin edilemeyen klinik durumlar ve aciller için YBÜ yatış ihtiyacı olan hastalardır. Standart postoperatif bakım ihtiyacı olan hastalar postoperatif anestezi bakım ünitesine (PACU) kabul edilirler. PACU mekanik ventilasyonu sağlar ve hastanın hemodinamik postop ihtiyaçları sağlar. PACU'nun YBÜ ile aynı seviyede fonksiyon görmesi gereklidir. PACU ya hasta alınma endikasyonları; MET<4, ASA III-IV, majör cerrahi, kardiyak/pulmoner yüksek risk, postop mekanik ventilasyon ihtiyacı, peroperatif Glasgow koma skoru < 8 olması, masif kan transfüzyonu, postoperatif invaziv hemodinamik monitörizasyon, peroperatif nonstabil hastalar, preop OSA nedeniyle cihaz kullanan ve/veya ciddi komorbid obez olgulardır .

Bu çalışmada ki amacımız, üniversite hastanesi postoperatif yoğun bakım ünitesindeki hastaların retrospektif olarak değerlendirilmesidir.

Üniversitemiz hastanesi postoperatif yoğun bakım ünitesinin 16 Ocak 2014-26 Mart 2019 tarihleri arasında ki beş yıllık sürecinde toplamda 5003 hasta hospitalize edilmiştir. Bu hastaların, %86.3 ü servise, %12 si yoğun bakıma çıkarılmış %1.8 ise ex olmuştur. Hastaların %23.1 i spontan solunumda, % 70.5 i entübe ve %2 si de trakeostomi ile izlenmiştir. Alındıkları bölümlerine göre incelendiğinde ise en çok %41.2 ile genel cerrahiden hasta alındığı görülmüştür. Genel cerrahiyi, %32.9 ile ortopedi ve %11.7 ile beyin cerrahi servisleri takip etmiştir. Hastalar geliş zamanlarına göre bakıldığında ise, 1626 hastanın (%38.8) mesai saatlerinde ve 1978 hastanın (% 47.2) ise nöbet saatlerinde alındığı görülmüştür.

Sonuçların analiz edilmesinin, PACU' lerin önemini ve ihtiyaçlarını anlamada faydalı olacağı kanaatindeyiz.

**EVALUATION OF THE PATIENT PROFILE IN THE POSTOPERATIVE
INTENSIVE CARE UNIT AT THE UNIVERSITY HOSPITAL**

ABSTRACT

Intensive care units are the care units provided by specially trained personnel of intensive monitoring, care and treatment of patients who require one or more vital functions to be

maintained artificially or with support, cases requiring continuous advanced monitoring, cases with severe metabolic-electrolyte impairment. More than half of the patients are surgical cases. Postoperative patients requiring intensive care, patients whose operative phase and recovery are expected to take a long time, organ failure; Patients who need comprehensive, long monitoring, respiratory support, clinical conditions that cannot be detected and predicted beforehand and need for ICU hospitalization for emergencies. Patients in need of standard postoperative care are admitted to the postoperative anesthesia care unit (PACU). PACU provides mechanical ventilation and hemodynamic postop needs of the patient are provided. The PACU must function at the same level as the ICU. Indications for patient admission to PACU; MET <4, ASA III-IV, major surgery, cardiac / pulmonary high risk, need for postop mechanical ventilation, peroperative Glasgow coma score <8, massive blood transfusion, postoperative invasive hemodynamic monitoring, peroperative non-stable patients, using devices due to preop OSA and / or serious comorbid obese cases.

Our aim in this study is to retrospectively evaluate patients in the university hospital postoperative intensive care unit.

In the five-year period of the postoperative intensive care unit of our university between January 16, 2014 and March 26, 2019, a total of 5003 patients were hospitalized. 86.3% of these patients were taken to the service, 12% to intensive care and 1.8% were ex. 23.1% of the patients were followed up by spontaneous breathing, 70.5% by intubation and 2% by tracheostomy. When examined according to their departments, it was seen that patients were taken from general surgery with a maximum of 41.2%. General surgery was followed by orthopedics with 32.9% and neurosurgical services with 11.7%. When the patients were analyzed according to their arrival times, it was seen that 1626 patients (38.8%) were taken during working hours and 1978 patients (47.2%) were taken during the watch hours.

We believe that analyzing the results will be useful in understanding the importance and needs of PACUs.

ENDOMETRİAL PATOLOJİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE TRANSVAJİNAL ULTRASONOGRAFİNİN KLİNİK ÖNEMİ

Dr.Öğr.Üyesi Tuğba GÜRBÜZ
Özel Medistate Hastanesi

Op.Dr.Nur DokuzeYLÜL GÜNGÖR
Bahçeşehir Üniversitesi

ÖZET

Endometrial kanser gelişmiş ülkelerde en sık görülen dördüncü kanserdir. Endometrial kanser tanısı için en iyi yöntemin hala ne olduğu net olarak belli değildir. Tanı koymak için endometrial biyopsi,vajinal ultrasonografi ve histeroskopi gibi minimal invaziv işlemler tercih edilmektedir. Çalışmamızın amacı rutin jinekolojik kontrole gelen vakalarda yapılan transvajinal ultrasonla saptanmış patolojik endometrial kalınlığın histopatolojik ve klinik bulgularla korelasyonunu değerlendirmektir.

Bu retrospektif çalışmamızda 2017-2019 tarihleri arasında kliniğimize rutin jinekolojik kontrol için başvuran yaşları18-77 arasında değişen 455 olguyu tarandı.Bunlardan probe küretaj yoluyla örnekleme yapılabilen 34 olguyu çalışmamıza dahil edildi.Örnekleme için eşik değer premenapozal kadınlarda endometrial kalınlık >15mm ve postmenapozal kadınlarda >5mm olarak alındı. İstatistiki analiz için χ^2 testi kullanıldı.

Çalışma grubunun ortalama yaşı 49.35 ± 9.52 ve vücut kitle indeksi 25.70 ± 1.19 idi. Endometrial örnekleme yapılan grupta ortalama endometrial kalınlık 12.40 ± 4.87 ölçüldü. Hastaların 7 (%20.6) 'ü hormon replasman tedavisi almaktaydı. Pap smear test sonuçlarına da bakılan hastaların 24 (%70.6)ünde smear normal ve 8(%23.5) hastada kronik servisit mevcuttu. Kanama nedeni 2(%5.9) hastadan smear bakılamamıştı. Endometrial patoloji sonuçlarına göre en sık görülen anomali endometrial polip olup 24(%70.6) vakada tespit edilmişti. Vakaların iki tanesinde endometrioid tip adenokarsinom saptanmıştı. Bu hastalarda endometrial kalınlık ortalaması 13,25 mm idi. Hormon replasmanı alan grupta da tüm grupta olduğu gibi en sık görülen patoloji endometrial polip olarak bulunmuştur. (%85.7)

Sonuç olarak , ultrasonografi basit ve girişimsel olmayan bir teknik olup fizik muayeneye ek olarak çok değerli bilgiler vermektedir. Sonuç itibariyle transvajinal ultrasonografi endometrial patolojilerin tanınmasında bir tarama yöntemi olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Endometrium kanseri,Endometrium kalınlığı, Transvajinal ultrasonografi

CLINICAL VALUE OF TRANSVAGINAL ULTRASONOGRAPHY IN THE DIAGNOSIS OF ENDOMETRIAL PATHOLOGIES

ABSTRACT

Endometrial cancer is the fourth most common cancer in developed countries. The question of what is the best diagnostic strategy in patients with endometrial cancer still remains controversial. There is a trend toward minimally invasive procedures using endometrial biopsy, vaginal ultrasonography and hysteroscopy. The aim of this study was to analyse the

correlation of transvaginal ultrasonography findings with the clinical and histopathological characteristics of thickened endometrium in women diagnosed incidentally during routine examination.

This retrospective study included a total of 455 women between 18-77 years examined during the 2017-2019 period at our clinic. Only 34 women with samples for histopathologic analysis collected with probe curettage were enrolled in this study. The endometrial thickness >15mm in premenapausal women and >5mm in postmenapausal women was accepted abnormal and endometrial sampling was done. We used χ^2 -test to determine the significance of differences in frequency between the groups.

The mean age of this study group was 49.35 ± 9.52 and the mean BMI was 25.70 ± 1.19 respectively. Also, the mean endometrial thickness of patients undergoing endometrial sampling was 12.40 ± 4.87 . Hormone replacement therapy had been used in 7 (%20.6) patients. The pap smear test results were normal in 24 (%70.6) of the patients and chronic cervicitis in 8 (%23.5) of the patients respectively. Because of the heavily bleeding, in 2 (%5.9) of the patients smear test couldn't be performed. According to endometrial pathology the most common finding was endometrial polyps which was seen in 24 (%70.6) of the patients. In our study we diagnosed endometrioid type adenocarcinoma in 2 patients. In this patients mean endometrial thickness was 13,25mm. In patients with history of hormone replacement therapy, the most common pathology was also endometrial polyps (%85.7) as in the whole group.

Ultrasound examination is a simple and noninvasive technique providing additional information to physical examination. As a conclusion, transvaginal ultrasonography can be used as a screening tool to diagnose endometrial pathologies.

Keywords: Endometrium cancer, Endometrium thickness, Transvaginal ultrasonography

**BAKTERİYAL ENFEKSİYONLARIN KEMOTERAPİYE YANIT VE KANSER
ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ; DOST MU? DÜŞMAN MI?**

Öğr. Gör. Dr. Seyhan TÜRK
Hacettepe Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Can TÜRK
Lokman Hekim Üniversitesi

ÖZET

İlaçlara ve kanser tedavisinde kullanılan kemoterapi ajanlarına karşı gelişen cevabı en çok etkileyen ve değiştirebilen faktörler arasında bakteriyal enfeksiyonlar yer almaktadır. Bakterilerin, çeşitli kanser formlarıyla bağlantılı olan, inorganik bileşikler de dahil olmak üzere, birkaç toksin ve daha küçük moleküller ürettiği bilinmektedir.

Günümüzde, bazı bulaşıcı hastalıklar ve kanser gelişimi arasındaki bağlantı ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, bakteriler, hücre döngüsünü bozan ve hücre değişimini etkileyen enfeksiyonlara veya toksinlerin salgılanmasına neden olabilmektedir. Bu durum aynı zamanda kanser hücreleri için de geçerlidir; bakteriyel toksinlerin proliferasyon, invazyon ve kemoterapiye dirençli profil gibi bu hücrelerin özelliklerini değiştirebileceği anlamına gelmektedir. Bakterilerin kanser hücreleri üzerindeki etkisini genel olarak iki farklı başlıkta kategorize etmek mümkündür. Bunlar; Kanser hastasının yararına olan bakteri-kanser hücresi etkileşimi ve kanser gelişimini ve direncini hızlandıran ve arttıran bakteri-kanser hücresi etkileşimidir.

Bakteriyel toksinler kanser hücrelerini, konak bağışıklık sistemi üzerine direkt etki ve doğrudan etki yolu olarak iki şekilde etkileyebilir. 1890'larda ameliyat sonrası enfeksiyon geçiren kanser hastalarının enfeksiyon olmayanlardan daha uzun yaşadığını fark edilmiştir. Enfeksiyonun, kansere karşı savaşmak için bağışıklık sistemini uyardığı düşünülmektedir. Dünyadaki birçok araştırmacı immünoterapiyi araştırmış ve Coley'in zamanından beri bu alanda çok fazla ilerleme kaydedilmiştir. Bu tedavinin destekçileri, bakterilerin, kanser hücrelerini öldürmek için bağışıklık sistemini doğrudan güçlendirdiğini düşünmektedirler. Günümüzde, bakteriyel toksinler belirli bir ölçüde kanser tedavisi için test edilmiştir. Bakteriyel toksinler doğrudan hücreleri öldürebilir veya düşük seviyelerde çoğalma, apoptoz ve farklılaşmayı kontrol eden hücresel süreçleri değiştirebilirler. Bu değişiklikler karsinogenez ile ilişkilidir ve hücresel sapmaları uyarabilir veya normal hücre kontrollerini inhibe edebilirler.

Tersine, bazı bakteriyel toksinler sitotoksik nekrotizan faktör (CNF) gibi hücre döngüsü uyarıcılar vasıtası ile hücresel proliferasyonu artırır ve hücre farklılaşmasına müdahale eder. Konak ökaryotik hücre döngüsünü bozan bakteriyel toksinler siklododulinler olarak sınıflandırılmıştır. Örneğin, CNF, belirli bakteriler tarafından salınan bir hücre döngüsü uyarıcısıdır ve DNA replikasyonunu indükler. Anlaşıldığı gibi kanserin tipi, bakterinin türü ve bakteri-kanser hücresi etkileşim süresi bu etkileşimin nasıl sonuçlanacağına (hastanın yararına veya zararına) rol alan önemli faktörlerdir.

Bu bildiride bakteriyal enfeksiyonların varlığının ve bu etkileşimin konağın yararına mı yoksa zararına mı olacağı kendi yaptığımız çalışmalar ve diğer araştırmacıların yaptıkları çalışmaların sonuçlarının bir sentezi halinde tartışılması plananmıştır. Bu ikili ilişkiyi anlamak kanserin gelişim sürecinde control altına alınması yada tedavi sürecinde ciddi faydalar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Bakteriyal enfeksiyonlar, kanser, kemoterapi yanıtı, konak yararı, konak zararı

EFFECTS OF BACTERIAL INFECTIONS ON CHEMOTHERAPY RESPONSE AND CANCER; FRIEND? OR FOE?

ABSTRACT

Bacterial infections are among the factors that affect and alter the response to drugs and chemotherapy agents used in cancer treatment. Bacteria are known to produce several toxins and smaller molecules, including inorganic compounds, that are linked to various forms of cancer.

Today, the link between some infectious diseases and cancer development is emerging. In this context, bacteria can cause infections or secretion of toxins that disrupt the cell cycle and affect cell exchange. This also applies to cancer cells; It means that bacterial toxins can change the properties of these cells, such as proliferation, invasion and chemotherapy-resistant profile. It is possible to categorize the effect of bacteria on cancer cells in two different headings. These are; Bacteria-cancer cell interaction, which is beneficial for cancer patients, and bacteria-cancer cell interaction that accelerates and increases cancer development and resistance.

Bacterial infections can affect cancer cells in two ways, as a direct and indirect route of action on the host immune system. It was noticed that cancer patients who had a postoperative infection in the 1890s lived longer than those without infection. The infection is thought to stimulate the immune system to fight cancer. Many researchers around the world have researched immunotherapy and much progress has been made in this area since Coley's time. Supporters of this treatment think that bacteria directly strengthen the immune system to kill cancer cells. Today, bacterial toxins have been tested to a certain extent for cancer treatment. Bacterial toxins can directly kill cells or replace cellular processes that control low levels of proliferation, apoptosis and differentiation. These changes are associated with carcinogenesis and can stimulate cellular deviations or inhibit normal cell controls.

Conversely, some bacterial toxins increase cellular proliferation and interfere with cell differentiation through cell cycle stimulants, such as cytotoxic necrotizing factor (CNF). Bacterial toxins that disrupt the host eukaryotic cell cycle are classified as cyclododulins. For example, CNF is a cell cycle stimulant released by certain bacteria and induces DNA replication. As it turns out, the type of cancer, the type of bacteria, and the duration of bacteria-cancer cell interaction are important factors that play a role in how this interaction results (to the patient's benefit or harm).

In this report, it is planned to discuss the presence of bacterial infections and whether this interaction will be in the benefit or harm of the host, in a synthesis of the results of our own studies and the work of other researchers. Understanding this bilateral relationship can bring serious benefits to cancer under control or in the treatment process.

Keywords: Bacterial infections, cancer, chemotherapy response, host benefit, host harm

BARDAĞIN DOLU TARAFI; COVID-19'DAN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Dr. Öğr. Üyesi Can TÜRK
Lokman Hekim Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Seyhan TÜRK
Hacettepe Üniversitesi

ÖZET

İnsanlar dünyaya yayıldıkça bulaşıcı hastalıklar da yayılmaktadır. Bu modern çağda bile salgınlar neredeyse sabit denecek derecede olağandır, ancak COVID-19'un yaptığı gibi her salgın pandemi seviyesine ulaşmamaktadır.

Koronavirüsler hem insanları hem de hayvanları etkileyebilen önemli patojenlerdir. 2019 yılı sonunda Çin'in Wuhan şehrinde birkaç pnömoni vakasına yol açan yeni bir koronavirüs tanımlanmıştır. Çin'in her yerinde bir salgına yol açtıktan sonra, hızla yayılmasıyla küresel bir pandemiye dönüşmüştür. Şubat 2020'de Dünya Sağlık Örgütü hastalığı COVID-19 olarak adlandırmıştır. Bu 2019 koronavirüs hastalığı anlamına gelmektedir. COVID-19'a yol açan virüse öncesinde 2019-nCoV olarak tanımlanmışken; sonrasında “ciddi akut solunum sendromu koronavirüs 2” (SARS-CoV-2) adı verilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü, salgını 30 Ocak'ta Uluslararası Halk Sağlığı Acil Durumu ve 11 Mart'ta salgın olarak ilan etmiştir. Hastalar herhangi bir semptom göstermeye başlamadan 1 - 14 gün öncesinden hastalığa yakalanmış olabilirler. En yaygın semptomları ateş, yorgunluk ve kuru öksürüktür. Ölüm oranları yüksek olmakla birlikte çoğu kişi (yaklaşık %80) özel bir tedaviye ihtiyaç duymadan iyileşmektedir.

O tarihten itibaren bu hastalık ile ilgili her gün yüzlerce bilimsel makale ve haber yayınlanmıştır. Yayınların büyük bir çoğunluğu hastalığın ve etken SARS-CoV-2'nin genetik ve biyolojik özellikleri, özellikle yaşlılarda ve kronik hastalığı olanlarda yüksek ölüm oranları, hastalığın yüksek bulaş eğilimi, gelişimi ve oluşturduğu farklı klinik tablolarla ilgilidir.

Ancak bu hastalığın ve bu hastalık ortaya çıktıktan sonra başlayan sürecin insanoğluna ne gibi faydaları olduğu sorusuna cevap çok az sayıda çalışmanın konusu olmuştur. Örneğin; azalan hava kirliliği, buna bağlı hastalıklar ve ölüm oranlarındaki düşüş gibi. Ayrıca değişen sağlık ilişkili alışkanlıklar, eğitim üzerindeki yenilikçi yaklaşımlara katkı, teknolojinin faydalı yanlarının daha fazla ve daha geniş bir insan kitlesi tarafından kullanılması gibi ve benzeri yönlerden Covid-19 pandemisi diğer çalışmalara nazaran oldukça az değerlendirilmiştir.

Bu sunumda yayınlanmış bilimsel araştırma makaleleri ve derlemeler, ülkeler veya bağımsız kuruluşlar tarafından yayınlanmış istatistiksel verileri sentezleyerek bu pandeminin özellikle sağlık alanındaki pozitif yönlerini ve bu zamana kadar geçici ve kalıcı olabilecek yanlarının ele alınması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kovid-19, SARS-CoV-2, Pozitif yönler

THE FULL SIDE OF THE GLASS; WHAT WE LEARN FROM COVID-19

ABSTRACT

As humans have spread across the world, so have infectious diseases. Even in this modern era, outbreaks are nearly constant, though not every outbreak reaches pandemic level as COVID-19 has.

Coronaviruses are significant pathogens which can affect both humans and animals. A novel coronavirus was defined which leads to several pneumonia cases in Wuhan, China, by the end of 2019. After leading to an epidemic all over China, with its rapid spread, it turned to a global pandemic. In February 2020, the World Health Organization nominated the disease COVID-19, that means coronavirus disease 2019 (7). The virus which leads to COVID-19 is nominated severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2); before, it was stated as 2019-nCoV. The World Health Organization declared the outbreak a Public Health Emergency of International Concern on 30 January, and a pandemic on 11 March. Patients may have the disease 1 to 14 days before they start showing any symptoms. The most common symptoms are fever, fatigue and dry cough. Although mortality rates are high, most people (about 80%) recover without the need for special treatment.

Since then, hundreds of scientific articles and news about this disease have been published every day. The vast majority of publications are related to the genetic and biological features of the disease and the causative SARS-CoV-2, especially high mortality rates in the elderly and those with chronic disease, high transmission tendency, development and different clinical conditions.

However, the answer to the question of what benefits this disease and the process that started after this disease emerged has been the subject of very few studies. For example; such as reduced air pollution, associated diseases and a drop in mortality. In addition, Covid-19 pandemics have been evaluated less compared to other studies, such as changing health-related habits, contribution to innovative approaches to education, the use of more beneficial aspects of technology and a wider audience.

In this presentation, it is aimed to address the positive aspects of this pandemic, and the aspects that may be temporary and permanent so far, by synthesizing the scientific research articles and reviews published in this presentation, the statistical data published by countries or independent organizations.

Keywords: Kovid-19, SARS-CoV-2, Positive aspects

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ'NDE SU SİSTEMLERİNDE *LEGIONELLA* TÜRLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Duygu ÖCAL
Ankara Üniversitesi

GİRİŞ ve AMAÇ:

Legionellaceae familyası üyeleri gram negatif, aerob, sporsuz, genellikle kapsülsüz ve hareketli, pleomorfik görünümde basillerdir. Lejyoner hastalığı, *Legionella pneumophila*'nın neden olduğu, "ılımlı bir alt solunum yolu enfeksiyonundan, komaya kadar değişik ağırlıkta klinik görünümle" ortaya çıkabilen, ağırlıklı olarak pnömoni ile seyreden bir hastalıktır. Hastalık, suda bulunan *Legionella* bakterisinin aerosolize olması ve kontamine aerosollerin solunmasıyla bulaşır. Nozokomiyal *Legionella* spp. enfeksiyonlarının hastane su dağıtım sistemlerinin kontaminasyonu ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. Amacımız, hastanemizdeki su sistemlerinden kontrol amaçlı alınan örneklerde *Legionella* spp. varlığının araştırılmasıdır.

MATERYAL VE METOD:

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Cebeci Hastanesi'nin 10 farklı bölümünden (Şubat 2020 tarihinde) 30 adet su örneği alınarak *Legionella* varlığı açısından incelenmiştir. Örnekler 100'er mikrolitre glisin, vankomisin, polimiksin B ve sikloheksimid içeren GVPC (Glycine Vancomycin Polymyxin Cycloheximide) agar ve tamponlu kömür maya ekstraktı içeren BCYE (Buffered Charcoal Yeast Extract) agar besiyerlerine ekilmiştir. 36 (± 1)°C'de, mikroaerofilik ortamda 10 gün inkübasyona bırakılıp, besiyeri plakları her gün üreme açısından kontrol edilmiştir. Şüpheli kolonilerin tanımlamasında konvansiyonel yöntemler (Gram boyama yöntemi ve oksidaz, katalaz biyokimyasal testler) ve MALDI-TOF MS (Bruker, Almanya) otomatize sistemi kullanılmıştır.

BULGULAR:

Çeşitli bölümlerden alınan örnekler incelendiğinde, çocuk bölümünden bir odadan, gastroenteroloji bölümünden iki odadan, kalp merkezinden bir odadan alınan musluk suyu örneklerinde toplam 5 örnekte *L. pneumophila* üremiştir. 5 örneğe ait GVPC ve BCYE besiyeri plakları incelendiğinde, GVPC agar besiyerlerinin hepsinde *L. pneumophila* saptanırken, BCYE agar besiyerlerinin 3'ünde *L. pneumophila* saptanmıştır. Bazı besiyerlerinde yoğun olarak, gram negatif basil ve *Bacillus* spp. cinsinden bakterilerin ürediği tespit edilmiştir. Bu tür besiyeri plaklarında *Legionella* spp. türlerinin varlığını değerlendirmek açısından değil, koloni sayısı vermek açısından zorlanılmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ:

Lejyoner hastalığı, *L. pneumophila*'nın neden olduğu, sık görülmeyen ancak belirli risk grupları için tehlikeli, ağırlıklı olarak pnömoni ile seyreden bir hastalıktır. Lejyoner hastalığının tanısında kültür "altın standart"tır, bakterinin kültürden izolasyonu kesin tanı koydurur. Herhangi bir ön işlem uygulamadan ekim yaptığımız besiyeri plaklarının değerlendirilmesini kolaylaştırmak ve koloni sayısını net verebilmek için, önümüzdeki dönemde gelen örneklerin çeşitli ön işlemlerden (filtrasyon ile konsantre edilmesi, asit ile dekontaminasyon işlemi ya da ısı ile muamele gibi) geçirildikten sonra besiyerlerine ekilmesi planlanmıştır. Hastanelerde su güvenliğini sağlamak ve sudan kaynaklı oluşabilecek enfeksiyonların önüne geçebilmek ciddi bir sorundur. *Legionella* spp. türlerinin su sistemlerinde çoğalarak insan sağlığı açısından önemli bir risk faktörü oluşturduğu için, bu tür

araştırmaların gerek su sistemlerinin dezenfeksiyonu ve temizliğinin takibinde, gerek ise Lejyoner hastalığının tanısının atlanmaması açısından çok önemlidir.

Anahtar kelimeler: Legionella türleri, su sistemleri, hastane enfeksiyonları

AN INVESTIGATION OF LEGIONELLA SPECIES IN THE WATER SYSTEM OF A UNIVERSITY HOSPITAL

INTRODUCTION and AIM

The members of the Legionellaceae family are gram-negative, aerobic, do not forms endospor, not encapsulated and mobile bacilli with a pleomorphic appearance. Legionnaires' disease is a disease that is caused by *Legionella pneumophila*, which can occur with a "different clinical appearance from a moderate lower respiratory tract infection to a coma, with a predominantly pneumonia. The disease is caused by aerosolization and then inhalation of waterborne Legionella bacteria. Nosocomial *Legionella* spp. infections have been shown to be associated with contamination of hospital water distribution systems. In our study, our aim is investigate the source and the prevalence of *Legionella* spp. in water system of our hospital.

MATERIALS and METHODS

Totally 30 water samples were taken from 10 different sections of Ankara University Faculty of Medicine Cebeci Hospital (in February 2020) and examined for the presence of *Legionella*. Samples were added to 100 microliters of GVPC (Glycine Vancomycin Polymyxin Cycloheximide) agar containing Glycine Vancomycin Polymyxin Cycloheximide agar and BCYE (Buffered Charcoal Yeast Extract) agar media containing buffered coal yeast extract. They were incubated at 36 ($\pm$ 1) $^{\circ}$ C for 10 days and the medium plates were checked for reproduction every day. Conventional methods (Gram staining method and oxidase, catalase biochemical tests) and MALDI-TOF MS (Bruker, Germany) automated system were used to identify Legionella suspected colonies.

RESULTS

When the samples taken from various departments were examined, *L. pneumophila* was found in a total of 5 samples in tap water samples taken from a room from the children's department, two rooms from the gastroenterology department, and a room from the heart center. When the GVPC and BCYE medium plates of 5 samples were examined, *L. pneumophila* was detected in all GVPC agar media, while 3 of BCYE agar media were detected *L. pneumophila*. In some media, it has been determined that bacteria of the genus Gram negative bacillus and *Bacillus* spp. are reproduced intensely. Samples did not interfere with the presence of *Legionella* spp. species, but were difficult to give only colony counts.

CONCLUSION

Legionnaires' disease caused by *L. pneumophila*, is an uncommon but dangerous disease for certain risk groups and courses predominantly with pneumonia. Culture remains the gold standard for detection of Legionella in environmental samples and culture is the "gold standard" in the diagnosis of Legionnaires' disease. In order to facilitate the evaluation of the broth plaques that we used culture method without any pre-treatment and to give the number of colonies clearly, it is planned to add the samples in the coming period to the media after they have been subjected to various pretreatments (such as concentrating by filtration, acid decontamination or heat treatment). Providing water safety in hospitals and preventing infections caused by water is a serious problem. Legionella spp. constitute a frequent

contamination of warm water systems and can lead to serious infections. This type of research is very important both in the follow-up of disinfection and cleaning of water systems and not to miss the diagnosis of Legionnaires' disease, since their species increases in water systems and constitutes an important risk factor for human health.

Key words: Legionella species, water system, hospital infection

**PSİKİYATRİK BOZUKLUĞU OLAN YETİŞKİNLER İÇİN TOPLUM
ENTEGRASYON ÖLÇEĞİ TÜRKÇE FORMU GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK
ÇALIŞMASI**

Eda AÇIKGÖZ
Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Derya ÖZBAŞ GENÇARSLAN
Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışma Psikiyatrik bozukluğu olan yetişkinlerin toplum entegrasyon düzeyini ölçmek için geliştirilmiş olan “Psikiyatrik Bozukluğu Olan Yetişkinler İçin Toplum Entegrasyon Ölçeği” nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliğini belirlemek amacıyla metodolojik çalışma olarak yapılmıştır. Çalışmanın yapılması için ölçeğin sahibinden, etik kuruldan ve çalışmanın yapılacağı kurumlardan gerekli izinler alınmıştır. Ölçeğin dil ve kapsam geçerliği değerlendirilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak son hali verilmiştir. Kasım 2018 – Mayıs 2020 tarihleri arasında Gaziantep Şahinbey TRSM ve Şehitkamil TRSM’ ye kayıtlı olan şizofreni ve iki uçlu (bipolar) bozukluk tanısından herhangi birini almış 170 hasta ile yapılmıştır. Test-tekrar test güvenirliği için örneklem grubunda yer alan 30 kişiye 20 gün ara ile ikinci uygulama yapılmıştır. Ölçeğin geçerlik analizlerinden kapsam geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuş, yapı geçerliği için de faktör analizi yapılmıştır. Yapı geçerliğinde Açıklayıcı faktör analizinden önce örneklem büyüklüğü ve uygunluğu analizi yapılmıştır. KMO değeri 0,864 ve Ki-kare değeri χ^2 : 5722,153 olarak bulunmuştur. ($p < .001$). Açıklayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin aslı ile paralel olarak beş faktörlü bir yapı ortaya çıkmış ve bu doğrultuda doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ile ölçeğin uyum indeksleri (X^2/df : 2,013, RMSEA:0,077, CFI:0,96, GFI:0,84, p :0,000) anlamlı bulunmuştur. Ölçeğin güvenirlik analizi için Cronbach Alfa Katsayısı, Madde- Toplam Puanı ve test-tekrar test korelasyonu incelenmiştir. Ölçeğin Cronbach Alfa’ sı 0,92, madde toplam puan korelasyonu yüksek, test tekrar test korelasyonu ise 0,84 bulunmuştur. Sonuç olarak Psikiyatrik Bozukluğu Olan Yetişkinler İçin Toplum Entegrasyon Ölçeği’ nin psikiyatrik bozukluğa sahip bireylerin toplum entegrasyon düzeyini ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geçerlik, Güvenirlik, Şizofreni, Bipolar Bozukluk, Toplum Entegrasyon.

**RUTİN ABDOMİNAL MULTİDEDEKTÖR BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ
ÇEKİMLERİNDE ASEPTOMATİK UMBLİKAL HERNİ TESPİTİ ve GÖRÜLME
ORANI**

Dr. Öğr. Üyesi Esra ÖZGÜL

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

ÖZET:

Amaç: Umblikal herniler ekstrenal hernilerden olup karın duvarı hernileri içerisinde yer alır. Özellikle asemptomatik olanlarının tespiti önemli olup bilgisayarlı tomografi (BT) tanıda doğru ve etkili bir görüntüleme yöntemidir. Bu çalışmanın amacı rutin abdomen BT çekimlerinde tespit edilen asemptomatik umblikal hernilerin görülme oranının belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem: 01.01.2020-01.03.2020 tarihleri arasında Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine başvuran ve abdominal herhangi bir şikayetle Radyoloji Anabilim Dalında abdomen BT çekilen hastaların görüntüleri retrospektif olarak değerlendirildi. BT incelemesi Toshiba Aquilion (80x2) cihazı ile, kesit kalınlığı 2 mm olacak şekilde yapıldı. Toplamda 1833 tomografi değerlendirildi. Karın ön duvarı cerrahisi geçiren veya yaralanması olan hastalar çalışma dışı bırakıldı. Hastaların başvuru şikayetlerine bakıldı. Semptomatik olan umblikal herni hastaları da çalışma dışı bırakıldı. Hastaların yaşları, cinsiyetleri, fasiadaki defekt çapları kaydedildi.

Bulgular: Toplam 1833 hasta tomografisi incelendi. 95 hastada umblikal herni tespit edildi (%5.1). Ancak 70 hastada (29E,41K) umblikal herni asemptomatik olup başka nedenlerle abdomen BT çekilmiş ve insidental olarak tanı almıştır. Yaşlar 22-85 (ort 55.3) arası değişmektedir. Asemptomatik umblikal hernilerin görülme oranı tüm çekilen tomografiler arasında %3.8 iken; tespit edilen tüm umblikal herniler arasında %73.6'dır. Karın duvarı fasisindeki defekt çapı 4-16 mm (ort 9.1) ölçüldü. 59 hastada sadece intraabdominal yağ dokusunun cilt altına herniasyonu izlenirken; 11 hastada ince barsak segmentlerinin de herniasyonu mevcuttu. Hernie barsak segmentlerinde duvar kalınlaşması veya vaskülarite azalması izlenmedi. 70 hastanın hiçbirisinde ileus veya obstrüksiyon bulgusu mevcut değildi.

Tartışma ve Sonuç: Abdominal herniler radyologlar ve klinisyenler için sık karşılaşılan problemlerdendir. Umblikal herniler eksternal herniler içerisinde karın duvarı hernileri arasında yer alır. Umblikal bölgedeki karın duvarı kaslarındaki güçsüzlük veya defekten peritoneal kesenin cilt altına protrude olmasıdır. Defekt konjenital veya edinsel olabilir. Embriyolojik hayatta abdominal içerik umblikus boyunca herniye olur ve fetal 10. haftada abdominal kaviteye geri döner. Bunun tamamlanamadığı pek çok infantta doğumdan sonra ufak umblikal herniler görülür ve kendiliğinden kapanır. Erişkinde ise edinseldir. Kadınlarda erkeklerden 10 kat fazla görülür. Gebelik, karaciğer yetmezliği, asit, obezite, büyük intraabdominal kitle varlığı risk faktörleridir. Erişkinde kendiliğinden kapanmaz ve inkarserasyon açısından risk taşır. Umblikal hernilerin bir kısmı asemptomatiktir. Bizim çalışmamızda bu oran %73.6 bulunmuş olup yüksektir. Semptomatik hale gelmeden ve inkarserasyon ya da strangülasyon oluşmadan tanı konması önemlidir. Eğer hasta obez ve herni kesesi küçük ise fizik muayenede fark edilmeyebilir. Bu hastalarda BT güvenilir görüntüleme yöntemidir. BT doğru tanıyı erken koyup komplikasyon gelişmesini önler.

Anahtar Kelimeler: Herni, umblikal, BT, karın duvarı

**DETECTING THE DIAGNOSIS AND PREVELANCE OF ASYMPTOMATIC
UMBILICAL HERNIAS WITH ROUTINE ABDOMINAL MULTIDETECTOR
COMPUTER TOMOGRAPHY**

ABSTRACT

Purpose: Umbilical hernias are kind of external hernias and is part of abdominal wall hernias.

Computed tomography (CT) is an accurate imaging modality for detecting asymptomatic umbilical hernias. The aim of this study to investigate the prevalence of detecting asymptomatic umbilical hernias with routine abdominal CT.

Materials and Methods: We examined retrospectively the CT images of all patients who underwent upper abdomen computed tomography scan at Afyonkarahisar Health Sciences University, Department of Radiology from 01.01.2020 to 01.03.2020. CT was performed with Toshiba Aquilion (80x2) with 2 mm slice thickness. Total 1833 CT images were examined. We excluded patients with known abdominal wall surgery or trauma. Symptomatic patients due to umbilical hernia were excluded too. Age, gender and diameter of fascia defect were noted.

Results: CT images of 1833 patients were examined. Umbilical hernia was detected in 95 patients (5.1%). 70 of 95 patients were asymptomatic and they were diagnosed incidentally. Ages were between 22 and 85 (mean 55.3; 29M, 41F). Asymptomatic umbilical hernia was found in 3.8% of 1833 patients and 73.6% of umbilical hernias. Diameter of fascia defect was between 4 and 16 mm (mean 9.1). Hernia sac was containing only intraabdominal fat tissue in 59 patients and both bowel segments and intraabdominal fat tissue in 11 patients. There was no wall thickness or evidence of ischemia in herniated bowel segments. None of the patients had evidence of bowel obstruction or ileus.

Conclusion: Abdominal hernias are common problematic disorders for both clinicians and radiologists. Umbilical hernias are part of abdominal wall hernias. They are occurred as protrusion of peritoneal sac through the defect or weakness of abdominal wall muscle layers. It may occur congenital or acquired. Abdominal tissues herniate through the umbilicus and then return back to abdominal cavity by the tenth week of embryonic life. Small umbilical hernias may be seen in infants due to the lack of this process and they generally close spontaneously. Acquired umbilical hernias are seen in adults. They are seen ten times more frequent in females. Pregnancy, ascites, obesity, liver failure and large intraabdominal masses are risk factors. Umbilical hernias don't disappear spontaneously in adults and have high risk for incarceration. Some of the umbilical hernias are asymptomatic. In our study we found high ratio as 73.6%. It is important to diagnose the umbilical hernias before they become symptomatic and cause incarceration or strangulation. Umbilical hernia is diagnosed clinically; however, if the hernial sac is small and the patient is obese, palpation may not suffice. In these cases CT resolves clinical doubt, makes the diagnose earlier and prevents complications.

Key words: Herniation, umbilical, CT, abdominal wall

BORUN ANTİMİKROBİYEL ÖZELLİKLERİ VE METABOLİK ETKİLERİ

Muhsin MUTLU

Veteriner Hekim, Elazığ Veteriner Kontrol Enstitüsü

Seda İFLAZOĞLU MUTLU

Arş. Gör. Dr., Fırat Üniversitesi

ÖZET

Bor; bitki, hayvan ve insanlar için besleyici özelliğe sahip esansiyel mikro elementlerden biridir. Bor minerali, hayvan sağlığının korunmasında ve beslenme bozukluklarının önlenmesinde hayati bir rol oynamaktadır. Bor mineralinin, kemik, mineral, lipid ve enerji metabolizması başta olmak üzere endokrin sistem, immün sistem, beyin, embriyonik gelişim, kemik gelişimi ve antioksidan savunma sistemi üzerine etkilerinin bulunduğu belirtilmektedir. Bor, kemik metabolizmasında etkili olan kalsiyum, magnezyum gibi minerallerle etkileşime girerek kemik gelişimini etkilemektedir. Borun, osteoporoz, osteoartrit ve artrit önlenmesinde etkili olabileceği sonucuna varılmıştır. Bor eksikliğinin, kemik sağlığının bozulmasına ve bağışıklık sisteminin zayıflamasına neden olabildiği gösterilmiştir. Borun glikozun yapısında yer alan hidroksil grubu ile kompleks oluşturarak kan glikoz seviyesini düşürdüğü tespit edilmiştir. Bor mineralinin, karaciğerde glikolitik mekanizmayı etkilediği, trigliseritler ve glikoz gibi enerji substrat metabolizmasında bazı enzimleri düzenlediği, metabolizmada plazma lipid düzeyini düşürücü ve pankreastan insülin salımını azaltıcı etkisinin olduğu ortaya konmuştur. Bor türevi moleküllerin; bakteri, küf, maya ve virüslere karşı bakteristatik, bakterisidal, fungistatik, fungisidal ve antiviral etkilerinin olduğu ve bazı hastalıkların tedavisinde kullanılabileceklerini gösteren çalışmalar mevcuttur. Bazı durumlarda borik asit *Candida spp.* enfeksiyonlarında, maya enfeksiyonlarında ve antibakteriyel aktivitelerde kullanılmıştır. Bor bileşiklerinin, *Pseudomonas aeruginosa* ATCC-27853 ve *Escherichia coli* K-12 MG1655 tarafından üretilen biyofilmlerin inhibisyonu ve bozunumu üzerine etkili olduğu saptanmıştır. Bor türevlerinin, *Escherichia coli*, *Klebsiella spp.*, *Acinetobacter calcoaceticus*, *Enterobacter spp.*, *Staphylococcus spp.*, *Morganella spp.*, *Proteus spp.*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Citrobacter spp.* gibi mikroorganizmalar üzerinde biyosidal ve aynı zamanda antikandidal etkisi olduğu bildirilmiştir. Borik asit ve disodyum oktaborat tetrahidrat, bazı bakteri suşları üzerinde antibakteriyel ve antibiyofilm etkiler göstermiştir. Borun farklı türevlerinin *in vitro* şartlarda *Staphylococcus aureus* ATCC 25923, *Escherichia coli* ATCC 25922, *Candida albicans* ATCC 10231 üzerine bakterisid ve fungisid etkiye sahip olduğu bildirilmektedir. Borun etkileri üzerine birçok çalışma yapılmış olmasına rağmen insan ve hayvan dokularındaki biyokimyasal etki mekanizması tam olarak açıklanamamıştır. Borun etkileri çok yönlü olup mevcut bilgiler yetersiz kaldığı için bor ile ilgili daha fazla çalışma yapılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Bor, Antimikrobiyel, Metabolizma,

ANTIMICROBIAL PROPERTIES AND METABOLIC EFFECTS OF BORON

ABSTRACT

Boron is one of the essential microelements with nutritional properties for plants, animals and humans. Boron mineral plays a vital role in protecting animal health and preventing nutritional disorders. It is stated that boron mineral has effects on endocrine system, immune system, brain, embryonic development, bone development and antioxidant defense system, especially bone, mineral, lipid and energy metabolism. Boron affects bone development by interacts with minerals such as calcium, magnesium, which are effective in bone metabolism. It is concluded that boron can be effective in preventing osteoporosis, osteoarthritis and arthritis. It has been shown that boron deficiency can lead to impaired bone health and a weakened immune system. It has been determined that boron decreases blood glucose levels by complexes with the hydroxyl group in the structure of glucose. It has been demonstrated that the boron mineral affects the glycolytic mechanism in the liver, regulates some enzymes in energy substrate metabolism such as triglycerides and glucose, has a lowering effect on plasma lipid levels and decreases insulin release from the pancreas. There are studies showing that boron-derived molecules have bacteriostatic, bactericidal, fungistatic, fungicidal and antiviral effects against bacteria, mold, yeast and viruses and can be used in the treatment of some diseases. In some cases, boric acid has been used in *Candida* spp. infections, yeast infections, and antibacterial activities. Boron compounds have been found to be effective on the inhibition and degradation of biofilms produced by *Pseudomonas aeruginosa* ATCC-27853 and *Escherichia coli* K-12 MG1655. Boron derivatives have been reported to have a biocidal as well as anticandidal effect on microorganisms such as *Escherichia coli*, *Klebsiella* spp., *Acinetobacter calcoaceticus*, *Enterobacter* spp., *Staphylococcus* spp., *Morganella* spp., *Proteus* spp., *Pseudomonas aeruginosa*, *Citrobacter* spp. Boric acid and disodium octaborate tetrahydrate showed antibacterial and antibiofilm effects on some bacterial strains. Different derivatives of boron are reported to have a bactericidal and fungicidal effect on *Staphylococcus aureus* ATCC 25923, *Escherichia coli* ATCC 25922, *Candida albicans* ATCC 10231 in vitro. Although many studies have been done on the effects of boron, the mechanism of biochemical action in human and animal tissues has not been fully explained. Further studies about boron are thought to be necessary since the effects of boron are multifaceted and the available information is insufficient.

Keywords: Boron, Antimicrobial, Metabolism,.

THE RELATIONSHIP BETWEEN BALANCE AND VERTICAL JUMP PERFORMANCE IN CHILDREN WITH SPASTIC CEREBRAL PALSY

Gokhan Yazici Pt, PhD.
Gazi University,

Background: Children with cerebral palsy experience difficulty in balance related activities. These problems in balance lead to limitations in mobility. Cerebral palsy causes primary deficits such as impairments in muscle tone, muscle weakness and problems in selective motor control and secondary deficits such as contractures and deformities. Jump measures can predict injury risks, serve as talent identification, and replicate explosive competitive activities. Furthermore, the performance in vertical jumping can be associated with neuromuscular fatigue. **Objective:** The objective of this study was to investigate the relationship between balance and vertical jump performance in children with spastic cerebral palsy. **Patients and Methods:** 53 ambulatory children with spastic cerebral palsy were included in this study. Balance was assessed using the Pediatric Balance Scale. The vertical jump performance parameters (jump height, take off force, impact force, maximum concentric power, average speed concentric phase, peak speed and take off speed) were assessed with the BTS G-Walk device. All of the assessments were performed 3 times and the best result was used in analysis. The software used is BTS G-Studio. G-Studio is a simple and easy-to-use software that can manage different acquisitions and automatically elaborate and report different analysis protocols. At the end of each analysis a report containing all the parameters is created automatically by the software. Statistical significance was set as $p < 0.05$. **Results:** Balance was found to be correlated with jump height ($p = 0.006$, $r = 0.372$), take off force ($p = 0.02$, $r = 0.318$), impact force ($p = 0.007$, $r = 0.376$), maximum concentric power ($p < 0.001$, $r = 0.478$), average speed concentric phase ($p < 0.001$, $r = 0.504$), peak speed ($p < 0.001$, $r = 0.489$) and take off speed ($p < 0.001$, $r = 0.490$). **Conclusion:** In spastic cerebral palsy patients, it was found that balance was correlated with all of the vertical jump parameters. These results indicate that as vertical jump performance increases, the balance of children with cerebral palsy is significantly better. Therefore, exercises including vertical jumping activities may be used in the rehabilitation programs in children with spastic cerebral palsy.

SPASTİK SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA DENGİ VE DİKEY SİÇRAMA PERFORMANS İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ.

Amaç: Serebral palsili çocukların denge ile ilgili günlük yaşam aktivitelerinde zorluk yaşadıkları görülmektedir. Denge kaybına yol açan bu sorunlar beraberinde motor hareketlilikte sınırlamalara ve yaygın problemlere yol açmaktadır. Serebral palsi, kas tonusunda bozukluklar, kas güçsüzlüğü ve seçici motor kontrol problemleri, kontraktürler ve deformiteler gibi ikincil kusurların oluşturduğu birincil eksikliklere neden olur. Sıçrama yeteneği ölçümleri sayesinde yaralanma risklerini tahmin edebilir seviyededir. Ayrıca, dikey sıçrama performansı nöromusküler yorgunluk ile ilişkilendirilebilir. Bu çalışmanın amacı spastik serebral palsili çocuklarda denge ve dikey sıçrama performansı arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. **Hastalar ve Yöntem:** Spastik serebral palsili 53 çocuk çalışmaya dahil edildi. Denge; Pediatrik Denge Ölçeği kullanılarak değerlendirildi. Dikey sıçrama performansı

parametreleri (sıçrama yüksekliği, kalkış kuvveti, darbe kuvveti, maksimum eş merkezli güç, ortalama hız eş merkezli faz, tepe hızı ve kalkış hızı) BTS G-Walk cihazı ile değerlendirildi. Tüm değerlendirmeler 3 kez yapıldı ve en iyi sonuç analizde kullanıldı. BTS G-Studio analizler için kullanıldı. G-Studio farklı analiz protokollerini otomatik olarak detaylandırabilen ve raporlayabilen basit ve kullanımı kolay bir yazılımdır. Her analizin sonunda yazılım tarafından otomatik olarak tüm parametreleri içeren bir rapor oluşturulmuştur. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ olarak belirlenmiştir. **Sonuç:** Spastik serebral palsi hastalarında, dengenin tüm dikey sıçrama parametreleri ile ilişkili olduğu bulundu (($p = 0.006$, $r = 0.372$), kalkış kuvveti ($p = 0.02$, $r = 0.318$), darbe kuvveti ($p = 0.007$, $r = 0.376$), maksimum eş merkezli güç ($p < 0.001$, $r = 0.478$), ortalama hız eş merkezli faz ($p = 0 < 0.001$, $r = 0.504$), tepe hızı ($p = 0 < 0.001$, $r = 0.489$) ve kalkış hızı ($p = 0 < 0.001$, $r = 0.490$)) **Tartışma:** Bu sonuçlar, dikey sıçrama performansı arttıkça, serebral palsili çocukların dengesinin önemli ölçüde daha iyi olduğunu göstermektedir. Bu nedenle spastik serebral palsili çocuklarda rehabilitasyon programlarında dikey sıçrama aktiviteleri içeren egzersizler kullanılabilir.

YORGUNLUK FAKTÖRÜNÜN SPORTİF PERFORMANSA ETKİSİ

Emre SERİN
Mersin University

ÖZET

Sportif performans, atletik görev sırasında başarı için ortaya konulan çabalardır. Yorgunluk ise, egzersiz ve sporda performansa etki eden faktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Aynı zamanda yorgunluğun, insan davranışı, performansı ve fizyolojisi üzerinde olumsuz etkileri yaygın olarak bilinmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı yorgunluk kavramını, nasıl oluşturulduğunu, nasıl değerlendirildiğini açıklamak ve konuyla ilgili çalışmaların sonuçlarını tartışmak ve böylece gelecekteki araştırmalar için önerilerde bulunabilmektir. Sporcuların performansının sergilenmesin de yorgunluğun önlenmesi ve etkisinin azaltılması gerektiği düşünülmektedir. Performansın korunması için de yorgunluğun iyi anlaşılması gerekmektedir. Literatürdeki çalışmalar farklı veri tabanlarında taranmış ve sonuç olarak yorgunluğun egzersiz ve spor performansını olumsuz etkilediği görülmüştür. Bireylerin yorgunluk seviyelerinin antrenmanlarla değişmesiyle sportif performansın değişebileceği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yorgunluk, sportif, performans, antrenman*

EFFECTS OF FATIGUE FACTOR ON SPORTIVE PERFORMANCE

SUMMARY

Sporting performance is the effort put forward for success during athletic duty. Fatigue is considered as one of the factors affecting performance in exercise and sports. At the same time, the negative effects of fatigue on human behavior, performance and physiology are widely known. The purpose of these studies is to explain the concept of fatigue, how it is formed, how it is evaluated, and to examine and examine the studies related to the subject. He thinks that the performance of the athletes should be prevented and fatigue should be prevented and the effect should be reduced. Fatigue needs to be well understood for performance consideration. It seems that exercise and sports performance negatively affect. It has been revealed that the levels of fatigue of individuals can vary with training and sportive performance.

Keywords: *Fatigue, sporty, performance, training*

**THE EFFECTS OF HEXANOL-DIESEL FUEL BLENDS ON THE PERFORMANCE
AND EMISSIONS OF A COMPRESSION-IGNITION ENGINE**

Lect. Zeki YILBAŞI
Yozgat Bozok University

Asst. Prof. Dr. Murat Kadir YEŞİLYURT
Yozgat Bozok University

ABSTRACT

Fossil-based diesel fuels have lost their place in the order of preference due to fluctuations in oil prices and strict emission regulations. However, along with the fact that oil prices have fallen below 20 dollars after a long time, the interest in diesel fuel is expected to increase again on condition that EURO norms are ensured in emission values. Alcohols, which are potential fuel additives to reduce emission values, are alternative fuel additives that can be produced by biorefineries and are promising for internal combustion engines. Until today, the studies on the use of alcohols as fuel additives for diesel engines have focused on the utilization of short-chain alcohols such as methanol and ethanol blended with fossil-based fuels. Despite sufficient combustion, emission and performance characteristics, long-chain alcohols such as hexanol have been investigated very rarely. In the present study, D100 (100% diesel fuel), Hx5 (95% diesel fuel + 5% hexanol), Hx10 (90% diesel fuel + 10% hexanol) and Hx15 (85% diesel fuel + 15% hexanol) fuels were tested in a single-cylinder, four-stroke, air-cooled, direct-injection diesel engine at 3000 rpm constant engine speed and 6 different loads (between 0 and 2000 W at 400 W intervals) in order to assess the characteristics of engine performance and exhaust emissions. In conclusion, the brake specific fuel consumption and brake specific energy consumption values of the Hx15 fuel blend increased by an average of 7.98% and 6.35%, respectively, compared to D100 fuel. Hx5 fuel, which had the closest brake thermal efficiency and exhaust gas temperature to diesel fuel, decreased efficiency by an average of 1.87% and exhaust gas temperature value by 5.9% compared to diesel fuel. Furthermore, although there were decrements in HC, CO, NO_x, and smoke opacity emissions averagely by 10.9%, 11.6%, 10.1%, and 19.1%, respectively, for Hx5 fuel which gave the closest emission values to diesel fuel when compared to D100 fuel, increments were found in CO₂ and O₂ emissions averagely by 7.6% and 3.1%, respectively. It was concluded that the usage of hexanol blends as fuel in diesel engines at specified ratios had a significant effect on improving the exhaust emissions.

Keywords: Diesel engine, hexanol, engine performance, exhaust emissions

HEKZANOL-DİZEL YAKITI KARIŞIMLARININ SIKIŞTIRMA İLE ATEŞLEMELİ BİR DİZEL MOTORUNUN PERFORMANS VE EMİSYONLARI ÜZERİNE ETKİLERİ

ÖZET

Petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar ve sıkı emisyon düzenlemeleri nedeniyle fosil kökenli dizel yakıtlar tercih sıralamasındaki yerini kaybetmişti. Fakat petrol fiyatlarının uzun zaman sonra 20 doların altına düşmesi ile emisyon değerlerinde EURO normlarını sağlamak şartıyla, dizel yakıtta olan ilginin tekrar artması beklenmektedir. Emisyon değerlerini düşürmek için potansiyel yakıt katkılarından olan alkol, biyorafineriler tarafından üretilebilen ve içten yanmalı motorlar için umut vadeden alternatif bir yakıt katkısıdır. Günümüze kadar, alkolün dizel motorlar için yakıt katkısı olarak kullanılmasına ilişkin araştırmalar, fosil yakıtlarla harmanlanmış metanol ve etanol gibi kısa zincirli alkolün kullanımına odaklanmıştır. Yeterli yanma, emisyon ve performans özelliklerine rağmen, hekzanol gibi uzun zincirli alkol çok az araştırılmıştır. Bu çalışmada, D100 (%100 dizel yakıt), Hx5 (%95 dizel yakıt + %5 hekzanol), Hx10 (%90 dizel yakıt + %10 hekzanol) ve Hx15 (%85 dizel yakıt + %15 hekzanol) yakıtları, motor performans ve egzoz emisyon karakteristiklerini değerlendirmek için tek silindirik, dört zamanlı, hava ile soğutmalı, direkt püskürtmeli bir dizel motorda 3000 d/d sabit motor hızında ve 6 farklı yükte (0 ile 2000 W arasında 400 W'lık aralıklarla) test edilmiştir. Sonuç olarak; D100 yakıtına göre, Hx15 karışım yakıtının fren özgül yakıt tüketimi ve fren özgül enerji tüketimi değerleri sırasıyla ortalama %7,98 ve %6,35 oranlarında artmıştır. Dizel yakıtına en yakın fren termal verimine ve egzoz gazı sıcaklığına sahip Hx5 yakıtının dizel yakıtına göre verimi ortalama %1,87 ve egzoz gazı sıcaklığı değeri ortalama %5,9 oranında azalmıştır. Ayrıca, dizel yakıtına en yakın emisyon değerleri veren Hx5 yakıtı için HC, CO, NO_x ve duman yoğunluğu emisyonları D100 yakıtı ile karşılaştırıldığında sırasıyla ortalama %10,9, %11,6, %10,1 ve %19,1 oranlarında azalma görülmesine karşın, CO₂ ve O₂ emisyonlarında sırasıyla ortalama %7,6 ve %3,1 oranlarında artış tespit edilmiştir. Hekzanol harmanlarının dizel motorlarda belirtilen oranlarda yakıt olarak kullanılmasının egzoz emisyonlarını iyileştirmede önemli bir etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dizel motor, hekzanol, motor performansı, egzoz emisyonları

**AFET/SALGIN GİBİ DURUMLARDA KULLANILMAK ÜZERE YÜKSEK
MUKAVEMETLİ, UV IŞINLARINA DAYANIKLI, SIVI SIZDIRMAZ ÖZELLİKLİ
KOMPOZİT KUMAŞ TASARIMI**

Utkay DÖNMEZ

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Pınar ÇAM

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Hacer NOZOĞLU

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Gökhan YARDIM

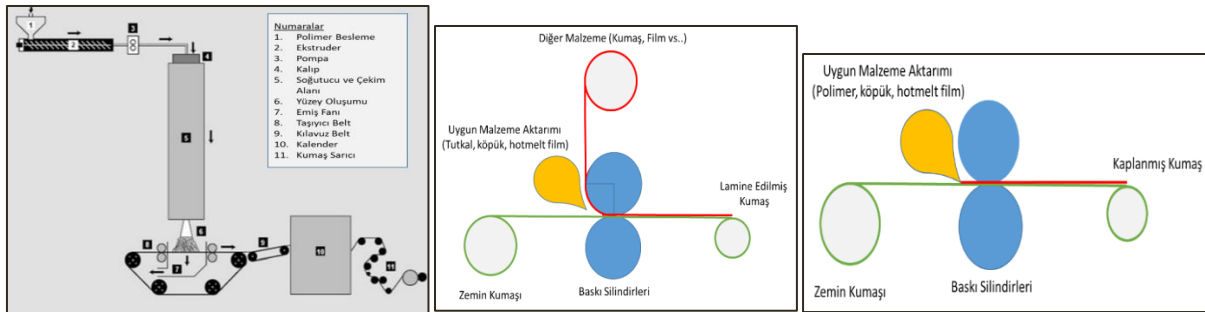
Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Murat KISAKÜREK

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

ÖZET

Proaktif bir yaklaşım şansı olmayan, afet, patlama, salgın hastalık gibi olaylarda, oluşabilecek ölümler sonucunda bedenlerin taşınması, saklanması veya defnedilmesi amacıyla ceset torbaları kullanılmaktadır. Çalışma kapsamında ceset torbası imalatında kullanılabilecek, UV ışınlarına, fiziksel darbelere karşı dayanıklı, yumuşak tuşeli ve içerisinde oluşabilecek sıvıların dışarı çıkmasını önleyici özellikte olan kompozit bir kumaş tasarımı gerçekleştirilecektir. Kompozit kumaş tasarımında, 3 farklı gramajda ve 2 farklı birleştirme tekniği uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Geliştirilecek kompozit kumaşlara, EDENA standartlarına göre gramaj, kopma dayanımı, kalınlık, su sütunu testleri ve ASTM standardına göre UV hızlı yaşlandırma testi uygulanmıştır.

Şekil 1. Çalışmada uygulanan üretim teknikleri sırasıyla Spunbond, Laminasyon ve Kaplama

Çalışma sonucunda, ceset torbası imalatında kullanılabilecek düşük maliyetli ve hızlı üretim imkânı bulunan üretim teknikleri ile tasarlanan kompozit kumaşlar, performans testleri açısından en uygun olan tasarımın 80 gsm spunbond kumaş ile kaplama yapılan K-80SB kodlu kompozit kumaş olduğu anlaşılmıştır. K-80SB kodlu kompozit kumaş kullanılarak nihai ürün olan ceset torbası dikilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nonvoven, Spunbond, Laminasyon, Kaplama, Kompozit, Ceset Torbası

DESIGN OF A COMPOSITE FABRIC WITH HIGH STRENGTH, UV-RESISTANT, WATER-PROOF, USED IN DISASTER / EPIDEMIC CONDITIONS

ABSTRACT

In cases such as disasters, explosions, epidemics that do not have a proactive approach, corpse bags are used to carry, hide or bury the bodies as a result of possible deaths. Within the scope of the study, a composite fabric design, which can be used in the production of corpse bags, is resistant to UV rays, physical impacts, has a soft touch and prevents the escape of liquids that may occur in it, will be realized. Composite fabric design was realized by applying 3 different weights and 2 different joining techniques. According to EDENA standards, composite fabrics to be developed have been applied weight, tensile strength, thickness, water column tests and UV fast aging test according to ASTM standard.

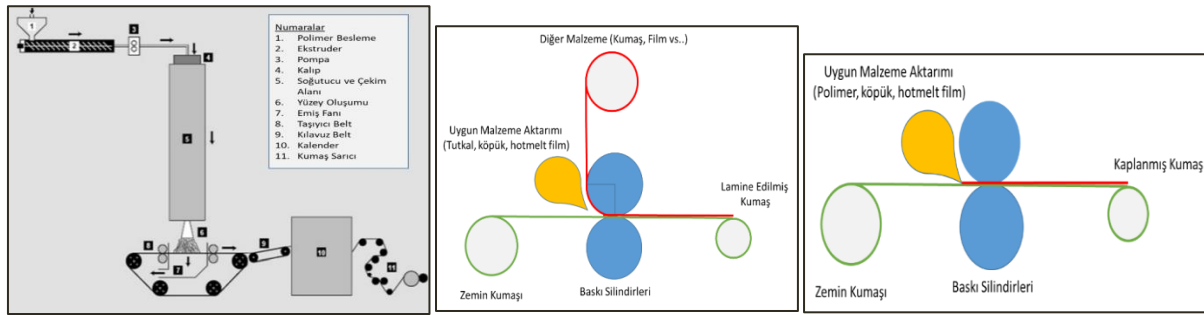

Figure 1. Production techniques applied in the study, respectively; Spunbond, Lamination and Coating

As a result of the study, it has been understood that the composite fabrics designed with low cost and fast production possibilities that can be used in the production of corpse bags, the most suitable design in terms of performance tests are K-80SB coded composite fabric covered with 80 gsm spunbond fabric. The final product body bag was sewn using K-80SB coded composite fabric.

Keywords: Nonvoven, Spunbond, Lamination, Coating, Composite, Body Bag

BEBEK BEZLERİ İÇİN KONFORLU YENİ NESİL TOPSHEET KUMAŞIN GELİŞTİRİLMESİ

Utkay DÖNMEZ

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Pınar ÇAM

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Hızır Okan ŞEKER

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Cuma Yaşar NACAR

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

Serkan KISA

Teknomelt Teknik Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Arge Merkezi

ÖZET

Bebek bezleri, her tabakanın farklı fonksiyonları yerine getirdiği birçok katmandan oluşmaktadır. Bebek bezi ile ilgili yapılan son çalışmalar, düşük üretim maliyetleri ile bebeğin sağlığını koruma ve konforunu artırmaya yöneliktir. Topsheet, idrarla ilk temas eden tabaka olduğu için, ıslanabilir olup ve yüksek sıvı geçirgenliğine sahip olmalıdır. Çalışmada çeşitli bitki özlerinin kullanılması ile bebek cildini koruyucu, nem dengeleyici, cildi besleyici, sakinleştirici özelliğe sahip topsheet kumaşının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla aleovera, papatya, zeytinyağı, E vitamini özleri gibi katkı maddelerini hidrofilik çözeltisine eklenmesi esasına dayanmaktadır. Topsheet kumaş, 35 MFI polipropilen hammadde kullanılarak SS formda üretilmiştir. Bitki özleri içeren hidrofilik çözeltisi (%5), topsheet kumaşa kiss roll tekniği ile aktarılmış ve kumaş 80-85 °C sıcaklıkta kurutulmuştur. Sıvı iletim süresi (Liester) ve geri ıslatma (Wet Back) testleri ile kumaşların performansları karşılaştırılmıştır.

Topsheet Numuneler	Bitki Özü Oranı	Kiss Roll (rpm)	Wet Back (ort.)	Liester (ort.)
T-1	1/9	12	0,12	3,1
T-2	1/9	14	0,13	3,2
T-3	1/9	16	0,13	3,9
T-4	2/9	12	0,12	3,6
T-5	2/9	14	0,12	3,5
T-6	2/9	16	0,13	3,2

Bitki özü oranı ile kiss roll devrinin etkisi her numunede farklı sonuçlar göstermiştir. Bu durum bitki özleri içeren hidrofilik kimyasalının özelliğinden kaynaklandığı şeklinde yorumlanmıştır. Çizelgede verilen sonuçlara göre en verimli çalışmanın T-1 numunesi olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Topsheet, Bitki Özü, Hidrofilik, Liester, Wet Back

DEVELOPMENT OF COMFORTABLE NEW GENERATION TOP SHEET FABRIC FOR DIAPER

ABSTRACT

Diapers are made up of many layers where each layer performs different functions. Recent studies on diaper are aimed at protecting the health and comfort of the baby with low production costs. Since the Topsheet is the first layer of contact with the urine, it can become wet and must have a high liquid permeability. In the study, by using various plant extracts, it is aimed to develop topsheet fabric that protects baby skin, moisture balancing, skin nourishing and calming properties. For this purpose, it is based on adding additives such as aleovera, chamomile, olive oil and vitamin E extracts to the hydrophilic solution. Topsheet fabric is produced in SS form using 35 MFI polypropylene raw materials. Topsheet was transferred to the fabric with hydrophilic solution (5%) containing plant extracts using kiss roll technique and the fabric was dried at 80-85 ° C. The performance of the fabrics were compared with the liquid transmission time (Liester) and backwetting (Wet Back) tests.

Topsheet Samples	Plant Extract Ratio	Kiss Roll (rpm)	Wet Back (mean)	Liester (mean)
T-1	1/9	12	0,12	3,1
T-2	1/9	14	0,13	3,2
T-3	1/9	16	0,13	3,9
T-4	2/9	12	0,12	3,6
T-5	2/9	14	0,12	3,5
T-6	2/9	16	0,13	3,2

The effect of plant extract ratio and kiss roll cycle showed different results in each sample. This situation was interpreted as due to the property of the hydrophilic chemical containing plant extracts. According to the results given in the table, it was determined that the most efficient study was T-1 sample.

Keywords: Topsheet, Plant Extract, Hydrophilic, Liester, Wet Back

**ELEKTRİK DİRENÇ KAYNAĞI (ERW) İLE DİKİŞLİ ÇELİK BORU ÜRETİMİNDE
ŞEKİL DEĞİŞİM MİKTARI İLE BORULARIN MEKANİK ÖZELLİKLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Dr. Öğr. Üyesi Şule Y. ŞİRİN
Kocaeli Üniversitesi

ÖZET

Elektrik Direnç Kaynağı (ERW) ile dikişli çelik boru üretimi esas olarak, saç dilme, şekillendirme, kaynak ve kalibrasyon aşamalarını içerir. Kaynak öncesi uygulanan form verme ve kaynak sonrası uygulanan kalibrasyon işlemleri esas olarak, boru haline dönecek olan çelik saçlara uygulanan soğuk şekillendirme işlemidir. Bandın boruya dönüşümü sürecinde, uygulanan soğuk deformasyon sonucu, çelik borularda oluşan şekil değişimi sadece uzama yönünde gerçekleşmez, aynı zamanda belirli bir oranda kalınlık artışı da meydana gelir. Soğuk deformasyon sonrası, boru belirli bir oranda uzamaya maruz kalırken belirli bir oranda da kalınlık artışı şeklinde şekil değişimine maruz kalır ve uygulanan deformasyon oranının artması ve boru kalınlık/çap oranının küçülmesi ile birlikte kalınlıkta oluşan artış miktarı artar. Uygulanan soğuk şekil verme sonrası uygulanan deformasyon derecesine bağlı olarak malzemenin sertlik değeri ile akma ve çekme mukavemeti artarken süneklik ve tokluğu azalır. Akma mukavemetinin çekme mukavemetine oranı olarak tanımlanan akma oranı değerinin üretimi tamamlanmış borularda en fazla 0,91 olması istenir. Akma oranının belirtilen bu değerin altında olması, borunun kullanım yerinde herhangi bir ısıl işleme gerek olmaksızın belirli bir oranda şekil vermenin yapabileceği anlamını taşımaktadır.

Yapılan deneysel çalışmada, S235 kalite düşük karbonlu çelik saçtan, ASTM A-500 standardına göre üretilen 50x50x4,7 mm boyutlarındaki yapı profili incelenmiştir. Söz konusu profil boru 4,71 mm kalınlığında, 186 mm ve 178 mm olmak üzere iki farklı bant genişliği kullanılarak üretilmiştir. Her iki farklı bant genişliği ile üretilen aynı boyuttaki profil borulardan, üretim sırasında hat boyunca, bandın malzemesi, kaynak noktası ve nihai profil boru olmak üzere üç farklı bölgeden numuneler alınarak hem bandın boruya dönüşümü sırasındaki mekanik özelliklerde ki değişim hem de şekil değişim miktarı ile boruların mekanik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. 186 mm genişliğindeki banda toplam %8,2 şekil değişimi uygulanarak elde edilen profil borunun akma ve çekme mukavemeti sırası ile 356 N/mm² ve 396 N/mm² değerine yükselirken % kesit daralması %10,1'e düşmüştür. 178 mm genişliğindeki banda ise toplamda %6,2 şekil değişimi uygulayarak elde edilen profil borunun akma ve çekme mukavemeti sırası ile 346 N/mm² ve 389 N/mm² değerine yükselirken % kesit daralması %10,6'e düşmüştür. Bu değerlerden de görüldüğü üzere, şekil değişim miktarının artması ile birlikte mekanik özelliklerdeki artış da belirgin bir şekilde kendini göstermektedir. Her iki koşulda akma oranı sırası ile 0,89 ve 0,88 olup borunun kullanım yerlerinde şekillendirilebilmesine olanak vermektedir. Her iki bant genişliğinde de yaklaşık %1,5 düzeyinde bir kalınlık artışının olduğu gözlenmiştir.

Anahtar kelimeler; ERW Boru, Bant genişliği, Şekil değişim miktarı, Mekanik özellikler.

RELATIONSHIP BETWEEN ELECTRIC RESISTANCE WELDING (ERW) AND THE MECHANICAL PROPERTIES OF THE PIPES FOR SHAPED STEEL PIPE PRODUCTION

ABSTRACT

The production of welded steel pipes with Electric Resistance Welding (ERW) mainly involves the stages of slitting, shaping, welding and calibration. Forming, before welding and calibration, after welding processes applied are mainly cold forming processes applied to steel sheets that will turn into pipes. During the conversion of the steel strip to the pipe, as a result of the cold deformation applied, the change in the shape of the steel pipes occurs not only in the direction of elongation but also a certain increase in thickness. After the cold deformation, while the pipe is exposed to a certain elongation, it is exposed to a change in the form of a certain rate of thickness and the amount of increase in thickness increases with the increase in the applied deformation rate and the pipe thickness /diameter ratio. Depending on the degree of deformation applied after the cold forming, the hardness value of the material increases, accordingly, the ductility and toughness decreases while the yield and tensile strength increases. It is desired that the yield rate defined as the ratio of yield strength to the tensile strength should not be more than 0.91 in the pipes whose production is completed. If the flow rate is below this value, it means that a certain amount of shaping can be done at the place of use of the pipe without the need for any heat treatment.

In the experimental study, the structure profile of 50x50x4.7 mm produced from S235 quality low carbon steel sheet according to ASTM A-500 standard was examined. The mentioned profile pipe is produced with two different deformation ratios of 8.2% and 7.6%, using two different band widths, 186 mm and 178 mm. The profile pipe is produced using two different width of strips to obtain two different cold forming range. From the profile pipes obtained with two different cold forming range applied, samples are taken from three different regions , along the production line, the head of the tape, the welding point and the final pipe, between the change in mechanical properties during the conversion of the sheet to the pipe, and the mechanical properties of the pipes relationship is examined. The yield and tensile strength of the profile pipe, which was obtained by applying a total 8,2% deformation rate to the 186 mm strip width, increased to 356 N/mm² and 396 N/mm² respectively, while elongation decreased to 10,1%. On the other hand, for 6.2% deformation rate to the 178 mm strip width, the yield and tensile strength strip reach to 346 N/mm² and 389 N/mm² respectively, while the elongation decreased to 10.6%. It can be seen from these values, deformation rate increase results in increase in mechanical properties of the final product. In both conditions, the yield rate is 0.89 and 0.88, respectively. It is observed that there is a thickness increase of approximately 1.5% in both used strip widths.

Keywords; ERW Pipe, Strip width, Deformation rate, Mechanical properties.

DURUM-UZAY SENTEZ YÖNTEMİ KULLANILARAK AKIM-MODLU KARE-KÖK ORTAM BASAMAK SÜZGEÇ TASARIMI

Dr. Öğr. Üyesi M. Serhat KESERLİOĞLU
Pamukkale Üniversitesi

Prof. Dr. Ali KIRÇAY
Harran Üniversitesi

ÖZET

Durum-uzayı sentez yöntemi sistematik olarak süzgeç tasarlamak için kullanılan yöntemlerden biridir. Durum uzayı sentezi yöntemi ile süzgecin tanım bağıntıları elde edilir. Elde edilen tanım bağıntılarından da süzgecin devresi gerçekleştirilir. Durum-uzayı sentez yönteminin kullanıldığı önemli süzgeç türlerinden biri de işaretin sıkıştırılıp genişletildiği kare-kök ortam ve logaritmik ortam süzgeçlerdir. Dönüştürme için logaritmik ortam devrelerinde bipolar transistörün veya zayıf evirtim bölgesinde çalışan MOS transistor elemanının üstel akım-gerilim ilişkisini kullanır. Karekök-ortam devrelerinde ise MOS tranzistörün karesel akım-gerilim ilişkisi kullanılır.

İşaretin sıkıştırılıp genişletme mantığına dayanan logaritmik-ortam ve kare-kök ortam süzgeç devrelerinde işlenecek olan işaret önce bir sıkıştırma işlemine tabi tutulur ve işlendikten sonra tekrar genişletilir. Bu tür süzgeçlerin tercih edilmesinin başlıca sebepleri tasarımcılara sunduğu geniş dinamik aralık, düşük besleme gerilimi ve elektronik olarak ayarlanabilme yeteneği gibi üstünlüklerdir. Kare-kök ortamlı devrelerde MOS transistorün yanı sıra kare-kök alıcı ve kare-alıcı/bölücü gibi analog işlem blokları ve kapasite elemanları kullanılır.

Akım-modlu devreler geniş bant genişliği, düşük güç tüketimi, yüksek doğrusalılık, geniş dinamik aralığı, basit devre yapısı gibi üstünlüklerinden dolayı önemli ilgi görmektedirler. Bu çalışmada, akım-modlu devre yapılarının üstünlüklerinden dolayı tasarlanan kare-kök ortam basamak süzgeç devreleri, akım-modlu olarak gerçekleştirilmiştir.

Basamak süzgeçler ses sistemlerinde ton kontrol amacı için kullanılırlar. Alçak-geçiren basamak süzgeç ve yüksek geçiren basamak süzgeç olmak üzere iki çeşit basamak süzgeç türü vardır. Alçak-geçiren basamak süzgeç, kesim frekansı f_c 'den daha yüksek frekansları aynen iletir fakat daha küçük frekansların genliklerini değiştirir. Bu değişiklik kuvvetlendirme veya zayıflatma biçiminde olabilir. Yüksek-geçiren basamak süzgeç ise tam tersini yapar. Yani, kesim frekansı f_c 'den daha küçük frekansları aynen iletir fakat daha büyük frekansların genliklerini değiştirir. Alçak-geçiren ve yüksek-geçiren basamak süzgeç devreleri birlikte kullanılarak ses sistemlerinde yaygın bir biçimde bulunan dengeleyici devreleri gerçekleştirilebilir.

Bu çalışmada akım-modlu kare-kök ortam birinci-dereceden basamak süzgeç devreleri sunuldu. Tasarlanan devrelerden iki tanesi alçak-geçiren basamak süzgeç devresidir. Bu devrelerden biri pozitif kazanç sağlar, diğeri ise negatif kazanç sağlar. Diğer iki devre ise yüksek-geçiren basamak süzgeç devresidir. Bu devrelerinde biri pozitif kazanç sağlarken diğeri negatif kazanç sağlar. Tasarlanan devrelerin kazancı +6dB ve -6dB aralığında değiştirilebilmektedir. Ayrıca süzgeç devrelerinin kesim frekansları ile kuvvetlendirme veya zayıflatma miktarları elektronik olarak ayarlanabilmektedir. Bu ayarlama işlemi için devrelerde bulunan dc akım kaynakları kullanılır. Elde edilen teorik sonuçları doğrulamak amacıyla Spice ile bilgisayar benzetimleri yapıldı.

Anahtar kelimeler: Akım-modlu devreler, kare-kök ortam devreleri, basamak süzgeç, dengeleyici devreler

DESIGN OF CURRENT-MODE SQUARE-ROOT-MODE SHELIVING FILTER USING STATE-SPACE SYNTHESIS METHOD

ABSTRACT

State-space synthesis method is one of the methods used to systematically design filters. State variables of the filter are obtained by state space synthesis method. The circuit of the filter is realized from the obtained equations. One of the important types of filters using the state-space synthesis method are the square-root and log-domain filters where the signal is compressed and expanded. It uses the exponential current-voltage relationship of the bipolar transistor or the MOS transistor operating in the weak inversion region in log-domain circuits for conversion. The square current-voltage relationship of the MOS transistor is used in square-root-domain circuits.

The signal to be processed in logarithmic-mode and square-root-domain filter circuits based on the logic of compression and expansion of the signal is first subjected to a compression process and expanded after processing. The signal to be processed in both log-domain filter and square-root domain filter circuits is first subjected to a compression process and is expanded after said process. The main reasons for choosing such filters are the advantages such as the wide dynamic range, low supply voltage and the ability to be adjusted electronically that they offer to designers. In the square-root domain circuits, besides the MOS transistors and capacitors, analog processing blocks such as square-root and squarer/divider are used.

Current-mode circuits draw considerable attention due to their advantages such as wide bandwidth, low power consumption, high linearity, wide dynamic range and simple circuit structure. In this study, square-root-mode shelving filters designed due to the advantages of current-mode circuit structures were realized as current-mode.

Shelving filters are utilized for tone control purposes in sound systems. There are two types of shelving filter, shelving low-pass filter and shelving high-pass filter. The shelving low-pass filter transmits frequencies higher than the cut-off frequency f_c , but it generally changes the amplitudes of smaller frequencies. This change may be in the form of boost or cut. The shelving high-pass filter does the opposite. That is, it transmits frequencies smaller than the cut-off frequency f_c as they are, but it changes the amplitudes of the larger frequencies. By using shelving low-pass and high-pass filter circuits together, equalizer circuits commonly found in sound systems can be realized.

In this study, current-mode, square-root domain, first order shelving filter circuits are presented. Two of the designed circuits are shelving low-pass filter circuits. One of these circuits provides positive gain, and the other provides negative gain. The other two circuits are shelving high-pass filter circuits. One of these circuits provides positive gain, while the other provides negative gain. The gain of designed circuits can be changed in the range of +6dB and -6dB. In addition, the cut-off frequencies and the amplification or attenuation amounts of the filter circuits can be adjusted electronically. For this adjustment process, DC current sources in the circuits are used. Computer simulations were made with Spice to confirm the theoretical results that were obtained.

Keywords: Current-mode circuits, square-root domain circuits, shelving filter, equalizer circuits.

**DERIVATION OF TRANSITION PROBABILITIES FROM SIMULATION BASED
PERFORMANCE PREDICTION METHOD**

Asst. Prof. Dr. Hakan BAYRAK
Kafkas University

Assoc. Prof. Dr. Ferhat AKGÜL
Middle East Technical University

ABSTRACT

Bridges which are an important part of the transportation infrastructure systems deteriorate throughout their lifetimes due to loading conditions and various environmental factors. In order to avoid the disadvantages of deterioration, the lifetime performance prediction of a bridge system must be correctly predicted. Otherwise, any sudden collapse of a bridge may result in irretrievable loss of life and property. In order to meet the need for the maintenance, repair, rehabilitation and replacement action for bridges, Bridge Management Systems (BMSs) are created. BMSs enable a decision maker to know when the maintenance, repair and replacement actions are applied using life-cycle management techniques before their conditions fall below a critical level. Therefore, BMSs use lifetime performance prediction and optimization models to predict the remaining service life of the bridge system. These models may be divided into two main groups such as safety- and condition-based models. One of the safety-based models is the Bi-linear model which is an important simulation based probabilistic performance prediction model. However, the Bi-linear model needs to be further developed to find the optimum maintenance policy for the structure. On the other hand, condition-based performance models are generally discrete models and studies on the condition of the bridge members which is defined by visual inspection. For example, the Markov decision process is a condition-based discrete performance model which is the predominantly used stochastic approach in Bridge Management Systems. Markov decision process uses transition probabilities to predict the future condition of the structure. Also, Markov decision process can be used to find the optimum policy. However, Bi-linear model and Markov decision process maintain their validity because of their distinctive properties, in a well-designed BMS, safety-based and condition-based performance prediction models should be implemented and monitored together. Hence, in this study, derivation of the transition probabilities from the condition profiles of Bilinear model is introduced as a newly developed approach and results from the Markov Decision-based performance prediction model are compared with Simulation-based Bi-linear performance prediction model. The results suggest that the Simulation-based condition prediction model may be considered as a potential model in future Bridge Management Systems (BMSs).

Keywords: Condition Prediction Models, Markov Decision Process, Bi-Linear Model, Latin Hypercube Sampling, Transition Probability Matrix, Bridge Management Systems

AKILLI TOPRAK SULAMA SİSTEMİ

Selman COGAY
Kocaeli Üniversitesi

İsmet KANDİLLİ
Kocaeli Üniversitesi

Melih KUNCAN
Siirt Üniversitesi

ÖZET

Son yıllarda küresel ısınma başta olmak üzere temiz su kaynakları ve suyun kullanımı çok önem arz etmeye başlamıştır. Ayrıca son yüzyıldaki tarımsal faaliyetler ve su gereksinimi başta olmak üzere birçok çiftçi için suyun önemi ayrı bir önem kazanmıştır. Geçmiş yıllardaki sulamanın yerine akıllı sistemler kullanılarak optimal su kullanımı, enerji tüketimi ve ürün miktarının artırılması için birçok akademik ve ticari çalışmaların bu anlamda önem kazandığı fikri yaygınlaşmıştır. Hatta ülkeler kendi kendine yetecek gıda politikalarını da gündeme getirmişlerdir. Özellikle 2020 yılında tüm dünyada görülen Covid 19 pandemisinden dolayı tüm dünya ülkeleri sınır kapılarını kapattıklarından dolayı hem insanlarda hem de tedarik kısmında önemli rol oynayan gıda firmalarında gıda yetecek mi endişesinin olduğu bilinen bir gerçektir. Bu çalışmada toprak sulama sistemlerinin akıllı sistemler (sensörler, yenilenebilir enerji dönüşümleri vb.) ile donatılarak tarımsal sulama için örnek bir tasarım çalışması olması amaçlanmıştır. Toprak sulama sistemleri, her iklimde ihtiyaç olan ürün verimliliğini arttıran ve su tasarrufu sağlayan sistemlerdir. Sistem ihtiyacı suyun değerli olmasından veya ürün verimliliğinin yetersiz olmasından kaynaklanmaktadır. Ürünlerde veya su tasarrufunda görülen bu problemler, yetiştirilen bitkinin gereksinimi kadar bitkiye su verilerek çözülmektedir. Bu makalede anlatılan sistemde belirli bir alanda ölçüm yapan sensörler kullanılmış ve bu sensörlerden bilgi alınarak sulama sistemine komut gönderilmiştir. Gönderilen komut ile motor çalışmakta ve sisteme su verilmektedir. Yapılan sulama sistemi, her sensörün ölçtüğü bölgeyi sensörün ölçüm değerine göre ayrı ayrı sulayarak aynı arazide farklı bitkilerin yetiştirilebilmesine imkan sağlamaktadır. Her arazide şehir şebekesi bulunmadığından sistemlerin beslemesi için gerekli enerjinin bulunması zor olabilmektedir. Bu nedenle yapılan sistemde güneş panelleri ve jel akü kullanılarak şehir şebekesinin olmadığı noktalarda da toprak sulama sisteminin kullanılabilmesi sağlanmıştır. Başta ülkemizde olmak üzere tüm dünyada tarımın ve bilginin bir araya getirilmesi ile verimli ve sağlıklı gıda üretimine geçilmesinin başta tarım politikasını önemli ölçüde destek olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada tarımsal sulama için kullanıma uygun bir tasarım çalışması yapılmıştır. Yapılan bu çalışmanın başta tarımsal sulama olmak üzere benzer birçok alanda kullanılması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nem Sensörü, Sulama Sistemi, Güneş Paneli, Akıllı Sulama, Yenilenebilir Enerji ile Tarımsal Sulama.

KÜRESEL PLAZMA ODAK CİHAZI KULLANILARAK ÜRETİLEN NÖTRONLAR VE X-IŞINLARI İÇİN OPTİMUM ELEKTROT YARIÇAPININ ARAŞTIRILMASI

Arş. Gör. Dr Yaşar Ay
Dicle Üniversitesi

ÖZET

Plazma odak cihazlarının bir çok araştırmacının ilgisini çekmesinin ana nedenlerinden biri bu cihazlar kullanılarak yüksek oranlarda nötron üretiminin yapılabilmesi ve bu cihazların yoğun x-ışını kaynağı olarak kullanılabilmeleridir. Plazma odak cihazlarında üretilen nötronların ana kaynağı, elektrotlar arasında meydana gelen gaz deşarjı yardımıyla oluşan plazmanın Lorentz kuvveti yardımıyla hızlanıp ve daha sonra yüksek oranlarda sıkışması sonucu oluşan pinch denen yüksek sıcaklıktaki ve yüksek yoğunluktaki plazmadır. Plazma odak cihazları kullanılarak üretilen nötron üretimini arttırmak için hem farklı plazma odak cihaz geometrileri hemde farklı cihaz parametreleri incelenmektedir. Bu amaç için çoğunlukla kullanılan plazma odak cihaz geometrisi, bir iç elektrot (anot) ve bir dış elektrottan (katot) oluşan silindirik cihazlardır. Bu elektrotlar cihazın güç kaynağına (kapasitör bank) bağlandığı noktada bir yalıtkan yardımı ile birbirlerinden ayrılırlar. Bu çalışmada silindirik cihazların aksine, iç elektrot yarıçapı 8 cm olan küresel bir plazma odak cihazı için bir model geliştirilmiş ve geliştirilen bu model yardımıyla cihazın dış elektrodunu oluşturan katot yarıçapındaki değişimin nötron üretimi üzerindeki etkileri incelenmiştir. Nötron üretimine ek olarak küresel plazma odak cihazından yayılan x-ışınları olan Bremsstrahlung ışıması, elektron yakalama ve çizgi spektrumu'da incelenmiştir. Ayrıca küresel plazma odak cihazı içinde oluşan plazmanın dinamiği de farklı dış elektrot yarıçapları için incelenmiştir. Bu doğrultuda plazma sıcaklığı, iyon hızı ve enerjisi ile iyon yoğunluğunda farklı dış elektrot yarıçapları için hesaplanmıştır. Dış elektrot yarıçapı 11.5 cm ile 17 cm aralığında kademeli olarak 0.5 cm'lik adımlar ile arttırılmıştır. Bu çalışmada hem nötron üretimi için hemde x-ışın üretimleri için bulunan optimum dış elektrot yarıçapı 15 cm olarak tespit edilmiştir. Bu yarıçap değerinde, nötron üretimi atım başına 1.18×10^{13} nötron olarak hesaplanmıştır. Aynı şekilde 15 cm dış elektrot yarıçapı için hesaplanan x-ışınlarının yoğunlukları ise şöyledir; Bremsstrahlung ışıması: 1.5×10^{11} W/m³, elektron yakalama: 1.8×10^8 W/m³, çizgi spektrumu: 3×10^{11} W/m³. Bu dış elektrot değeri için maksimum plazma sıcaklığı 22.34 eV değerine ulaşırken, iyon hızı ve enerjisi sırasıyla 207.39 cm/μs ve 44.92 keV değerlerine ulaşmaktadır. 15 cm dış elektrot yarıçapı için iyon yoğunluğu ise 6.19×10^{20} m⁻³ olarak hesaplanmıştır.

INVESTIGATING THE OPTIMUM ELECTRODE RADIUS FOR NEUTRON AND X-RAY PRODUCTIONS USING SPHERICAL PLASMA FOCUS DEVICE

One of the main reasons that plasma focus devices get researchers attention is that these devices can be used as a source for high neutron yield and intense x-ray production. Plasma is generated by gas discharge between electrodes. This plasma is then accelerated by Lorentz force and compressed to produce a high density and high temperature plasma, which is called pinch. Pinch is the main source for neutron production from plasma focus devices. Different plasma focus device geometries and parameters are investigated to increase the neutron yield

from plasma focus devices. Cylindrical plasma focus devices comprised of inner electrode (anode) and outer electrode (cathode) are mostly used for that purpose. These electrodes are separated from each other by an insulator at the point where the device is connected to the power supply (capacitor bank). In this study, instead of cylindrical device, a model is developed for spherical plasma focus device that has 8 cm inner electrode radius. The effect of the cathode radius variation on neutron production is then investigated with this model. In addition to the neutron production, Bremsstrahlung radiation, radiative recombination, and line radiation are investigated as x-rays emitted from spherical plasma focus device. The dynamics of the plasma is also investigated for different outer electrode radii. Additionally, plasma temperature, ion velocity and energy as well as ion density are calculated for different outer electrode radii. Outer electrode radius is increased from 11.5 cm to 17 cm with 0.5 cm increment. In this study, it is found that 15 cm is the optimum outer electrode radius for both neutron production and x-ray emissions. Neutron yield for this radius is calculated as 1.18×10^{13} neutron per pulse. Similarly, the density of the x-ray emissions for 15 cm outer electrode radius are calculated as follows; Bremsstrahlung radiation: $1.5 \times 10^{11} \text{ W/m}^3$, radiative recombination: $1.8 \times 10^8 \text{ W/m}^3$, line radiation: $3 \times 10^{11} \text{ W/m}^3$. While maximum plasma temperature for this outer electrode radius reaches 22.34 eV, ion velocity and ion energy reach 207.39 cm/ μs and 44.92 keV, respectively, and ion density for 15 cm outer electrode radius is calculated as $6.19 \times 10^{20} \text{ m}^{-3}$.

**SINIFLANDIRMA ESASLI MÜTEAHHİTLİK YETERLİLİK SİSTEMİNİN
ANALİTİK HİYERARŞİ SÜRECİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Dr. Öğr. Üyesi Berna BULĞURCU
Çukurova Üniversitesi

Özge ALBOĞA
İskenderun Teknik Üniversitesi

ÖZET

Türkiye İnşaat ve Sanayicileri İşveren Sendikası'nın 2019 yılında düzenlediği rapora göre, Türkiye'de inşaat sektörü gayri safi yurt içi hasıladaki payı ile ülkenin önde gelen sektörlerinden biri olmaya devam etmektedir. Dolayısıyla inşaat sektörünün bağlı olduğu alt sektörler ile beraber istihdama katkısının da önemli bir boyutta olduğu aşıkardır. İnşaat sektörünün başarısında; maliyet, kalite ve zaman gibi faktörlere ilaveten etkili olan faktörlerden biri de projeye uygun müteahhit firmanın seçimidir. Sektörel başarıda önemli rol oynayan müteahhitlere yönelik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın da devreye girmesi ile bazı kanuni düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerden ilki yapı müteahhitlerinin yapım faaliyet ve süreçlerinin takibini sağlamak üzere her bir müteahhide yetki belgesi numarası verilmesi ile ilgilidir. Bu yönetmeliğin ardından ise yapı müteahhitlerinin sınıflandırma esaslı bir yeterlilik sistemine tabi tutulduğu detaylı bir yönetmelik yürürlüğe girmiştir Sınıflandırma esaslı müteahhit yeterlilik sisteminin amacı yapı ruhsatına tabi bütün yapıların takibini yapmak üzere yapı müteahhidinin ekonomik, mali, mesleki ve teknik yeterliliklerine göre sınıflandırılarak yetki belgesi verilmesinin sağlanmasıdır. Bu sayede yapı müteahhitliğinin yalnızca belirlenen yeterliliklere sahip olanların yapabileceği bir sektör haline gelebileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmada müteahhitlerin sınıflandırılma işlemi yapılırken kullanılan kriterler üzerinde durulmuştur. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birimlerinde çalışan uzman mühendislerin bakış açıları ile yönetmelikte belirlenen kriterlerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Değerlendirmede kullanılacak yöntem Thomas L. Saaty tarafından 1977 yılında geliştirilen tercihlerin ikili karşılaştırılması kuralına dayanan bir çok kriterli karar verme yöntemi olan Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yöntemidir. Çalışmaya konu olan sınıflandırma esaslı yeterlilik sisteminin hiyerarşik bir düzende kriterlere sahip olması bu yöntemin tercih edilme nedenidir.

Çalışmada, müteahhitlerin sınıflandırılmasına yardımcı olmak amacıyla ekonomik ve mali yeterlilik kriteri ve mesleki ve teknik yeterlilik kriteri olmak üzere olan iki ana kriter mevcuttur. Alt kriterler ise sırayla müteahhit firmaya ait bilanço oranları, yaptığı iş hacminin değeri ve banka referansının varlığı ile iş deneyiminin olması, diploma sahibi olması, işi zamanında bitirmesi, iş denetim mevzuatını uygulaması, belgeli usta istihdam etmesi ve teknik personel istihdam etmesi şeklindedir.

Yönteme uygun olarak hazırlanan anketler konusunda uzman beş mühendis tarafından cevaplanmıştır ancak bir anketin cevaplarının AHP'nin en önemli kurallarından biri olan tutarlılık kuralını sağlamaması nedeniyle değerlendirme dışı bırakılması gerekmiş ve pilot çalışma verileri elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, yürürlüğe giren yeni sistemdeki iki ana kriterin de birbirine eşit düzeyde önemli oldukları tespit edilmiştir. Ekonomik ve mali yeterlilik kriterleri açısından bakıldığında ise, karar vericiler müteahhitlerin firmalarına ait

bilanço oranları ile yaptıkları iş hacminin değerine eşit önem atfederken, banka referansının varlığı ise diğer iki kriterin yanında daha az önemli olarak değerlendirilmiştir. Yeterlilik sisteminin mesleki ve teknik yeterlilik ana kriterine ait alt kriterleri arasında göreceli olarak en önemli kriter ise iş denetim mevzuatını uygulaması kriteri olarak belirlenmiştir. Bu kriteri sırayla müteahhittin iş deneyimine sahip olması, işi zamanında bitirmesi, teknik personel istihdam etmesi, diploma sahibi olması ve belgeli usta istihdam etmesi izlemiştir.

Anahtar Kelimeler: Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP), Sınıflandırma Esaslı Yeterlilik Sistemi, Müteahhitlik Yetki Belgesi

EVALUATION OF CLASSIFICATION BASED CONTRACTING QUALIFICATION SYSTEM WITH ANALYTICAL HIERARCHY PROCESS

ABSTRACT

Turkey's construction sector remains one of the leading sectors in the country by its share of Gross Domestic Product, according to a 2019 report by Turkish Employers' Association of Construction Industry. Therefore, it can be suggested that the contribution of the construction sector to employment together with the sub-sectors with which it is affiliated is of a significant dimension. In addition to factors such as cost, quality and time, one factor that plays an effective role in the success of the construction sector is the choice of the contractor company suitable for the project. Some legal arrangements were made with the introduction of the Turkish Ministry of Environment and Urban Planning for the contractors who played an important role in the success of the sector. The first of these regulations relates to the issuing of authorization certificate number to each contractor to ensure the monitoring of the construction activities and processes of the building contractors. After this regulation, a detailed regulation came into force, thereby subjecting building contractors to a classification based qualification system. The purpose of the classification based contractor qualification system is to provide an authorization certificate by classifying the building contractor according to its economic, financial, vocational and technical qualifications in order to follow all the buildings subject to the building license. In this way, it is thought that building contracting can become a sector where only those with determined qualifications can do so.

In this study, the criteria used for classifying contractors were emphasized. It is aimed to evaluate the perspectives of the expert engineers working in the units of the Ministry of Environment and Urban Planning and the criteria set out in the regulation. The method to be used in evaluation is the Analytical Hierarchy Process (AHP) method, which is a multi-criteria decision making method based on the binary comparison rule of preferences developed by Thomas L. Saaty in 1977. This method is preferred because the classification based qualification system, which is the subject of the study, has criteria in a hierarchical order.

There are two main criteria to help determine the classes of contractors to be included in the study: the economic and financial competence criterion and the vocational and technical competence criterion. The sub-criteria are, in turn, the balance sheet ratios of the contractor company, the value of the work volume it does and the presence of bank reference, having work experience, having a bachelor's degree, finishing the work on time, implementing the work audit legislation, employing certified Masters and employing technical personnel.

The questionnaires prepared in accordance with the method were answered by five expert engineers, but the answers to a questionnaire had to be excluded from evaluation because they

did not provide the consistency rule, one of the most important rules of the AHP, and pilot study data was obtained. According to the findings, it was determined that the two main criteria in the new system that came into force were equally important to each other. In terms of economic and financial competence criteria, the decision makers attributed equal importance to the balance sheet ratios of contractors ' firms and the value of their business volume, while the existence of the bank reference was considered less important than the other two criteria. The relatively most important criterion among the sub-criteria of the qualification system belonging to the professional and technical qualification main criterion was determined as the criterion to apply the labor audit legislation. This criterion was followed by the contractor having work experience, finishing the work on time, employing technical personnel, having a bachelor's degree and employing a certified master.

Key words: Analytical Hierarchy Process (AHP), Classification Based Qualification System, Contracting Authority Certificate

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KODLAMA EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Betül ERŞAHAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Gülşen ZENİT

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Halil DOĞAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin kodlama eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma nicel bir çalışma olup betimsel tarama modelinde yapılmıştır. 2019-2020 Eğitim Öğretim yılı Kahramanmaraş iline bağlı Dulkadiroğlu ve Onikişubat merkez ilçelerinde öğrenim gören 6 ve 7.sınıf öğrencileri araştırmanın evrenini oluştururken; örneklemi ise seçkisiz örneklem yöntemi ile seçilen 205 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların %53,7'sini (n=110) kız, %46,3'ünü (n=95) de erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Bunların %57,1'i (n=117) 6.sınıf, %42,9'u (n=88) 7.sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak cinsiyet, sınıf değişkeni, teknolojik ürüne sahiplik, bilgisayar kullanım süresi sorularından oluşan "Kişisel Bilgi Formu" ile Akkuş İ., Özhan U. ve Kan A.(2019) tarafından geliştirilen "Ortaokul Öğrencileri için Kodlamaya Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek maddeleri "1-Tamamen Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3- Kısmen Katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Tamamen Katılıyorum" seçeneklerinden oluşan 5'li likert tarzda oluşturulmuştur. Araştırmada kullanılan verilerin analizi için SPSS 15.0 (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) paket programı kullanılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin kodlama eğitime yönelik tutumlarının cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre incelenmesi için parametrik testlerden bağımsız örneklem t-testi; bilgisayar kullanımına başlama yılı değişkenine göre incelemek için denon-parametrik testlerden Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin kodlama eğitime yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı ($p > .05$), sınıf değişkenine göre ise anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür ($p < .05$). Etki büyüklüğü (Eta-kare) hesaplandığında kodlama eğitime yönelik tutumda gözlenen varyansın %4,2 oranında sınıf değişkenine bağlı olduğu düşünülebilir. Ortaokul öğrencilerinin kodlama eğitime yönelik tutumlarının bilgisayar kullanımına başlama yılı değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği yapılan analizlerde görülmüştür ($p < .05$). 1-2 yıldır bilgisayar kullanımına başlayan öğrencilerin kodlama eğitime yönelik tutumlarının 1 yıldan az ve 4 yıldan fazla bilgisayar kullananlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, kodlama, ortaokul öğrencileri, tutum.

INVESTIGATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES FOR CODING EDUCATION IN TERMS OF SOME VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the attitudes of secondary school students towards coding education in terms of various variables. The research is a quantitative study and is in the descriptive survey model. 6th and 7th grade students studying in Dulkadiroğlu and Onişiubat central districts of Kahramanmaraş province in the 2019-2020 academic year constitute the universe of the research; the sample consists of 205 students selected by the random sampling method. 53.7% (n=110) of the participants are female students and 46.3% (n=95) of them are male students. 57.1% (n=117) of them study in the 6th grade and 42.9% (n=88) study in the 7th grade. "Personal Information Form" consisting of gender, class variable, ownership of technological product, computer usage time and "Coding Attitude Scale for Secondary School Students" developed by Akkus I., Ozhan U. and Kan A. (2019) were used as data collection tools in the study. The scale items were created in a 5-Point Likert Style consisting of 1- I totally disagree, 2- I disagree, 3- Partially agree, 4- I agree, 5- I totally agree. SPSS 15.0 (Statistical Package for the Social Sciences For Windows) package program was used to analyze the data used in the research. Sample t-test which is independent of parametric tests was used to examine middle school students' attitudes towards coding education according to gender and class variables; Kruskal Wallis – H test, which is one of the non-parametric tests, was used to examine the use of computer according to the year of start-up variable. When the data obtained from the research results were analyzed, it was seen that the attitudes of middle school students towards coding education did not differ significantly according to gender variable ($p > .05$) and differed significantly according to class variable ($p < .05$). When the effect size (Eta-square) is calculated, it can be thought that the variance observed in the attitude towards coding education is 4.2% dependent on the class variable. It has been seen in the analyzes that the attitudes of secondary school students towards coding education differ significantly according to the variable of starting to use computer ($p < .05$). It is seen that students who have started using computer for 1-2 years have higher attitudes towards coding education than those who use computers less than 1 year and more than 4 years.

Keywords : Education, Coding, Secondary school students, Attitude.

PARA-SASAKIAN MANIFOLDS WITH WEIGHTED CONNECTION

Dr. Ahmet KAZAN
Malatya Turgut Özal University

ABSTRACT

Let M be a $(2n+1)$ -dimensional differentiable manifold and Φ be a tensor field of type $(1,1)$, η be a 1-form and ξ be a vector field on M . Then, the triple (Φ, η, ξ) which is related to an almost complex structure J (i.e. $J^2 = -I$) and satisfies the conditions $\Phi^2 = -I + \eta \otimes \xi$, $\eta(\xi) = 1$ has been determined by Sasaki in 1960 and it is called as an almost contact structure. The $(1,1)$ -tensor field Φ in this definition is a $(3,-1)$ f-structure. If a Riemannian metric g which is called compatible metric and satisfies the condition $g(\Phi X, \Phi Y) = g(X, Y) - \eta(X)\eta(Y)$, for all vector fields X and Y is defined on the almost contact manifold (M, Φ, η, ξ) , then (M, Φ, η, ξ, g) is called an almost contact metric manifold. After the almost contact metric manifold has been defined, by adding some other conditions to this manifold, many types of manifolds such as contact metric manifold, K-contact manifold, Sasakian manifold, quasi-Sasakian manifold, trans-Sasakian manifold, nearly-Sasakian manifold, almost Kenmotsu manifold, Kenmotsu manifold have been defined. Lots of studies about these types of manifolds and various classifications of these manifolds have been done, recently.

Followingly, on an n -dimensional differentiable manifold M , an almost paracontact structure (Φ, η, ξ) which is an another structure similar with almost contact structure, is related to an almost product structure J (i.e. $J^2 = I$) and satisfies the conditions $\Phi^2 = I - \eta \otimes \xi$, $\eta(\xi) = 1$ has been determined by Sato in 1976. The $(1,1)$ -tensor field Φ in this definition is a $(3,1)$ f-structure. As in the almost contact structure, by adding a Riemannian metric (or a pseudo-Riemannian metric in some studies) g to the almost paracontact manifold, almost paracontact metric manifold and by adding some other conditions to the conditions of almost paracontact metric manifold, some other types of manifolds have been defined. These manifolds and various classifications of these manifolds have been studied by many mathematicians, recently.

In this study, we will consider a different connection called weighted connection on para-Sasakian manifold which is defined by adding certain conditions to almost paracontact metric manifold. After giving some results about the curvatures of para-Sasakian manifold with weighted connection, we will make some classifications with the aid of these curvatures. Finally, we will construct an example for para-Sasakian manifold with weighted connection.

Keywords: Para-Sasakian manifold, Weighted connection, Projective curvature tensor.

AĞIRLIKLİ KONNEKSİYONLU PARA-SASAKIAN MANIFOLDLAR

ÖZET

M , $(2n+1)$ -boyutlu bir diferensiyellenebilir manifold ve M üzerinde Φ $(1,1)$ -tipinde bir tensor alanı, η bir 1-form ve ξ bir vektör alanı olsun. Bu durumda, bir J hemen hemen kompleks

yapısı (yani $J^2 = -I$) ile ilişkili olan ve $\Phi^2 = -I + \eta \otimes \xi$, $\eta(\xi) = 1$ şartlarını sağlayan (Φ, η, ξ) üçlüsü 1960 yılında Sasaki tarafından tanımlanmış ve hemen hemen kontakt yapı olarak isimlendirilmiştir. Bu yapıda yer alan Φ (1,1)-tensor alanı, bir (3,-1) f-yapıdır. (M, Φ, η, ξ) hemen hemen kontakt manifoldu üzerinde, her X ve Y vektör alanı için $g(\Phi X, \Phi Y) = g(X, Y) - \eta(X)\eta(Y)$ şartını sağlayan ve uyumlu metrik olarak adlandırılan bir g Riemannian metriği tanımlanırsa da, (M, Φ, η, ξ, g) 'ye bir hemen hemen kontakt metrik manifold denir. Hemen hemen kontakt metrik manifold tanımlandıktan sonra, bu manifold üzerine çeşitli şartlar ilave edilerek kontakt metrik manifold, K-kontakt manifold, Sasakian manifold, quasi-Sasakian manifold, trans-Sasakian manifold, nearly-Sasakian manifold, hemen hemen Kenmotsu manifold, Kenmotsu manifold gibi birçok manifold çeşitleri tanımlanmıştır. Son zamanlarda da bu manifold türleri ve bu manifoldların çeşitli sınıflandırmaları ile ilgili pek çok çalışma yapılmaktadır.

Ardından n-boyutlu bir M diferensiyellenebilir manifoldu üzerinde, hemen hemen kontakt yapıya benzer bir diğer yapı olan, bir J hemen hemen çarpım yapısı (yani $J^2 = I$) ile ilişkili olan ve $\Phi^2 = I - \eta \otimes \xi$, $\eta(\xi) = 1$ şartlarını sağlayan (Φ, η, ξ) hemen hemen parakontakt yapısı da 1976 yılında Sato tarafından tanımlanmıştır. Buradaki Φ tensor alanı ise, bir (3,1) f-yapıdır. Hemen hemen kontakt yapıda olduğu gibi, bir hemen hemen parakontakt manifolduna belirli bir şartı sağlayan bir g Riemannian metriği (veya bazı çalışmalarda pseudo-Riemannian metriği) ilave edilerek hemen hemen parakontakt metrik manifold ve hemen hemen parakontakt metrik manifoldun sağladığı şartlara ilave şartlarla da farklı manifold türleri tanımlanmıştır. Bu manifoldlar ve bu manifoldların çeşitli sınıflandırmaları pek çok matematikçi tarafından çalışılmaktadır.

Biz de bu çalışmada, hemen hemen parakontakt metrik manifoldda belirli şartlar ilave edilerek tanımlanan para-Sasakian manifold üzerinde ağırlıklı konneksiyon olarak isimlendirilen farklı bir konneksiyonu ele alacağız. Ağırlıklı konneksiyona sahip para-Sasakian manifoldların eğrilikleri ile ilgili bazı sonuçlar verdikten sonra, bu eğrilikler yardımıyla çeşitli sınıflandırmalar yapacağız. Son olarak da ağırlıklı eğrilikli para-Sasakian manifold için bir örnek inşa edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Para-Sasakian manifold, Ağırlıklı konneksiyon, Projektif eğrilik tensorü.

SAYISAL YARIGRUPLARIN MİNİMAL TAKDİMLERİ

Doç. Dr. Belgin ÖZER
Gaziantep Üniversitesi

Sibel KANBAY
Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

N negatif olmayan tamsayılar kümesi ve $S \subseteq N$ verilsin. S kümesi N kümesindeki toplama işlemine göre kapalı, $0 \in S$ ve N kümesi sonlu ise S ye bir sayısal yarıgrup denir. Eğer $n_1, \dots, n_e$ pozitif tamsayı ve $\text{obeb}(n_1, \dots, n_e) = 1$ ise o zaman

$$\langle n_1, \dots, n_e \rangle = \{ \lambda_1 n_1 + \dots + \lambda_e n_e \mid \lambda_1, \dots, \lambda_e \in N \}$$

kümesi bir sayısal yarıgruptur ve her sayısal yarıgrup bu formda yazılabilir. Burada $n_1, \dots, n_e$ pozitif tamsayıları ise S sayısal yarı grubunun doğuray kümesinin elemanlarıdır. Her sayısal yarıgrup sonlu doğuraylı sadeleşebilir bir monoid olduğundan, sonlu takdimlidir. Bu bölümde nümerik yarıgrupların minimal takdimlerini veririz. Nümerik yarıgruplar için, küme içermeye göre minimal kavramı ve kardinalite kavramının çakıştığını görürüz. σ , $\text{Serbest}(x_1, \dots, x_n)$ üzerinde bir kongrüans olsun. ρ , σ nin doğuraylarının bir sistemi olsun. Eğer ρ nin kardinalitesi σ doğuraylar sisteminin kardinalitesi arasında olası en küçük olanı ise, ρ ye bir minimal bağıntı denir. S , $\{n_1, \dots, n_e\}$ tarafından minimal olarak doğurulan bir nümerik yarıgrup olsun. $X = \{x_1, \dots, x_e\}$, her $i \neq j$ için $x_i \neq x_j$ olsun. Eğer ρ , φ çekirdek kongrüansının $\varphi: \text{Serbest}(x_1, \dots, x_e) \rightarrow S$, $\varphi(a_1 x_1 + \dots + a_e x_e) = a_1 n_1 + \dots + a_e n_e$ olacak şekilde bir minimal bağıntı ise, ρ ya bir minimal takdim deriz. Bu çalışmanın amacı sonlu doğuraylı sayısal yarıgrupların takdimlerini incelemektir. Sayısal yarıgrupların takdimlerinin incelenmesi esas olarak cebirsel geometrik uygulamalarla gerekçelendirilmiştir. Redei, N^n üzerindeki her kongrüansın sonlu doğuraylı olduğunu gösterir. Bu sonuç o zamandan beri Redei Teoremi olarak bilinir. Diğer yazarların çoğu kendisinden oldukça daha basit ve alternatif ispatlar verdi. Sayısal yarıgruplar değişmeli monoidler olduğundan Redei Teoreminin ispatı için farklı bir yaklaşım seçilebilir. Bu çalışmada sayısal yarıgrupların minimal takdimleri hesaplanmıştır. Fikir Rosales'in doktora tezinden geliyor. Bir sayısal yarı grubun kardinalitesi gömme boyutu bakımından sınırlanamaz. Bu, Bresinsky'nin keyfi olarak büyük minimal takdimleri olan dört boyutlu sayısal yarıgrupları yerleştirme ailesinden kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada, yarı grubun çokluğu açısından minimal bir takdimin kardinalitesi için bir üst sınır sunuyoruz ve bir sayısal yarı grubun kardinalitesi, bağlantılılığı, elastikliği, katener derecesi ve yapıştırması incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sayısal yarıgrupların takdimleri, bağlantılılık, kardinalite, yapıştırma, tam kesişim, katener derecesi, elastiklik.

MINIMAL PRESENTATIONS OF NUMERICAL SEMIGROUPS

ABSTRACT

Let N be the set of nonnegative integers. A numerical semigroup is a nonempty subset S of N that is closed under addition, contains the zero element and whose complement in N is finite. If $n_1, \dots, n_e$ are positive integers with $\text{gcd}(n_1, \dots, n_e) = 1$, then the set

$$\langle n_1, \dots, n_e \rangle = \{ \lambda_1 n_1 + \dots + \lambda_e n_e \mid \lambda_1, \dots, \lambda_e \in N \}$$

is a numerical semigroup. Every numerical semigroup is of this form. $n_1, \dots, n_e$ positive integers are the elements of the generate set of the numerical semigroup S . Every numerical semigroup is a finitely generated cancellative monoid and thus it is finitely presented. We characterize in this section those presentations of numerical semigroups that are minimal. Let

σ be a congruence on $Free(X_1, X_2, \dots, X_n)$ and let ρ be a system of generators of σ . We say that ρ is a minimal relation if the cardinality of ρ is the least possible among the cardinalities of systems of generators of σ . Let S be a numerical semigroup minimally generated by $\{n_1, \dots, n_e\}$ and let $X = \{x_1, \dots, x_e\}$ with $x_i \neq x_j$ for all $i \neq j$. We say that ρ is a minimal presentation if ρ is a minimal relation of the kernel congruence of

$$\varphi: Free(x_1, \dots, x_e) \rightarrow S, \varphi(a_1x_1 + \dots + a_ex_e) = a_1n_1 + \dots + a_en_e.$$

The object of this paper is to study the presentations of finitely generated numerical semigroups. The study of presentations of numerical semigroups are mainly motivated by its applications to Algebraic Geometry. Redei shows that every congruence on N^n is finitely generated. This result is since then known as Redei's Theorem. Many other authors have given alternative and quite much simpler proofs than his. Since numerical semigroups are cancellative monoids, a different approach can be chosen to prove Redei's theorem. In this paper we focus on the computation of a (and in fact all) minimal presentation of a numerical semigroup. The idea comes from Rosales' PhD Thesis. The cardinality of a numerical semigroup cannot be bounded in terms of its embedding dimension. This follows from Bresinsky's family of embedding dimension four numerical semigroups, which have arbitrarily large minimal presentations. In this paper we offer an upper bound for the cardinality of a minimal presentation in terms of the multiplicity of the semigroup. We examine the concept of gluing, the cardinality, the connectedness, the complete intersection, the catenary degree, elasticity of some numerical semigroups.

Keywords: Presentations of numerical semigroups, connectedness, cardinality, gluing, complete intersection, catenary degree, elasticity.

MATEMATİKTE ETİK

Doç. Dr. Belgin ÖZER
Gaziantep Üniversitesi

Abdulvhab HVA
Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Etik veya ahlaki felsefe, doğru ve yanlış davranış kavramlarını sistemleştirmeyi, savunmayı ve tavsiye etmeyi içeren bir felsefe dalıdır. Etik alanı, estetikle birlikte, değer meselelerini ilgilendirir ve bu nedenle aksiyoloji adı verilen felsefenin dalını içerir.

Etigi hayat kavramlarından ayıramadığımız gibi, bilimi ve ahlakı da ayıramayız, Her bilimin içinde merkezi bir eksen oluşturan etik bir yönü vardır ve Matematik en iyi bilimlerden biri olduğu için ahlaki yönü görmezden gelemeyiz bu nedenle çalışmanın amacı ,matematik etiği üzerine yoğun bir çalışma ile etik ve matematik arasındaki bağlantıyı incelemektir.

Matematikte etik, uygulamalı etiğin ortaya çıkmakta olan bir alanı, matematik uygulamasının ve uygulamalarının etik yönlerinin araştırılmasıdır. Çalışmaları büyük sonuçları olan kararları etkileyen matematikçilerin mesleki sorumlulukları ile ilgilenir. Endüstriyel ve bilimsel matematikçilerin büyük sonuçları olan kararları önemli ölçüde etkilediği yerlerde. Matematik etikdir Platon'a veya daha öncesine gider. Platon, matematiğin etik olduğunu çünkü birlik, uyum, düzen ve orantıyı öğrettiğini söyler.

Bu makalenin amacı matematikte etiğin tanımı ve matematik mesleğinde etik gereksinimi hakkında bilgi edinmek, matematikte etik tarihi ve matematiğin uygulanması için etik gereksinimi üzerine yazılan matematikçiler hakkında bilgi sahibi olmaktır. Matematik öğretiminin etik boyutları ve sorumlulukları açıklığa kavuşturulacaktır. İstatistikler, bilgi ve gerçekleri açıklığa kavuşturmanın önemli bir yoludur. Amaç, istatistikleri kullanarak nasıl yalan söyleneceğini bilerek yanlış kullanım istatistiklerinin olumsuz etkileri hakkında bilgi vermektir. Matematikçiler matematiksel ilkeleri geliştirmek ve anlamak, verileri analiz etmek ve gerçek dünya problemlerini çözmek için ileri matematik kullanırlar. Matematikçilerin ve değerlerin ahlaki sorumluluklarını ve matematiğin sosyal sorumluluğunu bilmektir. Ayrıca, yirminci yüzyıl matematik etiği alanındaki en tanınmış akademisyenler hakkında bilgi edinmektir; Grothendieck ve Grigori Perelman.

Anahtar Kelimeler: Matematikte etik, İstatistik, Matematikçiler, Sorumluluklar, Matematik öğretimi, Matematik değerleri.

ETHICS IN MATHEMATICS

ABSTRACT

Ethics or moral philosophy is a branch of philosophy that involves systematizing, defending, and recommending concepts of right and wrong conduct. The field of ethics, along with aesthetics, concerns matters of value, and thus comprises the branch of philosophy called axiology.

Just as we cannot separate ethics from the concepts of life, we also cannot separate science and ethics, Each science has an ethical side that forms a central axis in it, And because mathematics is one of the finest sciences, we cannot ignore the moral aspect of mathematics

and study the interconnection between ethics and mathematics through an extensive study in mathematics ethics.

Ethics in mathematics is an emerging field of applied ethics, the inquiry into ethical aspects of the practice and applications of mathematics. It deals with the professional responsibilities of mathematicians whose work influences decisions with major consequences. Where Mathematicians in industrial and scientific, crucially influence decisions with large consequences. Mathematics is ethical goes back to Plato or earlier. Plato says that mathematics is ethical because it teaches unity, concord, order, and proportion.

The object of this article is to learn about the definition of ethics in mathematics and the need for ethics in the mathematics profession , We will know about the history of the ethics in mathematics and the mathematicians whose written on the need for ethics for application of mathematics. The ethical dimensions of mathematics teaching and its responsibilities will be clarified. Statistics are an important way to clarify information and facts, we will learn about the negative effects of misusing statistics by knowing how to lie using statistics. Mathematicians use advanced mathematics to develop and understand mathematical principles, analyze data, and solve real-world problems, we will know about the moral responsibilities of mathematicians and values and the social responsibility of mathematics. We will also learn about the most prominent scholars of the twentieth century ethics in mathematics; Alexander Grothendieck and Grigori Perelman.

Keywords: Ethics in mathematics, Statistics, Mathematicians, Responsibilities, Mathematics teaching, Values of mathematics

ELASTİK DİRENÇ BANT ANTRENMANLARININ SPORTİF PERFORMANS PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Emre SERİN

Mersin University

ÖZET

Terabant ürünleri; kuvvet, vücut esnekliği, hareket kabiliyetlerinizi geliştirmek üzere tasarlanmış egzersiz ürünleridir. Kullanımı pratiktir ve her yere yanınızda taşıyabilirsiniz. Kalitelidir, düşük maliyetlidir ve kullanışlıdır. Kuvveti geliştirmek için kullanılan bu araçlardan birisi de elastik kuvvet bantlarıdır. Terabantlar kuvvet gelişimine katkı sağladığı gibi, diğer motorik özelliklerin gelişimine de katkı sağlayabilirler. Ayrıca her yaş grubunda kullanılabilir olmaları da terabantların diğer bir avantajıdır (Page ve Ellenbecker 2005). Bu çalışmamızda terabant kullanımının sportif performans etkilerini araştırmak ve elastik bantların (terabant) performans üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırma ISI Web of Science, PubMed, Scopus and SPORTDiscus literatür taramalarına dayanarak yapılmıştır. Arama, “sportif performans”, “elastik bant”, “terabant” ve “kuvvet” gibi terimleri içeriyordu. Direnç lastikleri çok yönlü kullanılabildiği düşünüldüğünde farklı branşlarda gerek branşa özgü gerekse genel özellikleri kapsayan çalışmalarda da kullanılabilir. Direnç lastiği çalışmalarının yıpratıcı ve sakatlık oluşturma riski düşük olduğu düşünüldüğünde çocuklarda teknik, beceri öğrenim ve gelişimine paralel olarak kuvvet, sürat, kuvvette devamlılık ve çabuk kuvvet yetilerinde gelişimi sağlayacağı bu gelişimin mevcut tekniği koruyarak ve geliştirerek daha etkili olabileceği, antrenmanların monoton etkisi ve çok yönlülük ilkesi düşünüldüğünde direnç lastiği çalışmalarının sporculara alternatif bir çeşitlilik sunabileceği de göz ardı edilmemelidir. Sonuç olarak; direnç lastiği (terabant) egzersizleri, yüzme, boks, hentbol gibi üst ekstremitelere yönelik çalışmalarda kullanıldığı ve olumlu etkileri görüldüğü gibi; taekwondo, kayak, futbol, yüzme gibi alt ekstremitelere yönelik çalışmalarda da kullanıldığı ve olumlu etkileri olduğu gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: *Direnç bant, antrenman, kuvvet, sportif, performans*

EFFECTS OF ELASTIC RESISTANCE TAPE TRAINING ON SPORTIVE PERFORMANCE PARAMETERS

SUMMARY

Terabant products; strength, body flexibility, exercise products designed to improve your mobility. It is practical to use and you can carry it with you anywhere. It is quality, low cost and useful. Terabands have also been developed for the development of rechargeable motoric features according to the force development. Also, being available in all age ranges is a rechargeable advantage of terabands (Page and Ellenbecker 2005). In this study, to investigate the effects of terabant use on sportive performance and to examine the effects of elastic bands (terabant) on performance. The research was carried out on the basis of literature scans of ISI Web of Science, PubMed, Scopus and SPORTDiscus. The search included terms such as "sporty performance", "elastic band", "terabant" and "force". Resistance tires can be used in different branches both in branch-specific and general features. Considering that the resistance tire studies are considered to have a low risk of wearing and disability, it should not be neglected that resistance tire exercises can offer an alternative variety to athletes in line with the technical, skill learning and development in children. As a result; resistance rubber

(terebant) exercises, swimming, boxing, handball, such as working towards the upper extremities and positive opinions; In exercises for lower extremities such as taekwondo, boat, football, swimming.

Keywords: Resistance band, training, strength, sporty, performance

**PROPIYONİK ASİT İLE İNDÜKLENEN OTİZMLİ SIÇANLARDA MAGNEZYUM
BİYOTİNATIN 8-OH-dG ve 8-İZOPROSTAN ÜZERİNE ETKİSİ**

Beşir ER

Fırat Üniversitesi

Dr. Füsun ERTEN

Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Kazım ŞAHİN

Fırat Üniversitesi

ÖZET

Otizm, sosyal etkileşim bozukluğu, tekrarlayan davranışlar, bilişsel zorluklar ve duyuşal işlev bozukluğu ile karakterize nörogelişimsel bir hastalıktır. Autism, çoklu gen tutulumu, epigenetik mekanizma ve çevresel faktörler nedeniyle çözülmemiş etiyojisi olan karmaşık bir hastalıktır. Oksijensiz radikallerin ve / veya bozulmuş enzimatik ve enzimatik olmayan antioksidan savunmaların artan üretimi ile karakterize edilen oksidatif stres, sıklıkla autism patofizyolojisinde rol oynar. Aynı zamanda, lipidlerin, proteinlerin ve nükleik asitlerin yapısında hücre fonksiyon bozukluğuna yol açan hasara neden olur. 8-hidroksideoksiguanozin (8-OH-dG), DNA 'ya bağlı guanosine serbest radikal etkisinin bir ürünüdür ve dolayısıyla DNA'nın oksidatif hasar belirteçidir. 8-izoprostan, çeşitli klinik ortamlarda benzersiz bir biyoaktif lipid peroksidasyon ürünü olup oksidatif stres oluşumunu sağlayan karakterize bir bileşiktir. Biotin, enerji metabolizmasında, çeşitli bağışıklık ve sinir fonksiyonlarında rol oynar. Magnezyum biyotinat (MgB), emilimi artırılmış yeni geliştirilen bir şelattır. D - Biotin ile karşılaştırıldığında, MgB'nin üstün doku alımı ve antienflamatuar etkileri vardır. Dolayısıyla, bu çalışmanın amacı, PPA'nın neden olduğu bir otizm modelinde sıçan serumundaki MgB tedavisinin oksidatif stres markerleri (serum 8-OH-dG ve 8-izoprostan) üzerindeki önleyici etkilerini değerlendirmektir. Yirmi bir Sprague-Dawley sıçanı (3 haftalık) aşağıdaki şekilde gruplar birbirine randomize edildi; 1: Kontrol, hayvanlara standart bir diyet verildi ve salin verildi, 2: PPA, hayvanlara birbirini takip eden ilk 5 gün boyunca propiyonik asit (PPA, 500 mg / kg CA s.c.) enjekte edildi ve 40 gün boyunca standart bir diyetle beslendi, 3: PPA + MgB, hayvanlara arka arkaya ilk 5 gün boyunca PPA enjekte edildi ve 21 gün boyunca MgB gavaj ile 16.23 mg / gün doz verildi. Sıçanlar, çalışmanın sonunda dekapite edilerek serum örnekleri elde edildi. Serum 8-OH-dG ve 8-izoprostan seviyelerini analiz etmek için enzime bağlı immün test yöntemi (ELISA) kullanıldı. Serum 8-OH-dG ve 8-izoprostan düzeyleri PAA grubunda kontrol grubuna göre daha yüksekti. Bununla birlikte, MgB takviyesi, PPA ile karşılaştırıldığında serum 8-OH-dG ve 8-izoprostan seviyelerini önemli ölçüde azalttı. Sonuç olarak, sonuçlarımız MgB'nin tedavisinin PPA kaynaklı otizmlı sıçanlarda oksidatif stresi ve DNA oksidasyonunu önemli ölçüde azalttığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Otizm, Propiyonik asit, Magnezyum, Biotin, Sıçanlar

**THE EFFECT OF MAGNESIUM BIOTINATE ON 8-OH-dG AND 8-ISOPROSTANE
IN RATS WITH AUTISM INDUCED BY PROPIONIC ACID**

ABSTRACT

Autism is a neurodevelopmental disorder that is characterized by social interaction impairment, repetitive behavior, cognition difficulties, and sensory dysfunction. Autism is a complex disease with unresolved etiology due to multiple gene involvement, epigenetic

mechanism and environmental factors. Oxidative stress, characterized by increased production of oxygen-free radicals and/or impaired enzymatic and non-enzymatic antioxidant defenses, often plays a role in the pathophysiology of autism, and also causes damage to the structure of lipids, proteins and nucleic acids. 8-hydroxydeoxyguanosine (8-OH-dG) is the product of free radical attack on DNA bound guanosine and hence a marker for oxidative damage to DNA. 8-isoprostane is the most characterized compound that provided a unique bioactive lipid peroxidation products and oxidative stress in a variety of clinical settings. Biotin plays a key role in energy metabolism and various immune and nervous functions. Magnesium biotinate (MgB) is a newly developed chelate that has enhanced absorption. Thus, the objective of the present study was to evaluate the preventive effects of MgB treatment on oxidative stress markers (serum 8-OH-dG and 8-isoprostane) in the serum of rats in a model of autism induced by PPA. Twenty-one Sprague-Dawley rats (3-weeks old) were randomized into one of the following groups; 1: Control, animals were fed a standard diet and received saline, 2: PPA, animals were injected with propionic acid (PPA, 500 mg/kg CA s.c.) for the first 5 consecutive days and fed a standard diet for 40 days, 3: PPA + MgB, animals were injected with PPA for the first 5 consecutive days and were given a dose of 16.23 mg/day with MgB gavage for 21 days. The rats were sacrificed at the end of the study and the serum tissues were collected. Enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) was used to analyze the serum 8-OH-dG and 8-isoprostane levels. Serum 8-OH-dG and 8-isoprostane levels were higher in PAA group than control group. However, MgB supplementation significantly decreased serum 8-OH-dG and 8-isoprostane levels compared with PPA group. In conclusion, our results showed that MgB has treatment significantly reduced oxidative stress and DNA oxidation in rats with PPA-induced autism.

Keywords: Autism, Propionic Acid, Magnesium, Biotinate, Rats

**MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİCİLERİNİN ALGILARINA GÖRE OKUL
YÖNETİCİLERİNİN SOSYAL KAYTARMA DAVRANIŞLARINA YÖNELİK NİTEL
BİR ARAŞTIRMA (ERZURUM İLİ ÖRNEĞİ)**

Doç.Dr. Sinan YALÇIN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Emrah SAYGI

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; Erzurum ilinde görev yapan milli eğitim müdürlüğü yöneticilerinin görüşlerine göre okul yöneticilerinin sosyal kaytarma gösterip göstermediklerini, gösteriyorlarsa bu davranışların neler olduğunu, niçin ortaya çıktığını, milli eğitim müdürlüğü yöneticilerinin sosyal kaytarma davranışlarına karşı tavırlarının ve tepkilerinin neler olduğunu, sosyal kaytariya meyleden okul yöneticilerine karşı bu davranışı göstermeyen okul yöneticilerinin ne düşündüğünü, sosyal kaytarma davranışlarının eğitim-öğretim sürecine nasıl yansıdığını ve toplumsal bir hastalık haline gelen sosyal kaytarma davranışlarının azaltılması ve tamamen ortadan kaldırılması noktasında alınması gereken tedbirlerin ve önerilerin neler olduğu noktasında görüşleri ortaya koymaktır. Araştırma sonucunda elde edilecek verilerin; okul yöneticilerinin atanma kriterlerine etki edeceği, ilçe milli eğitim müdürlüğü yöneticilerinin dikkatini sosyal kaytarma davranışına çekeceği ve eğitim kurumlarındaki sosyal kaytarma davranışları konusunda literatüre katkı sağlayacağı tahmin edilmektedir. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi olarak tasarlanmıştır. Veriler nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi içinde yer alan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmış ve veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, merkez ilçelerde dâhil olmak üzere Erzurum ilinde bulunan toplam 20 ilçe milli eğitim müdürlüğü arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 10 ilçe milli eğitim müdürü oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, okul yöneticilerinin sosyal kaytarma davranışları gösterdiklerini söylemek mümkündür. Okul yöneticilerinin sosyal kaytarma yaptıkları işler yapılan grup çalışmalarının niteliğine göre çeşitlilik göstermiştir. İlçe milli eğitim müdürlüğü yöneticilerinin görüşlerine göre grup halinde yapılan çalışmaların tamamında sosyal kaytarma davranışlarına rastlamak mümkün olmaktadır. Okul yöneticilerinin sosyal kaytarma davranışlarının altında yatan sebepler önem arz etmektedir. Görüşülen ilçe milli eğitim müdürlüğü yöneticileri; okul yöneticilerinin sosyal kaytarma davranışını azaltma ve tamamen ortadan kaldırma noktasında; grup çalışmalarında bireysel performansın değerlendirilmesi, ekip ruhunun geliştirilmesi, adalet mekanizmasının iyi işletilmesi, görev dağılımında ilgi, yeteneklerin dikkate alınması, çabaların ödülle desteklenmesi, yönetici atama ve değerlendirmede ehliyetin ve liyakatin esas alınması, cezai müeyyidelerin devreye sokulması, öğretmenliği içselleştirmiş kişilerin yönetici olarak seçilmesi, denetim faaliyetlerinin amaca uygun olarak yapılması, grup çalışmalarının önemine vurgu yapılması, yapılacak işin değerinin iyi anlatılması ayrıca rehberlik ve hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin işlevsel hale getirilmesi gibi öneriler üzerinde durmuşlardır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal kaytarma, ilçe milli eğitim müdürlüğü yöneticileri, okul yöneticileri

A QUALITATIVE RESEARCH DIRECTED TO SOCIAL LOAFING BEHAVIOURS OF SCHOOL PRINCIPALS ACCORDING TO THE PERCEPTIONS OF THE DISTRICT DIRECTORATE OF EDUCATION EXECUTIVES(ERZURUM SAMPLE)

ABSTRACT

The aim of this study is to present the opinions about whether the school principals that work with the executives of District Directorate of Education in Erzurum display social loafing behaviours or not; if they display social loafing behaviours, what the actions are, why these actions occur, what the attitudes and the reactions of the District Directorate of Education executives are, what the school principals that do not display the social loafing behaviours think about the school principals that display this behaviour, how the social loafing behaviours are reflected on the education process, and what the suggestions and the precautions that should be taken about decreasing and extinguishing the social loafing behaviours that have become a communal disease are. It is estimated that the obtained data at the end of the study will affect the designation criteria for school principals, draw the attention of the District Directorate of Education executives to the social loafing behaviours, provide data about the social loafing behaviours in educational institutions to literature. This study is designed as a qualitative research method. The data are obtained via the semi-structured interview technique, which is partaking in interview method that is one of the qualitative research methods, and analysed via content analysis method. The target population of the study is 20 District Directorates of Education executives including the center districts in Erzurum city. The workgroup of the research is 10 District Directors of Education that are selected among the total 20 District Directorates of Education in Erzurum including the center districts via simple random sampling method. According to the research results, it is possible to say that the school principals display the social loafing behaviours. Based on the observations of the District Directorates of Education executives, it is detected that the school principals display the social loafing behaviours. The works done with social loafing by the school principals are varied according to the group works' qualifications. Based on the observations of the District Directorates of Education executives, it is possible to encounter people displaying social loafing in all works that are made as groups. Along with the inability that is standing out as a common point among the school principals displaying social loafing, it is considered with the research results that age, seniority and majors are not determining factors for social loafing. The underlying reasons for school principals displaying social loafing are important. The interviewed District Directorate of Education executives put emphasis on suggestions such as evaluating individual performances in group works, strengthening the team spirit, managing the justice mechanism properly, taking interest, ability and efficiency into consideration for work distribution, supporting efforts with rewards, predicating efficiency and merits upon assigning and evaluating the directors, activating penal sanctioning, selecting directors who internalised teaching, making the supervision activities fit for the purpose, emphasising the importance of group works, being more precise about the value of the work that will be done, and functionalising guidance and inservice training activities to decrease and extinguish the social loafing behaviours among the school principals.

Key Words: Social loafing, the District Directorate of Education executives, school principals

VERGİ YARGILAMASINA EGEMEN OLAN İLKELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Osman Kağan ERGÜR
Fırat Üniversitesi

ÖZET

Hukuki bir ilişkinin tarafı olan kişilerin belli nedenlerle aralarında anlaşmazlıkların bulunması mümkündür. Uyuşmazlık olarak tanımlanan bu kavramın herhangi bir hukuki ilişkide olduğu gibi vergisel anlamda da ortaya çıkması kabul edilebilir bir durumdur. Bu kapsamda vergi mükellefleri ile vergi idaresi arasında vergilendirme ile ilgili ortaya çıkan durum veya uygulamalardan çıkan anlaşmazlıklar vergi uyuşmazlığı olarak tanımlanmaktadır.

Vergi mükellefleri ile vergi idaresi arasındaki vergi uyuşmazlıkları iki yolla çözümlenmektedir. Barışçıl çözüm yolu olarak da adlandırılan idari aşamada çözüm yolları, vergi uyuşmazlığının daha kolay ve taraflar açısından zahmetsiz şekilde çözümlenmesini amaçlamaktadır. Bu bakımdan içinde barındırdığı uzlaşma müessesesi ile mükellef adına yapılmış olan tarhiyatın yargı yoluna getirilmeden önce vergi idaresi ile anlaşarak uyuşmazlık çözümlenmekte, hataların düzeltilmesi ile ortaya çıkarılan vergi hatalarının zaman ve para kaybı olmadan eski haline getirilmekte, üst makama başvuru müessesesi ile de yargı yoluna gidilmeden önce yapılan idari işlemle ilgili geri alma, kaldırma, değiştirme veya yeni bir işlem yaparak uyuşmazlığın çözümü sağlanmaktadır.

Vergi mükelleflerince idari çözüm yollarından sonuç alınamaması halinde veya sonuç alınamayacağının düşünüldüğü durumlarda vergi uyuşmazlıkları yargı yoluna götürülmektedir. Nitekim Anayasa'nın 125. maddesi çerçevesinde idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu ifade edilmiştir. Bu yolla vergi yargısı olarak şekillendirilen tarafsız ve bağımsız yargı organlarınca vergi uyuşmazlıklarının çözülmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'de vergi yargılaması ile ilgili üç yargı organı belirlenmiştir. Bunlar; vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri ve Danıştay'dır. Vergi mahkemeleri, vergi uyuşmazlıkları bakımından birinci derece yetkili olan mahkemelerdir. Bölge idare mahkemeleri, vergi yargılamasında ilk derece mahkemelerinin verdiği kararlara karşı yapılan istinaf başvurularını değerlendirerek çözüme ulaştıran üst derece mahkemesidir. Danıştay ise bazı davalara ilk derece mahkemesi olarak bakan, temyiz incelemesi yapan ve bu niteliğiyle vergi yargılamasında en yüksek görevli mahkeme niteliğine sahip mahkemedir.

Vergi yargılamasına giren bu organların vergi uyuşmazlıklarını çözerken usul ve esasa uygun şekilde uyuşmazlıkları çözebilmeleri için öğretide birtakım ilkelere yer verilmiştir. Bu ilkeler; yazılılık ilkesi, re'sen araştırma ilkesi, toplu yargılama usulü ilkesi, delil serbestisi ilkesi, kıyas yasağı ilkesi ve ekonomik yaklaşım ilkesi olarak belirtilmektedir. İşte bu çalışmada vergi uyuşmazlıklarının çözümünde çekişmeli bir yol olan vergi yargılamasının uygulanmasında hakim olması gereken ilkelerin vergi yargılaması çerçevesinde açıklama ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Vergi uyuşmazlığı, vergi yargılaması, vergi mahkemeleri, Danıştay.

EVALUATION OF THE PRINCIPLES THAT DOMINATE THE TAX TRIAL

ABSTRACT

It is possible for people who are parties to a legal relationship to have disagreements between them for certain reasons. It is acceptable for this concept, which is defined as a dispute, to emerge in tax terms as well as in any legal relationship. In this context, disputes arising between taxpayers and tax administration related to taxation or applications arising from tax administration are defined as tax disputes.

Tax disputes between taxpayers and tax administration are resolved in two ways. In the administrative stage, which is also called as a peaceful solution, the solutions aim to resolve the tax dispute more easily and effortlessly for the parties. In this regard, the dispute settled on behalf of the taxpayer is settled with the reconciliation agency it contains, and the dispute is resolved by negotiating with the tax administration before it is brought to the judiciary, and the tax errors caused by the correction of the errors are restored without the loss of time and money, and with the application to the upper authority, the solution of the dispute is provided by taking back, removing, replacing or making a new transaction related to the administrative transaction made before the judgment.

Tax disputes are brought to the judiciary in cases where taxpayers are not able to get results from administrative remedies or in cases where it is thought that no results can be obtained. As a matter of fact, within the framework of article 125 of the Constitution, it is stated that the judicial remedy is open to all actions and procedures of the administration. In this way, it is aimed to resolve tax disputes by impartial and independent judicial bodies, which are shaped as tax jurisdictions.

The three tax-related proceedings judiciary in Turkey is determined. These; tax courts, regional administrative courts and the State Council. Tax courts are the courts that are first degree authorized in terms of tax disputes. The regional administrative courts are the higher-level courts, which evaluate the appeal applications against the decisions of the first-instance courts in tax proceedings, and resolve them. The Council of State, on the other hand, is the court that looks at some cases as a court of first instance, conducts an appeal review and is the highest court in the tax proceedings.

While resolving the tax disputes, these organs, which have entered the tax judgment, have some principles in the teaching in order to solve the disputes in accordance with the procedures and principles. These principles are; the principle of writing, the principle of ex officio examination, the principle of research investigation, the principle of collective trial procedure, the principle of freedom of evidence, the principle of comparison prohibition and the principle of economic approach. In this study, explanations and evaluations will be made within the framework of the tax judgment of the principles that should be mastered in the implementation of the tax judgment, which is a controversial way in the resolution of tax disputes.

Keywords: Tax dispute, tax judgment, tax courts, The Council of State.

PIIGS ÜLKELERİNDE KAYITDIŞI EKONOMİNİN BELİRLEYİCİLERİ:
MIMIC MODEL YAKLAŞIMI İLE BİR ANALİZ

Doç. Dr. Hakan KUM
Nevşehir HBV Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışma, AB içinde küresel ekonomik krizden en çok etkilenen PIIGS ülkeleri (Portekiz, İrlanda, İtalya, Yunanistan, İspanya) için kayıtdışı ekonomiye (KDE) neden olan faktörleri belirlemeyi amaçlamaktadır. 2008 küresel krizinden bu yana geçen 10 yıllık dönemde kayıt dışı ekonominin belirlediği faktörler araştırılmıştır. Analiz 2009-2018 yıllarını kapsamaktadır.

Bu çalışma ağırlıklı olarak iki yenilik üzerinde duruluyor. Bunlardan biri, KDE'nin bir ülke grubu olarak PIIGS ülkelere ilk kez odaklanması ve daha önce literatürde kullanılmayan bazı değişkenlerin önemli olabileceği hipotezini test etmesidir. Bu değişkenlerden en dikkat çekici olanı, özellikle AB ülkeleri için dış göçün KDE üzerinde yarattığı etkilerdir. Çoğu çalışma, bireysel ülkeler ölçeğinde kayıt dışı ekonomi düzeyini artırdığı hipotezini doğrulamaktadır. Dış göçü azaltmayı amaçlayan sosyal refah sistemlerinin geliştirilmesi kayıt dışı ekonominin boyutunu artırmaktadır, çünkü sosyal refah sistemleri genellikle yüksek vergilerle finanse edilmektedir ve bu da genellikle çalışma motivasyonunu azaltmaktadır. Bu tür politikalar genellikle ülkelerin dış göç için daha uygun hale gelmesine ve kayıtdışı işçi sayısında artışa yol açmaktadır. İşgücünün kayıtdışı çalışması, doğal olarak merkezi yönetim bütçeleri açısından vergi kaybına neden olmaktadır ve çözülmesi gereken önemli bir sorundur. Bu konuda yapılacak bir analiz, KDE boyutunu azaltmaya yönelik politika yapıcılarını açısından önemli ipuçları verebilecektir.

Literatür şimdiye kadar KDE'nin hacmini tahmin etme yöntemlerinin, doğrudan anketlerden istatistiksel araştırmalara veya temsili göstergelerin kullanımına dayalı dolaylı yöntem ve modellere kadar geniş bir yelpazeyi kapsadığını ortaya koymuştur. KDE'nin büyüklüğünü tahmin etmek için çeşitli yöntemler olmasına rağmen, bu sorunun toplam büyüklüğü üzerinde çeşitli belirleyicilerin etkisini ölçmek hala zordur. Şimdiye kadar, ölçüm hatası olasılığını azaltmaya olanak tanıyan tek bir ölçü yerine çeşitli önlemlere bağlı olmasından dolayı, çok nedenli yaklaşım yöntemleri (özellikle MIMIC modeli) bu konuda en güvenilir yöntem olarak kabul edilmiştir. Bu şekilde, nedensel değişkenlerde yapılan değişiklikler KDE'nin genel boyutundaki değişiklikleri tahmin etmemize yardımcı olmaktadır. Yukarıda açıklanan nedenlerle, MIMIC modeli PIIGS ülkeleri üzerindeki ampirik araştırma için seçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kayıtdışı Ekonomi, MIMIC Model, PIIGS Ülkeleri

**TÜRK TİCARET KANUNU m. 105 HÜKMÜNE GÖRE
TAŞIYANA KARŞI NAVLUN SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN TAZMİNAT
TALEPLERİNDE ACENTENİN YETKİLERİ**

Dr. Öğr. Ü. Aslıhan SEVİNÇ KUYUCU
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

ÖZET

Deniz taşımacılığında faaliyet gösteren taşıyanların navlun sözleşmeleri ile üstlendikleri eşyanın taşınması ve teslimi edimlerinin ifa edilmesi birden fazla ülkede hizmetlerinden yararlanabilecekleri tacir yardımlarına ihtiyaç duymalarını gerektirir. Taşımadaki yükleme ve varma limanlarının farklı ülkelerde olması ve sözleşmesinin kurulmasına ve ifasına ilişkin birçok işlemin bu farklı ülkelerde gerçekleştirilmesi taşıyanın söz konusu ihtiyacını ortaya çıkarır. Acentenin hizmetlerinden faydalanmak, taşıyanı taşıma işletmesinin merkezinin bulunduğu yerden farklı bir yerde şube açmak zahmetinden kurtarmaktadır.

Acentenin taşıyanı temsilen verdiği hizmetler navlun sözleşmesinin kurulmasından varma limanında yükün ilgisine teslimine kadar uzanır. Türk Ticaret Kanunu, “Deniz Ticareti” başlıklı 5. Kitabı’nda taşıyanı temsilen yapılabilecek hukuki işlemlerden bazı hükümlerinde bahsetmektedir. Acentelerin taşıyanı temsilen işlem yapması TTK’nın anılan hükümlerinin yanında acenteliğe ilişkin genel hükümler, TBK’nın genel temsil hükümleri ve gemi acenteliğine ilişkin ikincil mevzuat kapsamında değerlendirilmelidir. Bağımsız tacir yardımcısı olan acentelerin taşıyanlar için verdiği hizmetler, navlun sözleşmesinin kurulması için aracılık faaliyetinin yürütülmesi veya sözleşmenin taşıyanı temsilen kurulması, taşıyanı temsilen konişmentonun düzenlenmesi, taşımanın gerçekleştirilmesi (örneğin, gemiye yakıt, kumanya vs. tedariki) ve varma limanında taşıma konusu eşyanın yük ilgisine teslim edilmesi için gerekli işlerin yapılması şeklinde özetlenebilir. Taşıyana belirtilen iş ve işlemlerde yardımcı olan gerçek veya tüzel kişinin acente olarak nitelendirilmesi için taşıyan ile arasındaki ilişkinin acentelik sözleşmesine dayanması temel koşuldur.

Navlun sözleşmesinden kaynaklanan tazminat taleplerinde hasara/zıya ilişkin bildirimin ispat yükü dağılımı bakımından taşıdığı önem (TTK m. 1184 ve m. 1185) ve yükle ilgilinin taşıyana dava yoluyla ulaşmasının belli hallerde zor olması TTK m. 105 hükmünü taşıyanın acentesi bakımından özel bir konuma yerleştirmektedir.

TTK m. 105 f.1’e göre acente, aracılıkta bulunduğu veya yaptığı sözleşmelerle ilgili her türlü ihtar, ihbar ve protesto gibi hakkı koruyan beyanları müvekkili adına yapmaya ve bunları kabule yetkilidir. Taşıyan ile taşıyandan tazminat talep edebilecek kişinin farklı ülkelerde bulunması yargılama aşamasında yük ilgisinin davalıya ulaşmasını usuli yönden güçleştirmektedir. TTK m. 105 f.2 hükmü, taşıyana karşı açılacak davaların acenteye yöneltilebilmesi şeklinde bir kolaylık sağlamaktadır. TTK m. 105 f.2 gereğince, birinci fıkra da sayılan sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklarda acente, müvekkili adına dava açabileceği gibi, kendisine karşı da aynı sıfatla dava açılabilir. Ayrıca yabancı tacirler adına acentelik yapanlar hakkındaki sözleşmelerde yer alan, bu hükme aykırı şartlar geçersizdir (TTK m. 105 f.3). Şu durumda, acenteye taşıyanı temsilen dava yöneltilebilmesinin temel şartı uyuşmazlığın ilgili olduğu navlun sözleşmesinin acente tarafından aracılık edilen bir sözleşme olması veya bu sözleşmeyi doğrudan acentenin taşıyanı temsilen kurmuş olmasıdır. Taşıyanın yabancı bir tacir olması halinde, acentelik sözleşmesinde acentenin taşıyana izafeten pasif dava ehliyetine sahip olmadığına ilişkin hükümlerle geçerli olmayacaktır.

Çalışmamızda acentenin taşıyanlar için sahip olduğu önem dikkate alınarak, navlun sözleşmesinde taşıyana karşı ileri sürülecek tazminat taleplerine ilişkin bildirimler ve davalar

bakımından acentenin taşıyanı temsil yetkisi TTK m. 105 ve gemi acenteliğine ilişkin ikincil mevzuatın değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Taşıyan, Acente, Temsil, Dava Ehliyeti, Bildirim

FİNANSAL GELİŞME VE KAYITDIŞI EKONOMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Hakan KUM
Nevşehir HBV Üniversitesi

ÖZET

Vergi, enflasyon, işsizlik, gelir dağılımı, ekonomik gelişmişlik, ekonomik büyüme, göç gibi birçok değişken kayıt dışı ekonomi (KDE) üzerinde etkili olmaktadır. Vergilendirme ortamının belirsizliği, yasal gelişmişlik, düzenleyici çerçevedeki gelişmişlik, işgücüne yönelik düzenlemeler, işletmelere yönelik düzenlemeler, finansal gelişmişlik gibi kurumsal değişkenlerin yanı sıra sosyal, kültürel, demografik ve psikolojik birçok değişken de kayıt dışı ekonomi ile yakın ilişki içerisinde.

Birçok çalışma, finansal sektör gelişiminin ekonomik kalkınmada ve dolayısıyla ülkelerdeki kayıt dışı ekonomi hacminin boyutu konusunda büyük bir rol oynadığını göstermektedir. Finansal gelişme tasarruf oranını artırarak, tasarrufları seferber ederek ve bir havuzda toplayarak, yatırım hakkında bilgi üreterek, yabancı sermaye girişlerini kolaylaştırarak ve teşvik ederek ve aynı zamanda sermaye tahsisini optimize ederek sermaye birikimi ve teknolojik ilerleme yoluyla ekonomik büyümeyi teşvik etmektedir. Daha iyi gelişmiş finansal sistemlere sahip ülkeler uzun süreler boyunca daha hızlı büyüme eğilimindedir ve birçok çalışma bu etkinin nedensel olduğunu göstermektedir: Finansal gelişme sadece ekonomik büyümenin bir sonucu değildir; aynı zamanda bu büyümeye katkıda bulunur. Buna ek olarak finansal gelişmenin, düşük gelir gruplarına finansmana erişim imkanını genişleterek, şoklara karşı kırılganlıklarını azaltarak, risk yönetimini kolaylaştırarak ve daha yüksek gelir üretimi ile sonuçlanan yatırım ve verimliliği artırarak yoksulluğu ve eşitsizliği azaltıcı etkisi de bulunmaktadır.

Finans sektörünün gelişimi, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) finansmana erişimlerini sağlayarak büyümelerine yardımcı olabilir. KOBİ'ler genellikle emek yoğunudur ve büyük firmalardan daha fazla istihdam yaratır. Bu yönüyle kayıt dışı istihdamı da etkilemektedir. Özellikle 2008 küresel finansal krizi, zayıf finansal sektör politikalarının kötü sonuçlarının altını çizmiştir. Finansal kriz, finansal kalkınma için zayıf finansal sektör politikalarının potansiyel felaketle sonuçlanmasının ve bunların ekonomik sonuçlar üzerindeki etkilerini göstermiştir.

Bütün bu gelişmeler sonucunda, finansal gelişmenin, makroekonomik bir sorun olan KDE'yi de etkilediği yönünde kayda değer bir literatür oluşmuştur. Söz konusu literatüre bir katkı sağlaması bakımından bu çalışmada, Türkiye'de bu iki değişken arasındaki ilişki bulunup bulunmadığı araştırılacaktır. Çalışma bu bakımdan bir ilk olma özelliği taşıyacaktır. Çalışmada öncelikle KDE'nin boyutu 2008-2019 dönemi için MIMIC modeli ile tahmin edilecek, daha sonra finansal gelişme ile KDE arasında bir ilişkinin varlığı araştırılacaktır. Bu amaçla nedensellik analizi kullanılacaktır. Çalışmanın sonuçları hem literatüre orijinal bir katkı sağlayabilecek hem de KDE hacminin azaltılmasına yönelik politikalarda yeni bir bakış açısı sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Gelişme, Kayıtdışı Ekonomi, MIMIC Model, Nedensellik Analizi

HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ:
NEDENSELLİK ANALİZİ

Doç. Dr. Hakan KUM
Nevşehir HBV Üniversitesi

ÖZET

Ekonomik büyüme birçok faktöre bağlıdır. Bu faktörler arasında en önemli nokta, piyasanın etkin ve verimli bir şekilde çalışabilmesi için hukukun üstünlüğüne bağlı kalmak ve mülkiyet haklarının ve sözleşme haklarının bir ülkenin hükümeti tarafından korunmasıdır. Yasalar şeffaf, kamuya açık, adil, denetlenebilir ve toplumun tüm üyeleri için eşit derecede uygulanabilir olmalıdır. Mülkiyet hakları, bireylerin ve firmaların mülk sahibi olma ve uygun gördükleri şekilde kullanma haklarıdır. Örneğin 1000 liranız varsa, harcamak, ödünç vermek veya elinizde tutmak için bu parayı kullanma hakkına sahipsinizdir çünkü bu sizin mülkünüzdür. Mülkün tanımı, fiziksel eğitimin yanı sıra eğitim ve deneyim hakkını da içerir, özellikle de eğitimi ve geçimi belirleyen şeydir. Bu mülkün kullanımı, mülkünüzle diğer taraflarla sözleşme yapma hakkını içerir. Birey ya da firmalar bir sözleşme imzalamak için mülkün sahibi olmalıdır.

Bu durumda sözleşmeden doğan haklar, mülkiyet haklarına dayanır ve bireylerin, uygunsuzluk durumunda yasal sistem aracılığıyla rücu sağlayan mülklerinin kullanımı ile ilgili olarak başkalarıyla anlaşmalar yapmalarına izin verir. Buna tipik bir örnek iş sözleşmesidir: Yetenekli bir iç mimar bir proje çizer ve ödeme almayı bekler. Ödeme yapılmaması projeyi çizdiren ev sahibi tarafından bir mal hırsızlığı oluşturacaktır; burada mülk mimar tarafından sunulan hizmettir. Güçlü mülkiyet hakları ve sözleşmeden doğan haklara sahip bir toplumda, ev sahibi-mimar sözleşmesinin koşulları yerine getirilecektir, çünkü mimar bu kişiden ödeme almak için mahkeme sistemi aracılığıyla başvurur. Sözleşmeleri uygulayan yasal bir sistem olmasaydı, insanların ödeme yapmama riski nedeniyle mevcut veya gelecekteki hizmetler için sözleşmeler yapmaları muhtemel olmazdı. Bu, iş yapmayı zorlaştıracak ve ekonomik büyümeyi yavaşlatacaktır.

Dünya Bankası, bir ülkenin yasal sistemini, mülkiyet haklarını ve sözleşme haklarını destekliyorsa etkili bulunmaktadır. Dünya Bankası, ülkelerin yasal sistemleri için, 1'den 6'ya kadar bir ölçek kullanarak mülkiyet haklarının ve kural tabanlı yönetişimin etkin bir şekilde korunmasına dayanan bir sıralama sistemi geliştirmiştir; 1, en düşük ve 6 en yüksek derecelendirmedir. Küresel ekonomik büyüme sürekli artmasına rağmen, açık bir mülkiyet hakları sistemi ve bağımsız bir yargı sistemi bulunmayan ülkeler çok geride kalmıştır.

Bu çalışmada, daha önceki çalışmalardan farklı olarak, ülkeler 3 gruba ayrılacak ve bu ülke gruplarında ekonomik büyüme ile hukukun üstünlüğü arasındaki ilişki analiz edilecektir. Ülkeler gelir gruplarına göre düşük, orta ve yüksek gelirli ülkeler olarak sınıflandırılacak ve her ülkede bu iki değişken arasındaki ilişki ayrı ayrı incelenecek ve sonuçlar kıyaslanacaktır. Mevcut veriler WDI veritabanından elde edilecektir. Çalışmada verilerin birim kök sınamaları yapıldıktan sonra, Granger Nedensellik Analizi uygulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme, Hukukun Üstünlüğü, Granger Nedensellik Analizi

SERBEST TİCARET ANLAŞMALARININ EKONOMİK ETKİLERİ VE AB İLE
YAŞANAN SORUNLAR

Dr.Öğr. Üyesi Mehmet Ragıp GÖRGÜN
Harran Üniversitesi

Dr.Öğr. Üyesi Hasan BARDAKÇI
Harran Üniversitesi

Kadir BASUT
Harran Üniversitesi

ÖZET

Serbest ticaret anlaşması, iki veya daha fazla ülke arasında imzalanan karşılıklı olarak gümrüksüz veya düşük gümrük tarifeleri ile ticaret yapılmasını amaçlayan anlaşmalardır. Serbest ticaret anlaşmaları (STA) ihracat imkanlarını arttırmak isteyen ülkeler için oldukça önemli anlaşmalardır. Bu sayede, gümrüksüz veya düşük gümrük tarifeleriyle geniş pazarlara ulaşma imkanı elde edilebilir. Birçok ülke, özellikle de gelişmekte olan ülkeler ticareti, gelir düzeylerini ve yaşam standartlarını yükseltmek için bu tür anlaşmaları bir araç olarak görmektedirler. Serbest ticaret anlaşmalarının ülkelerin ekonomik büyümelerine yaptığı etkiyi inceleyen çok sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmaların çoğunda serbest ticaret anlaşmaları ile ekonomik büyüme arasında pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bazı çalışmalarda, ise özellikle benzer büyüklükte, coğrafi olarak birbirlerine yakın ve demokratik ülkelerin aralarında yaptıkları serbest ticaret anlaşmalarının daha büyük bir ticaret yaratma kapasitesine sahip olduğu görülmüştür. Türkiye de ülke refahının artırılması, dış ticaret açıklarının giderilmesi, yeni pazarlara açılma ve ülkenin büyüme hızının arttırılması gibi nedenlerle bir çok ülke ile serbest ticaret anlaşması yapmıştır. Ancak, 1996 yılında Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği Anlaşması imzalandıktan sonra Türkiye için topluluğun ticaret politikalarına uyma yükümlülüğü getirilmiştir. Bu yükümlülükler göre Türkiye Avrupa Birliği'nin serbest ticaret anlaşması imzalamadığı ülkelerle münferit olarak STA imzalayamamaktadır. Ayrıca, Avrupa Birliği ile STA imzalayan bir ülkenin Türkiye ile anlaşma imzalama zorunluluğu da bulunmamaktadır. Bu uygulamalar Türkiye aleyhine haksız rekabet ortamı yaratmış ve ülkemizin ihracatını olumsuz etkilemiştir. Çalışmamızda, serbest ticaret anlaşmalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkileri literatür çalışmaları ile değerlendirilmiş, Türkiye ile AB arasında üçüncü ülkelerle imzalanan STA konusunda yaşanan sorunlara değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Serbest Ticaret Anlaşmaları, Ekonomik Büyüme, Gümrük Birlikleri, Dünya Ticaret Örgütü, Avrupa Birliği

ABSTRACT

Free trade agreements are agreements between two or more countries that aim to trade with mutual duty-free or low customs tariffs. Free trade agreements (STA) are very important agreements for countries that want to increase their export opportunities. In this way, it is possible to reach large markets with duty-free or low tariffs. Many countries, especially developing countries, view such agreements as a tool to raise trade, income levels and living standards. There are many studies examining the effect of free trade agreements on the economic growth of countries. In most of these studies, a positive relationship was found

between free trade agreements and economic growth. In some studies, it has been observed that the free trade agreements, especially of similar size, geographically close and democratic countries, have the capacity to create a larger trade. Turkey also improve the welfare of the country, the elimination of the foreign trade deficit has signed free trade agreements with many countries for reasons such as improving the country's growth and expansion into new markets. However, after the Customs Union Agreement signed with the European Union Communities in 1996 , Turkey's obligation to comply with the trade policy of communities it has been introduced. According to these obligations, Turkey can not be signed free trade agreements as separate if the European Union Communities has not signed agreement with the same country. Also, the country which is signed free trade agreements with the European Union countries doesn't have obligations sign the agreement with Turkey. These applications against Turkey have created unfair competition and adversely affected the export of our country. In our study, we assessed the effects of literature on the economic growth of a free trade agreement and it was examined the problems between Turkey and European Countries concerning the signed free trade agreement with the third countries.

Keywords: Free Trade Agreements, Economic Growth, Customs Unions, World Trade Organization, European Union

AFŞİN İLÇESİ'NİN NÜFUS GELİŞİMİ VE NUFUSUN BAZI ÖZELLİKLERİ

Derviş KANAT
Sütçü İmam Üniversitesi

Prof.Dr. Mehmet TIRAŞ
Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Afşin İlçesi Kahramanmaraş ilinin onbir ilçesinden birisidir. Afşin İlçesi coğrafi konum olarak Orta ve Yukarı Kızılırmak Bölümleri (İç Anadolu), Yukarı Fırat Bölümü (Doğu Anadolu Bölgesi), ve Adana Bölümü'nün (Akdeniz) kesiştiği alanda bulunmaktadır. Matematik konum olarak da $38^{\circ} 12' - 38^{\circ} 57'$ Kuzey Paralelleri ile $36^{\circ} 60' - 37^{\circ} 09'$ Doğu Meridyenleri arasında yer almaktadır. Kahramanmaraş İlinin kuzeyinde, Elbistan Havzası'nın batısında, Doğu Toroslar'ın kuzey kesimindeki Binboğa Dağları'nın doğu eteklerinde yer almaktadır. Doğu Anadolu Bölgesi'nin batısında yer alan Afşin'in yüzölçümü 1.387 km^2 ve deniz seviyesinden ortalama yüksekliği de 1.230 m 'dir. Kahramanmaraş il merkezine 130 km . mesafededir. Doğusunda Elbistan ilçesi, Güney ve Güneybatısında Göksun ilçesi, Güneydoğusunda Ekinözü ilçesi, Kuzeybatısında Sarız ilçesi (Kayseri), Kuzeyinde Gürün ilçesi (Sivas) bulunmaktadır. Bu çalışmada Afşin İlçesi'nin nüfus gelişimi ve nüfusun bazı özellikleri incelenecektir. Çalışmada nüfusun tarihi gelişimi, nüfusun miktarı ve dağılışı, nüfusun gelişimi, nüfusun yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim ve göç olguları üzerinde ana başlıklar halinde durulacaktır. Bunlarla ilgili veriler tablo, harita ve grafiklerle zenginleştirilecektir. İlçenin nüfus bilgilerine DİE (Devlet İstatistik Enstitüsü)'nin 1945-2000 yıllarını kapsayan genel nüfus sayımı sonuçları ile TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu)'in ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) 2007-2019 yılları verilerinden ulaşılmıştır. Bu veriler ışığında Afşin ilçesi ve mahallelerinde nüfusun tarihi gelişimi ile 2019 yılı itibariyle ilçe nüfusunun bazı özellikleri Kahramanmaraş'ın diğer ilçeleri ve Türkiye ortalamalarıyla da karşılaştırılarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş, Afşin, Nüfus, Nüfusun Özellikleri

POPULATION DEVELOPMENT AND SOME PROPERTIES OF AFŞİN DISTRICT

ABSTRACT

Afşin District is one of the eleven districts of Kahramanmaraş province. Afşin District is located at the intersection of the Middle and Upper Kızılırmak Departments (Central Anatolia), the Upper Euphrates Section (Eastern Anatolia Region), and the Adana Department (the Mediterranean). Mathematics is located between $38^{\circ} 12' - 38^{\circ} 57'$ North Parallels and $36^{\circ} 60' - 37^{\circ} 09'$ East Meridians. It is located in the north of Kahramanmaraş Province, west of Elbistan Basin, on the eastern outskirts of Binboğa Mountains in the northern part of Eastern Taurus Mountains. Located in the west of the Eastern Anatolia Region, Afşin has an area of $1,387 \text{ km}^2$ and an average altitude of $1,230 \text{ m}$ above sea level. 130 km from Kahramanmaraş city center. Away. There is Elbistan district in the east, Göksun district in the south and

southwest, Ekinözü district in the southeast, Sarız district (Kayseri) in the northwest, and Gürün district (Sivas) in the north. In this study, the population development of Afşin District and some characteristics of the population will be examined. The study will focus on the historical development of the population, the amount and distribution of the population, the development of the population, the age of the population, gender, marital status, education and migration. The data related to these will be enriched with tables, maps and graphics. demographics of the district to the SIS (State Institute of Statistics) 's TSI with census results covering the years 1945 to 2000 (Turkey Statistical Institute) in ABPRS (Address Based Population Registration System) has been achieved from 2007 to 2019 year data. In light of this Afshar district and neighborhood characteristics in some of the county's population as of 2019 with the development history of the population it will be examined by comparing the average of Turkey with other district and Kahramanmaraş.

Keywords: Kahramanmaraş, Afşin, Population, Population Characteristics

ŞEHİR COĞRAFYASI AÇISINDAN BİR İNCELEME: ELBİSTAN

Derviş KANAT
Sütçü İmam Üniversitesi

Prof.Dr. Mehmet TIRAŞ
Sütçü İmam Üniversitesi,

Prof.Dr. Emin TOROĞLU
Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Elbistan şehri, Akdeniz Bölgesi'nin kuzeydoğusundaki Kahramanmaraş iline bağlı, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Bölümü'nde yer alan Elbistan ilçesinin idari merkezini oluşturmaktadır. Bu çalışmadaki amacımız arşiv ve arazi incelemeleri yaparak Elbistan şehrinin kuruluş ve gelişme evrelerini, şehrin fonksiyonlarını tarihi coğrafya perspektifi ile değerlendirmektir. Elbistan, Karaelbistan ile Hasankendi arasında Ceyhan Nehri kıyısında kurulmuş, Hititlerle medenileşmiş ve 1085 yılında Türklerin fethinden sonra günümüze kadar bugünkü yerinde sürekliliğini korumuştur. İsmi Ablasta'dan Elbistan'a dönüşmüştür. Elbistan, Dulkadir Beyliği döneminde uzun süre başkentlik yapmıştır. Osmanlılar Dönemi'nde isyanlardan dolayı göz ardı edilen Elbistan, defalarca istilaya uğramıştır. Şu anda Elbistan şehri Türkiye'nin 4.büyük ovası Elbistan Ovasının güneybatısında Şar Dağı'nın doğu eteğinde, Ceyhan Nehrinin kıyısında kurulmuş bir şehirdir. Karasal iklim hakimdir. Deniz seviyesinden ortalama yükseltisi 1137 m'dir. İl merkezine uzaklığı 143 km'dir. Bu uzaklık şehir fonksiyonlarının daha iyi gelişmesine neden olmuştur. 1900-1987 yılları arası bir kasaba görünümünde olan Elbistan, 1987 sonrası şehir morfolojisindeki planlı değişimle kent havasına bürünmüştür. Günümüzde şehirsiz alanın yüzölçümü 43,5 km²'ye ulaşmıştır. Elbistan ekonomisinde tarım, hayvancılık, ticaret, sanayi, hizmet sektörü ve ulaştırma faaliyetleri ön plana çıkmaktadır. Özellikle 1985'den sonra termik santral, şeker fabrikası gibi büyük sanayi kuruluşlarının kurulması ekonomisindeki canlanmayı artmıştır. Günümüzde B Termik santral (2006) ve organize sanayi (2009) ile atılımlarına devam etmektedir. Elbistan'da 141.534 kişi yaşamaktadır (2020). Elbistan şehri, sahip olduğu tarihi mirası, coğrafi konumu, ekonomik gelişmişliği ve halkın refah düzeyi ile çevre ilçeleri etkisi altına almıştır.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş, Elbistan, Şehir Coğrafyası, Şehrin Fonksiyonları

A REVIEW OF THE CITY GEOGRAPHY: ELBISTAN

ABSTRACT

The city of Elbistan is the administrative center of the county of Elbistan, located in the Upper Euphrates Section of the Eastern Anatolia Region, in the province of Kahramanmaraş in the northeast of the Mediterranean Region. Our aim in this study is to evaluate the establishment and development phases of the city of Elbistan and the functions of the city from the perspective of historical geography by making archive and field studies. Elbistan was established on the banks of the Ceyhan River between Karaelbistan and Hasankendi, became civilized with the Hittites, and has maintained its continuity in its present place until the conquest of the Turks in 1085. Its name has changed from Ablasta to Elbistan. Elbistan was the capital of the Dulkadir Principality for a long time. Elbistan, which was ignored due to the rebellions in the Ottoman Period, was invaded many times. Currently in Elbistan in Turkey from Evir in the southwest of the eastern slopes of 4. the great plain of Elbistan Plain is a city built on the banks of the Ceyhan River. The continental climate is dominant. Its average elevation above sea level is 1137 m. Its distance to the city center is 143 km. This distance led to a better development of city functions. Elbistan, which had the appearance of a town between 1900-1987, took on the urban atmosphere with the planned change in the city morphology after 1987. Today, the area of the urban area has reached 43.5 km². Agriculture, livestock, trade, industry, service sector and transportation activities come to the fore in the economy of Elbistan. Especially after 1985, the establishment of large industrial establishments such as thermal power plants and sugar factories has increased the recovery in the economy. Today, it continues its breakthroughs with B Thermal Power Plant (2006) and organized industry (2009). 141,534 people live in Elbistan (2020). The city of Elbistan has influenced the surrounding districts with its historical heritage, geographical location, economic development and the level of welfare of the people.

Keywords: Kahramanmaraş, Elbistan, City Geography, Functions of the City

**ORTA ÖĞRETİM DÜZEYİNDE TURİZM VE OTELCİLİK ALANINDA AŞÇILIK
EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GIDA GÜVENLİĞİ HAKKINDA BİLGİ VE
UYGULAMALARI: İSTANBUL ÖRNEĞİ**

Murat Mutlu TOKAY
İstanbul Gedik Üniversitesi

Hayrettin MUTLU
İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi

ÖZET

Beslenme, insanların sağlıklı yaşam sürdürebilmeleri için gerekli en temel ihtiyaçtır. Sağlıklı besin tüketiminde, gıda güvenliği kriterine dikkat edilmesi gerekmektedir. Gıda güvenliği; tarladan sofraya gelene kadar gıdaların fiziksel, kimyasal ve biyolojik olarak her türlü etkenden uzaklaştırılmış, besin değerini kaybetmemiş gıda maddesi olarak tanımlanmaktadır. Gıda güvenliğinin eksikliği küresel sorunlara yol açabilir, insanların gıda kaynaklı sağlık sorunlarının oluşmasına sebep olabilir. Bu durumun gerçekleşmemesi için gıda güvenliğine önem verilmeli ve gereken önlemler alınmalıdır. Tarama modeli olan durum saptama yöntemi ile gerçekleştirilmiş araştırmamızda yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından benzer çalışmalar incelenerek hazırlanmış anket uygulanmıştır. Araştırma öncesi etik kurul izni alınmıştır. Araştırmamız İstanbul ilinde üç farklı turizm otelcilik lisesinde aşçılık eğitimi alan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Araştırmamız 183 Erkek ve 165 Kız olmak üzere 348 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. 123 birey 10., 98 birey 11. ve 127 birey 12. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) versiyon 25 kullanılmıştır. Kategorik değişkenlerin (demografik özellikler, sorulara verilen cevapların dağılımı) sunumu için frekans ve yüzde değerler kullanılmış olup istatistiksel değerlendirmeler Chi-Square: Ki-kare (χ^2) testi ile uygulanmıştır. Tüm öğrenciler toplam gıda güvenliği bilgi düzeyi puanı ortalama $14,25 \pm 3,5$ 'dir; kız öğrencilerin ortalama gıda güvenliği bilgi düzeyi puanı $15,09 \pm 2,99$; erkek öğrencilerin ise $14,37 \pm 4,01$ olarak bulunmuş olup kız öğrencilerin bilgi düzeyleri erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($P < 0,001$). Sınıflar (10.11.12.) arası gıda güvenliği bilgi düzeyi puanları sırasıyla $13,73 \pm 3,5$, $15,46 \pm 3,3$, $15,07 \pm 3,6$ olup eğitim süresi artışıyla bilgi düzeyi puanları arasında anlamlı yükseklik tespit edilmiştir ($P < 0,001$). Gıda güvenliği bilgi düzeyi kız öğrencilerde erkek öğrencilere göre yüksek ve 12 ve 11. sınıf öğrencilerinin bilgi düzeyi 10. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek bulunmuştur. Eğitim öğretimin gıda güvenliği bilgi düzeyine pozitif yönde etkilediği, ancak 12. sınıf öğrencilerinde uygulamalı eğitim ile birlikte bu gıda güvenliği bilgi düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olmayan düşüş tespit edilmiştir. Uygulama alanlarında gıda güvenliğine ilişkin eğitimlerin sürdürülmesinin önemine dikkat çekmiştir.

Anahtar kelimeler: Gıda Güvenliği, Hijyen, Gastronomi, Mutfak Hijyeni, El Hijyeni

HİPOKRAT'TAN İBN-İ SİNA VE MEVLANA'YA UZANAN KADİM BİR ŞERBETİN İZİNDE: SİRKENCÜBİN VE SAĞLIKTA YERİ

Halil İbrahim ORHAN
İstanbul Ayvansaray Üniversitesi

İlkay YILMAZ
İstanbul Rumeli Üniversitesi

İsmail Hakkı TEKİNER
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

ÖZET

Sirkencübin, bal, sirke ve suyun belirli oranlarda karıştırılmasıyla hazırlanan bir içecektir. Batı dillerinde *oxymel* (asit ve bal) ismiyle bilinen içecek dilimizde Farsça *serke* (sirke) ve *angabin* (bal) kelimelerinden oluşan *sirkencübin* ismiyle bilinmektedir. Bal ve sirke medeniyetlerin doğuşu itibarıyla önemli birer besin maddesi olmalarının yanında başta sağlık olmak üzere farklı alanlarda kullanılmıştır. Bal, temel tatlandırıcı olarak kullanılması dışında Antik Mısırlılar, Asurlular, Çinliler, Yunanlılar ve Romalılar tarafından bazı bitkilerle birlikte veya tek başına açık yaralarda, yanıklarda, katarakta, ülser tedavisinde, göz ağrılarında tedavi amacıyla kullanılmıştır. Günümüzde halk hekimliğinde öksürük ve boğaz ağrısı için kullanımı devam etmektedir. Antik dönemlerde sirkeye batırılan meyve ve sebzelerin çürümediği fark edilerek başlangıçta koruyucu olarak meyve ve sebzelerde kullanılmıştır. Zamanla tadıyla ön plana çıkarak mutfakta temel ekşi aroma sağlayıcısı olarak kullanılmaya başlanmış, sağlık, güzellik ve temizlik gibi farklı alanlarda kullanımı günümüze kadar ulaşmıştır. Bal ve sirkenin tıbbi amaçla birleştirilmesi ise ilk olarak Antik Yunan tıp hekimi Hipokrat (MÖ 460-370) tarafından gerçekleştirilmiştir. Temel olarak bal ve sirke ihtiva eden sirkencübin, çeşitli bitki takviyeleriyle farklı dönemlerde hekimler tarafından birçok hastalığın tedavisinde ilaç olarak kullanılmıştır. Örneğin; Hipokrat ağrı kesici, Galen (MS 2.yy) mide rahatsızlıklarına karşı, Paulus Aegineta (MS 7.yy) astım ve göğüs hastalıkları, Hekim Bereket (MS 13.yy) ağız kokusu, diş ve mide sorunları için sirkencübin ve/veya sirkencübin çeşitlerini tavsiye etmiştir. Lezzetiyle de öne çıkan sirkencübin hazmı kolaylaştırdığı düşüncesiyle Bizans sofralarında günlük tüketilen bir içecek olmuştur. Benzer biçimde Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin çok severek tükettiği bilinen sirkencübin Mevlana'nın sofralarından eksik olmamıştır. Mevlana tarafından yazılmış Divan-ı Kebir ve Mesnevi eserlerinde sirkencübin şerbetinin susuzluğu giderdiği ve ilaç olduğuna vurgu yapılarak, hazırlanışında “sirke ile bal aynı ölçüde olmalıdır” oranı tavsiye edilmiştir. Mevlana eserlerinde sirkencübünün tıbbi kullanım alanlarına değinmiş, bazı felsefi beyitlerinde ise balı ve sirkeyi karşıt birer kavram olarak ele almıştır. Bu beyitlerde genellikle müspetliği bal, menfiligi sirke olarak betimlemiş, denge veya uyumu ise sirkencübin olarak tanımlamıştır. Mevlana'nın bilimsel ve felsefi yaklaşımlarının etkisiyle sirkencübin, Mevlana'nın yaşadığı dönemde ve vefatı sonrasında Mevlevi kültüründe sembolleşerek tüketimi bir gelenek halini almıştır. Bu çalışmada Mevlana'nın son derece önem verdiği sirkencübin şerbeti tercihinin bir rastlantı mı yoksa bir zaruret mi olduğunun incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İbn-i Sina, Hipokrat, Mevlana, Sağlık, Sirkencübin

IN THE FOOTSTEPS OF AN ANCIENT SHERBET FROM HIPPOCRATES TO
AVICENNA AND MAULANA: OXYMEL AND ITS PLACE IN HEALTH

ABSTRACT

Oxymel is a beverage prepared by mixing honey, vinegar and water in certain proportions. The drink known as oxymel(*asid and honey*) in western languages, as for Turkish the name of sirkencubin came from Farsi serke(*vinegar*) and angabin(*honey*). As well as important nutrition for people date back the birth of civilization, honey and vinegar used in the first instance healthcare and other fields. Except the using as basic sweetening, honey simply or by being mixture variety of herbs used for treatment-purpose on wound, burnt, cataract, ulcer, eye pain and other sickness by the Ancient Egyptians, Assyrians, Chinese, Greeks, Romans. It still uses by folk medicine for cough and sore throat. Realised the indefectibility of fruits and vegetables are covered by vinegar to ancient civilizations, they used vinegar as preservative for foods. In the process of time the prominent of vinegar's flavor, it is used as basic sour aroma in the kitchen beside using areas of healthcare, cosmetic and cleaning until today. The first mixing of vinegar and honey for medical-purpose is made by Ancient Greek physician Hippocrates (BC 460-370). Sirkencubin fundamentally includes honey and vinegar but in different terms added variety of herbs to mixture by many physician to use on different disorders. For instance; Hippocrates recommended as painkiller, Galen (2nd century AD) for gastrointestinal disorders, Paulus Aegineta (7th cenutury AD) for asthma and thoracic disorders, and Bereket (13th century AD) recommeded for foul breath, teeth and stomach disorders sirkencubin or its variations respectively. Prominence by its taste and digester effects sirkencubin used in daily Byzantine meals. Likewise Maulana Jalaluddin Rumi (AD 1207-1273) and his environment. In the Divan-ı Kebir and Masnavi by Maulana, the importance of oxymel is underlined in quenching and remedy with a recipe containing vinegar and honey in equal quantity. In his literal works Maulana, mentioned medical uses of sirkencubin and his some philosophical verses, he approached honey and vinegar as two abstractional concept. He usually describes the equilibrium and harmony as sirkencubin by honey (*possitive*) and vinegar (*negative*). During his life and after his death the consumption of sirkencubin traditionalized and symbolised in the Maulawi Culture by influence of Maulana's scientific and philosophic approaches. This study aims to investigate sirkencubin which highlights the consumption by Maulana is a coincidence or is a neccessity for his health status.

Keywords: Avicenna, Hippocrates, Maulana, Health, Oxymel

ÖDÜLLÜ BİR YEMEĞİN AROMATİK VE TAT UNSURLARININ GC-MS VE LC-MS/MS YÖNTEMLERİ İLE İNCELENMESİ

Tolgahan TABAK

İstanbul Ayvansaray Üniversitesi

İlkay YILMAZ

İstanbul Ayvansaray Üniversitesi

Özgür ÜSTÜN

The St. Regis Hotel

İsmail Hakkı TEKİNER

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

ÖZET

Aroma ve tat insan fizyolojisine her gün farklı deneyimler yaşatan olgulardır. Gastronomi açısından, aroma ve tat moleküllerini belirli oranlarda içeren ürün iyi dengelenmiş kabul edilmektedir. Aroma ve tattan sorumlu organik bileşiklerin incelenmesi şefler için lezzetli menü tasarımı için yeni ufuklar açabilir. Araştırmalar, bir yemeğin beğenilmesi için kompozisyonunun %50'sinin kimyasal uyarıcılardan oluşması gerektiğini ileri sürmektedir. Araştırmamızda Uluslararası gastronomi kulübü Chaine des Rotisseurs'ün 2018 yılında ödül verdiği "Duck Breast Foie Gras Beetroot Grapes" adlı ana yemeğin aromatik ve tat unsurlarının durumu ile hazırlık ve pişirme aşamalarında geçirdiği kimyasal değişimlerin GC-MS ve LC-MS/MS yöntemleriyle incelenmesi amaçlanmıştır. Yemek reçetesindeki malzemeler İstanbul ilindeki pazar ve market zincirlerden toplanmıştır. Toplanan girdiler, ödüllü yemek tarifine göre ön hazırlık ve pişirme işlemine alınmıştır. Çiğ girdilerden ve son üründen alınan örneklerde uçucu organik bileşikler ve aminoasitler analiz edilmiştir. GC-MS analizi sonucunda, son üründe 6 adet (%33,3) uçucu organik bileşik belirlenmiş ve bu bileşiklerin %62,5 kaz ciğeri, %25 jelatin ve %12,5 sarımsak kaynaklı oldukları görülmüştür. Belirlenen bileşikler sırasıyla; doymamış yağ asiti oleik asit (kaz ciğeri), oleik asit aldehiti (Z)-2-dekenal (sarımsak), tatlı-baharatımsı asiklik alkan tetradekan (kaz ciğeri ve jelatin), alifatik asiklik heksadekan (kaz ciğeri ve jelatin), doymuş yağ asiti miristik sit (tetradekanoik asit) (kaz ciğeri) ve palmitik asittir (heksadekanoik asit) (kaz ciğeri). LC-MS/MS incelemesi neticesinde, aminoasitlerin (n=23) pişirme işlemi sebebiyle büyük oranda denatüre oldukları; ancak acı-tatlı (valin), acımsı-tuzlu (glutamik asit) ve acımsı (arginin, lösin) tat kombinlerinden sorumlu aminoasitlerin daha az etkilendikleri görülmüştür. Sonuç olarak, ödüllü yemeğin koku-tat ve lezzet gibi duyuşal özelliklerinde rolleri olan uçucu ve uçucu olmayan organik bileşiklerin pişirme işleminden kimyasal seviyede etkilendikleri belirlenmiştir. Özellikle, lipid hidrolizi sonucu ortaya çıkan doymuş ve doymamış yağ asitleri, doymamış yağ asiti oksidasyon ürünü aldehit, alifatik ve asiklik alifatik bileşikler ile bazı aminoasitlerin *Duck Breast Foie Gras Beetroot Grapes* adlı yemeğe verilen ödüle kimyasal açıdan katkı verdiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aroma, Gastronomi, GC-MS, LC-MS/MS, Lezzet, Kimya.

ANALYSIS OF CHEMICAL CHANGES IN AROMA AND TASTE
CONSTITUTENTS OF AN AWARDED DISH BY GC / MS AND LC-MS/MS
METHODS

ABSTRACT

Aroma and taste are phenomena that give different experiences to human physiology every day. From point of gastronomic view, a dish containing flavor and taste molecules in definite proportions is considered to be well balanced. Examining organic compounds responsible for flavor and taste can open up new horizons for the chefs in preparing delicious menu design. The studies suggest that 50% of a dish in composition should include chemical stimulants to enjoy it. The objective of this study was to investigate the chemical transformations in aromatic and taste components of a main dish “Duck Breast Foie Gras Beetroot Grapes” awarded in 2018 by a global gastronomy club “Chaine des Rotisseurs” using GC-MS and LC MS MS. The ingredients in the recipe were collected from the bazaars and chain-markets in İstanbul. The collected ingredients were exposed to pre-preparation and cooking according to the recipe instructions. The presence of volatile organic compounds and amino acids were examined in both the raw and processed ingredients. Overall, GC-MS screening detected 6 (33.3%) volatile organic compounds in the final product, occurring from 62.5% goose liver, 25% gelatin and 12.5% garlic. These compounds were unsaturated fatty acid oleic acid (foie gras), oleic acid aldehyde (Z) -2-decenal (garlic), sweet-spicy acyclic alkane tetradecane (foie gras and gelatin), aliphatic acyclic hexadecane (foie gras and gelatin) gelatin), saturated fatty acid myristic acid (tetradecanoic acid) (foie gras) and palmitic acid (hexadecanoic acid) (foie gras), respectively. In addition, LC-MS/MS evaluation revealed that the amino acids (n = 23) were mostly denatured during the cooking. However, some amino acids responsible for bitter-sweet (valine), bitter-salty (glutamic acid) and bitter (arginine, leucine) tastes were less affected. In conclusion, the study showed that saturated and unsaturated fatty acids, unsaturated fatty acid oxidation product aldehyde, aliphatic and acyclic aliphatic organic compounds as well as cooking process had effects on aroma and taste-wise sensory properties of the awarded dish. In particular, it was concluded that saturated and unsaturated fatty acids, unsaturated fatty acid oxidation product aldehyde, aliphatic and acyclic aliphatic compounds and some amino acids made chemical-contributions to the dish “*Duck Breast Foie Gras Beetroot Grapes*”.

Keywords: Aroma, Gastronomy, GC-MS, LC-MS/MS, Taste, Chemistry

SOĞUK KAHVE ÜRETİMİNDE SİSTEM SEÇİMİNİN ENERJİ VE EKONOMİK ANALİZİ

Enerji Sistemleri Müh. Ebubekir DİŞLİ
Gemak Gıda Endüstri Makinaları ve Tic. A.Ş.

Gıda Müh. Rukiye MAVUŞ
Gemak Gıda Endüstri Makinaları ve Tic. A.Ş.

Kimya Müh. Cemre GÖKÇE
Gemak Gıda Endüstri Makinaları ve Tic. A.Ş.

Prof. Dr. Mustafa AKTAŞ
Gazi Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışma, tüketici taleplerine bağlı olarak soğuk demlenmiş kafein, aroma vb. özelliklerini koruyabilen/kontrol edilebilen konsantre kahve ürünlerinin üretim proseslerinin incelenmesi üzerinedir. Konsantre kahve üretiminde sistem olarak buharlaştırma-evaporasyon tekniği, donma konsantrasyonu ve membran filtrasyon tekniği kullanılmaktadır. Endüstriyel sistemlerde sıvı kahve konsantrasyonunda donma konsantrasyonu teknolojisinde düşey film buz sütunundan suyu buz kristali olarak ayırarak konsantre kahve üretilmekte olup bu teknolojide yüksek enerji maliyetleri söz konusudur. Donma konsantrasyonu yönteminde yüksek enerji maliyetleri dikkate alınmazsa son ürün kalitesi açısından oldukça uygun bir yöntemdir. Evaporasyon teknolojisinde yüksek sıcaklıklar kullanması sebebiyle bu yöntem ile hazırlanan kahvelerde, proste oluşabilecek ısı hasarlarından dolayı ürün aroması ve tadında da bozulmalar olabileceği bilinmektedir. Ayrıca evaporasyon teknolojisi ile üretim esnasında askıda kalan katı partiküller evaporasyon sonucunda topaklaşmaya başlamakta ve son ürün kalitesinde yapı kusuru oluşturmaktadır. Filtrasyon teknolojisinde membran proseslerinin, kahvenin demlenme türünden bağımsız olarak kahvenin konsantre hale getirilmesi, prosesin sürekli olması ve çevreci bir üretim sağlanması açısından geleneksel yöntemlere göre üstünlük sağlaması beklenmektedir fakat membranın kirlenmesi/tıkanması probleminin azaltılması amacıyla berraklaştırma (ön arıtma) yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. . Bu çalışma ile konsantre kahve üretiminde seçilen teknolojinin ilk yatırım maliyeti, nihai ürün kalitesi ve enerji giderleri üzerine araştırılmış ve sistem seçiminde önemli kriterler, sistemler için enerji tüketimi, işletme süreci ve son ürün kalitesi ile karşılaştırmalar yapılarak kahve konsantresi üretimi ile ilgili bilgiler araştırmacılara / üreticilere sunulmuştur. Bu çalışmanın üreticilere konsantre kahve üretiminde kullanılacak yöntemin seçilmesi açısından yardımcı olması hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: Konsantre kahve, gıda üretimi, gıda kalitesi, enerji verimliliği

**ENERGY AND ECONOMIC ANALYSIS OF SYSTEM SELECTION IN COLD
COFFEE PRODUCTION**

ABSTRACT

This study is about the investigation of the production process of concentrated coffee products that can be brewed cold depending on the consumer demands and can be maintained/controlled caffeine, aroma properties etc. Nowadays, evaporation, freeze concentration and membrane separation technologies are used in the production of concentrated coffee. In industrial systems, concentrated coffee is produced by separating the water as an ice crystal by using vertical film ice column in freeze concentration technology in liquid coffee concentration and this application has high energy costs. In evaporation technology, it is known that because the coffee was prepared at high temperatures with this method may cause aroma and taste deterioration due to the thermal damage that may occur in the process. In addition, with evaporation technology, solid particles suspended during production begin to agglomerate as a result of evaporation and create a defect in the final product quality. In the filtration system, membrane processes are expected to be superior to traditional methods in terms of concentrating the coffee regardless of the brewing type of coffee, continuing the process and providing an environmentally friendly production, but clarification (pre-treatment) is required in order to reduce the problem of membrane fouling. With this study, first investment cost, final product quality and energy costs of the technology chosen in the production of concentrated coffee have been investigated and the information about the production of coffee concentrate has been presented to the researchers/producers by performing comparisons with the important criteria in system selection, energy consumption for the systems, operating process and final product quality. This study is aimed to help producers to choose the method to be used in concentrated coffee production.

Keywords: Concentrated coffee, food production, food quality, energy efficiency

**UYARLANMIŞ STIRPAT MODELİ: CO₂ EMİSYONLARI, YENİLENEBİLİR
ENERJİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Dr. Güller ŞAHİN

Eda YALÇINKAYA

ÖZET

Doğrudan yabancı yatırımların ülkelere etkileri olumlu ve olumsuz yayılmalar içermektedir. Olumlu yayılımlar arasında teknoloji yayılımı, kirlenme hale etkisi, beşeri sermaye aktarımı ve ev sahibi ülkenin toplam üretimindeki artış ön plana çıkmaktadır. Doğrudan yabancı yatırımların olumsuz yayılma etkisinin ise, genellikle ülke ekonomilerinin gelişmişlik düzeylerine bağlı olduğu görülmektedir. Buna göre, gelişmişlik düzeyleri düşük olan ülkeler, çevresel bozulmaya yol açan zayıf çevre düzenlemeleri nedeniyle kirlilik yaratan ve daha az verimli endüstrileri çekmektedir. Bununla birlikte doğrudan yabancı yatırımlar, ev sahibi ülkenin toplam üretimini artıran enerji talebini de ağırlaştırmaktadır. Yenilenemeyen enerji tüketiminin yükselmesi ise, çevresel tehditlere neden olmaktadır. Yenilenebilir enerji üretiminin teşvik edilmesi, temel olarak dünyadaki seragazi emisyonlarının azaltılması ve büyük enerji talebinin karşılanması güdüsü ile bağlantılıdır.

STIRPAT modeli, çevresel bozulmayı nüfus, refah ve teknoloji parametreleri ile açıklamaktadır. Yapılan bu çalışmada, geleneksel STIRPAT modelinde kullanılan parametreler, akademik literatürdeki araştırmalar kapsamında iki farklı parametreye uyarlanmıştır. Birinci durumda, CO₂ emisyonlarının enerjinin bir fonksiyonu olduğu varsayımı altında yenilenebilir enerji üretimi modele dâhil edilmiştir. İkinci durumda ise, doğrudan yabancı yatırımların teknoloji açısından ilerlemeyi beraberinde getirmesi nedeniyle, söz konusu parametre modeldeki teknoloji bileşeninin bir fonksiyonu olarak ele alınmıştır.

Bu çalışmada, 1974-2018 döneminde Türkiye'deki CO₂ emisyonları, yenilenebilir enerji, doğrudan yabancı yatırımlar ve iktisadi büyüme arasındaki ampirik etkileşimler Vektör Otoregresif analizi kullanılarak incelenmiştir. Uyarlanmış STIRPAT modeli için CO₂ emisyonları, yenilenebilir enerji üretimi, net doğrudan yabancı yatırım girişleri ve gayri safi yurtiçi hâsıla değişkenleri kullanılmıştır. Varyans ayrıştırma bulgularında, emisyonlara ilişkin öngörü hata varyansının 2. gecikmeden son gecikmeye kadar (12. dönem) en yüksek oranda yenilenebilir enerjide meydana gelen şoklar tarafından karşılandığı; etki-tepki fonksiyonlarında, doğrudan yabancı yatırımlar ve yenilenebilir enerjideki şokların 5 yıl, büyümedeki şokların ise 4 yıl sonra emisyonlar üzerindeki etkisinin yok olduğu gözlemlenmiştir. Nedensellik analizi bulguları ise, yenilenebilir enerji ile emisyonlar arasında çift yönlü; doğrudan yabancı yatırımlardan ve büyümeden emisyonlara doğru tek yönlü nedensellik ilişkisinin bilgisini vermiştir.

Anahtar Kelimeler: CO₂ emisyonları, Yenilenebilir enerji, Doğrudan yabancı yatırımlar, İktisadi büyüme, Uyarlanmış STIRPAT modeli, Türkiye, VAR analizi.

**MODIFIED STIRPAT MODEL: RELATIONSHIP BETWEEN CO₂ EMISSIONS,
RENEWABLE ENERGY AND FOREIGN DIRECT INVESTMENTS**

ABSTRACT

The effects of foreign direct investments on countries include positive and negative spreads. Among the positive spreads, technology diffusion, pollution effect, human capital transfer and the increase in the total production of the host country come to the fore. On the other hand, it is seen that the negative spillover effect of foreign direct investments generally depends on the development levels of the national economies. Accordingly, countries with low development levels attract polluting and less productive industries due to weak environmental regulations leading to environmental degradation. However, foreign direct investments also aggravate the energy demand that increases the total production of the host country. The increase in non-renewable energy consumption causes environmental threats. Promoting renewable energy production is basically linked to the drive to reduce greenhouse gas emissions worldwide and to meet large energy demand.

The STIRPAT model describes environmental degradation through population, welfare and technology parameters. In this study, the parameters used in the traditional STIRPAT model were modified to two different parameters within the scope of the researches in the academic literature. In the first case, renewable energy generation is included in the model, assuming that CO₂ emissions are a function of energy. In the second case, this parameter is considered as a function of the technology component in the model, as foreign direct investments bring technological progress.

In this study, the period of 1974-2018 in Turkey, empirical interactions between CO₂ emissions, renewable energy, foreign direct investment and economic growth are investigated using Vector Autoregressive analysis. For the modified STIRPAT model CO₂ emissions, renewable energy generation, net inflows of foreign direct investment and gross domestic product variables are used. According to the variance decomposition findings, the prediction error variance on emissions is met by shocks in the highest rate of renewable energy from the 2nd delay to the last delay (12th period); in the impact-response functions, it was observed that the impact of direct foreign investments and renewable energy shocks on emissions after 5 years and growth shocks after 4 years had no effect on emissions. The findings of causality analysis, provided information about the bidirectional causality relationship between renewable energy and emissions; the one-way causality relationship from foreign direct investments and growth to emissions.

Keywords: CO₂ emissions, Renewable energy, Foreign direct investment, Economic growth, Modified STIRPAT model, Turkey, VAR analysis.

ÇİN ÖRNEKLEMİNDE COVID-19 SALGINININ MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER ÜZERİNDEKİ DİNAMİK ETKİLERİ

Dr. Güller ŞAHİN

Eda YALÇINKAYA

ÖZET

COVID-19 salgını, yüzyılın en önemli küresel sağlık felaketi ve insanlık tarihinin 2. Dünya Savaşı'ndan sonra karşılaştığı en büyük zorluk olarak kabul edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün 02.05.2020 tarihli istatistiklerine göre, COVID-19 vakaları dünya çapında yaklaşık 210 ülkede 3.2 milyondan fazla kişiyi etkilemiş ve 229.971 insanı öldürmüştür. Çin özelinde ise, toplam 84.388 vaka ve 4.643 ölüm bilançosu bildirilmiştir.

COVID-19 salgını, küresel ekonomik büyümeye büyük zarar verdi ve dünyada olduğu gibi Çin'de de salgın kapsamında alınan önlemler, beraberinde büyük ekonomik kayıplar getirdi. Uluslararası Para Fonu, salgının etkisiyle 2020 yılında küresel ekonomide durgunluk yaşanacağını ve ekonomik büyümenin %3 oranında daralacağını ifade etti. Dünya ekonomisi, 2020 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %1.3 küçüldü. COVID-19'un iki temel sebepten dolayı dünya ekonomisini olumsuz etkilediği belirtilmektedir. Birinci sebep, dünya çapında salgının hızla yayılmasının, finansal kalkınma ve sermaye piyasalarında türbülansı tetikleyen ekonomik kalkınma belirsizliğinde doğrudan keskin bir artışa yol açmasıdır. İkinci sebep ise, salgının yayılmasını kontrol etmek için alınan önlemlerin, ekonomik faaliyetleri büyük ölçüde azaltması sonucunda ekonomik faaliyetler üzerinde hem tüketim hem de üretim yönlü baskılar oluşturmalarıdır. Bu doğrultuda dünya, ekonomide arz ve talep şokunun birlikte yaşandığı yeni bir tür kriz deneyimlemektedir.

Bu araştırmada, COVID-19 salgınının makroekonomik göstergeler üzerindeki dinamik etkileri Çin örneğinde incelenmektedir. İncelemeler, Çin Ulusal İstatistik Bürosu'nun 17.04.2020 tarihinde yayımladığı 2020 yılının birinci çeyrek dönemlik verilerinin, 2019 yılının aynı dönemi ile karşılaştırılarak yapılmıştır. Temel bulgular; gayri safi yurtiçi hâsılanın yıllık %6.8 düşüşle gerçekleştiğini, tarım sektörü katma değerinin %3.2, sanayi sektörü katma değerinin %9.6, hizmet sektörü katma değerinin ise %5.2 oranında azaldığını göstermiştir. Karantina döneminde hanehalkı tüketiminin bastırılması, üç büyük talebin (nihai tüketim harcamaları, sermaye oluşumu, mal ve hizmet ihracatı) değişken derecelerde azalmasına ve ekonomi üzerinde olumsuz etkilere yol açmıştır. Tarımsal üretimin genel anlamda istikrarlı olduğu; temel hammadde ve yüksek teknoloji üretimi endüstrisinin yavaş bir büyümeyi sürdürürken, sanayi üretiminin ise düştüğü; hizmet üretiminin azaldığı; tüketici ürünlerinin ve fiziksel malların online perakende satışlarının hızlanırken, pazar satışlarının düştüğü; e-ticaret ve teknik hizmetler büyürken, yatırımlardaki büyümenin yavaşladığı; mal ithalatı ve ihracatının küçüldüğü; sanayi ürünleri üretici fiyatlarındaki düşüşün, tüketici fiyatlarındaki düşüşten fazla olduğu; istihdamın genel olarak istikrarlı seyrettiği; hanehalkı reel gelirlerinin ve kişi başına harcanabilir gelir oranlarının düştüğü ulaşılan diğer bulgular olmuştur.

Sonuçlar, Çin ekonomisinin salgın dönemindeki makroekonomik göstergelerindeki olumsuz eğilimin, ülkede yerel tüketici pazarının büyük bir talep potansiyeline sahip olması ve salgında alınan önlemlerin yavaş yavaş kaldırılması nedeniyle, Mart ayında toparlanma dönemine girdiğini göstermektedir. Bu doğrultuda, üretimin yeniden başlamasının adım adım hızlandığı, lojistik sektörünün yavaş yavaş toparlandığı, fiyatları istikrara kavuşturmak ve arzı sağlamak için önlemler alındığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 salgını, Makroekonomik göstergeler, Çin.

DYNAMIC EFFECTS OF COVID-19 EPIDEMIC ON MACROECONOMIC INDICATORS IN CHINA SAMPLE

ABSTRACT

The COVID-19 epidemic is considered to be the most important global health disaster of the century and the biggest challenge human history has faced after World War II. According to the statistics of the World Health Organization dated 02.05.2020, COVID-19 cases affected more than 3.2 million people and killed 229,971 people in approximately 210 countries worldwide. China in particular, a total of 84,388 cases and 4,643 death tolls were reported.

The COVID-19 epidemic has caused great damage to global economic growth, and the measures taken in the context of the epidemic in China, as well as in the world, have brought major economic losses. The International Monetary Fund expressed that there will be recession in the global economy in 2020 and the economic growth will shrink by 3% with the effect of the epidemic. The world economy shrank by 1.3% on an annual basis in the first quarter of 2020. It is stated that COVID-19 negatively affects the world economy for two main reasons. The first reason is that the rapid spread of the worldwide epidemic leads directly to a sharp increase in financial development and economic development uncertainty that triggers turbulence in the capital markets. The second reason is that the measures taken to control the spread of the epidemic have greatly reduced economic activities, thereby creating both consumption and production pressures on economic activities. Accordingly, the world is experiencing a new kind of crisis in which the supply and demand shock in the economy is experienced together.

In this study, the dynamic effects of COVID-19 epidemic on macroeconomic indicators are examined in the Chinese sample. The investigations were made published by the National Statistics Bureau of China on 17.04.2020 by comparing the first quarterly data of 2020 with the same period of 2019. Main findings; showed that the gross domestic product decreased by 6.8% annually, the added value of the agricultural sector decreased by 3.2%, the added value of industrial sector decreased by 9.6% and the added value of service sector decreased by 5.2%. The suppression of household consumption in the quarantine period caused three large demands (final consumption expenditures, capital formation, exports of goods and services) to variable degrees and adverse effects on the economy. Agricultural production is generally stable; while the basic raw materials and high technology production industry continued to grow slowly, while the industrial production decreased; service production declines; while online retail sales of consumer products and physical goods have been accelerating, market sales have declined; While e-commerce and technical services are growing, the growth in investments has slowed down; imports and exports of goods shrank; the decrease in the prices of industrial products producers is higher than the decrease in consumer prices; employment is generally stable; household real income and disposable income per capita drop other findings have been reached.

The results show that the negative trend in the macroeconomic indicators of the China economy during the epidemic period has entered a recovery period in March, as the local consumer market in the country has a great demand potential and the measures taken in the epidemic were gradually lifted. Accordingly, it is observed that the resumption of production has been accelerated step by step, the logistics sector has been recovering gradually, and measures have been taken to stabilize prices and ensure supply.

Keywords: COVID-19 epidemic, Macroeconomic indicators, China.

**ELAZIĞ (MADEN) MADEN SAHALARINDAKİ BAZI KARASAL ENDEMİK
BİTKİLERDE Co, Ni, Fe AĞIR METAL BİOAKÜMÜLASYONLARI**

Gülfiye ORTAKCI
Amasya Üniversitesi

Prof. Dr. D. Duygu KILIÇ
Amasya Üniversitesi

ÖZET

Madencilik çalışmaları, çevrenin doğal dengesini bozan, kirliliklere sebebiyet veren, ayrıca canlıların yaşamlarını da tehlikeye atan belli başlı arazi kullanım şekillerinden biridir. Bu çalışmalar öncesinde ve sonrasında birtakım çevresel önlemler almak şart olup çevreye verilen zararlar minimum düzeyde tutulmaya çalışılmalıdır. Ancak önlemler alınmasına rağmen kirlenme söz konusu olur ise de rehabilitasyon çalışmaları uygulanması gerekmektedir. Bu şekilde insan kaynaklı veya doğal sebeplerle zarar görmüş alanların temizlenmesinde ve geri kazanımında bitkilendirme çalışmaları büyük önem arz etmektedir. Fitoremediasyon yöntemi, özellikle ağır metallerce kirlenmiş alanların temizlenmesinde hiperakümülatör bitkilerin kullanıldığı biyolojik bir yöntemdir. Hiperakümülatör bitkiler, hiçbir toksisite belirtisi göstermeden yüksek miktarlardaki metalleri kendi dokularında biriktirebilmektedirler. Çalışmamızın amacı, Elazığ Maden ilçesindeki bakır maden sahasından toplanan *Anchusa leptophylla*, *Allyssum pateri*, *Erysimum uncinatifolium* ve *Glaucium acutidentatum* türlerinin ağır metal birikim (Co, Ni, Fe) konsantrasyonlarını inceleyerek hiperakümülatör özelliklerini belirlemektir. Türler 2018 Haziran ayı içerisinde toplanmış olup kök, gövde ve yapraklarında ağır metal (Co, Ni, Fe) birikimi miktarları İndüktif Eşleşmiş Plazma-Optik Emisyon Spektrometri (ICP-OES) ile belirlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre tüm türlerin Ni ve Fe akümülyasyon kapasitelerinin yüksek olduğu gözlenirken, özellikle *A. leptophylla*, *A.pateri* türlerinde Co akümülyasyon kapasitesi yüksek çıkmıştır. Çalışılan hiçbir türde 100-1000 kat akümülyasyon gerçekleştirememiştir. Ancak *A. pateri* Co ve *E. uncinatifolium* ise Fe bakımından yüksek akümülyasyon tespit edilmiştir. Çalışmamızda *A. leptophylla*, *A. pateri*, *E. uncinatifolium* TF oranı 1> den büyük olduğu için iyi toplayıcı grubuna girmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hiperakümülatör, Fitoremediasyon, Madencilik, Elazığ, Maden, Ağır metal, ICP-OES

ABSTRACT

Mining works consist of certain forms of land use that disrupt the natural balance of the environment and endanger the lives of other creatures that cause pollution. It is necessary to take some environmental precautions before and after these works and the environmental damage should be kept to a minimum. However, despite the precautions taken, if there is contamination, rehabilitation studies are required. In this way, vegetation studies are of great importance in the cleaning and recovery of areas caused by human or natural causes. The phytoremediation method is a necessary biological method of hyperaccumulator plants, especially in the development of areas contaminated by heavy metals. Hyperaccumulator

plants can accumulate large amounts of metals in their tissues without showing any signs of toxicity. The aim of our study is to determine the hyperaccumulatory properties by examining heavy metal accumulation concentrations of *Anchusa leptophylla*, *Allyssum pateri*, *Erysimum uncinatifolium* and *Glaucium acutidentatum* species collected in Elazığ Maden district. Species are top metal in June 2018 and heavy metal (Co, Ni, Fe) accumulation amounts in the stem and leaves are found by Inductively Coupled Plasma-Optical Emission Spectrometry (ICP-OES). According to the results of the analysis, it was observed that the Ni and Fe accumulation capacities of all species were high, while the Co accumulation capacity was high especially in *A. leptophylla*, *A. pateri* species. 100-1000 times accumulation has not occurred in any of the studied types. However, a high accumulation in terms of Co in *A. pateri* type and Fe in *E. uncinatifolium* type was determined. In our study, *A. leptophylla*, *A. pateri*, *E. uncinatifolium* are included in a good collector group since TF ratio is greater than 1.

Keywords: Hyperaccumulator, Phytoremediation, Mining, Elazığ, Mine, Heavy metal, ICP-OES

EXTRACTING TEXT CLASSIFICATION FEATURES WITH PARALLEL DESIGN

Res. Asst. Savaş Okyay
Eskişehir Osmangazi University

Asst. Prof. Nihat Adar
Eskişehir Osmangazi University

ABSTRACT

Nowadays, due to the size and spread of digital data, text-based files can be stored without a specific order. Text analytics algorithms, which reduce human effort, become popular with the aim of grouping text files according to specific criteria. The characteristics of the text are analyzed, and then corresponding features are extracted. By using those features with learning algorithms, an estimation can be made for any file that is unknown belong to which category or author. On the other hand, processing time rises dependent on increasing data size.

With the growing number of compelling computer science problems that are desired to be solved with each passing day, the need for computing performance of supercomputers or parallelism increases. In parallel approaches, using different processors or combined hardware that simultaneously decrease the workload, communication between processors or computers is crucial for a job to proceed synchronously. In order to carry out the communication operations conclusively, it is essential to produce the algorithm steps in a supporting manner for each other. Thus, for immense sized inputs, those techniques may be preferred to keep the processing time at more optimal costs.

In this study, a parallel algorithm is proposed to be used in the studies conducted in the field of text analytics, primarily text-based author prediction. The algorithm is executable for creating feature matrices that can be used as input to classification algorithms. The approach is built on with the other computers running the same operations as their partial dataset after the master computer distributes the workload using the Message Passing Interface. Memory usage of the design is accomplished under the CREW (concurrent read, exclusive write) model. The study is based on SPMD (single program with multiple data) technique, also hybrid of p2p (peer to peer) and collective communication. The proposed method is tested on different computers. The enhancements and the performance results obtained with variable processor counts are compared.

Keywords: Parallel programming, Message Passing Interface, Concurrent computation, Text analysis, Feature extraction.

ÖZET

Günümüzde dijital verinin büyüklüğünden ve geniş alanlara yayılmasından dolayı metin temelli dosyalar belirli bir düzen olmaksızın saklanabilmektedir. Metin dosyalarının birtakım kıstaslara göre gruplanması amacı ile insan iş yükünü azaltan metin analitiği algoritmaları popüler hale gelmektedir. Bu algoritmalarda öncelikle metnin karakteristik özellikleri analiz edilerek öznitelikleri çıkartılır. Bu özniteliklerin öğrenme algoritmaları ile kullanılması aracılığıyla, hangi kategoriye veya yazara ait olduğu bilinmeyen dosyalara yönelik tahmin yürütülebilir. Öte yandan veri boyutunun artışı ile bu algoritmaların çalışma süresi de artar.

Her geçen gün çözülmesi istenen zorlayıcı bilgisayar bilimi problemlerinin çoğalması ile birlikte süper bilgisayarların veya eş zamanlı yapıların hesaplama performansı ihtiyacı da dolaylı olarak yükselmektedir. İş yükünü eş zamanlı olarak işleyen, farklı işlemcileri veya donanımları kullanan paralel yaklaşımlarda bir işin senkron bir şekilde ilerlemesi adına işlemciler veya makineler arası haberleşmenin önemi büyüktür. Haberleşme operasyonlarının eksiksiz bir şekilde gerçekleştirilmesi için algoritma adımlarının eş zamanlı birbirini destekler biçimde çıkarılması kritiktir. Bu yöntemlerin getirdiği avantajlar sayesinde çok yüksek miktardaki verinin işlenmesi için gereken çalışma süresini daha uygun seviyelere getirmek amacıyla paralel hesaplama teknikleri tercih edilebilmektedir.

Bu çalışmada, metin analitiği alanında yapılan çalışmalarda kullanılmak üzere sınıflandırma algoritmalarına girdi olacak öznitelik matrislerinin oluşturulması için alternatif paralel algoritma önerilmektedir. Algoritma, Weka makine öğrenimi aracında sınıflandırma algoritmalarına girdi olarak kullanılabilen uygun formattaki özellik matrislerini oluşturmak için yürütülebilir. Yaklaşım, ana bilgisayarın toplam iş yükünü MPI mesajlaşma arabirimini kullanarak dağıttıktan sonra kısmi veri kümeleriyle aynı işlemleri çalıştıran diğer bilgisayarlar üzerine kurulur. Tasarımın bellek kullanımı, CREW (eşzamanlı okuma, özel yazma) modeli altında kurgulanır. Tasarlanan algoritma, SPMD (çoklu veri kullanan tek program) tekniğine, ayrıca p2p (bire bir) ve kolektif iletişim üzerine kuruludur. Önerilen paralel yöntem farklı bilgisayarlarda test edilmiştir. Eş zamanlı çalışan farklı sayılarda işlemci örnekleri ile elde edilen iyileştirmeler ve performans sonuçları kıyaslanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Paralel programlama, MPI, Eş zamanlı hesaplama, Metin analizi, Öznitelik çıkartma.

**FS-DPMT (DATA PREPROCESSING AND MANAGEMENT TOOL):
A SIMPLE SOFTWARE TO MANIPULATE FREESURFER OUTPUT DATA**

Res. Asst. Savaş OKYAY
Eskişehir Osmangazi University

Asst. Prof. Nihat ADAR
Eskişehir Osmangazi University

Ahmet KAYA
Eskişehir Osmangazi University

ABSTRACT

Dementia diseases, which are among the biggest aging problems of our era, are defined as neuropsychiatric disorders. During medical tests, cortical volume, thickness, and surface area of some specific brain regions can be summarized as noteworthy measurements. When those measurements needed to be examined more deeply with the help of technology, two-dimension sliced medical MRI scans can be modeled virtually in three-dimension with the aid of image processing techniques or brain analyzing software tools. In the field of neuroimaging, the Freesurfer tool is a well-known open-source software for virtual brain modeling and analyzing. The tool is generally preferred for obtaining measurements, a.k.a. features. As a result of the feature extraction sub-step, after obtaining Freesurfer output files, all of those numerical measurements describing the brain characteristics can be extracted as feature matrices from those statistical output files. In the further steps of researches using this analyzing software, such as the data preprocessing stage, tasks sometimes may be quite challenging for researchers to manage big data manually. The selection and processing of the data to be used in interdisciplinary studies of neuroimaging science are essential for the progress of the upcoming tasks. Selection, filtering, sorting, normalization, elimination of undesired features (sparse columns, etc.) can be listed as crucial steps within the scope of data preprocessing.

This paper presents the FS-DPMT (Freesurfer: Data Preprocessing and Management Tool) software tool, which includes different functionalities to preprocess and manage the input data for future researches. The main objective of the tool is to build preprocessed data files, which will be the inputs in machine learning researches for future studies. To that end, the proposed software tool efficiently automates possible preprocessing functionalities, rather than manually manipulating partial or full data. The generated output file at the final step can later be used directly with software tools such as MATLAB, WEKA. The essence of the matter, after modeling virtual brains and obtaining statistical files via Freesurfer software, this proposed tool will come to help in neuroimaging science to manipulate data according to users' choices as a data preprocessing step.

Keywords: Data preprocessing, Data management, Data manipulation, Freesurfer stats, Feature extraction, .stats files.

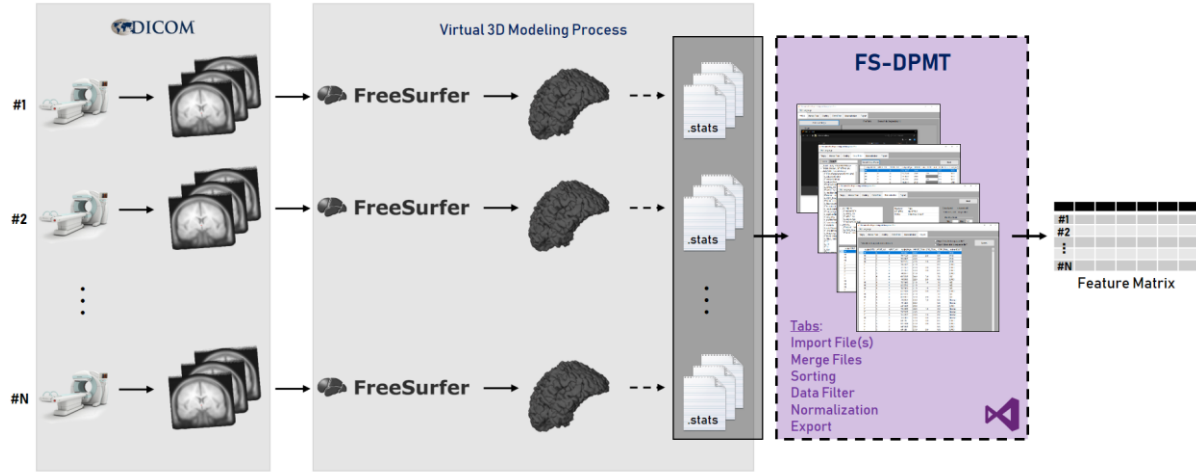

Fig. 1. The whole feature extraction process and the use of the FS: DPMT

ÖZET

Çağımızın en büyük yaşlanma sorunları arasında yer alan demans hastalıkları nöropsikiyatrik bozukluklar olarak tanımlanmaktadır. Tıbbi testler sırasında, bazı spesifik beyin bölgelerinin kortikal hacmi, kalınlığı ve yüzey alanı dikkate değer ölçümler olarak özetlenebilir. Bu ölçümlerin teknoloji yardımıyla daha derinlemesine incelenmesi gerektiğinde, iki boyutlu dilimlenmiş tıbbi MRG taramaları, görüntü işleme teknikleri veya beyin analiz yazılım araçları yardımıyla sanal olarak üç boyutlu modellenebilir. Freesurfer aracı, sanal beyin modellemesi ve analizi için nörogörüntüleme çalışmalarında sık rastlanılan açık kaynak kodlu bir yazılımdır. Araç genellikle ölçümleri, diğer bir deyişle öznitelikleri elde etmek için tercih edilir. Öznitelik çıkartma alt adımının bir sonucu olarak, Freesurfer çıktı dosyaları temin edildikten sonra, beyin özelliklerini ifade eden tüm sayısal ölçümler, bu istatistiksel çıktı dosyalarından öznitelik matrisleri olarak üretilebilir. Veri ön işleme aşaması gibi bu analiz yazılımını kullanan araştırmaların ilerleyen adımlarında, araştırmacılar için büyük veriyi el ile yönetme işlemleri zorlaşabilmektedir. Nörogörüntüleme biliminin disiplinler arası çalışmalarında, kullanılacak verinin seçimi ve işlenmesi, ilerleyen aşamalar için gereklidir. Seçim, filtreleme, sıralama, normalizasyon, istenmeyen özelliklerin (seyrek sütunlar, vb.) ortadan kaldırılması, veri ön işleme kapsamında önemli adımlar olarak listelenebilir.

Bu bildiri, gelecekteki araştırmalar için girdi olarak kullanılacak verinin ön işlenmesi ve yönetilmesi için farklı işlevleri barındıran FS-VÖMA (Freesurfer: Veri Ön işleme ve Manipülasyon Aracı) yazılım aracını tanıtmaktadır. Aracın temel amacı, gelecekteki makine öğrenimi araştırmalarında girdi olarak kullanılacak olan işlenmiş veri dosyalarını kurgulamak ve dışa aktarmaktır. Bu amaçla, önerilen yazılım aracı, kısmi veya tam veriyi el ile manipüle etmek yerine olası ön işleme işlevlerini etkili bir şekilde otomatik hale getirmeyi amaçlamaktadır. Son adımda oluşturulan çıktı dosyası daha sonra doğrudan MATLAB, WEKA gibi yazılım araçlarıyla kullanılabilir. Konunun özü, Freesurfer yazılımı aracılığıyla beyinleri sanal olarak modelledikten ve istatistiksel dosyalar elde ettikten sonra, önerilen bu araç, veri ön işleme adımı olarak veriyi kullanıcıların tercihlerine göre manipüle etmek için nörogörüntüleme bilimine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Veri ön işleme, Veri yönetimi, Veri işleme, Freesurfer istatistikleri, Özellik çıkarma, .stats dosyaları.

RADYONÜKLİDLERİN FİTOREMEDİASYONU

Oğuz KAYHAN

İskenderun Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Raika KIRAN

İskenderun Teknik Üniversitesi

ÖZET

Dünyanın oluşumundan itibaren canlılar radyasyonla iç içe yaşamaktadır. Doğal radyasyona maruz kalanlar, teknolojik gelişmeler neticesinde yapay radyasyona da maruz kalmaya başlamıştır. Radyasyonun temel yapısı olan radyonüklidler; endüstriyel fabrikalarda, nükleer enerji santrallerinde, nükleer savaş silahları üretim merkezlerinde, radyofarmasötik ilaç üretim tesislerinde ve radyofarmasötik ilaç uygulaması yapan hastanelerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Üretimleri ve uygulamaları kontrollü şekilde olsa da istemli veya istemsiz olay sonucunda radyonüklid maddelerin toprağa, suya veya atmosfere yayılması mümkündür. Günümüzde nükleer savaş çalışmaları ve nükleer enerji santrallerindeki serpintiler sonucu önemli hacimde radyonüklid maddeye maruz kalmış sahalar bulunmakta ve yeni sahalar oluşmaya devam etmektedir.

Radyonüklid maddelerle kontamine olan sahaların dekontaminasyonu için birçok farklı yöntem uygulanabilmektedir. Uygulanan yöntemlerin teknik ekipman ve teknik personel ihtiyaçlarının olması iş yükünü ve maliyeti arttırmaktadır. Bu koşullarda ekonomik olması ve kimyevi madde içermemesi sebebiyle çevre dostu olan fitoremediasyon tekniği ön plana çıkmaktadır. Fitoremediasyon; ağır metal veya radyonüklid maddelerle kontamine olan sahaların hiperakümülatör bitkilerle dekontamine edilmesi olarak özetlenebilir. Radyonüklid'lerin zararlı etkilerinin bertarafında fitoremediasyon tekniği etkinliğinin incelenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Radyonüklid, Radyoaktivite, Fitoremediasyon, Hiperakümülatör bitkiler

THE PHYTOREMEDIATION OF RADIONUCLIDES

SUMMARY

All living things have been living with radiation since the formation of the world. They exposed to natural radiation started to be exposed to artificial radiation as a result of technological developments. Radionuclides which is the basic structure of radiation; is widely used in industrial factories, nuclear power plants, nuclear war weapons production centers, radiopharmaceutical drug production facilities and hospitals that apply radiopharmaceuticals. Although the production and application of radionuclide materials are in a controlled manner, it is possible to spread to soil, water or atmosphere as a result of voluntary or involuntary event. Today, as a result of nuclear war activities and sprinkles in nuclear power plants, there are areas exposed to significant volumes of radionuclides and new fields continue to form.

Many different methods can be applied for decontamination of sites contaminated with radionuclides. The need of technical equipment and technical personnel for the applied methods increases the workload and cost. In these conditions, because of being economical

and not containing chemical substances, the phytoemediation technique that is environment-friendly comes to the fore. The phytoremediation can be summarized as decontaminating sites contaminated with heavy metal or radionuclide materials with hyperaccumulator plants. It is aimed to investigate the effectiveness of phytoremediation technique in eliminating the harmful effects of radionuclides.

Keywords: Radionuclide, Radioactivity, Phytoremediation, Hyperaccumulator plants

NEBULA: YENİ NESİL ÇOK KANALLI SON KULLANICI İLETİŞİM PLATFORMU

Tarkan Alptekin DURMUŞ
AssisTT İletişim Teknolojileri A.Ş.

ÖZET

Bu çalışmada, AssisTT bünyesinde halen mevcut farklı santrallerin ve diğer kanal fonksiyonlarının tek kullanıcı etkileşim arayüzünde birleştirilerek müşteri temsilcisinin eğitim süreçlerinin hızlandırılması ve içerdiği teknoloji ile entegrasyon, problem yönetimi gibi süreçlere de katkı sağlayan bir ürünün konumlandırılmasını amaçlayan bir platform geliştirilmiştir. Platformun geliştirilmesi yalnızca bir arayüz katmanı geliştirmekten ibaret olmayıp, farklı alt bileşenlerin orkestrasyonunu gerektiren karmaşık strateji ile tasarlanmıştır.

Nebula, içerdiği yazılı kanal altyapıları ile hem ses tarafında gerekli yüksek kapasite sorunlarını ortadan kaldırmış hem de genel sisteme günümüz teknolojilerine uygun servis kanalları eklenmiştir. Bileşenleri tek bir kullanıcı arayüzünde birleştirildiği için bir müşteri temsilcisi farklı kanallardan aynı anda servis verme imkanına kavuşmuş dolayısı ile algısal yükü önemli derecede azalmış ve işlem hızı artmıştır.

Çağrı merkezi kavramı telefonun icadından başlayan uzun yıllardan bu yana firma ve devlet kurumlarında önemli bir yer işgal etmektedir. Hizmet verilen son kullanıcıların geleneksel olarak kurum ve kuruluşlarla iletişimde sırasıyla mektup, telgraf, telefon, faks kullanıldığı, BBS (Bulletin Board Service) ile başlayan müşteri ilişkilerinin hemen ardından 1992 yılından sonra internetin ticarileşmesi ile e-posta, daha sonraki yıllarda ise gittikçe artan hızlarda SMS, MMS, Sosyal Medya, IMS, Video vb gibi hizmetleri de içine alarak çok boyutlu ve hızlı bir döneme geçildiği görülmektedir[1].

Bu doğrultuda birçok çağrı merkezinde farklı ihtiyaçlara yönelik farklı ürünler konumlandırılmış durumdadır. Örneğin Avaya ürünleri “Gelen Çağrı” (inbound) çağrı tarafındaki güçlü santral alt yapısından dolayı, Genesys ürünleri tahminleme algoritmali (Öngörülü Arama Başlatma) “Dış Arama” (outbound) alt yapısının güçlü ve kullanışlı olmasından ötürü tercih edilmiştir. Bunların yanında özellikle yazılı kanallar tarafında (chat-email-fax) ve görüntülü görüşme tarafında farklı çözümlerle devam edilmektedir.

Ancak bu ürünlerin çeşitliliğinden ötürü müşteri temsilcilerinin (MT) önünde bu ürünlerle entegre, farklı farklı uygulamalar çalışmaktadır. Bu ürünlerin kullanımında kurumsal müşteri bazında farklı entegrasyonlar olması gerekmekte olup farklı kurumsal müşterilere hizmet verildiği durumda karmaşık bir senaryo ortaya çıkmaktadır. Bu durum hem MT’nin eğitim süreçleri, hem de yazılım faaliyetlerinde çeşitliliğe ve karmaşıklığa neden olmaktadır. Nebula projesi bu ihtiyaçları tekilleştirme hedefi ile başlamıştır. “Gelen Çağrı”, “Dış Arama”, “Yazılı Kanallar” ve “Görüntülü Görüşme” kanallarının ve müşteri bazlı entegrasyon altyapılarının tekilleştirilmesi, farklı uç uygulamaların iletişim arayüzlerinin hazırlanarak, bunların tümleşik kullanılarak MT başarısının iyileştirilmesi çalışmanın çıkış noktasıdır.

Bu çalışma kapsamında görüntülü görüşme kanalı ile engelli vatandaşlara görüşme ve hizmet sağlayan, arka planda müşteri servisleri ile haberleşen, entegrasyon altyapısı ile canlıya alım süreçlerinin hızlandırıldığı bir bileşen oluşturulmuştur..Uygulama içindeki “Servis Masası” özelliği sayesinde yaşanan problemlerde hızlı aksiyon alınması sağlanmıştır. Ayrıca ihtiyaç dahilinde görüntü kaydının oluşturulmasının uygulama üzerinden sağlanabilmesi mümkün hale getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: çağrı merkezi, çoklu kanal, müşteri temsilcisi uygulamaları

**NEBULA: NEXT GENERATION MULTICHANNEL END USER
COMMUNICATION PLATFORM**

ABSTRACT

In this study, a platform was developed within AssisTT, which aims to accelerate the training processes of the customer representative and to position a product that contributes to the processes such as integration with technology, problem management, by combining different power plants and other channel functions currently available in a single user interaction interface. The development of the platform is not just about developing an interface layer, it is designed with a complex strategy that requires the orchestration of different subcomponents.

With the text channel infrastructures it contains, Nebula not only eliminated the necessary high capacity problems on the sound side, but also added service channels in accordance with today's technologies to the general system. Since its components are combined in a single user interface, a customer representative has the opportunity to serve simultaneously from different channels, thus the perceptual load has decreased significantly and the processing speed has increased.

The concept of the call center has occupied an important place in companies and government institutions for many years starting from the invention of the phone. E-mail with the commercialization of the internet after 1992, following the customer relations that started with BBS (Bulletin Board Service), using letter, telegram, telephone, fax, respectively, in the communication of the end users with the institutions and organizations, respectively, and SMS increasingly in the following years. It is observed that a multidimensional and rapid period has been started by including services such as MMS, Social Media, IMS, Video etc. [1].

In this direction, different products for different needs are positioned in many call centers. For example, Avaya products have been preferred due to the strong and useful "Outbound" infrastructure with Genesys products prediction algorithm (Predictive Call Initiation) due to the strong switchboard infrastructure on the inbound call side. In addition to these, it is continued with different solutions, especially on the written channels (chat-email-fax) and video calls.

However, due to the diversity of these products, different applications work integrated with these products in front of customer representatives (MT). Different integrations on the basis of corporate customers are required in the use of these products, and a complex scenario arises when different corporate customers are served. This situation leads to diversity and complexity in both MT's training processes and software activities. The Nebula project started with the dedication of these needs. The starting point of the study is the singularization of "Incoming Call", "Outside Call", "Text Channels" and "Video Call" channels and customer-based integration infrastructures, and the communication interfaces of different end applications and their use by using them integrated to improve MT success.

Within the scope of this study, a component that provides communication and service to disabled citizens through the video call channel, communicates with customer services in the background, and the integration infrastructure is accelerated. Thanks to the "Service Desk" feature in the application, rapid action is taken in the problems encountered. In addition, it has been made possible to create the image record within the application through the application.

Keywords: call center, multichannel, agent desktop, CTI

**ENDÜSTRİYEL SOĞUTMA SİSTEMLERİNDE KULLANILAN ISI YALITIM
MALZEMELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ENERJİ VE ÇEVRE PERSPEKTİFİ**

Süleyman ERTEN

Enerji Sistemleri Mühendisi Nurdil Teknik Soğutma Sincan Ankara

Furkan TOSUN

Enerji Sistemleri Mühendisi Nurdil Teknik Soğutma Sincan Ankara

Esra DEMİRCİ

Enerji Sistemleri Mühendisi Nurdil Teknik Soğutma Sincan Ankara

ÖZET

Enerji sistemlerinde soğutma prosesleri enerji verimliliği ve çevresel etkileri açısından önemlidir. Bu çalışmada, soğutma sistemlerinde soğutulan ortamlarda ısı dirençleri arttırmak için kullanılan ısı yalıtım malzemeleri irdelenmiş ve kullanılan malzemelerin karşılaştırmalı olarak analizi yapılmıştır. Sürdürülebilir enerji sistemleri açısından ısı yalıtımı büyük bir öneme sahiptir. Soğutulan ortamlarda ısı dirençleri arttırmak, ısı köprülerini azaltmak ve özellikle muhtemel olabilecek yoğunlaşma problemlerini ortadan kaldırmak için yapılması gerekenler irdelenmiştir. Kullanılacak teknolojiler ile daha etkin ısı yalıtımı yapılması enerji tüketimini azaltarak daha yaşanabilir bir çevre dolayısıyla daha bilinçli bir perspektif oluşmasına katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada; soğutma kabini içinde ısıнын homojen dağılımı ve soğutmada önemli olan “içerideki ısıнын tutulması” şartını sağlamak ve uygulanabilir ısı yalıtım malzemeleri seçmek için; kompozit ısı yalıtım malzemeleri ve günümüzde alternatif olarak kullanılan ısı yalıtım malzemelerinden vakum yalıtım paneli (VIP) araştırılmıştır. Enerji ve çevre perspektifinde elde edilen bulguların endüstriyel soğutma sistemlerine uygulanmasına yönelik kriterler oluşturularak; soğutma sistemi tasarımcılarına enerji tüketimi, ısı yalıtım malzemesinin teknolojik özellikleri, kullanım sürecinde önemli etkenler ve çevre perspektifi açılarından ısı yalıtım malzemesi seçiminde ışık tutacaktır.

Anahtar kelimeler: Soğutma, enerji, ısı yalıtımı, ısı direnç, çevre

**EVALUATION OF HEAT INSULATION MATERIALS USED IN COOLING
SYSTEMS: ENERGY AND ENVIRONMENTAL PERSPECTIVE**

ABSTRACT

Cooling processes in energy systems are important in terms of energy efficiency and environmental effects. In this study, the thermal insulation materials used to increase the thermal resistances in the refrigerated environments have been examined and a comparative analysis of the materials used has been done. Thermal insulation has a great importance in terms of sustainable energy systems. The steps to be taken to increase the thermal resistances in cooled environments, to decrease the thermal bridges and to eliminate the possible condensation problems are discussed. More effective thermal insulation with the technologies to be used will reduce energy consumption and contribute to a more conscious perspective due to a more livable environment. In this study, to provide the homogeneous distribution of heat in the cooling cabinet and the condition of “keeping the heat inside”, which is important in cooling and its use is for thermal insulation materials; the composite heat insulation materials and the vacuum insulation panel (VIP), one of the alternative thermal insulation

materials used today, have been researched. By establishing criteria for the application of the findings obtained in energy and environmental perspective to industrial cooling systems; It will shed light on the cooling system designers in terms of energy consumption, technological properties of thermal insulation material, important factors in the usage process and the selection of thermal insulation materials in terms of environmental perspective.

Keywords: Cooling, energy, thermal insulation, thermal resistance, environment

**AN OVERVIEW OF FORECASTING METHODS: AN APPLICATION FOR AN
APPAREL-TEXTILE FIRM IN THE PRODUCTION SECTOR**

Ayşenur ERDİL

Phd. Istanbul Medeniyet University

ABSTRACT

The forecasting events are the art and the science. Early humans forecast the available food before considering where to choose on a specific day, and before deciding whether or not to invade a area, the Romans predict the strength of the armies (and the potential for booty). Today farmers predict the weather before deciding whether or not to plant a particular day and before deciding about their schedules for a semester students predict the difficulty of the courses.

Demand forecasting is critical as it leads from the preparation, staff, development and procurement of materials through to promotion and delivery across other areas of a organization. Far from forecasting demand, activities, commodity shortages, excess inventories and late deliveries can contribute to over- or understaffing. In comparison, accurate market forecasts will result in goods being launched in good time, factories can be opened up and their revenues will rise. Organizations predict many different phenomenons, including interest rates, market share and prices, than product requirements. Generally, the research comprises these topics: The literature review of statistical and sampling model is implemented. Secondly, there is a straightforward description of the concept and the implementation. Thirdly, the analysis of the model results is carried out.

Making good determinations-forecasting about the future of the company is the basic goal of demand estimation. Within the scope of the study, various estimation (qualitative-numerical) methods and models are suggested and studies from the literature are presented. This study includes these issues: sales forecasts, sales forecast control process and a perspective on how the predictions are made and determined. Also, one of the objectives of the forecast research is decreasing the high losses and inventory obsolence by determining the products with high lead times and shortening the lead times. For the application of the study, the forecasting models are applied for the textile-apparel firm (ABC Company) and these models are compared according to the measures of Accuracy. The most convenient-appropriate forecasting method-model was developed for volume of sales of ABC company-plant. It is investigated how the sales forecastings (volume of products) made for the company affect the inventory level and costs. In this way, forecastings are made in terms of directing the business plan and mission for the future of the company. ABC Apparel company is having frequent introductions of new products as it produces fashion-based wears. Although they can forecast the total sales, these frequent introductions reduce the lifetime of the products and make it difficult to predict at product level. According to this issue, the aim of this research is to find out a method for predicting and implementing it to the firm.

Key Words: Forecasting Methods, Sampling Model, Textile-Apparel.

TAHMIN YÖNTEMLERİNE GENEL BAKIŞ: ÜRETİM SEKTÖRÜNDEKİ BİR TEKSTİL FİRMASI İÇİN UYGULAMASI

ÖZET

Tahmin, gelecekteki olayları tahmin etme sanatı ve bilimidir. İlk insanlar belirli bir günde nerede avlanacağına karar vermeden önce yiyeceklerin mevcudiyetini tahmin ederler ve Romalılar bir bölgeyi istila edip etmemeye karar vermeden önce orduların gücünü (ve potansiyel ganimet) tahmin ederler. Günümüzde çiftçiler belirli bir günde bitki dikip dikmeyeceğine karar vermeden önce hava koşullarını tahmin ediyor ve öğrenciler bir dönem için programlarına karar vermeden önce derslerin zorluğunu tahmin ederler.

Talep tahmini önemlidir, çünkü bir kuruluşun planlama tesislerinden, personelden, üretimden ve malzeme alımından pazarlama ve dağıtımına kadar birçok yönünü yönlendirir. Hatalı talep tahminleri, operasyonların, ürün eksikliklerinin, fazla stokların ve geç teslimatların aşırı veya yetersiz kalmasına yol açabilir. Aksine, doğru talep tahminleri ürünlerin zamanında tanıtılmasına, tesislerin açılmasına ve böylece kârlarının artmasına yol açabilir. Kuruluşlar, faiz oranları, pazar payı ve fiyatlar gibi ürün talepleri dışında birçok fenomen öngörülmektedir. Genel olarak araştırma şu konuları içermektedir: İstatistik ve örnekleme modelinin literatür taraması yapılmıştır. İkinci olarak, kavramın ve uygulamanın açık bir açıklaması vardır. Üçüncüsü olarak, model sonuçlarının analizi gerçekleştirilir.

İyi tespitler yapmak-şirketin geleceği hakkında tahmin etmek, talep tahmininin temel amacıdır. Çalışma kapsamında çeşitli tahmin (nitel-sayısal) yöntem ve modeller önerilmiş ve literatürden çalışmalar sunulmuştur. Bu çalışma şu konuları içermektedir: satış tahminleri, satış tahminleri kontrol süreci ve tahminlerin nasıl yapıldığına ve belirlendiğine dair bir perspektif. Ayrıca, tahmin araştırmasının amaçlarından biri, yüksek teslim sürelerine sahip ürünleri belirleyerek ve teslim sürelerini kısaltarak yüksek kayıpları ve stok eskimesini azaltmaktır. Çalışmanın uygulanması için tekstil-giyim firması (ABC Şirketi) için tahmin modelleri uygulanmış ve bu modeller doğruluk ölçütlerine göre karşılaştırılmıştır. En uygun-uygun tahmin yöntemi-model ABC şirket-tesisinin satış hacmi için geliştirilmiştir. Şirket için yapılan satış tahminlerinin (ürün hacmi) envanter seviyesini ve maliyetlerini nasıl etkilediği araştırıldı. Bu şekilde şirketin geleceğine yönelik iş planını ve misyonunu yönlendirmek amacıyla tahminler yapılır. ABC Giyim şirketi, modaya uygun giysiler ürettiği için sık sık yeni ürünlerin tanıtımını yapmaktadır. Toplam satışları tahmin edebilseler de, bu sık yapılan tanıtımlar ürünlerin ömrünü kısaltır ve ürün düzeyinde öngörmeyi zorlaştırır. Bu konuya bağlı olarak bu araştırmanın amacı, firmayı öngörmek ve uygulamak için bir yöntem bulmaktır.

Anahtar Kelimeler: Tahminleme Yöntemleri, Örnekleme Modeli, Tekstil-Konfeksiyon.

**AN OVERVIEW FOR CUSTOMER RELATION MANAGEMENT: IMPROVING
CRM MODEL FOR ABC FIRM**

Ayşenur ERDİL

Phd. Istanbul Medeniyet University

Hikmet ERBIYIK

Phd. Yalova Univesity, Faculty of Engineering

ABSTRACT

The Customer is the main focus of the company's long-term and sustainable development and growth and promotion, marketing, relationships, products, facilities, resources and operation. Customer Relationship Management (CRM) is an enterprise approach to understanding and influencing customer behavior through meaningful communications in order to improve customer acquisition, customer retention, customer loyalty, and customer profitability.

The key word in CRM is the relationship. Although many firms claim to have good relationships with their customers, their relationship cannot pass beyond a transactional relationship. That is, a request of a customer to buy something is fulfilled at an agreed price. For customer loyalty and customer retention, it is important that the firm carries the relationship further. For long-term growth, it is a obligation for a firm.

According to this issue, the research comprises the literature survey about CRM as a business strategy. The aim of this research is to find out a model with its data analysis group and data warehouse studies-applications which are initiated to increase the competitive advantage and customer satisfaction. Specific details on ABC financing corporation and its processes is presented to clarify the issue and the market challenges. The essential analysis is applied with statistical oriented data analysis structure. As interdisciplinary findings are included in the research, it is aimed at contributing to literature and applications.

Key Words: Business Strategy, Customer Relation Management (CRM), Data Analysis, Marketing Strategy

**MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ YÖNETİMİNE GENEL BAKIŞ: ABC FİRMASI İÇİN MİY
MODELİNİ GELİŞTİRME**

ÖZET

Müşteri; pazarlama, satış, iletişim, ürünler, hizmetler, zaman, kârlılık ve girişimci kuruluşların uzun vadeli büyüme ve güçlerinin odak noktasıdır. Müşteri İlişkileri Yönetimi (MİY), müşteri kazanımını, müşteriyi elde tutma, müşteri sadakati ve müşteri karlılığını artırmak için anlamlı iletişim yoluyla müşteri davranışını anlama ve etkileme amaçlı kurumsal bir yaklaşımdır.

MİY'deki anahtar kelime ilişkidir. Birçok firma müşterileriyle iyi ilişkiler kurduğunu iddia etse de, ilişkileri işlemsel bir ilişkinin ötesine geçemez. Yani, müşterinin bir şey satın alma talebi, kararlaştırılan bir fiyata yerine getirilir. Müşteri sadakati ve müşteriyi elde tutmak için firmanın ilişkiyi daha ileri taşıması önemlidir. Uzun vadeli büyüme için bir firma için bir zorunluluktur.

Bu konuya göre araştırma, bir iş stratejisi olarak MİY ile ilgili literatür taramasını içermektedir. Bu araştırmanın amacı, veri analiz grubu ile bir model bulmak ve rekabet avantajını ve müşteri memnuniyetini artırmak için veri ambarı çalışmaları-uygulamaları başlatılmıştır. Temel analiz, istatistiksel yönelimli veri analiz yapısı ile uygulanır. ABC finans firması ve süreçleri için sorun ve iş zorluklarını anlamaya yönelik temel bilgiler verilir. Çalışmanın bulguları disiplinlerarası sonuçları içerdiğinden literatürdeki çalışmalara ve çalışma uygulamalarına katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş Stratejisi, Müşteri İlişkileri Yönetimi (MİY), Veri Analizi, Pazarlama Stratejisi

RASPBERRY Pİ İLE YÜZ TANIMA SİSTEMİ

Hilal ÖZİŞ
Kocaeli Üniversitesi,

İsmet KANDİLLİ
Kocaeli Üniversitesi,

Melih KUNCAN
Kocaeli Üniversitesi

ÖZET

Son yıllarda görüntü işleme uygulamaları hem akademik hem d endüstriyel anlamda bir çok farklı alanda (askeri, savunma, sanayi, imalat, kalite kontrol vb.) yaygın olarak kullanımı görülmektedir. Özellikle son zamanlarda güvenlik ve sağlık anlamında görüntü işleme uygulamalarının yaygın olarak kullanıldığına yapılan literatür taramasında ve farklı çalışmalarda olduğu belirlenmiştir. Güvenlik anlamında plaka tanıma, kişi tanıma, yüz tanıma gibi uygulamaların bir çok faydalı sonuçlar verdiği istatistiksel bilgilerden görülmüştür. Ayrıca sağlık anlamında da kişilerin sağlık açısından ön tanı-ön bilgi edinilmesi için görüntü işlemelerindeki uygulamaların olduğu görülmüştür. Bu çalışmada görüntü işleme uygulamaları içerisinde yüz tanıma alanı üzerinde durulan bir çalışma yapılmıştır Yüz tanıma sistemlerinin kullanım alanları, görüntü işleme teknolojilerinin ve makine öğrenmesinin gelişmesine paralel olarak giderek artmaktadır. Özellikle güvenlik sistemlerinde kullanılan yüz tanıma algoritmaları endüstri, sağlık ve sanayi alanlarında da yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu çalışma, görüntü üzerinde nesne bulmak için uygulanan Haar-cascade classifier sınıflandırma özelliğinden yararlanılarak yapılmıştır. Haar-cascade özelliği önceden birçok kez eğitilerek yüz şeklinin nasıl bir yapıda olduğunu bilmektedir. Ayrıca çalışmada, görüntü işleme kütüphanesi olarak açık kaynak kodlu bir kütüphane olan OpenCV (Open Source Computer Vision Library) kütüphanesi tercih edilmiştir. Raspberry Pi kamera modülü ile alınan görüntüde ki yüzleri tespit eden ve tespit edilen yüzleri kare içerisine alan bu sistem, son olarak algıladığı yüzlerin görüntüsünü kaydetmektedir. Sonuç olarak, pek çok sektöre özellikle güvenlik sistemlerinde yardımcı olacak bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Raspberry Pi, OpenCv, yüz tanıma, görüntü işleme.

EVLİLİKTE EMPATİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Yahya ŞAHİN

Araştırma Görevlisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, PDR,

Ahmet ŞİRİN

Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, PDR,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı evli bireylerdeki empati düzeyini belirlemek amacıyla bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmanın evreni evli bireylerden meydana gelmektedir. Araştırma kapsamında birincisi Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA), ikincisi Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) ve üçüncüsü de ölçüt geçerliliği için olmak üzere üç farklı evli örneklem grubundan veriler toplanmıştır. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) için, 214 (%61,0) kadın ve 137 (%39,0) erkek olmak üzere toplamda 351 evli bireyin verileri analizlere dahil edilmiştir. Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) için, 155'i (%64,0) kadın 87'si (%36,0) erkek olmak üzere toplam 242 evli bireyin verileri analize tabi tutulmuştur. Daha sonra ise ölçeğin ölçüt geçerliliği için, 22 (%49,0) kadın ve 23 (%51,0) erkek olmak üzere 45 evli bireyin verileri analizlerde kullanılmıştır. Araştırma kapsamında ilk önce Açımlayıcı Faktör Analizi için veriler toplanmış ve analizlere dahil edilmiştir. Bu bağlamda, "Evlilikte Empati Ölçeği" için, ilk etapta maddelerin birbirleriyle ve varsa alt boyutlarla olan ilişkilerini belirlemek için ilk önce Açımlayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Bu aşamada Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett değerlerine bakılmış, bu değerlerin uygunluğundan sonra ölçek geliştirmenin diğer analizlerine geçilmiş ve nihayetinde dik döndürme (varimax rotation) yapılarak çıkan maddeler sunulmuştur. Eigen (özdeğer) 1 olarak alındığında ve ard arda yapılan analizler sonucunda evlilikte empati ölçeğinin tek boyutlu yapısı ortaya çıkmıştır. Sonuçlar neticesinde oluşan tek faktörün toplam varyansı açıklama miktarı %49,984 olarak bulunmuştur. Ölçeğin tek faktörlü yapısı 11 madde olarak elde edilmiştir. Madde yükleri; ,801 ile ,574 arasında değişmektedir. Elde edilen maddeler için Doğrulamalı Faktör Analizi yapılmış ve elde edilen veriler kabul edilebilir uyum iyiliğine sahip olarak bulunduğu gibi ölçeğin tek faktörlü yapısı da doğrulanmıştır. Ölçüt geçerliliği için yapılan analizde evlilikte empati ölçeği ile Toronto Empati ölçeği arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=,372$; $p<,001$).

Anahtar Kelimeler: Empati, Evlilikte empati, Ölçek geliştirme

DEVELOPMENT OF EMPATHY SCALE IN MARRIAGE AND INVESTIGATION OF ITS PSYCHOMETRIC PROPERTIES

ABSTRACT

The purpose of this study is to develop a measurement tool to determine the level of empathy in married individuals. The universe of the research consists of married individuals. Within the scope of the research, data were collected from three different married sample groups, the first being Exploratory Factor Analysis (AFA), the second for Confirmatory Factor Analysis (DFA) and the third for criterion validity. For Exploratory Factor Analysis (AFA), data of 351 married individuals, 214 (61.0%) women and 137 (39.0%) men, were included in the analysis. For Confirmatory Factor Analysis (CFA), data of 242 married individuals, 155 (64.0%) female, 87 (36.0%) male, were analyzed. Then, for the criterion validity of the scale, data of 45 married individuals, 22 (49.0%) women and 23 (51.0%) men, were used in the analyzes. Within the scope of the research, the data for the Exploratory Factor Analysis were first

collected and included in the analysis. In this context, Exploratory Factor Analysis was performed for the “Empathy Scale in Marriage” to determine the relation of the items with each other and the sub-dimensions in the first place. At this stage, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett values were examined, other analyzes of scale development were passed after the suitability of this value, and finally the items that came out with varimax rotation were presented. When Eigen (eigenvalue) is taken as 1 and as a result of successive analyzes, the one-dimensional structure of the empathy scale in marriage emerged. The total variance explanation amount of the single factor resulting from the results was found to be 49,984%. The one dimensional structure of the scale was obtained as 11 items. Item loads; It ranges from 801 to 574. Confirmatory factor analysis was performed for the obtained items and the data obtained were found to have acceptable goodness of fit as well as the single factor structure of the scale. In the analysis for criterion validity, a positive and significant relationship was found between the empathy scale in marriage and the Toronto Empathy scale. ($r = ,372$; $p < ,001$).

Keywords: Empathy, Empathy in marriage, Scale development

EVLİLİKTE FARKINDALIK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Yahya ŞAHİN

Araştırma Görevlisi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR

Ahmet ŞİRİN

Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri, PDR

ÖZET

Bu araştırmanın amacı evli bireylerdeki farkındalık düzeyini belirlemek amacıyla bir ölçeğin geliştirilmesidir. Araştırmanın evreni evli bireylerden meydana gelmektedir. Araştırma kapsamında birincisi Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ikincisi Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve üçüncüsü de ölçüt geçerliliği için olmak üzere üç farklı evli örneklem grubundan veriler toplanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) için, 214 (%61,0) kadın ve 137 (%39,0) erkek olmak üzere toplamda 351 evli bireyin verileri analizlere dahil edilmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) için, 155'i (%64,0) kadın 87'si (%36,0) erkek olmak üzere toplam 242 evli bireyin verileri analize tabi tutulmuştur. Daha sonra ise ölçeğin ölçüt geçerliliği için, 22 (%49,0) kadın ve 23 (%51,0) erkek olmak üzere 45 evli bireyin verileri analizlerde kullanılmıştır. Araştırma kapsamında ilk önce Açıklayıcı Faktör Analizi için veriler toplanmış ve analizlere dahil edilmiştir. Bu bağlamda, “Evlilikte Farkındalık Ölçeği” için, ilk etapta maddelerin birbirleriyle ve varsa alt boyutlarla olan ilişkilerini belirlemek için ilk önce Açıklayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Bu aşamada Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett değerlerine bakılmış, bu değerlerin uygunluğundan sonra ölçek geliştirmenin diğer analizlerine geçilmiş ve nihayetinde dik döndürme (varimax rotation) yapılarak çıkan maddeler sunulmuştur. Eigen (özdeğer) 1 olarak alındığında ve ard arda yapılan analizler sonucunda evlilikte farkındalık ölçeğinin beş alt boyutlu yapısı ortaya çıkmıştır. Sonuçlar neticesinde oluşan beş faktörün toplam varyansı açıklama miktarı %62,899 olarak bulunmuştur. Sırasıyla faktörlerin toplam varyansa katkıları şu şekilde olmuştur: birinci faktör=%18,080; ikinci faktör=%15,774; üçüncü faktör=%10,999; dördüncü faktör=%9,445; beşinci faktör=%8,601 şeklinde sıralanmaktadır. Ölçekte birinci faktör 7 maddeden; ikinci faktör 4 maddeden; üçüncü faktör 4 maddeden; dördüncü faktör 3 maddeden; beşinci faktör ise 3 maddeden olacak şekilde toplam 21 maddeden meydana gelmektedir. Elde edilen maddeler için Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmış ve elde edilen veriler kabul edilebilir uyum iyiliğine sahip olarak bulunduğu gibi ölçeğin beş faktörlü yapısı da doğrulanmıştır. Ölçüt geçerliliği için yapılan analizde evlilikte farkındalık ile Toronto Empati ölçeği arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=,426$; $p<,001$).

Anahtar Kelimeler: Farkındalık, Evlilikte farkındalık, Ölçek geliştirme

DEVELOPMENT OF AWARENESS SCALE IN MARRIAGE AND INVESTIGATION OF ITS PSYCHOMETRIC PROPERTIES

ABSTRACT

The purpose of this study is to develop a measurement tool to determine the level of awareness among married individuals. The universe of the research consists of married individuals. Within the scope of the research, data were collected from three different married sample groups, the first being Exploratory Factor Analysis (AFA), the second for

Confirmatory Factor Analysis (DFA) and the third for criterion validity. For Exploratory Factor Analysis (AFA), data of 351 married individuals, 214 (61.0%) women and 137 (39.0%) men, were included in the analysis. For Confirmatory Factor Analysis (CFA), the data of 242 married individuals, 155 (64.0%) female, 87 (36.0%) male, were analyzed. Then, for the criterion validity of the scale, data of 45 married individuals, 22 (49.0%) women and 23 (51.0%) men, were used in the analyzes. Within the scope of the research, the data for the Exploratory Factor Analysis were first collected and included in the analysis. In this context, Exploratory Factor Analysis was performed for the "Marriage Awareness Scale" in order to determine the relationship of the items with each other and the sub-dimensions in the first place. At this stage, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett values were examined, other analyzes of scale development were passed after the suitability of this value, and finally the items that came out with varimax rotation were presented. When Eigen (eigenvalue) is taken as 1 and as a result of successive analyzes, five sub-dimensional structures of the awareness scale in marriage emerged. The total variance explanation amount of the five factors resulting from the results was found to be 62.899%. The contributions of the factors to the total variance, respectively, were as follows: first factor = 18.080%; second factor = 15.774%; third factor = 10.999%; fourth factor = 9.445%; Fifth factor = 8,601%. The first factor in the scale consists of 7 items; the second factor consists of 4 items; the third factor consists of 4 items; the fourth factor consists of 3 items; The fifth factor consists of 21 items, of which 3 are items. Confirmatory factor analysis was performed for the items obtained, and the data obtained were found to have acceptable goodness of fit as well as the five-factor structure of the scale. In the analysis for criterion validity, a positive and significant relationship was found between the "Marriage Awareness Scale" and the Toronto Empathy scale ($r = .426$; $p < .001$).

Keywords: Awareness, Awareness In Marriage, Scale development

**ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE HEDEF KİTLEYE YÖNELİK BİR
İLMİHAL ÖRNEĞİ: AHMET HAMDİ AKSEKİ’NİN “KÖYLÜYE DİN DERSLERİ”
ADLI KİTABINDA İNANÇ ÖĞRETİMİ**

Dr. Öğretim Üyesi Ramazan GÜREL
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’e geçiş aşaması ve hemen devamındaki süreç, tarihimiz açısından önemli bir değişim ve dönüşüm dönemi olmuştur. Bu dönüşüme uyum sağlamak uzun ve bir o kadar da zorlu bir zaman diliminde gerçekleşmiştir. Başta siyaset olmak üzere, sosyal hayat, ekonomi, sağlık, eğitim politikaları ve uygulamaları gibi kritik alanlarda bu çalkantılı halin etkileri derinden hissedilmiştir. Eğitim-öğretim bağlamında dönemin tartışılan konularından birisi de din eğitiminin mahiyeti ve keyfiyetidir. Cumhuriyet’in ilk yıllarında örgün eğitim kurumlarında din eğitiminin konumu, haftalık ders saati sayıları, programlar ve din dersi kitaplarının içeriği, din öğretmeni ihtiyacı gibi konular daima gündeme gelmiş; yaygın din eğitime dair meseleler de zamanın aydınlarının fikir alış-verişlerine konu olarak güncelliğini korumuştur. Sürece fikirleriyle katkı sunan dönemin önemli isimlerden birisi de Ahmet Hamdi Akseki olmuştur. Akseki, fikirleri ve kaleme aldığı eserleriyle yalnızca örgün din eğitime değil yaygın din eğitime de büyük hizmetlerde bulunmuştur. “Din Dersleri” adlı eseri ilkokullarda ders kitabı olarak okutulurken; örgün eğitimin dışında kalan kitlelere temel dini bilgileri ulaştırmaya yönelik olarak yazdığı eserler, döneminde büyük bir boşluğu doldurmuştur. “Yavrularımıza Din Dersleri”, “Askere Din Dersleri” ve “Köylüye Din Dersleri” isimli kitaplar Akseki’nin, hedef kitlenin öğrenme özelliklerini dikkate alarak ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak yazdığı kıymetli çalışmalardır. “Köylüye Din Dersleri” adıyla 1928 yılında basılan kitabında Akseki, İslam’ın imam, ibadet ve ahlak esaslarına dair temel hususları uygun bir üslup ve sade bir dille ortaya koymuştur.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, “Köylüye Din Dersleri” kitabında Ahmet Hamdi Akseki’nin ortaya koyduğu inanç öğretimini ana hatlarıyla belirleyip konuyla ilgili bazı tespitlerde bulunmaktır. Ayrıca ilgili kitabın dil, üslup ve anlatım özellikleri hakkında genel bir değerlendirme yapmak, araştırmanın bir diğer amacıdır.

Yöntem

Araştırmamız ağırlıklı olarak literatür taramasına dayanmakta olup elde edilen bilgiler ve veriler belli bir bütünlük içerisinde değerlendirilip yorumlanmaya çalışılacaktır.

Bulgular

- ✓ Ahmet Hamdi Akseki’nin genel olarak din eğitimi-öğretimindeki yeri,
- ✓ Ahmet Hamdi Akseki’nin ilmi kişiliği,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabının yazıldığı dönemde din ve inanç eğitimi,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabının genel özellikleri,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabında Allah’a iman öğretimi,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabında Peygamber’e iman öğretimi,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabında kitaplara iman öğretimi,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabında meleklerle iman öğretimi,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabında ahirete iman öğretimi,
- ✓ “Köylüye Din Dersleri” kitabında kadere iman öğretimi,

**AN EXAMPLE OF CATECHISM TO THE TARGET AUDIENCE IN THE
EARLY REPUBLICAN PERIOD: TEACHING FAITH IN AHMET HAMDİ
AKSEKİ'S BOOK "RELIGIOUS LESSONS FOR THE VILLAGERS"**

Summary

The transition phase from the Constitutional Era to the Republic and the subsequent process has been an important period of change and transformation in our history. Adapting to this transformation took place in a long and challenging time period. The effects of this turbulent state were felt deeply in critical areas such as politics, social life, economy, health, education policies and practices. One of the topics discussed in the context of education is the nature of religious education and how it will be. In the first years of the Republic, subjects such as the position of religious education in formal education institutions, the number of weekly lesson hours, the content of programs and religious textbooks, the need for religious teachers have always been on the agenda; issues related to non-formal religious education have remained up-to-date as the subject of exchange of ideas for the intellectuals of the time. Ahmet Hamdi Akseki was one of the important names of the period that contributed with his ideas. Akseki, with his ideas and works, has served not only formal religious education but also non-formal religious education. While his work named "Din Dersleri" is being taught as a textbook in primary schools; the works he wrote to convey basic religious information to the masses outside of formal education filled a great gap in his period. Books titled "Religion Lessons for Our Puppies", "Military Religion Lessons" and "Religion Lessons for the Villagers" are precious works written by Akseki, taking into account the learning characteristics of the target audience and considering their needs. Akseki revealed the basic issues regarding the faith, worship and moral principles of Islam in an appropriate style and plain language in his book published in 1928 by the name "Religion Lessons to the Villagers".

Aim

The aim of this research is to determine the belief teaching put forward by Ahmet Hamdi Akseki in his book "Religion Courses to the Villagers" and make some determinations on the subject. In addition, making a general evaluation about the language, style and expression features of the related book is another aim of the research.

Method

Our research is mainly based on the literature review and the information and data obtained will be evaluated and interpreted in a certain integrity.

Results

- ✓ The place of 'Ahmet Hamdi Akseki' in religious education in general,
- ✓ 'Scientific personality of Ahmet Hamdi Akseki',
- ✓ Religious and faith education during the period when the book "Religion Lessons for the Villagers" was written,
- ✓ General features of the book "Religious Lessons to the Villagers",
- ✓ Teaching of faith in God in the book "Lessons for the Villagers",
- ✓ Teaching of the faith to the Prophet in the book "Religious Lessons for the Villagers",
- ✓ Teaching of faith in the books in the book "Religious Lessons for the Villagers",
- ✓ Teaching of faith to the angels in the book "Lessons for the Villagers",
- ✓ Teaching of faith in the hereafter in the book "Religious Lessons for the Villagers",
- ✓ Teaching faith in fate in the book "Religious Lessons for the Villagers",

TÜRKİYE’DE KENT ÇALIŞMALARI
KENT SOSYOLOJİSİ KİTAPLARI BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Enes Battal KESKİN
Bursa Uludağ Üniversitesi

ÖZET

Kent sosyolojisi, sosyolojiyle birlikte başlamıştır. Sosyolojinin sanayi toplumu ile bağlantısı kentle ilişki kurmasını zorunlu kılmıştır. Kent sosyolojisi alanda ilk yayınlar da 19.yüzyılda yapılmıştır. Günümüzde kent sosyolojisi, sosyolojinin bir alt dalı olarak kabul edilmekte ve başlangıçtaki önemini korumaktadır. Türkiye’de de kent sosyolojisi çalışmalarının tarihi, sosyoloji kadar eskidir. Sosyolojinin kurucusu kabul edilen Ziya Gökalp, bu alandaki ilk çalışmaların da müellifidir. Ülkemizde Kent sosyolojisi çalışmaları bugün de önemini korumakta hatta arttırmaktadır. Türkiye’de kent sosyolojisi alanında yapılan çalışmaları ortaya çıkarmanın bir yolu, ilgili konuda yazılmış aynı adı taşıyan bilimsel kitapların incelenmesidir. Bu kitaplar ancak üniversitelerin sosyoloji bölümlerine müracaat edilerek bulunabilir. Çünkü kent sosyolojisi, üniversitelerin sosyoloji bölümlerinde zorunlu bir ders olarak okutulmaktadır. Bu amaçla 2020 yılı Nisan ayı içerisinde sosyoloji bölümü bulunan tüm devlet üniversitelerinin internet siteleri incelenmiştir. Kent sosyolojisi dersinde hangi kitapların takip edildiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Çoğu üniversite, ders içeriklerinde ders kitabı olarak takip ettikleri kitapları paylaşmamışlardır. Paylaşımında bulunan sosyoloji bölümlerinden hareketle, kent sosyolojisi kitapları tespit edilmiştir. Bu çalışmanın konusunu, kent sosyolojisi adını taşıyan kitaplar oluşturmaktadır. Araştırma kent sosyolojisi adını taşıyan üç kitabının öne çıktığını göstermiştir: Prof. Dr. Hüseyin Bal’ın yazmış olduğu Kent Sosyolojisi, Derleyenlerinin Örgen Uğurlu, Nihal Şirin Pınarcıoğlu, Ayşegül Kanbak ve Makbule Şiriner’in olduğu Türkiye Perspektifinden Kent Sosyolojisi Çalışmaları, Editörlüğünü Prof Dr. Köksal Alver’in yaptığı Kent Sosyolojisi. Bu kitaplar aynı zamanda Açık Öğretim Fakülteleri Kent Sosyolojisi dersi için yazılmış kitaplar kapsam dışı bırakıldığında, Kent Sosyolojisi adını taşıyan başlıca kitaplardır. Kitapların biri tek yazarlı, diğer ikisi çok yazarlı editoryal kitaplardır. Bu çerçevede kitap içeriklerinden hareketle, kent sosyolojisi çalışmalarının yoğunlaştığı alanlar ortaya çıkarılmıştır. Bu kitaplar göstermektedir ki, Türkiye’de kent sosyolojisi, kent ve toplum arasındaki etkileşimleri takip etmektedir. Kent sosyolojisi akademisyenleri uluslararası literatürü de izlemektedir. Bu bildiride önce kent sosyolojisi hakkında genel bir bilgi verilecektir. Ardından Türkiye’de kent sosyolojisi çalışmalarının başlangıcı ve öncü isimler üzerinde durulacaktır. Çalışma bildiri konusunu oluşturan kent sosyolojisi kitaplarının değerlendirilmesiyle sona erecektir.

Anahtar kelimeler: Kent, Kent Sosyolojisi, Sosyoloji.

URBAN STUDIES IN TURKEY
AN EVALUATION IN THE CONTEXT OF URBAN SOCIOLOGY BOOKS

ABSTRACT

Urban sociology started with sociology. The connection of sociology with the industrial society has made it compulsory to establish a relationship with the city. The first publications in the field of urban sociology were made in the 19th century. Today, urban sociology is accepted as a sub-branch of sociology and preserves its initial importance. Turkey also study the history of urban sociology, it is as old as sociology. Ziya Gökalp, who is accepted as the founder of sociology, is also the author of the first studies in this field. Urban sociology studies in our country continue to be important even today. One way to uncover the work

done in the field of urban sociology in Turkey is the scientific study of the book of the same name written on that subject. These books can only be found by applying to the sociology departments of universities. Because urban sociology is taught as a compulsory subject in the sociology departments of universities. For this purpose, the websites of all public universities with sociology departments were examined in April 2020. It was tried to determine which books were followed in the city sociology course. Most universities did not share the books they followed as textbooks in their course content. Based on the sociology departments in the sharing, urban sociology books have been identified. The subject of this study is books named as urban sociology. The research has shown that three of his books, which are named urban sociology, stand out: Urban Sociology was written by Hüseyin Bal, Urban Sociology Studies Perspectives from Turkey Compiled by Örgen Uğurlu, Nihal Şirin Pınarcıoğlu, Ayşegül Kanbak and Makbule Şiriner, Urban Sociology edited by Köksal Alver. These books are also the main books named Urban Sociology when the books written for the Open Education Faculties Urban Sociology course are excluded. One of the books is a single author and the other two are editorial books with multiple authors. In this framework, based on the contents of the book, areas where urban sociology studies are concentrated have been revealed. This book shows that urban sociology in Turkey, is to follow the interaction between the city and the community. Urban sociology academics also follow the international literature. In this paper, first a general information about urban sociology will be given. Then it will focus on the beginning and the pioneer of urban sociology studies in Turkey. The study will end with the evaluation of urban sociology books that constitute the subject of the paper.

Keywords: City, Urban Sociology, Sociology.

“ALBERT CORNELIUS KNUDSON’DA TANRI’NİN KİŞİLİĞİ PROBLEMİ”

Dr. Mustafa ATEŞ

Gaziantep İslâm Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

ÖZET

1873-1953 yılları arasında yaşamış olan Albert Cornelius Knudson, bir teolog olmasının yanısıra, Borden Parker Bowne’un (1847-1910) kurucusu olduğu Boston personalizmi ekolüne mensup olan ve tıpkı hocası Bowne gibi Yahudi-Hristiyan geleneğinden yararlanarak teizmin savunuculuğunu üstlenen idealist bir felsefecidir. Knudson’a göre Tanrı hakkında düşünmek, ancak kişilik formuna bağlı kalarak mümkün olabilir. Zira “kişilik üstü varlık” somut içerikten yoksun bir ifade olup bize matematiksel bir xyz’den daha fazla anlam ifade etmeyen bilinmeyen bir niceliktir ve kişilik, hakkında bir şey bildiğimiz en yüksek kategoridir.

Knudson’a göre kişiliğin, fiziksel ve manevî kişilik olmak üzere iki çeşidi vardır. Çoktanrıcı anlayışlarda tanrılara fiziksel yani bedensel ve antropomorfik anlamdaki kişilik atfedilir. O halde tek Tanrı’ya fiziksel anlamdaki kişilik atfedilmemelidir.

Manevî kişilik ise genel itibariyle, sosyal ve ideal gayelere adanmışlıkla ve sadakatle karakterize edilir. Manevî kişilik, beşerî ve ilâhî olmak üzere iki kategoriye ayrılır. İnsan kişiliği her zaman bir ideale ulaşma doğrultusunda eksik kalacağı için beşerî haliyle manevî kişilik de kusursuz olan Tanrı’ya atfedilemez. Tanrı’ya mânevî kişilik yalnızca sembolik açıdan atfedilebilir.

Tanrı’nın kişiliğinin temel unsurları; özbilinçlilik, bilme, irade ve duygudur. Bunların hiçbirisinde bağımlı kısıtlılığa dair bir ima yoktur. Zira “kişi olma özelliği/bireysel kimlik, kendini bilme ve irade nitelikleri bir varlıkta yer aldığı o varlık bir kişi olur ve bu nitelikleri bakımından kişi sonlu da sonsuz da olabilir. Biz bağımlı varlıklar olduğumuz için bu yetiler bizde mecburen kusurlu ve sınırlı bir biçimde ancak Tanrı’da mükemmel halleriyle tezahür eder.

Tanrı’nın kişiliğindeki ahlâkî öge, Tanrı ile dostluk (fellowship) yani duygusal birliktelik ya da başka bir ifadeyle duygusal kaynaşma (communion) dır. Bu birliktelik ahlâkîdir, metafizik değildir. Kişilik ve onun genel işlevleri olan bilme, irade ve duygu olmaksızın Tanrı ve insan arasında duygusal bir birliktelik gerçekleşemez. Ayrıca gerçek bir duygusal birlikteliğin var olabilmesi için Tanrı ile insan arasında karşılıklı güvenin ve karşılıklı iyi niyetin de var olması gerekir. O duygular, gerçek dostluğu mümkün kılan karşılıklı saygı ahlâkî temeline dayanırlar; bu da Tanrı’nın kişiliğinin kendi içinde bir gaye barındırdığını hattâ bizzat kendisinin bir gaye olduğunu gösterir. Bu bağlamda Tanrı’nın kişiliğinin gayesi, Tanrı ile insan arasındaki duygusal kaynaşma aracılığıyla hem kendi değerinin ve şahsiyetinin hem de beşerî kişilerin değerinin ve kişiliklerinin tam anlamıyla gerçekleşmesini ve ifade edilmesini sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Albert Cornelius Knudson, Tanrı, Tanrı’nın Kişiliği, kişilik, özbilinçlilik, Tanrısal Bilme, irade, Tanrı ile dostluk, Tanrı ile duygusal birliktelik.

**“THE PROBLEM OF THE PERSONALITY OF GOD IN ALBERT CORNELIUS
KNUDSON”**

ABSTRACT

Albert Cornelius Knudson who lived between the years 1873-1953, besides being a theologian, is also a member of the philosophy school of Boston Personalism whose founder is Borden Parker Bowne (1847-1910), and an idealist philosopher who took on defending theism via using Judeo-Christian tradition like his mentor Bowne. According to Knudson, to think of God can be possible only under the form of personality because the phrase “super-personal existence” is an unknown quantity which doesn’t mean anything more to us than an algebraic xyz and personality is the highest category of which we know something.

According to Knudson, personality has two types one of which is physical and the other is spiritual. In polytheistic conceptions the personalities which have corporeal and anthropomorphical meanings are attributed to gods. That’s why the personality which has physical meaning must not be ascribed to the single God.

Spiritual personality is generally characterized by devotion to social and ideal ends and by loyalty. Spiritual personality is divided into two categories as human and divine. Because human personality always remains incomplete in the way of reaching an ideal, spiritual personality in its human form can not be ascribed to perfect God too. For this, spiritual personality can be attributed to God only symbolically.

The fundamental elements of the personality of God are self-consciousness, omniscience, self-control and feeling. There is no implication of dependent limitation in any of these elements. Because, the faculties of self-hood, self-knowledge and self-direction exist in a being, that being is a person and with regard to these faculties a person can be finite or infinite. Since we are dependent beings, these qualities necessarily manifest themselves in us as imperfectly and limitedly but in God as perfectly and infinitely.

The ethical element in the personality of God is the fellowship with God namely the communion with God. This fellowship or communion is ethical, not metaphysical. Without personality and its fundamental functions knowing, self-direction and feeling, there can be no communion between God and human. Also, in order to exist a true communion, there must be reciprocal trust and mutual goodwill between God and man. Those feelings depend on the ethical base of mutual respect which makes the true fellowship possible; and this indicates that the personality of God has an end in itself even it is itself an end. In this context, the end of the personality of God is to provide the full realization and expression of both His worth and His personality and the personalities of human persons and their worth by the communion between God and man.

Keywords: Albert Cornelius Knudson, God, The Personality Of God, personality, self-consciousness, Omniscience, self-control, fellowship with God, communion with God.

TUHFE-İ NÂİLÎ'DE ANTALYALI ŞAİRLER

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ŞAHİN
Akdeniz Üniversitesi

ÖZET

Türk edebiyatında şair biyografilerini içeren tezkireler XII. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar yazılmaya devam edilmiştir. Şairlerin hayatları anlatılarak şiirlerinden kısa örnekler verilen tezkireler, birçok farklı alanlarda yazılmıştır. Tezkiretü's-şuarâ, Tekizre-i Osmâniye, Tezkiretü'l-Hattâtîn, Tezkiretü'l-Evliyâ, Tezkire-i Evliyâ-i Bağdat, Menâkıb-ı Evliyâ-i Mısır gibi farklı tezkire örnekleri vardır. Köken itibarıyla Arapların tabakat kitaplarına dayanan tezkirelerin Türk Edebiyatındaki ilk örneklerini Ali Şîr Nevâî, Sehî Bey ve Devletşah vermiştir. Latîfî, Ahdî, Beyânî, Âşık Çelebi, Hasan Çelebi, Sâdıkî, Fâizî, Yümnî, Riyâzî, Safâyî, Belîğ, Sâlim, Râmiz, Esrâr Dede, Âkif, Rıza, Şefkat, Arif Hikmet, Fatin, Tevfîk, Es'ad Efendi, Mehmed Tevfîk, Ali Emîrî, İbnü'l-Emin Mahmud Kemal İnal gibi tezkireler dönemin önemli şahsiyetlerini bize tanıttığı gibi yazıldığı dönemin edebiyat ve kültürü hakkında da eşsiz bilgiler verir. Mehmet Nâil Tuman (1875-1958), Tuhfe-i Nâilî isimli eserini daha önce yazılmış olan tezkirelerden derleyerek oluşturmuştur. Antalya pek çok divan şairi yetiştirmiş bir şehirdir. Antalya'da Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Cevherî, Eroğlu Nûrî, Nâmî, Vâhib Ümmî, Armağan Efendi, Ümmî Sinan, Âdem Dede, Fâzıl Halil, Kâşif Es'ad, Niyâzî-i Mısırî, Zelilî, Nuzûlî, Kenzî, Hâkirî, Behcet, Fıtnat Hanım, Râşid, Ahmed-i Rıdvan, Askerî Muhammed Efendi, Gedâyî, Hâdî, Harîmî, İbahim Vehbî, Meşrebî, Mevlânâ Şânî, Meylî, Rüşdî, Ârifî Ahmed Paşa, Şeyhî, Vechî ve Yareli gibi gerek Antalyalı gerekse Antalya'da yaşamış pek çok şair bulunmaktadır. Bu çalışma ile Antalya ve havalisinde yaşamış ve Tuhfe-i Nâilî geçen şairlerin hayat hikayelerinin transkribe metni verilecektir. Gerek edebiyat tarihlerinde gerekse de tezkirelerde yer alan şairlerin tespiti, bölgenin kültür zenginliğini ortaya çıkarması açısından önemlidir. Antalya tarihiyle, doğasıyla, kültürüyle metaforik bir şehirdir. Bir bölgenin kültür havzasının ortaya çıkarılmasında şiir, şair ve şehir ilişkisinin tespiti, bunların birbirlerini ne kadar etkilediği, şehrin şiire ne kadar yansıdığını bilmek gereklidir. Antalyalı şairlerin hayat hikayelerinin bilinmesi, hem Antalya'nın kültürel değerini ortaya çıkaracak, hem de edebiyat tarihi açısından önemini ortaya koyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tuhfe-i Nâilî, Antalya, Tezkire, Mehmet Nâil Tuman.

POETS OF ANTALYA IN TOHFA-E NÂELÎ

Tezkires (biographies) containing poet biographies in Turkish literature continued to be written from the 12th century to the 20th century. Tezkires, which give short examples from their poems by explaining the lives of the poets, have been written in many different fields. There are different examples of Tezkires such as Tezkiretü's-şuarâ (*The biographies of the poets*), Tezkire-i Osmâniye (*The biographies of Osmaniye*), Tezkiretü'l-Hattâtîn (*The biographies of Calligraphists*), Tazkirat al-Awliyâ (*The biographies of Saints*), Tezkire-i Evliyâ-i Bağdat (*The Biographies of Saints of Baghdad*), Menâkıb-ı Evliyâ-i Mısır. Ali Şîr Nevâî, Sehî Bey and Devletşah gave the first examples of tezkires based on the biography

books of the Arabs in Turkish Literature. Tezkires such as Latîfî, Ahdî, Beyânî, Âşık Çelebi, Hasan Çelebi, Sâdıkî, Fâizî, Yümnî, Riyâzî, Safâyî, Belîğ, Sâlim, Râmiz, Esrâr Dede, Âkif, Rıza, Şefkat, Arif Hikmet, Fatin, Tevfik, Es'ad Efendi, Mehmed Tevfik, Ali Emirî, İbnü'l-Emin Mahmud Kemal İnal both introduced the important figures of the period and gave information about the literature and culture of the period. Mehmet Nâil Tuman (1875-1958) created his work called Tohfa-e Nâelî by compiling from the previously written tezkires. Antalya is a city that has raised many divan poets. In Antalya, there are many poets such as Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Cevherî, Eroğlu Nûrî, Nâmî, Vâhib Ümmî, Armağan Efendi, Ümmî Sinan, Âdem Dede, Fâzıl Halil, Kâşif Es'ad, Niyâzî-i Mısırî, Zelilî, Nuzûlî, Kenzî, Hâkirî, Behcet, Fıtnat Hanım, Râşid, Ahmed-i Rıdvan, Askerî Muhammed Efendi, Gedâyî, Hâdî, Harîmî, İbahim Vehbî, Meşrebî, Mevlânâ Şânî, Meylî, Rüşdî, Ârifî Ahmed Paşa, Şeyhî, Vechî and Yareli who either are from Antalya or lived in Antalya. In this study, the transcribed text of the life stories of the poets who lived in Antalya and its surroundings and their names were detected in Tohfa-e Nâelî will be presented. It is important to determine poets both in the literature history and tezkires for revealing cultural richness of the region. Antalya is a metaphorical city with its history, nature and culture. In creating a culture centre, it is important to know poetry, poet and city relationship, how they affected each other and how the city was reflected on the poem. Knowing the life stories of the poets from Antalya will both reveal the cultural value of Antalya and reveal its importance in terms of literary history.

Keywords: Tohfa-e Nâelî, Antalya, Tezkire, Mehmet Nâil Tuman.

YÜKSEK, ORTA VE DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ANTRENMANLARIN FİZYOLOJİK VE MOTORİK ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİSİ

Emre SERİN
Mersin Üniversitesi

ÖZET

Sportif performans yarışma veya karşılaşma sırasında göreceli olarak kısa zamanda ve sonucu etkileyen faktörlerle beraber bir bütün olarak görülmeli ve değerlendirilmelidir. Performansı etkilen birçok faktör olduğu bilinmektedir. Bunların en başında da sporcu kondisyonu gelmektedir. Bundan dolayıdır ki fiziksel antrenman programlaması büyük önem arz eder. Dolayısıyla çalışmanın amacı, yüksek, orta ve düşük şiddetli antrenmanların fizyolojik ve motorik özellikler üzerine etkisinin incelenmesidir. Antrenmana uyum sağlama, alıştırma sisteminde şekilde devam etmesi sporcuda yapısal ve fizyolojik değişimler; antrenman kapsamına, şiddetine ve sıklığına bağlı olarak gerçekleştirilen yüklemelerin bir sonucudur. Eğer yüklenme vücutta bir değişiklik yaratmak için yeterli değilse, hiçbir biçimde uyum sağlama gerçekleşmez. Eğer yüklenme dayanılmayacak kadar fazlaysa, vücut bundan ya zarar görür ya da aşırı antrenman (sürantrenman) durumu oluşur. Bundan dolayı, doğru antrenman ve yeterli adaptasyonu sağlamış olan sporcular daha kısa sürede en kısa sürede en fazla gelişim sağlamaktadır (Bompa, 2003). Sonuç olarak yapılan araştırmalar ve çalışmalar incelendiğinde uygulanacak antrenman metodunun amaçlanan hedefe uygun olması gerekmektedir. Vücut üzerindeki fizyolojik ve motorik değişimlerin antrenmanın şiddetine göre değiştiği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antrenman, Yoğunluk, Fizyolojik, Motorik.

EFFECT OF HIGH, MEDIUM AND LOW INTENSITY TRAINING ON PHYSIOLOGICAL AND MOTORIC PROPERTIES

SUMMARY

The sportive performance should be seen and evaluated as a whole in a short time and with effective factors on the competition or match screen. This is because it is the factor that affects performance. The most important of these is the condition of athletes. This is why physical training programming is of great importance. Therefore, the aim of the study is to investigate the effects of high, medium and low intensity training on physiological and motoric features. Adapting to training, continuing exercises systematically, structural and physiological changes in athletes; it is the result of loads based on the scope, intensity and frequency of training. If loading is not enough to make a change in the body, no adaptation takes place. If the load is too much to be tolerated, the body will either be damaged or an excessive training condition will occur. Therefore, athletes who have provided correct training and adequate adaptation provide the most improvement in a shorter time (Bompa, 2003). As a result, when the researches and studies are examined, the training method to be applied should be in accordance with the intended goal. It is observed that physiological and motoric changes on the body change according to the intensity of the training.

Keywords: Training, Density, Physiological, Motoric.